

Leo Lemešić
Projekt Sharedreams
(Jedrima oko svijeta)
Brodski dnevnik s Dore I. dio
Od Splita do Paname

Nakladnik
Slobodna Dalmacija

Za nakladnika

Urednik
Mladen Vuković

Grafička priprema:
SD Medijska produkcija

Tisaklno u travnju 2012.

Tisak
SD print d.o.o.

Sva prava pridržana. Niti jedan dio ove knjige ne smije se kopirati,
tiskati i distribuirati bez prethodne suglasnosti nakladnika i
vlasnika autorskih prava.

ISBN 978-953-

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice u Splitu pod brojem

Leo Lemešić

Sharedreams

Jedrima oko svijeta

Brodski dnevnik s Dore I. dio
Od Splita do Paname

Split, 2012.

KAZALO

Predgovor	7		
Prvi dio	11		
Pod suncem Mediterana	11		
Moj prvi zapis	11		
Od Splita do Ustice	18		
Cagliari	22		
Palma de Mallorca	29		
Ibiza	33		
Cartagena	34		
Marbella do 400 nm od Madeire	37		
Gibraltar	38		
Drugi dio	45		
Atlantik	45		
Madeira	46		
Las Palmas	50		
Start ARC regate u Las Palmasu	52		
ARC na moru	56		
Atlantik, još 950 milja do cilja	58		
Atlantik, dan Svetog Nikole, još 750 milja i St. Lucija	64		
Treći dio	69		
Istočna Amerika nas čeka	69		
St. Lucia - Martinique	73		
Božić na Karibima	75		
Stara gdina u Port Elizabethu	80		
Nova godina	81		
Fort de France	86		
		Dominica	87
		Guadalupa	90
		Barbuda	91
		Antigva	93
		St. Barth	94
		St. Martin	95
		Nekoliko crtica o Nassau	137
		Velux regata	142
		Pariz	145
		Dora osvrt	146
		Dora ponovno plovi	147
		Evo malo Bahama	152
		Morski psi, naši novi ljubimci	164
		Jamajka!!!	183
		Stara godina	202
		Pacifik, evo nas!!!	209
		Dnevnik prijateljevanja s morem	211
		RJEČNIK	213

Dora

Uvijek osjećam nelagodu kad izgovorim brod Dora ili jedrilica Dora. Kao da podcjenjujem Doru u svoj njezinoj ljepoti, privrženosti, manama, vezanosti. Od trenutka kad sam je prvi put ugledao na svoj 45. rođendan u luci Saint Gilles Croix de Vie na Atlantiku u Francuskoj, kako s još tri istovjetna Beneteau 57 čeka svog vlasnika, znao sam koja je od njih Dora. Nikad prije nisam zaplovio na njemu, samo na slikama, a o njoj sam pričao i maštao godinama. Kad je u jesen 2002. bio izložen prvi model na premijeri u Parizu i kad mi je moj prijatelj Luigi Megliorini (kako sam opet zbog obveza opet ostao u Splitu) telefonom rekao da je to to i samo to o čemu smo toliko pričali, odluka je bila donesena. Već tijekom 2003. dok je Dora još bila u brodogradilištu, Ozren Bakrač je slagao rutu prelaska Atlantika i obilazak Kariba koja će se i ostvariti skoro u predstojećim danima, ali 6 godina poslije, kad je Leo planove pretvorio u plovidbu.

Kao i svi ostali kojima je ljubav prema jedrenju i moru usađena u srce, kad si umjesto bicikle dobio mali kaić (naravno bez motora) za svoj 10. rođendan, svi smo mi maštali o morima i kao klinci olovkom iscrtavali rute u školskim atlasima. Poslije, kad su došla vlastita djeca, glavna šetnica bi bile lokalne marine kao što su Lučica, Špinut, Labud.... Tada bi svojoj djeci, koja još nisu znala ni govoriti, u pol glasa i sa strahopoštovanjem pokazivali brod Besu s kojom je Joža Horvat oplovio svijet, čitajući im Waitapu prije spavanja. I napokon, lipanj 2004., Dora je čekala svoje papire, kupovala se oprema, stizala su jedra, sin Marin je pravio svoje prve korake po Dori, Graciela je organizirala prve dane na brodu i tortu s puno svjećica noć prije isplovljenja.

Čekali smo povoljan vjetar i dolazak još jednog iskusnog moreplovca Mladena Benića kako bi uputili Doru u prelazak Biskajja. I napokon s popodnevnim zrakama sunca i s plimom tročlana posada je mahala Gracieli i malom Marinu koji će nas čekati u Španjolskoj. Prvi zalazak sunca, niski oblaci koji kao da će zapeći za jarbol i lagani rad motora koji nas vodi u noć. Osjećao sam se sigurno uz prijatelje, znajući koliko su oceana prošli i kroz koje su se nevere izvukli. Tako uljuljan u snove i planove zaspao

sam u kokpitu Dore. Negdje oko ponoći probudila me tišina, najgore što možeš zamisliti na brodu kojeg pokreće motor. Pun pouzdanja pogledao sam u Ozrena koji se odlučio spustiti sa mnom u strojarnicu, dok je Beniće ostao za kormilom i dignutim jedrima bez vjetra. Zamišljao sam Ozrena kao mađioničara koji će sad jednim pokretom ruke otkloniti kvar i moje strahove, a on mi je počeo izdavati naredbe dok nas je valjalo, a koje se nisu uklapale u moja poimanja morskih vukova: «Sjedi pored mene, upali lampu i počni naglas čitati upute za rad motora i kako postupiti u slučaju kvara.....» Uz pomoć knjige očistili smo filter ulja od vode nekoliko puta, spomenuli naftu i ljude koji su je ulili i nastavili ploviti slalom između francuskih, španjolskih i portugalskih kočarica. Prvi dupini su se pridružili Dori, prve poltuše su pale na palubu, a Biskaj je bio milostiv prema nama i Dori. Nekoliko malih nevera, dobra muzika, francusko vino, kruh i gotova jela, morske priče, vicevi i tako smo uplovili u Vigo i ja sam zrakoplovom otišao na još jedan poslovni sastanak u Barcelonu, a posada prema Gibraltaru i Mediteranom do Jadrana.

Nakon 20 dana Dora je sigurno uplovila u Kukljicu na otoku Ugljanu, gdje će još puno puta uploviti. Naravno da je bilo sitnih problema u toj plovidbi, ali opcija kamiona iz Francuske do Jadrana nije dolazila u obzir. Ipak je to Dora. Ljeta su prolazila na Jadranu između Dubrovnika, Korčule, Hvara, Splita, Visa, Kornata, Premude i Lošinja, Dora je radila i otplaćivala samu sebe, postala domaći brod koji su rado viđali naši otočani po valama i mornari po mjestima i marinama. Znao sam da Dora može više i dalje ploviti, nekoliko jeseni je s Ozrenom otplovila do Grčke i Turske, a ostale mjesece čekala u splitskim marinama da prođu duge zime, kako bi opet zaplovila, makar do Milne ili Pučišća.

I onda prijateljstvo s Leom Lemešićem uspostavljeno na regati oko Žuta, nastavljeno godinama u kojima je Leo uveo Doru u charter s dobrim uspjehom. Priče o dalekim obalama, idealnim brodovima i odluka kako će upravo Dora biti ta koja će promijeniti pravila hrvatskih jedrilica i jadranske zime zamijeniti toplim morima ispod svoje snažne kobilice, koja će pokazati da odlazak do Mljeta i nije neka đita, kako je ipak ljepše ploviti nego uživati u sigurnim valama naše obale... Kako nekoliko dana jedrenja bez bacanja sidra i nije neka velika filozofija i

zalihe hrane i pića nisu smisao plovidbe.... Kako marine nisu za brodove već za ljude, a osjećaj sigurnosti je kad si daleko od obale bez obzira na snagu mora i vjetra.

Uz pomoć prijatelja i njihovih obrta i firmi, Dora se 2009. i 2010. opremala za daleki put. Kupovale su se karte, peljari, knjige, posuđivali ili mijenjali iste s prijateljima i stranim jedriličarima koji su iste tako velikodušno prepuštali kad bi čuli za naše planove. Ne mogu ne spomenuti sve one lokalne “znanke” koji su nas obilazili svakodnevno i davali savjete za svaki posao koji se u tom trenu odvijao na Dori. Dragi moji “meštri”, i vama veliko hvala!

Projekt smo nazvali Sharedreams - Jedrima oko svijeta, jer smo podijelili snove s prijateljima koji su se ukrcali i tako pomogli da Dora napravi toliko modrih milja u ovom prvom dijelu plovidbe Mediteranom i Atlantikom.

Leo Lemešić, Petra Lemešić, Držislav Markovina, Helena Marjanović, Stipe Božić, Snježana Gradečak, Tonči Bobelj, Vedran Skočić, Hans Holec, Suzane Mayer, Marino Lemešić, Mira Dorić, Zlatko Dorić, Edo Vujnović, Edo Unković, Matko Pavković, Vidan Maleš Pršutić, Božidar Plazonić, Olga Kliškinić, Jadranko Martinović, Marin Bosotina, Gracielita Arroyo Nava, Graciela Bosotina Arroyo, Marin Bosotina Arroyo, Maria del Pilar Valentino Cornejo, Eudocia Gregorio Rojas, Stjepan Lemešić, Dragica Lemešić, Ana Dragičević, Ivan Valenta Giovanni, Petar Bosotina, Siniša Dadić, Nikola Batistić, Jozo Čurić, Marino Lemešić mlađi, Davor Kostelić, Hrvoje Krupski, Frank F. Horlitz, Jorge Var, Noemi Rutishauser, Barbara Wuermli i Zoran Majkić.

Ima puno više onih koji su uz jugo i kišu ili snijeg u unutrašnjosti odlazili na spavanje nakon očitavanja zadnje pozicije broda na internetu ili započinjali jutro s najnovijim izvještajem ispisanom u brodskom dnevniku Lea Lemešića, koji je sad kao prvi dio u vašim rukama. Dani su bili kraći, obveze su se činile lakšima i snovi su podijeljeni, darovani. A Dora se sad odmara i strpljivo čeka prelazak Pacifika preko Francuske Polinezije, Fidjija do Australije, daleko od naše obale i svakodnevnice.

Marin Bosotina

La Paz, Meksiko, proljeće 2012.

Prvi dio

Pod suncem Mediterana

3. 4. 2010. Moj prvi zapis

Ne znam točno kada i zašto je sve skupa započelo, je li se ideja o jedrenju oko svijeta rodila sa mnom ili su me roditelji i okruženje u kojem sam proveo djetinjstvo zarazili istom, ali ono što najbolje pamtim je da sam prvi put svoju veliku želju otkrio jedinoj djevojci koja je svoje srednjoškolske dane radije proizvodila šetajući sa mnom obilazeći brodove po marinama nego splitskom rivom. Znala je slušati moja maštanja o životu na brodu u bespućima dalekih svjetskih mora.

Bila je subota, proljetni dan kao stvoren za još jednu šetnju, uz more i brode, naravno. Treći razred matematičko informatičke gimnazije, u zaostatku sam sa školskim obvezama, dođuše ništa neuobičajeno, znam da moram učiti, a lipi me dan mami vani. Zovem na telefon, Petra će sa mnom, opet ću je udavit pričama o brodima i moru, izmorit šetnjom po suncu i obećavat da ću učinit i jedan đir rivom za njenu ljubav. Spustija sam se iz Lovretske, priko Marmontove do Rive i na stanici autobusa kraj Sv. Frane ugledao Petru. Nije me pitala gdje ćemo nego se odmah uputila u smjeru marine čime me na najbolji način razveseljavala prilikom svakog susreta. Na Matejuški je bilo živo, splitski ribari pribirali su mriže u gajetama, penzioneri su komentirali i rješavali svjetske probleme, mladi se bezbrižno šetali, dvije mame skrivene iza velikih sunčanih naočala gurale su kolica. Kad smo prošli Matejušku otvorio se pogled na ACI marinu. Uhvatio sam Petru za ruku i rekao: Pogledaj, novi brod

u marini, dva jarbola, veliki. Jesam li ti rekao da trebamo otić do marine. Nesvjesno sam ubrzao korak i stisnuo Petrinu ruku. Približavajući se brodu polako smo shvaćali da je to naš brod iz mašte, a udaljenost do broda zbog nestrpljenja da mu se što prije približim kao da je postajala sve veća. Prepustili smo se mašti i počeli birati ime broda zamišljajući ga našim. Dream - rekla je Petra, Life Dream - uzviknuo sam, tako će se zvati naš brod. Zadnjih tristotinjak metara usporili smo korak i počeli se diviti ketchu klasične gradnje od petnaestak metara. Svakim novim korakom bivao je sve ljepši i bliži našim srcima. Prestali smo govoriti, uživali smo u detaljima na palubi, drvenim jarbolima i klasičnim jedrima. Kad smo došli pod samu krmu ugledali smo mu ime. Zove se - Life Dream. Dugo smo šutili preplavljeni osjećajima i nevjericom da se brod upravo tako zove. Ne triba mu ni ime minjat...

Godine su prolazile, okolnosti i zanimacije su se mijenjale, Petra je (a koja druga bi) postala mojom ženom, dobili smo Marina i Stipu... San o plovidbi dalekim morima ostao je duboko u meni, a nada se nikada nije ugasila. Životni ritam nemilosrdan, obveze na sve strane, mobitel stalno zvoniti. Hvata me polako četrdeseta, a još ne znam jesam li se i koliko približio ostvarenju životnog sna. I opet subota, probudim se, upalim kompjuter i pročitam vijesti, pogledam prognozu i šta sad? Regata trenutno nema, meniskus moram operirati pa ne mogu igrati mali nogomet, prohladno je i oblačno, vani mi se ne izlazi. Stariji sin već je na faksu u Zagrebu, mlađi otputovao na vaterpolo turnir s klubom, Petra još spava. Hoću li početi kopati po internetu i nešto raditi? Ma neću, baš neću raditi. Subota je. Moram se odmoriti, ali ne znam kako, je l' moguće da mi je malo dosadno. Izgleda. Ali to znači da imam malo vremena samo za sebe, poslije dugo vremena imam samo za sebe malo vremena. Uh, kako sam to uspio shvatiti? Google ispred mene, šta ću upisati, šta ću tražiti? Upišem jedrenje, al nijedna se velika regata trenutno ne održava, šta sad? Hrabro odam oko svijeta i ostanem cijeli dan ispred kompjutera. Navečer prije spavanja pomislim, sutra je nedjelja, mogao bih ponoviti subotu, ostati ću doma, a mogu virtualno projedriti cili svijet. I stvarno, opet sam jedrio i plovio, mašta je proradila. Sustigla me večer za kompjuterom, oči su

me zabolile od buljenja u ekran, a i put me pošteno izmorio. Stipe se vratio sa turnira i istjerao me s kompjutera jer mora na Facebook. A meni je sutra ponedjeljak, radim i ne mogu putovati sa svojim kompjuterom. Tijekom napornog radnog tjedna ukrao sam nekoliko sati i provjerio pozicije nekoliko jedriličara pustolova s čijim sam se putovanjima zblizio proteklog tjedna. I shvatio da jedva čekam idući vikend...

Vikendi su postali moji omiljeni dani u tjednu, umjesto radnih u kojima sam zadnjih dvadesetak godina zaista uživao. Ustvari, čovjeku malo treba da krene nekim drugim putem. Mjeseci su prolazili, učlanio sam se u brojne sailing i cruising forume, počeo intenzivno pratiti i kontaktirati posade koje plove i jedre svijetom.

Na zagrebačkom sajmu nautike susreo sam se s našim proslavljenim pomorcem s Hira i Hrvatske Čigre Ozrenom Bakračem i rekao mu da se nakon regatnog jedrenja i chartera sve više zanimam za cruising jedrenje svjetskim morima. Ja sam pričao, a Ozren je slušao. U jednom trenutku me prekinuo i pitao što još čekam, zašto već jednom ne krenem na taj put? Zatekao me, a ja sam počeo pričati o razlozima zašto to još ne mogu. Nakon nekoliko piva Ozren mi je ispričao nekoliko anegdota s Hira i Čigre. Vrijeme mi je proletjelo, a radno vrijeme sajma prošlo, ljudi oko nas je nestalo, a ja ništa od toga nisam primijetio. Razišli smo se i dogovorili da ćemo se sutra ponovno vidjeti. Te noći u Zagrebu nisam spavao. U ušima mi je odzvanjalo Ozrenovo pitanje zašto već jednom ne krenem na put, što me stvarno sprječava u ostvarenju svog velikog sna?

Otvorio sam desetak blogova i stranica onih koji odavno jedre ili su završili svoje jedrenje oko svijeta koncentrirajući se na razloge odlaska i odluku o početku putovanja te zaključke nakon završenih putovanja. Veći konsenzus oko ključnih pitanja nikada do tada nisam vidio. Za odluku o odlasku na putovanje kažu: "Ako to zaista želiš ne postoji ni jedan pravi razlog da već sada ne kreneš, a ako nisi siguran da to stvarno želiš uvijek će postojati barem jedan razlog zbog kojeg to nikada nećeš ostvariti". I pritom jako pogriješiti, jer ćete jedrenje svjetskim morima jako promijeniti i učiniti jednostavno boljim. I ta priča nikad neće završiti kao što samo putovanje nije ni započelo da-

nom kada si se otisnuo na more nego mnogo, mnogo ranije. U mom slučaju vjerojatno priznanjem djevojci s početka priče.

Sutradan s Ozrenom započeo sam razgovor o tehničkim detaljima organizacije puta, vrijeme je ponovno proletjelo, a nismo se ni u jednom trenutku dotakli teme o smislu i odluci o početku putovanja. Kad smo se te večeri razišli, razmišljao sam što ga još trebam pitati i shvatio da su to i dalje samo pitanja vezana uz organizaciju. Znači, onaj drugi dio je već riješen.

Kad se upustite u organizaciju puta, ne morate čak ni brod imati. Zašto? Jer je brod sredstvo, samo jedan segment, usudio bih se reći lakše rješiv od nekih o kojima ću sada napisati par crta. Obitelj, uvijek na prvom mjestu. Kako im objasniti da je to tako, a naći dovoljno jake argumente da ti put ove vrste treba i to baš sada. Ulažem barem jednako toliko truda kao u opremanje broda na priče i razgovore koje bi trebale uvjeriti bližnje da prvo ovaj put i nije nešto tako opasno, da je sad pravi trenutak jer su djeca već dovoljno odrasla, da su roditelji još uvijek u snazi. Petrina ljubav i razumijevanje su ključni element jer bez sigurnosti da i bez mene sve kod kuće može bez problema funkcionirati ne bih smogao snage za donijeti odluku o početku putovanja.

Mjesecima sam surfajući internetom tražio brod, a da i nisam znao ni koji bi me brod minimalno zadovoljio ni koliko točno mogu potrošiti novca na kupnju. Da sam razmišljao realno da neki novac za kupnju tek mogu dobiti od eventualne prodaje firme ili svoje stare jedrilice u ovo teško vrijeme, vjerojatno ni ne bih započeo s potragom. I tu se potvrdilo pravilo da se za snove treba boriti ponajprije dušom i tijelom, i da nije dovoljno samo sanjati. Teret promišljanja o putu i nemoguću misiju kupnje odgovarajućeg broda odlučio sam podijeliti s prijateljima. Dvojio sam treba li ikome reći dok je stvar još u idejnoj fazi, ali sada znam da su prijatelji tu da te podrže i ohrabre. I ne samo to. Prijatelji vide i osjete nešto što sam ne dokučuješ i imaju potrebu i snagu da ti daju svoje mišljenje. A tog mišljenja sam se bojao, zato ih prije nisam ni pitao. A trebao sam, jer sam pričajući im svoju priču dobio podršku i razumijevanje te tako napravio još jedan veliki korak naprijed.

Došla je Nova 2010. U novogodišnjoj noći nekako razmišljaš

o protekloj godini i što želiš i očekuješ u Novoj. Zdravlje, ljubav i sreća želje su koje mi prve padnu na pamet, a onda što dalje i kojim redoslijedom željeti. Možda dočekati sljedeću Novu na Karibima, na brodu, sinulo mi je. I to ne samo jednom te svečane večeri. Gledajući splitski novogodišnji vatromet promislio sam tko zna gdje ću slijedeće godine na ovaj dan biti. Je li moguće već sljedeću Novu dočekati tamo ili je već prekasno? Al' stvarno bi bila dobra ideja dočekati Novu na Karibima, je l' tako Petra? I dica bi mogla ponovno na dočeku biti s nama, skupili bi nekoliko tjedana na brodu i zajedno proveli više vremena u druženju nego što ga sve skupa zbrojeno provedemo u jednoj godini. Po njezinoj reakciji sam osjetio da se već nekako miri s mojim ludostima i možebitno vidi u njima. I to je bio korak, dobar korak naprijed.

Novogodišnje praznike proveo sam za kompjutorom pokušavajući se odlučiti definitivno za kupnju broda ili za preuređivanje Grand Soleila 46.3, petogodišnjaka kojeg sam polovnog kupio prošlo ljeto i s kojim pomalo radim charter i izlete. Pročitao sam veći dio avantura Ive Orlića koji je upravo svojim Grand Soleilom 46.3 "Fiu" oplovio svijet na jedra kako bi doznao što nakon putovanja misli o brodu. Uzeo sam telefon i počeo nazivati brojeve sa stranice Fiu adventure. Ivu nisam dobio, ali sam dobio Ivinu sestru. Možda i bolje, jer bi bilo šteta ne upoznati osobu koja je svojom ljubavlju, radom i financijskom pomoći potpomogla brata u svom naumu o jedrenju oko svijeta. I razgovor se odužio, osjetio sam u njenom glasu sreću i ponos što je dio Ivine priče. Iste večeri dobio sam Ivu i, iako obojica inače izbjegavamo dugo telefoniranje, oko sat i pol smo proveli u razgovoru od međusobnog upoznavanja do kratkog sažetka putovanja i kvalitete i mogućnosti njegova Fiu.

Već sljedeći tjedan moj otac Marino, prijatelj i naš proslavljeni jedriličar, a danas kapo makinje Mladen Makjanić (usput i rođak žene Ive Orlića) i ja smo se zaputili u Rijeku na razgovor s Ivom. Vrlo susretljiv i prijazan, Ivo je ponudio svu moguću pomoć u mojim nastojanjima da što prije otputujem i otklonio dvojbu je li i Grand Sloeil 46.3 pravi brod ili bar dovoljno dobar brod za prejedriti svijet.

Marino ili nono, kako ga svi obiteljski zovemo, spasio je Ivu

jer ga je nakon mojih višesatnih ispitivanja pozvao na večeru i oslobodio mog "stiska". I teško smo se rastali te večeri jer su Ivina zapažanja, iskustva i priče toliko snažne i životne da već s nestrpljenjem iščekujem naš idući susret.

Po povratku kući ubacio sam u veću brzinu shvaćajući da ako vrlo brzo ne definiram sve ključne elemente, putovanje ove godine neće početi. A 2010. mi baš nekako zbog okruglog broja, moga 40.-og rođendana i lakšeg brojanja izgleda kao prava godina za krenit.

Brzo su prolazili dani, sve manje vremena preostaje za odluku, a ja sam sve neodlučniji i na žalost sve sigurniji da je realizacija putovanja u ovoj godini nemoguća misija. Ali u filmu imena "Nemoguća misija" je ipak postala moguća u trenutku kad se činila nemogućom. Znači, idemo dalje, još jače i upornije pa što bude. Ako ništa drugo znat ću na kraju da sam dao sve od sebe i kao u sportu po tko zna koliko puta već u životu priznati poraz, izgubljenu bitku, ali rat nikako.

Marina Bosotinu upoznao sam prije deset godina na regati u organizaciji zadarskog Rotary kluba. Iako smo obojica živjeli u Splitu i često jedrili krstašima, sudbina nas je spojila tek u Kornatima kada me Marin pozvao na njegov Jeanau 43 DS. Pretresli smo mnoge jedriličarske teme i naposljetku razgovarali o charteru jedrilica u Hrvatskoj. 2004. godine Marin kupuje "Doru", Beneteau 57, i priključuje je floti luksuznih jedrilica i guleta brenda Fortuna cruising čiji sam suvlasnik i direktor. Višegodišnja poslovna suradnja prerasla je u prijateljstvo, a ljubav prema moru i jedrenju nezaobilazna poveznica među nama. Usporedno smo razvijali planove o jedrenju svjetskim morima i maštali kako ćemo svaki sa svojim brodom, on malo više cruiserom, a ja malo više racerom pokušati pratiti jedan drugog zamjenjujući svakodnevicu onim o čemu smo maštali. Ne tako davno shvatili smo da smo vrlo blizu realizacije svojih projekata. Kako mnogima u životu obično malo fali da dotaknu zvijezde, a to malo, iz kojekakvih bizarnih razloga ostane nepremostivo pa zvijezde ostanu nedotaknute, zajednički smo donijeli odluku da ujedinitimo projekte i nastavimo zajedno.

Dugo nekom odlukom nisam bio tako zadovoljan, a rukovanjem smo potvrdili da više nema nazad, krećemo 3. 10. 2010. iz

Splita i prijavljujemo se na ARC 2010 koji starta 21. 11. Punom snagom naprijed, ovaj put s dva jaka motora. I za čas, sve je bilo riješeno, sve dvojbe su ostale iza nas, prijava za regatu je uplaćena, popis opreme sastavljen i naravno, princeza "Dora" Beneteau 57 odabrana za dom na našem putovanju snova. Marinov brand Sharedreams postao je naš jer uostalom potpuno odgovara motu našeg putovanja, dijeljenje snova. Međusobnim pomaganjem započeli smo dijeljenje snova među nama, a od sada započinjemo veliku akciju dijeljenja snova sa svim prijateljima i ljudima koji znaju maštati i snivati uz uvjet da svoje snove žele s drugima dijeliti. Neka Dori budu puna idra vitra jer je čeka dugi put na kojem će svi njezini putnici pretakati svoju snove u stvarnost, a pronađeno i ostvareno na bilo kojoj točki zemaljske kugle ponijeti sa sobom kući da ih u nemilosrdnoj svakodnevici podsjeća na trenutke u kojima su jednom zaista živjeli život i da će, ako se ne promijene, jednom zažaliti da je nešto tako lijepo poput života nepovratno prošlo pokraj njih. Ili se jednostavno vraćati na Doru i popunjavati baterije dok ih jednom ne napune toliko da njihov sadržaj započnu dijeliti na svoj način s drugima u nekom svom, ali idejno sličnom projektu jedrenja svijetom. Jer su zaključci onih koji su oplovili svijet gotovo isti, a baziraju se na činjenici da su svoje živote beskrajno obogatili, a istovremeno one koji ih poznaju nagnali da se duboko zamisle nad svojim životnim postignućima i silnim mogućnostima poboljšanja kvalitete života sakrivenog snažnom svakodnevnom propagandom koja nas na sve načine pokušava učiniti ovisnim o gomili nepotrebnih stvari na žalost opće prihvaćenih kao mjerila vrijednosti u svakodnevnom životu, a za čije ostvarenje treba stalno i žestoko raditi, pa raditi i opet raditi. Dok se život ne pretvori u utrku za novcem, a novac sam sebi postane svrhom.

Hvala ti, Marine, što si mi pružio ruku. Neću ti to zaboraviti, a odužit ću se pružanjem ruke drugima. A sada na posao. Zaduženja za pripremu broda i putovanja su prijateljski razdijeljena, za put se treba pripremiti, mnogo je posla ispred nas, a listopad treći je tako blizu.

06. - 11. 10. 2010. **Od Splita do Ustice**

Do Messine je trebalo doć. Neš ti, rekla bi većina mojih kolega koji transferiraju zimi brodove po Mediteranu i trpe zimu i kišu u otvorenim kokpitima čarteraških brodova. A mi sidimo u zatvorenom kokpitu i skoro ne znamo je li kiša ili sunce, zezamo se, kuvamo, obidujemo ko doma. U svemu tome ima jedan ali.

Prošli ponedjeljak u ovu uru sam tek iša leć (04.30) jer smo nakon 20 sati rada toga dana na Dori popadali s nogu od umora, brige i neizvjesnosti hoćemo li na vrijeme završiti brod za isplovljenje u srijedu. Za ne falit i ponedjeljak i utorak je jako jugo s kišom, a milijardu stvari treba unit i pospremit na duže vrijeme u gambuže koje još otkrivamo po brodu. Dva su dana proletila, u srijedu mi se učinilo da je polazak daleko, jako daleko. Njemica Suzana, naša članica posade do Sardinije, gotovo u suzama odlučuje da se, ako ne krenemo u četvrtak, vraća kući, nema više strpljenja. Razumin je, pokušavam utješiti, al nekako mi ne ide. Ni sam ne vjerujem da u četvrtak zaista možemo krenit. Moj prijatelj Siniša Vickov pozvao me u emisiju na Radio Brač. Pita me o putu i na kraju kad ću krenuti, zna li se dan i sat, mjesto polaska. Spremno sam odgovorio za mjesto polaska, ali za dan i sat, dajem mu mot da pusti muzički broj da mi da još par minuti za odluku. Srića, pušta dvi pisme i predlaže mi zajedno s urednikom Vedranom Sesartićem da pozovemo numerologa Franka iz Šibenika, jer ako mi ne znamo, on će nam reći koji je dan najbolji za krenit i možda predvidjeti polazak. Hvatam se za svaku slamku i Franko mi već na početku razgovora postaje jaka karika u odluci. Nikad prije nisam konzultirao ni numerologa ni bilo koga drugog u donošenju odluka, al' nisam ni odlučivao o polasku na put oko svijeta. Franko je bio jasan, ne srijeda, ne petak ni dani iza petka. nego četvrtak. Brojevi su na kraju presudili i kocka je bačena. Uključujemo se u program, bez dvojbe izgovaram dan i vrijeme polaska, četvrtak u 12.00. S velikim olakšanjem obavještavam prijatelje, novinare, posadu i ekipu koja dovršava elektroniku na brodu. Željko Carević (elektroničar) useljava se na brod i jamči da se ne iskrcaje dok ne završi, Martin Mojmir, moj prijatelj iz Šibenika, montira u svo-

joj radionici izrađene sprayhood i bimini (tende) upravo onako kako sam želio, po mjeri, svrsishodne i oceanski jake, bravo Martine i ekipa, to je to. Otac mi je donia maslinovo ulje i vino, punica kolače, Tonči Bobelj član posade u prvom sazivu donosi otiskane jakete, kape, majice i kratke hlače, stvari za dovršavanje se gomilaju, Ivica Anić dovršava radove u inoxu, nosači boca za ronjenje savršeno pristaju, servisirana oprema za ronjenje, nova odijela i puške (hranilice?), kompresor Bauer postao je jedno tijelo s brodom. Joke inox montira rezervno kormilo i nosače za solare. Ajme meni koliko stvari oko broda i po brodu, ne može se hodat, a kamoli nešto radit. Vridni Vedran, zadnje četiri godine skiper na Dori, zavidaje i savjetuje, a u mojoj teći dvadesetak stavki još koje treba riješiti. I moja žena Petra mi se priključila u opremanju broda zadnjih dana, sinovi Stipe i Marino nakratko zanemaruju školske obveze i pomažu u radovima na brodu, a kućne stvari i dogovori još uopće nisu na tapetu. A neće me biti dugo. Majstori improvizacije i rješavanja stvari na brzinu nalaze kompromisno rješenje. Molim istovremeno i Vedrana i Petru da isplove s nama barem na nekoliko dana jer prije toga nećemo imati vremena za ništa doli se na brzinu pozdraviti. Shvaćajući moju muku pristaju, a meni pada kamen sa srca. Odjednom mi se čini da mi više ništa ne stoji na putu. Uf, navigacijske karte i komunikacija mailom preko satelita. Potpuno sam zaboravio. Večer prije odlaska. Merđo upomoć. U nekoliko sati satelit provjeren i uključen. Marko Majica, prijatelj koji je preplovio Atlantik, zaljubljenik u jedrenje i sudionik samačkih regata cijelu zadnju noć je uz nas, instalira programe i karte na moj laptop. I sailmail za prognoze i mailove. Još samo da ja zapamtim kako to sve radi. I Stipe Božić se odnekud stvorio s aparatom, kamerama i programom za montažu. Pokušava mi objasniti kako sve skupa radi, a ja se osjećam kao student koji nije ništa učio cijelu godinu, a sada ima brdo knjiga ispred sebe i ispite koje uskoro treba polagati. AIS nam opet ne radi, pa radi, pa ne radi. Ne razmišljam više o tehnici, ubacujemo stvari na brod. Već je zora, odlazim kući odspavati nekoliko sati u svoj krevet, spremi torbe u dvadesetak minuta kao da idem na vikend i natrag na brod. Srećom valjda danas isplovljavamo. Podne manje kvarat je, a mi tek na pumpu. Ulivamo brzo

gorivo i odlazimo ispred kapetanije na oproštaj od svog grada. Gradonačelnik i don Ivan Grubišić svaki sa svojim blagoslovom, svjetovnim i Božjim, oba će mi trebati pada mi na pamet. Novinari, televizijske ekipe, rodbina, prijatelji, poznanici, zaljubljenici u more i pustolovine. Želim sve pozdraviti i zahvaliti na podršci, carina i pomorska policija izlaze nam u susret da ne moramo na carinski gat nego isploviti možemo izravno. Predivan dan, suncem okupan Split, moj Split. Emocije su se skupile, mati suznih očiju pod naočalama pokušava prikriti tugu zbog rastanka. Srce se steže, sa sinovima u zagrljaju na trenutak, promišljam jesam li zaista spreman. Ženu se ni ne usuđujem pogledati, imat ćemo dva dana za oproštaj. Papiri i putovnice su tu. Vrime je da se krene. Moj prijatelj Marin Bosotina posljednji mi stiže ruku, uz riječi - Čuvaj sebe i posadu i moju Doru! Kao vlasnik jedrilice koju je nesebično ustupio za ostvarenje projekta Sharedreams potvrdio je da je sanjar s vizijom i da ćemo mnogo milja prejedriti zajedno.

Cime su odvezane, gledam mnoštvo koje nas ispraća i Split u pozadini, Riva mi se smije, kampanel Sv. Duje zvoni, brodi u luci sirenama pozdravljaju. 13 sati i 13 minuta zabilježeno je vrijeme polaska, trinaestog sam rođen i vjerujem da mi je 13 sretan broj. Isprid luke dočekuje nas lagani maeštralić ali vrimenta za jedrit nema, treba pospremiti gomilu stvari koja je još u kutijama na podu.

U splitskim vratima dočekuje nas Cika pila s djevojkom na jedinstvenom Bel Amiu, Stipe Božić se prekrcava kod Cike i nastaju prve snimke Dore u plovidbi. Otvaramo jedra, nova spec-trina, One sails Karlo Kuret, dobro stoje i dobro vuku naprijed. Posljednja brodica koja nas je došla ispratiti dojedrila je do nas u vratima, laser standard, kormilar Marino Lemešić virtuoznim viravanjem i manevriranjem potvrđuje se kao član posade koji dolazi za desetak dana na Sardiniju i ostaje nekoliko mjeseci sa mnom. Očevo pridruživanje na putu oko svijeta mnogo mi znači. Kao jedriličar i pomorac osoba je na koju se mogu potpuno osloniti, a dio mog životnog sna o jedrenju oko svijeta povezan je i s našom zajedničkom plovidbom.

Preko Hvara i Korčule dolazimo do Mljeta nakon kojeg usmjeravamo Doru prema Otrantu. Jaka bura i tramuntana, otvore-

no more, Dora klizi, autopilot sluša, posada hvata ritam valova i otvorenog mora. Nakon nekoliko gvardija u ranim jutarnjim satima prolazimo Sant Mariu di Leucu, opraštamo se s našim Jadranom. Dobro jutro Jonsko more i zaljeve Taranto! I je dobro jutro, jer vitar i dalje puše iz idealnog smjera, a mi grabimo naprijed.

Ponedjeljak, 13.00, uplovljavamo u Crotone, prijatelj iz mjesta Maurizio Tricoli osigurava nam privez i kompletnu podršku s obale. Stipe Božić i supruga Petra uzimaju rent a car i polaze za Bari odakle trajektom preko Dubrovnika odlaze za Split. Sad nas je osam na brodu, stvari su konačno pospremljene na svoja mjesta u brodu. Snježana Šore, koja osim gvardija vodi računa o namirnicama i kuhinji, na peškariji uz brod kupuje dva kila friških sipa (15 eura po kg) i sprema ih za večeru. Nakon čaše vina i savršene večere padamo s nogu u krevete na zasluženi odmor.

10. 10. 2010., nedjelja

Budim se u 07.00 sati, spavao sam punih osam sati, ne mogu vjerovati s obzirom na činjenicu da obično spavam 3-4 sata i tako već dvadesetak godina. Novi sunčani dan, uživam. I posada se polako budi, organiziramo nabavu i u 13.00 sati isplov-ljavamo prema mesinskom tjesnacu. Motoriramo, povremeno jedrimo, ali dobro napredujemo i po planu stižemo u Messinu gdje iskrcavamo Držislava Markovinu i Helenu koji već sutra ujutro rano operira u Zagrebu. Takvo je doktorsko zvanje. Na sreću Držo se vraća na Sardiniju i nastavlja s nama. Dobar je osjećaj imati doktora prijatelja na brodu.

Nakon doručka nastavljamo za Salinu, otočić uz Lipare udaljen 50 nm. Pokušavamo loviti panulom i testiramo prvi sistem. 1:0 za ribu, odnila nam je sve, 5 metara krene ostaje za uspome-nu. Bar znamo da riba grize i da ne potežemo panulu bez veze. U 14.30 vezujemo se u Salini, prizor iz slavnog Mediteranea, interesantni lokalni likovi, isprid crkve dica igraju na male branke, na mulu se lovi štapovima. Idemo potražiti talijansku bandiru i

ulazimo u dućan ribarske opreme. Stariji bračni par, vlasnici, diče se svojim ribarskim uspjesima i nude nam ribolovne alate. Ono što je dobro je i skupo, cjenkamo se, ali se trgovci ne daju. Kupili smo minimum opreme i nismo prežalili štap sa makinjom koji je izgledao jako dobro, a stajao je na polici barem nekoliko godina pa smo računali na dobru cijenu. Nema veze, nastavit ćemo potragu u drugom mjestu ili zemlji, svejedno. Možda bi muški još kupili opremu, ali je kuharica Snježa rekla da se za toliko novaca možemo mjesecima hraniti na brodu. U sumrak isplovjavamo. 270 nm do Sardinije. Nakon 2 nm puca nosač alternatora i oštećuje nekoliko elektroničkih kabela. Zadovoljni što šteta nije veća demontiramo alternator i šalimo se kako je već krajnje vrijeme da nešto pokušamo pronaći bez elektroničkih pomagala. Ipak svi instrumenti rade, a na snazi je racionalizacija potrošnje struje. Do daljnjeg.

Upravo prolazimo pored Ustice, 7.00 je sati, utorak, 11. 10. 2010. Noć je protekla mirno, vitrić u krmu, nije bilo druge nego vozit motorom. Iskustva kažu da si vrlo sretan kad u Mediteranu imaš povoljan vjetar za jedrenje, samo sretan kad je bonaca i voziš motorom, a ne smiješ biti loše volje ako je vjetar kontra tebe jer može biti i gore da danima bude vrlo jak kontra tebe. Zato pažljivo pratimo prognozu i čekamo da pojača istočnjak s krme pa ćemo malo odmorit motor.

16. 10. 2010., Cagliari

Subota navečer, Cagliari, Sardinija; konačno sam našao malo vremena za napisati koju riječ. Teško je shvatljivo, ali ploveći i jedreći imam mnogo više vremena nego u portu. Skupe se poslovi koje treba odraditi i kako dan započne tako i završi, radno. Druga je stvar što popravci po brodu meni dođu više kao slobodne aktivnosti. Vratimo se na Usticu (otok sjeverno od Palermo) koju smo prošli u utorak rano ujutro oko 6.00 sati. Lagani vitar s krme, more 1-2, motor vrti svoje, autopilot radi, posada spava, a ja guštam u prvim zrakama sunca. Prolazeći pokraj

Ustice na blackberryju sam još jednom pogledao prognozu. Bit će tijekom noći prolazna nevera, a danju istočnjak pa jugoistočnjak. Oko 08.30 posada je već budna, doručkujemo i po prvi put dižemo genaker. Čista krma, stavljamo tangun i stabiliziramo brod, vitar varira od 13 do 20 čvorova, komentiramo kako bi spinaker zlata vrijedio. U sumrak skidamo genaker i mijenjamo ga genovom u leptir i shvaćamo da, što se prevaljenog puta tiče, isto je koristiti jednu ili drugu kombinaciju. Kako na brodu imamo stalnog člana posade iz Njemačke Hansa Holeca, koji se svojstveno trudi naučiti pokoju hrvatsku riječ, a nadimci posadi koji nastaju Hansovim pokušajem da izgovori njihova imena već od prvog dana uveseljavaju sve i podižu dobro raspoloženje na brodu. Tako je naš Vedran postao Fedrjan, Snježa Đena, a Tonči Tončić. U kuhinji se dovršava večera, Đena daje sve od sebe da nas još jednom iznenadi svojim kuharskim umijećem i novim specijalitetima, Hans u svojoj gvardiji javlja da se nevera približava. Odlučujem da uđemo punim jedrima u neveru da vidimo kako se možemo nositi s iznenadnim promjenama vjetera i jakim kišom u noći. 15-20 čvorova mijenjalo je smjer dok smo prolazili rub nevere. Genovu smo brzo zamotali i ostali na glavnom jedru koje je u nekoliko navrata samo preletjelo s jedne na drugu stranu (pojalabandalo), a preventer je usporavao brzinu i smanjivao udarce. Ipak dogodilo se nešto neočekivano, u preletima se iskrivila lantina na pola metra od mjesta na kojem se spaja s jarbolom. Kako udari vjetera nisu bili preko 20 čvorova, shvatili smo da nam je preventer pogrešno pozicioniran. Također je pukao bocel škote glavnog jedra. Prije polaska dogovorili smo se da ćemo promijeniti sve bocele i konope. Kako nismo imali dovoljno vremena, mijenjali smo ono što je kompliciranije i nužno. Sada znamo da je kupovanje novih bocela i konopa bila sjajna odluka. Dogovaramo se da ćemo u Cagliariju napraviti sve za dovršenje većine stvari koje su ostale nedovršene.

Smotanih jedara i s valom u krmu večerali smo ponovno kao doma, nevera je ostala iza nas i napravljen je raspored dežurstva za noć. Taman kad smo sve dogovorili naš novi motor počeo je kašljati. Brzo smo dijagnosticirali o čemu je riječ, šporka nafta. Kako je najlakše optužiti drugog za svoj propust odmah mi je na pamet pala Inina pumpa u Splitu i upitna kvaliteta tankova ili

samog goriva. Nekoliko sati nisam ih štedio ni ispuštao iz usta. Kasnije će se pokazati bez razloga, čak štoviše. Filteri su se mijenjali jedan za drugim, Fedrjan je odigrao simultanku u makinji i to na više tabli podsjećajući više na Ferarrijeva nego na brodskog mehaničara. Godine provedene na Dori u svojstvu skipera Vedran je jako dobro iskoristio upoznavši se sa svim dijelovima broda. Inače imati osobu kao što je Vedran na brodu je veliko olakšanje. Sva rješenja koja smo izveli na brodu dogovorena su s njim jer Doru poznaje najbolje. Kad se tu pridoda ljubav prema brodovima sve je jasno. U rano jutro domogli smo se Sardinije i uplovili u Vilasimus gdje smo nadolili gorivo u jedini tank za koji smo bili sigurni da je čist. Nastavili smo prema Cagliariju gdje smo uplovili u srijedu oko 14.00 sati u marinu Portus Karalis, koju nam je preporučio Zdenko Radman, naš prijatelj s bloga, a inače zaposlen kao noštromo u istoj marini. Nažalost, Zdenko je u Splitu na godišnjem pa Walter, menadžer marine, pomaže u organizaciji poslova koje ne možemo sami odraditi. Nakon provjere goriva utvrdili smo da je Inino gorivo zaista dobro, a more koje se pomiješalo s naftom rezultat je dugog jedrenja na desnom boku i ulaska manje količine mora u proveni tank goriva kroz cijev oduška tanka. Stavili smo nepovratni ventil na sve oduške i valjda riješili ovaj neugodni problem. Lantina je skinuta i poslana u servis, brod se sređuje i popisuju se stvari koje su na brodu i gdje se stavljaju. Sada dolazi posebno poglavlje o WC-ima koji su se zaštopali. Beneteau, firma koja je solidno izgradila našu Doru, neke stvari je postavila u brod kao da se nikad neće na njima raditi ili mijenjati. Tako začepljeni tank iz wc-a postaje prava mora. Skačem u more usred porta i pokušavam sajlom otvoriti prolaz do tanka s vanjske strane. Manirom iskusnog alkara pogađam iz prve u sridu, a oko mene su se skupili cipli bataši u golemom broju. Srića da nisu pirane. Osokoljen uspjehom prilazim otvoru ventila s drugog tanka, zaranjam i... ništa, pa ništa, i opet ništa. I cipli oko mene su izgubili nadu da će desert skoro pa su otišli potražiti drugu slastičarnu.

Petak je nakon napornog dana donio konačno malo zabave. Zadovoljni odrađenim prethodnih dana posada se odlučila na izlazak, večera, par pića po lokalnim kafićima, puno dobrog raspoloženja i smijeha, komentari na sve viđeno i doživljeno. Lipo

je svitom jedriti s ljudima iz svog kraja jer kako ćeš sa strancem pričati o gradskim (splitskim) zgodama i radit usporedbe. Nagomilani umor iz proteklog tjedna učinio je svoje pa smo se svi skupa jedva dovukli do broda i ubrzo zauzeli rezervne položaje u krevetima, a usklik oduševljenja prolomio se mojim obznanjivanjem da se do podne sutradan odmara.

Red je napisati i nekoliko riječi o Sardiniji i Cagliariju. Sardinija je drugi po veličini otok u Mediteranu s 1,5 milijuna stanovnika od čega u Cagliariju živi oko 400.000. Grad ne podsjeća na talijanske gradove, dosta slični La Valetti (Malta), a ljudi su srdačni i otvoreni. Dana 17. 10. odigrala se utakmica prve talijanske lige Cagliari - Inter (0:1), a mi smo se nadali da ćemo nekako do karata. Rasprodane tjedan dana prije utakmice. Koliko mi je bilo žao što smo propustili utakmicu, toliko mi je bilo drago što je nismo uskratili svojom kupnjom nekom vjernom navijaču jer ovo je zaista vjernost, danima prije utakmice sve karte rasprodane. Moj dragi Hajduče i tebi od srca želim da ti se to dogodi na gotovo svakoj prvoligaškoj utakmici. Zastave Hajduka, Torcide, Splita grada, Dalmacije i Hrvatske pričekat će neku drugu priliku da se ponosno zavijore nekim svjetskim stadionom. Usput FC Cagliari nije *no name* u talijanskom nogometu, 1971. u vrijeme Gigija Rive osvojio je prvenstvo Italije. Da ne bi završio na nogometnim komentarima Lige prvaka na vrijeme vas pozdravljam. Još imam toliko snage za poslati mail. Cijenjeni blogeri i čitatelji, oprostite mi na neredovitom pisanju, vjerujem da ću sređivanjem broda konačno imati više vremena za pisanje.

22. 10. 2010., petak

Lako je obećati, ali nije baš lako ispuniti obećanje o redovitom pisanju. Kad mi se učini da će obveza biti manje i da je preda mnom jedan mirniji dan nešto novo iskoči. U Cagliariju su nam se pridružili Mira i Zlatko, Držo koji je malo na brodu, malo na poslu u Zagrebu, pa često ne znam kad sastavljam gvardiju je li ga brojim ili ne i moj otac Marino. Suzana i nas dobri duh Vedran vratili su se svojim kućama. Ovim redom su se i ukrcavali u

nedjelju. Veliko finale nedjeljnog ukrcaja bio je dolazak Marina u 22.45 avionom, koji je donosio 70-ak kilograma opreme za brod, od čega izdvajam ribolovne štapove. Sreća moja da je s nama na istom mulu u marini Portus Karalis i Luciano s kojim smo se sprijateljili i koji je žrtvovao mnogo svoga vremena da bi Dora što brže zaplovila dalje. Dakle Lucianovim kombijem dočeka sam opremu za brod, kupovao rezervne dijelove, turistički obilazio Cagliari, odlazio kod meštara da u svojim radionama naprave nužno potrebne dijelove... Svojom dobrotom i jedriličarskom solidarnošću sve nas je osvojio, a jedrilica Fenix od 24 metra s kojom radi charter i koju je napravio sam svojim rukama pravo je remek djelo. Ono što Luciano nije stigao obavio je šef marine Walter koji je na zamolbu našeg Splićanina Zdenka Radmana, inače zaposlenika marine Portus Karalis (za vrijeme našeg boravka bio je s obitelji na godišnjem odmoru u Splitu) napravio sve što je u njegovoj moći uključujući i posebnu cijenu marine za posebne goste. Da smo još koji dan ostali ni gostima se više ne bi mogli nazivati. Imali smo mi timove za sve, od obilazaka kulturno povijesnih vrijednosti grada, pranja robe, nabave, popravaka do zatvaranja noćnih klubova i ispijanja prve napravljene jutarnje kave u kafiću nadomak marine. U samo šest dana. Dva zadnja dana čekali smo bolje vrime jer je mistral zavladao morem i kopnom pa je prelazak preko pasarele u pojedinim trenucima sličio akrobatskoj točki. I na demonstracijama smo bili, pastiri sa Sardinije (Pastori Sardi) okupili su se ispred zgrade vlade Sardinije, koja je točno ispred našeg veza u marini, tražeći svoja prava i pokušavajući izborit cijenu mlijeka veću od 45 centi za litru. Bune se jer za kilo Pekorina triba 5 litara mlika, a isti se prodaje po 18 eura po kilu. Iako na suprotnim stranama i policija koja je doslovno branila zgradu vlade slaže se sa zahtjevima pastira, ali ljudi (policajci) rade svoj posao. Ovoliko trke, nereda, jakih policijskih snaga naoružanih do zuba nema ni na utakmicama Hajduka i Dinama. A pastiri su glasni i nepopustljivi, cijeli dan blokiraju ulaz u zgradu. Sve bi naše šefove sindikata poslao na studijsko putovanje u Cagliari da ih pastiri nauče. Imaju pastiri iskustva s ovcama i ne vole kad ih za ovce uzimaju.

Četvrtak je nas dan za polaske, u četvrtak smo krenuli iz Spli-

ta prije 14 dana, u četvrtak smo partili iz Cagliarija. Cime sam pustio i isplovio u tri sata ujutro ne budeći posadu da im rastanak od Cagliarija i naših prijatelja lakše padne. S prvim valovima pojavile su se u kokpitu i prve glave, jedra su razvijena, a Dora je zadovoljno zaplovila prema Balearima. Kad smo otvorili južnu puntu Sardinije dočeka nas je 20-ak čvorova mistrala i oceansko veliki val koji se stvarao negdje putem iz Lionskog zaljeva. Opasno je i nepredvidljivo more u Lionskom zaljevu jer spuštajući se iz unutrašnjosti Francuske vjetar svoju punu snagu postiže izuzetno brzo i teško predvidljivo. 10-ak čvorova vitra u orcu daje nam 6 čvorova brzine, idealno za panulu palo mi je napamet. U idućih pola sata dva su se štapa zablistala na krmi. Ala kako opasno izgledamo, riba se toliko pripala da joj na pamet ne pada zagrist. Dena nas i dalje zeza da su štapovi koštali koliko i višemjesečni budžet za prehranu i ima pravo. Mislim se bar će susidi u marinama misliti da smo prekaljeni ribolovci. I ne bi bili daleko od istine. Zlatko je meštar parangala, Marino ima dugi staž ribara dopunca, a ja sam mnogo vremena profesionalno proveo u različitim vrstama ribolova. Ali s panulom i štapom iskustva nemamo ama baš ništa. Radimo ratni plan što učiniti ako se riba ipak baci. Poželih jednu malu ribicu do 5 kila da vidimo kako to sve skupa radi. Cili dan gledamo malo u štapove, malo u brazdu. Puštamo varalice dalje od broda, pa bliže brodu i tako nam dan začas prođe. Još po ure do mraka. Po mraku ne ćemo lovit da ne uhvatimo sami sebe. Atomski s desna, oglasila se makinja sa štapa, nešto je povuklo, povikao je Zlatko. Marino, Zlatko i ja bili smo u čas do štapa, pokušavam obući pojas za ribolov, al' onako u panici sve zamršavam, puštam malo kočnicu i nekako navlačim pojas. Stvarno riba je, al' nemamo pojma kolika. Izvlačenje nam teško ide, procjenjujemo riba nije mala. Počea sam se smijati, ruke su me zabolile, a sve me podsjetilo na *A JE TO* crtani film u kojem dva prijatelja popravljaću malu stvar na kraju sataru cilu kuću. Smijemo se svi, malo paničarimo, malo vičemo jedan na drugog, a nitko ustvari ne zna šta triba točno napraviti. Na jedvite jade dovukosmo ribetinu do krme. Ima oko 5 kila, Marino uzima ganac i pogađa iz prve. Riba je na kuverti. Di je kamera, snimi ovo za šaljivi kućni video kako je nas petoro svladalo ovu ribetinu. Držimo je čvr-

sto i ponosno. Pada dogovor, čistimo je odmah i sutra za ručak Đena kuva tunu na pašticadu s njokima. Svi smo živnuli i puni elana ušli u noć.

S gašenjem vitra naše muke s bočnim valom višestruko su narasle tako da smo se u 10-ak sati pošteno izvaljali. Banda, banda, a ne možemo ništa. Bitno promijeniti kurs ne vodi nas nigdje. Zatvaramo i jedra koja su nas koliko toliko stabilizirala jer su udari prejaki, a jedra će nam još tribat. Đena je napravila po čašu juhe koja je s biškotinima bila toliko ukusna i ljekovita da bi umjesto lijekova protiv morske bolesti doktori trebali pripisivati Đeninu juhu. Svi smo se skupili u kokpitu, nikome se ne priča, a ja se mislim hoće li nam eol dozvoliti da sutra napravimo lovački ručak. Zorom je zapuhalo jugo i umirilo val iz suprotnog smjera, brod je zajedrio u meza nave 6 čvorova. Ponesen jučerašnjim ulovom puštam varalicu u more i komentiram sa Zlatkom i Marinom kako bi nam sad trebala riba od petnaestak kila za utvrdit gradivo i napunit frižider. Ni 5 minuta nije prošlo od puštanja varalice, a Zlatko viče, evo je, udrila je. Štap se pogrbia, makinja zapivala, a mi skočili. Scenarij isti, niti ja znam obuč pojas, niti znamo kako makinja radi, a riba vuče i izvlači najlon s motalice. Kočim je, otac sugerira pusti više, ja bi manje, Zlatko bi točno toliko. Glavno da se možemo dogovoriti. Ova je malo veća ili ista komentiramo. Opet se smijemo, rugamo sami sebi, potežemo mi ribu riba nas. Igrokaz u svitanje. Tribamo usporiti brod. Skoro se zaustavljamo. I oni koji su spavali izašli su na palubu pogledati predstavu. Vare od smija, a kako i ne bi. Ne zna se tko koga vuče, ali se zna da je riba blizu. Eno je, još malo. Ovaj put Zlatko hvata ganac i iz prve zakači ribu, al' je ne može izvuć sam. Priskače Marino i riba je na palubi. Ima trideset kila, govori Marino. Toooo je tooooo! Borbeni raspored prije trasiranja ribe, dva noža, sić mora, dvi teće i kese da odmah pripremimo koliko nam je dosta po obroku i zaledimo. Ide Marino dignit tunu al' ne ide. Priskačem mu u pomoć i jedva je nekako zajedno pribacujemo do krmenih skala na kojima čistimo ribu. Ima priko 50 kila. Nemamo vagu, al znamo da je teza od vriće cimenta.

Za pola sata sve je sređeno, veći dio tune je u ledenici, a najbolji komadi čekaju u teci Đeninu inspiraciju. Jutro je proteklo

u prepričavanju lovačkih priča i povremenim pogledima prema krmi na kojem se suše dva trofejna repa. Zabranili su mi nastavak ribolova, štapove smo spremili na zasluženi odmor. Đena zove na ručak i gozba počinje. Nikoga više ne boli želudac i nije mu loše. Gušimo se u pašticadi s njokima. Izvanredno, bravo Đena, mogla bi bacit rukavicu kuvaru iz Viđakovih, za kvalitetu i spretnost u spremanju u uvjetima otežanim stalnim valjanjem. Koji lipi dan, sunce, toplo, vitar ko naš maestral u krmu, lipi obid, odlična ekipa, nigdi ni traga nervozi. Nirvana. Palo mi je napamet kako je naš brod ustvari paralelni svijet u kojem se sve događa s razlogom i u kojem priroda svojom ljepotom, ali koji put i snagom i bezobzirnošću utječe na naše živote. Doktor Držo svako malo nas nasmije. Zadnja mu je *namesti, nadrazi, nevadi...* a na češkom jeziku znače: trg, kolodvor i nema veze. Sati prolaze, a Držina mi šala stalno dolazi na pamet. Kad ga pogledam, ponavljam u sebi *namesti, nadrazi, nevadi*. I opet se nasmijem. Kako je lipo bit tu! I kad valja i kad koji put ne znaš što točno radiš ovdje usred ničega, na svoj način je lijepo. A živci. Ostali su doma, zabraniam sam da mi ih pošalju, ovdje mi ne trebaju.

Cabrera je nacionalni park na 24 nm ispred nas, Palma de Mallorca naša sljedeće odredište, još trideset nakon parka. Upravo smo ušli u signal mobitela i Blackberrija, zvone mailovi i poruke nagomilane od trenutka nestanka signala. Znam da će me pitati kad ću objaviti novi tekst. Zato, prije nego što počnem otvarat poštu, objavljujem svoj literarni uradak.

23. 10. 2010., subota, Palma de Mallorca

Devet uri ujutro, 4 milje od Palma de Mallorce. U daljini razvijena jedra Sea Clouda (dobro nam poznatog jedrenjaka iz Jadrana) koji je za sljedeću destinaciju isto odabrao Palmu. Nakon Cagliarijske, di mi, tu i Claudovci. Jedrili smo prvo prema Menorci, oni za nama. Kako smo shvatili da smo malo u zaostatku s vremenom, a i mladići bi izašli u subotu navečer u život, naj-

bolji otok u Mediteranu za provod u ovo doba godine je Mallorca. Sorry Menorca, bit će prilike, Hans (u Španjolskoj Hose) i El Arenal ovog puta imali su jače karte.

Oko deset uplovljavamo u Palmu. Bonaca, sunce, toplo, idila. Tražimo mul broj 40 gdje smo rezervirali mjesto za Doru, al' nam nekako ne polazi za rukom u toj golemoj luci koja je pretvorena u jednu veliku marinu. Kakvi se samo brodi tu nalaze na godišnjem vezu, koliko milijardi eura je trenutno vezano i miruje. Svaka malo veća jahta ima nekoliko članova posade. Gledam i divim se. Raspoznajemo mnogo jahti koje smo sretali među dalmatinskim otocima. Zovemo dogovorenu marinu na stanicu al' nitko ne odgovara, pitamo kajakaše i nekoliko jedrilica u prolazu bez uspjeha, nisu se niti udostojili pogledat nas. Vjerujem da im je puna kapa nautičara koji nešto traže kao i svih ostalih turista jer ipak je kraj sezone. Odluka pada, vezujemo se na prvo slobodno mjesto na rivi i na tradicionalnom drvenom trideset metarskom jedrenjaku pitamo za savjet gdje pronaći vez za iduća dva dana. Mislio sam da će nas i tu ispalit, ali iznenađenje je bilo potpuno kad je s broda iskočila vitalna 50-godišnjakinja, supruga vlasnika broda, vrlo susretljiva i prijazna, koja nam je u sljedećih desetak minuta dogovorila privez po povoljnoj cijeni u marini Alboran u središtu Palme. Brzo smo se sprijateljili s dragom i izuzetnom obitelji koja živi i radi na svom prekrasnom jedrenjaku. Kasnije smo obilazeći brod u prijateljskom posjetu doznali za njegovu dugu i slavnu povijest. U svakom slučaju to je najstariji brod u Španjolskoj koji plovi. Brod je muzej, sve je na svome mjestu, radiona na brodu ima više alata od nekih servisa, sve se održava i popravlja samostalno. Pravo iznenađenje uslijedilo je kad smo ušli u „vlasnički apartman“. Jedna velika spavaonica u kojoj četveročlana obitelj (djeca 10 i 12 godina) zajedno spava, kada kao iz filma *Water World*, ustvari cijela priča podsjeća na film, nikako na stvarnost. Njihov brod im je ustvari cijeli život i oko broda se sve vrti. Djeca su se rodila na brodu i to je jedini njihov dom, za drugi ne znaju, a niti ga žele. Gazda ne silazi s broda ni za smeće bacit, jedino povremeno kad odlazi u brodsku nabavu. Otkrio mi je da u Palmi postoji dućan rabljene brodske opreme. Otac i ja ostali smo zatečeni veličinom i asortimanom robe. Doduše, ono što smo mi tražili

nismo našli, ali smo stigli malo obnovit garderobu.

Do podne u subotu već su iznajmljene bicikle i posada se razmilila po gradu. Nekako su naglo prestali biti umorni od mora. Navečer je uslijedio zajednički izlazak u kafić Burito koji su nam preporučili kao jedno od rijetkih mjesta u gradu u kojem nema turista. Kako i sami želimo biti više od turista, otišli smo u Burito ne razmišljajući mnogo i pogodili. Pravi gradski đir, ni traga pijanim Englezima i Nijemcima koji u El Arenalu caruju. Naš agent za uspostavu poznanstava Držo brzo je obavio svoj zadatak i upali smo u lokalnu ekipu. Iako se kasno išlo spat, jutro su svi dočekali spremni za dogovoreni izlet po otoku. Ako smo jučer bili nešto više od turista, u nedjelju smo stekli titulu 'turist original'. Nas osmero jedan iza drugog na biciklama vozimo se prema kolodvoru prvo po označenim kolnicima za bicikle, a onda po našem, kroz centar grada preko katedrale do glavne željezničke stanice. Stari vlakić za Soler. Živopisni vlakić potakao je raspravu o reri koja je odavno eliminirana iz upotrebe, a kad bi vozila iz Splita do Klisa, ne da ne bi bilo janjetine u Klisu dovoljno, nego ne bi je bilo ni u maloprodaji kolika bi potražnja turista bila. Španjolci su genijalci za izvući od turista novac, a da oni to i ne osjete. I nekako te dovedu u situaciju da ne možeš, a da ne trošiš kad se negdje uputiš. Do Solera 10 eura vlakić, pa od Solera u planini do Solera na moru još 4. A treba se i vratit. Razmišljamo: 14 eura za nazad, a taxi je 15. Dolazimo ispred taxija, a Držo će: Onaj taksist je sigurno Bosanac. Tako i bi, Erđan, u odmaklim pedesetim gotovo dvadeset godina je već tu, prvo je ženu i djecu poslao iz ratnog Sarajeva, a onda je i on sam uz pomoć programa za izbjeglice našao svoje mjesto pod suncem u Soleru. Naravno da je postao omiljen i da stalno vozi poznate, Michael Douglas, koji ima kuću na Mallorci i veliki je promotor otoka, stalni mu je gost, a Daniel Craig, također jedna od mušterija, zadnji 007, u stilu James Bonda od svoje kuće do mora prokopao je tunel jer mu vlasti nisu dopustile da ni malo izmijeni okoliš oko kuće. Inače Erđan je kum prijatelju Bakiru (zajedno su igrali rukomet za reprezentaciju Jugoslavije), maslinaru iz Poljica na Hvaru koji je nakon nekoliko godina bavljenja maslinarstvom nagrađen. Moja mama Dragica radila je razgovor s Bakinom za Radio Split prije godinu dana. Je li to moguće? Bit

će da je, jer svit je malešan. A kad je već tako malešan i nama će ga bit lakše oplovit. Vozeći nas prema Palmi zaustavili smo se u Valdemosi, poznatoj po Chopinovu boravku, mjestu na kojem je njegovao svoje krhko zdravlje. Vratili smo se u Palmu kasno popodne, jedni su otišli na zasluženi odmor na brod, drugi su se uputili prema zvucima glazbe iz velikog parka uz obalu. Opet pun pogodak. Nacionalne manjine koje žive u Palmi organizirale su druženje i promociju svojih zemalja uz kulturno-zabavni, ali i gastronomski program. I dok sam ja snimao nastupe i štandove Marino, Zlatko, Mira i dr. Držo kušali su specijalitete Kariba i južnoameričkih država najviše. Kako su već odlučili da će s nama i u tim krajevima jedriti, preko hrane su pokušali zaključiti koje je pravo mjesto za njih. Po isprobanoj hrani i doživljaju ne bi im 6 mjeseci bilo dosta. Oko 8 navečer vratili smo se na brod mrtvi od umora, zaključivši kako je krajnje vrijeme da sutra isplovimo i malo se putem naspavamo.

25. 10. 2010., ponedjeljak

Kroz jutro pripremili smo brod za isplovljavanje i ručali. Prethodno smo analizirali prognozu i usprkos jakom miztralu iz Lionskog zaljeva odlučili isploviti. Još malo isprobati brod i posadu u teškim vremenskim uvjetima. Oprezno se jelo za ručak pokušavajući želudcu osigurati što bolje uvjete funkcioniranja za idućih samo 70-ak milja do Ibize. U tri smo konačno bili ispred luke. Prije mraka isprobali smo nekoliko kombinacija s malim flokom i glavnim jedrom. Iako nam je falilo malo potiska u prednjem jedrilju ostali smo na kombinaciji s malim flokom i punim jedrom. 20 čvorova vjetra, 8,5 čvorova brzina. Kad smo se udaljili od Mallorce, koja nas je štitila od velikih valova miztrala, veliko more se počelo obrušavati na Doru. Val u bok, vjetar jača, prvo na 30, pa 35, da se na kraju stabilizira na 40 čvorova s udarima do 47-48 čvorova. Gale force 8 s valom od oko 6 metara na udare dostiže i Severe gale/storm, more 9-10, valovi 7 do 9 metara. Mali flok nosi više od 30 tona broda, 1 metar kvadratni floka pogoni 2 tone broda. I dalje vozimo u svom kursu,

od 6,5 do 9 čvorova, pilot sluša, ne buni se, zna da je i nama teško. Zbijeni u kokpitu hrabrimo one koji more podnose malo teže, ali nikome nije svejedno. Ipak psihološki je lakše jer znamo da je Ibiza u ovim našim relacijama relativno blizu. Držo je smogao snage za povremene šale na račun čeških turista, vaše more - naše more, naše žene - vaše žene, Baška Voda - mirna voda, a to ne nji mirna voda, ja platil mirna voda, co to je? 7-8 milja prije porta Ibize pokrili smo se otokom i uplovili u marinu Ibiza. Posada ponosna što je izdržala srušila se u krevete.

26. 10. 2010., utorak, Ibiza

Bonaca, sunce, Ibiza. Ekipa za razgledavanje upućuje se puna očekivanja baziranim na ljepotama Mallorce. Marino, Hans i ja pregledavamo brod, sređujemo stvari i usput uživamo na suncu. Do 2 pripremamo sve, ukrcavamo naše turiste koji su usput rečeno dobro razočarani Ibizom. Na kraju hladan tuš i za mene, desetak sati u marini po izvansezonskim cijenama 150 eura, bez struje i vode. Doći će i oni nama na hitac na naš lipi Jadran.

Sljedeći nam je porat 145 nm udaljena Cartagena. Iako je u prognozi lipo vrime, svi su nekako oprezni s ručkom. Lekcija od Palme do Ibize apsolvirana je, a posada je u planiranje programa uvrstila i vremenske uvjete. Sada se bar zna razlika između nas i cruisera. Ne priznajem im još da sve više sliče posadi, to ću ipak sačuvati za zadnji dan da se ne ugrizem za jezik. U kasno popodne dolazi Zlatko s prijedlogom da napišemo gvardije na list papira tako da svatko zna kad je njegova smjena. Do sada sam posadu štedio dajući im vremena da se aklimatiziraju na uvjete. Sada su sami došli do toga da poslove i obveze treba raspodijeliti. Iako na brodu ne bi trebalo biti demokracije ova naša dala je ploda. Evo sad i ja virujen da demokracija nije pizdarija. Bar na brodu. Noć je prošla mirno, svi su bili u svojim gvardijama, nisam nikog budio, nisam se mislio što je s kim, nekako je sve samo od sebe sjelo na mjesto. Prilega sam u salonu, probudio me na tren glasno smijanje u kokpitu, gledam na sat - 5.30. Tko

se može smijati u tu uru? Držo opet priča zgrade iz studentskog života, pari kada je studira dugo ko barba Duje iz Velog mista koliko zgrade ima. A tek smo na prvoj godini medicine.

27. 10. 2010., Cartagena

Oko 13.00 sati pred ulazom smo u Cartagenu. Ručak samo što nije. Držo i Tonći navijaju da stanemo na kupanje, ostatak posade nema ništa protiv pa se većinom glasova sidrimo u vali. Jedva smo stali, a njih dva već u moru, dječje radosti, na plaži dvi tri curice, onako prostim okom ne možemo ocijenit starosnu dob pa počinju nagađanja. Zlatko uz ženin blagoslov ide u izvidnicu, a Držo kao službeni liječnik ekspedicije ide utvrdit zdravstveno stanje. Ostatak posade ne udaljava se više od granice koju mirisom pokriva upravo dovršeni ručak. Ipak svi značajno promatramo kako iskrcaj na plažu izgleda. Jedan odlazi polukružno (Zlatko), a Držo doktorski direktno. I upali oni u priču, a da je nama čut. A tek da je njima čut naše komentare. Zbog sličnih situacija idući put idu s VHF stanicom da imamo prijenos uživo. Đena je zazvonila, dajući znak da je za 5 minuta ručak. Naši su se „galebovi“ brže bolje skupili, ne znam ni jesu li pozdravili kupačice i opalili utrku do broda. Oko 6 uri, polako, čarteraški ušli smo u marinu Regatas de Cartagena, vezali se alaj, točno u centar Rive. Nismo od grada očekivali puno, al' ovaj put smo se prevarili u svoju korist. Povijesno trgovačko središte bogate pomorske tradicije. Riva po guštu čovika, funkcionalna, lipa, središte mornarice u blizini, muzej arheološko-podmorski. Zlatko, Mira, Marino i Držo na nagovor potonjeg uputili su se u Murciu i vratili se za 4 sata puni dojmova. Tonći, Hans i Đena po Cartageni, isto. Ja sam se igrao po brodu, malo pisao, malo planirao, a onda usnio. Dogovorili smo se da ćemo rano doručkovati, oko 7.30. Budim se u 7 i kvarat, a ono mrak mrkli. Gledam na sat još jednom, je, 7 i kvarat, a pari da je 3 i kvarat. Na sreću moji su putnici rani doručak shvatili kao šalu pa su negdje oko 8.30 počeli izlaziti iz kreveta s prvim zrakama sunca. Po danu je

lipo, toplo, kratki rukavi i kupanje. Ali kad sunce padne, ili ujutro, bolje ti je obući bičve pa se umiti nego obratno. U 10.00 je krenula radna akcija, dio posade na palubi, a dio u potpalublju i santinama. Sebi sam odredio santine i konačni obračun s ostacima nafte koji su se duboko zavukli u točke teško dosegljive. Kad je mirno, kada je nema, al' kad zavalja i kad ti još najmanje trebaju neugodni mirisi iz santina, evo je, naša prijateljica nafta nas podsjeti da je tu. Malo po malo s najmanjom spužvicom, pa deterdženti i vruća voda pa tek onda pumpa. Dvi ure sam se zeza, ali kad je zamirisalo na svježe oprano zadovoljno sam se nasmijao i pomislio to je to za danas, idemo u razgledavanje grada. Nisam ni promislio, a Hose s krme viče da mu je upao u more dio od teflona veličine prstena i da bez njega ne može sastaviti sohe. 6 metri dubina, nije puno, brzo ću to ja. Naravno na dah nisam uspio napraviti ništa, jer se prst pred nosom ne vidi, a mulj prijeti da proguta dragocjeni dio. Kad sam Marinu priopćio da trebam boce, trenutačno mu je došlo zlo, jer se iste nalaze na dnu skladišta u provi. Sve smo izvadili iz prove, boca je hvala Bogu puna. Za petnaestak minuta dio je pronađen i radovi na sohi su nastavljani, a ja sam otišao pod vrući tuš u marini kako bi isprao naslage nafte koje su se za mene uhvatile dok sam ronio. Inače, na samom ulazu u Cartagenu je veliki naftni terminal uz upozorenje u nautičkom almanahu da je more u marini često zaprljano naftom. Ipak, uviđavna posada dala mi je jedan sat slobodno da s ocem Marinom pogledam muzej pa da svi zajedno malo kasnije ručamo. U pet sati cime su odvezane i Dora je zaplovila dalje. Napominjem da je marina plaćena 60 eura i da smo zadovoljni uslugom. Tko zna, možda će nekome ova naša iskustva s marinama i privezima jednom poslužiti.

U mirnom predvečerju podijelili smo gvardije i napravili plan gdje ćemo. Malagu bi rado vidjeli, ali u almanahu ne preporučuju luku za privez, a marina je privatna i samo za lokalne brodice i jahte. Rado bi vidjeli i Gibraltar prije promjene posade. I jedno i drugo vidjeti je teško, osim... Marbella, na pola puta taman, a trener Hajduka i brojnih klubova Primere Sergije Krešić živi tamo. Otac mi je sa Sergijem igrao u Hajduku, meni je jedno kraće vrijeme bio trener u juniorima Hajduka, Lejla kćer je išla sa mnom u školu. I tako se mi odlučismo i nazovemo Sergija (Lejla

nam je dala broj). Sergije se odmah ponudio za pomoć i obećao pogledati za marinu. Imamo i mi iznenađenje za njega, komad trofejne tune. A i Đena će napraviti slasnu večeru na koju ćemo ga pozvati. Susrest naše ljude po svijetu veliko je zadovoljstvo i iskreno se nadam da ćemo to činiti često. Rekao bi moj prijatelj Edo Vujnović „ima nas Čvorovića“ iz poznatog filma *Balkanski špijun*, aludirajući na brojnost Hrvata u dijaspori.

Još jednu važnu stvar smo odlučili i riješili. Jedrar Duško Tomić nam je javio da je dovršio spinaer za nas. Dostavit će nam ga naši prijatelji i sponzori iz TNT-a bilo gdje na svijetu, ali ni sami ne znamo gdje, a željeli bi prije ARC regate isprobati isti. I željeli bi na Atlantiku razviti spinaer koji nosi veliki hrvatski grb i natpis Croatia, pa neka se izdaleka vidi i zna odakle smo. Zastavu Torcide i Hajduka primijeti većina prolaznika u lukama. Puno je ljudi, posebno u Španjolskoj, prepoznalo zastavu, dižući palac gore uz riječi Hajduk Split, Vamos. Tu stupa na snagu naša splitska veza po drugi put danas. Moj prijatelj Jakiša Vlahović, poznati skiper univerzalac, dobri duh jedrenja i plovidbe, uvijek nasmiješen i spreman za šalu, poslao mi je broj od Jelene iz Splita koja je dugo živila na Madeiri. Jelena je odmah po primitku moje poruke reagirala i poslala mi kontakte na Madeiri, prijatelje koji će me rado primiti i koje imam obvezu pozdraviti u njeno ime. Od srca ti hvala Jelena. Jedna od njih je i Jelka Baras, naravno iz Splita, koju sam zatekao pozivom. Ponudila je svu potrebnu pomoć, a ja sam onako po našu iskoristio priliku i zamolio je za dvije usluge. Prva, da nam primi spinaer koji će prijatelj Goran Gašparić TNT-om poslati na sada već znanu adresu i druga da nam provjeri mogućnost priveza na Madeiri i cijene da nam se ponovno ne dogodi Ibiza. Koliko sam puta pjevušio pjesmu *People from Ibiza*, kad sam bio dobre volje. E sad bi mi ista mogla postati sinonim za suprotno. E, ovo je prvi put da sam sa štivom išao malo unaprijed, u budućnost, znači da nema više zaostataka i da je domaći rad gotov. Al', eto mene skoro s vrućim vijestima s juga Španjolske. Pozdrav posade Dore.

27. 10. - 4. 11. 2010., Marbella do 400 nm od Madeire

Jož, sram me bilo, već je srijeda, a ja ni slova nisam napisao. Krajnje je vrijeme, a i zaželio sam se „pera“. U zadnji čas promijenili smo odluku i umjesto u Fuengirolu, za koju je netko u almanahu koji koristimo napisao najružnije mjesto na svijetu, zamijenili smo Marbellom, odnosno jednom od najekskluzivnijih marina u Mediteranu, Puerto Benusom. Iako smo pristali u kasnim večernjim satima naši domaćini Iskra i Sergije Krešić dočekali su nas u marini i razgovor je potrajao dugo u noć. Da za sutradan nije dogovoren obilazak Malage vjerojatno bi jutro dočekali u iznimno ugodnom ozračju i druženju s Krešićima. Obitelj Krešić doselila se u Marbellu 1989. gdje je Sergije kao trener ostavio duboki trag i zavrijedio poštovanje ne samo cijele Andaluzije nego i mnogo šire, a posebno u španjolskim nogometnim krugovima. Upravo je Sergije vodio ekipu male Numancije koja je u prvom kolu Primere svladala Guardiolinu super snažnu i nepobjedivu Barcelonu, koja od te sezone praktično ne zna za poraz. Ujutro u 9.00 sati Iskra i Sergije ukrcali su nas u svoja dva auta i turistički obilazak Malage mogao je započeti. Malaga, koja je najpoznatija po rođenju Pabla Picassa, ostavila je na nas vrlo pozitivan dojam mediteranskog grada u kojem je ugodno živjeti, a Iskra i Sergije ispričali su nam toliko zanimljivih priča vezanih za Andaluziju da bi jedan turistički vodič bio malo za iznijeti sve poslušano. Ipak nekoliko crta o Jesus Gilu, poznatom direktoru Atletico Madrida, još poznatijem po silnim financijskim malverzacijama u svim dijelovima Španjolske. Kao poznati građevinar koji je silno mnogo gradio po španjolskoj obali i naišao na problem s gradskom upravom u Marbelli, odlučio se preuzeti grad kao gradonačelnik. Iako je iz poslova, najviše s ruskim partnerima, iznio torbe pune novaca, siromašnu ribarsku Marbellu pretvorio je u ekskluzivno ljetovalište i jednim od najpoželjnijih mjesta za odmor i život na Mediteranu. Dan je proletio u tren i trenutak rastanka s našim dragim domaćinima je došao. Rastanak od dragih ljudi uvijek je težak, a rastanak od Hrvata koji žive u dijaspori i koji naš put doživljavaju kao nešto posebno zaista je emotivan. Ostao sam nakon svih još desetak

minuta sa Sergijem koji je ponudio svu moguću pomoć ma gdje je zatrebali i dao obećanje da će se skoro u nekoj od dionica priključiti te da će nas stalno pratiti na našim stranicama. Hvala vam Krešići na svemu, hvala prijatelji.

Na punktu Europa stigli smo oko deset sati navečer prkoseći zapadnjaku koji je sve jače puhao izravno u našu provu. Dora se lagano nosila s naletima vjetra od 25 do 35 čvorova. U 23.00 sata već smo bili vezani u marini u gradu La Linea koji graniči s gradom-državom Gibraltar. Nova marina, odličan servis, cijena priveza 20 eura dnevno sa strujom i vodom. Zaista mjesto za preporučiti, a udaljena samo 10-ak minuta hoda do granice i Gibraltara. Jaki vjetar i kiša omeli su nas u večernjem izlasku, možda i bolje, jer sutradan, u nedjelju 31. 10. je bio dan za promjenu posade na Dori. Hans, moj vrli pomoćnik, odlučio se na povratak svakodnevnom životu i obvezama, a moj prijatelj Tonći Bobelj skupljao je snagu za suočenje sa obvezama i ritmom života koji će ga dočekati po povratku u Split. Doktor Držo otišao je napraviti nekoliko operacija i eto ga nazad. Zlatko i Mira Dorčić, naši dragi članovi posade iz Baške na Krku, oprostili su se s nama i nastavili proputovanje po Španjolskoj iznajmljenim autom, kao dio dogovora. Žena za ljubav mužu ide s njim na brod, a ona za uzvrat dobiva pratnju u obilasku kontinentalne Španjolske. Edo, Vidan i Matko oko 23.30 su se konačno domogli broda. Kružili su, tražili, mi gladni čekamo s večerom, oni gladni da od gladi ne mogu ni gledat, a kamoli naći Doru. Kad smo konačno udrili po spizi trenutačno nam se popravilo raspoloženje. Kako je i dalje puhalo i kišilo popili smo bačvicu pive i otišli u krpe.

1. 11. 2010., ponedjeljak, Gibraltar

Lipo vrime se donekle vratilo. Planovi za obilazak Gibraltara su napravljeni, jutrošnje brodske obaveze izvršene. Oko 13.00 sati sa znatiželjom dolazimo do granice jer su nam čak i Krešići spominjali vizni režim, međutim ubrzo shvaćamo da je kapital napravio svoje i da je granica prilično meka. Ali je i posebna

jer se iz države u državu može ući samo preko avionske piste, tako da je prilikom slijetanja ili polijetanja aviona međudržavni prijelaz zatvoren. Kako za Gibraltar lete mahom britanske kompanije i avionski promet nije gust, ispada da je uz majmune prijelaz granice najveća turistička atrakcija. Jeftini alkohol i cigarete također su dio turističke ponude. Kako smo na žičaru koja povezuje grad i brdo iznad njega zakasnili, taxi je spasio stvar. Pogled s vrha zaista je impresivan, vidljivost je bila sigurno 50 nm, pogled na istok Mediteran, na jug Afrika, vidimo 13 nm udaljenu Ceutu, španjolski teritorij u Africi, a na zapadu Tarifu, zadnju točku europskog kopna na našem putu. Slijede Madeira i Canari, ali to su ipak otoci koji su samo administrativno dio Europe. Ono što ne vidimo, a obećano nam je u turističkom razgledavanju su majmuni, zaštitni znak Gibraltara i priče da će Gibraltar biti britanski dok u njemu žive majmuni. Ja sam se već ponadao da će Španjolska zagospodariti Gibraltarom brzo jer uz sav trud nismo mogli pronaći ni jednog majmuna, a i u šali smo se dogovorili s taksistom da plaćamo pola cijene ako ne vidimo majmune, kad su se konačno oni pojavili ispred nas. Tu je došlo do oduševljenja u igri sa zaštitnicima Gibraltara koji su se toliko nagledali turista da se na nas nisu uopće obazirali, dok im nismo simulirali da ćemo ih hraniti. Nekoliko puta su u igri nasjeli, a onda su nas pročitali i prekinuli bilo kakvu komunikaciju. Nama naravno ni na kraj pameti nije palo da ponese malo hrane koja je mogla poslužiti kao žetoni u luna parku u zamjenu za vrhunsku igru. Kako se sunce počelo spuštati tako smo i mi kliznuli u grad na pivo i lagani šoping, platile su cipele i Havana rum 7 godina starosti koji se ovdje kupuje za trećinu naših cijena. Tako Vidan (Pršutić) nije odolio pa je kupio dvije boce, Matko dodao još jednu, a ja sam se na blagi pritisak posade složio da trošak ruma ulazi u panatiku kao trening za Karibe u kojima je rum osnovno piće. Kad smo se vratili konačno na brod odrađen je prvi ozbiljniji trening u pripremama za Karibe i „pukla“ je boca i malo više. Promislio sam kako će samo goropadni prema rumu biti u prvom službenom nastupu.

Posebno poglavlje posvećujem susretu s prijateljima iz Hrvatske u La Linei. Kako se u Gibraltar ne mora doći samo u zaje-banciji, hoću reći kao mi, nego i radno, pokazali su Brane, Rino

i Rakija koji su u transferu jedrilice koju su preuzeli na Kanarima i vode je u Split. Još kad smo odlazili iz Splita planirali smo se trefiti negdje usput, ali ovakva koincidencija da se nađemo u Gibraltaru nadilazi naše planiranje. Vesela trojka prekaljenih morskih vukova trenirala je za Karibe, dobro se noseći prvo s kapljicama, a onda i s gutljajima sjajnog ruma. Čuvajte se, Karibi, kad vas se domognu Hrvati, toliko ćemo biti istrenirani da ćemo nakon nekoliko probnih utakmica možda i kandidirati za dres reprezentacije ujedinjenih Kariba u ispijanju nacionalnog pića ruma. Kako je trojka bila primorana čekati servis motora u Gibraltaru prije nastavka putovanja prema Hrvatskoj, dogovorili smo se da ćemo se oprostiti sutradan nakon zajedničke plovidbe na Dori iz La Linee u Gibraltar. Oni u potragu za servisom, a mi za tax free gorivom.

2. 11. 2010., utorak

Odvezuju se cime, isplovljavamo svi skupa prema Gibraltaru, vezujemo se na pumpnu stanicu, opraštamo se, ali s pumpe nije dozvoljeno prijeći državnu granicu. Diverzijom na vrata pumpe u trenutku nepažnje zaposlenika spomenuta trojka pokazala je svoju vještinu i nestala u ulicama Gibraltara. I mi smo iskoristili bijeg trojke i našeg tajnog agenta Matka poslali u misiju kupovanja friškog kruha. Za pola sata gorivo je nadopunjeno, cijena 0,7 britanske funte po litri. Nije loše, dvadesetak posto jeftinije nego u Španjolskoj, a pedesetak posto jeftinije nego u Italiji. Kako Atlantikom mislimo jedriti, ovo gorivo bi nas moglo pogurati do Kariba. Kad se Matko pojavio s kruhom, Dora je svoje cime odvezala i zaplovila prema Tarifi vrludajući među velikim brodovima koji su u gibraltarskom zaljevu čekali na nadolijevanje goriva. U popodnevnim satima prošetali smo Tarifom i svečano se oprostili s europskim kopnom i Mediteranom. Ispred nas Atlantik, posada Snježana Gradečak Đena, Vidan Maleš Pršutić, Matko Pavković (klapa Tragos), Eduard Vujnović, Marino i Leo Lemešić spremni su, ili to barem misle, na prvu dionicu Atlantika do Madeire. Snovi o jedrenju Atlanti-

kom postaju stvarnost, cime su odvezane, kurenat u provu, kao da nam ne da da se odvojimo od kontinenta, ali ustrajni u svom naumu za nekoliko sati pobjeđujemo struje, dižemo jedra i s 10 čvorova brzine i bočnim sjevernim vjetrom grabimo najbližim plovom prema Madeiri. Zabavno je bilo provlačiti se među stotinjak brodova koji su u istom trenutku kao i mi prolazili Gibraltarski tjesnac. Zonu razdvajanja trgovačkih brodova lako smo presjekli i podijelili gvardije. Sebe sam stavio u gvardiju od 20 do 24, a Edo je kratko prokomentirao: Bog je sebi prvom stvorio bradu, aludirajući na najlakšu gvardiju koja pada od 08-20 i 20-24 sata svakodnevno. Ja sam se rukovodio informacijama o ribarima u tjesnacu koji su vrlo nezgodni u zaštiti svojih ribolovnih alata od slučajnih prolaznika namjernika na jahtama. Ne vjerujući baš u moju priču, dočekali smo noć i ugledali prve ribarske oznake. Moj naum bio je držati se u blizini pomorskog puta velikih brodova kako bi iste izbjegli, a istovremeno ostati i izvan područja u kojem se ribari. Velike smo izbjegli, ali su nas dočekali ribari. Nismo se ni okrenuli, a počeli su nasrtati na nas i silom nam mijenjati putanju kretanja štiteći svoje alate, a mi smo se svojski trudili pročitati svjetlosne signale koje su nam slali. Kao prvo nitko od njih ne pali navigacijska svjetla, koriste samo kružno crveno ili zeleno svjetlo i reflektore kako bi pokazali prolaz kroz labirint. A signale zaista nije lako pročitati, tako da se jedna za plovidbu lagana noć što se tiče vremenskih prilika pretvorila u vrlo zahtjevnu. Edo je u potpunosti shvatio što sam želio s rasporedom gvardija. Cijela posada sudjelovala je u otkrivanju ribarskih oznaka i praćenju signala s ribarskih brodova, dogovarali smo izbjegavanje i nakon 6 sati plovidbe polako izašli iz labirinta u kojem smo mogli lako ostati zatočeni do jutra da smo se upleli u jednu od mreža koje smo doslovno i u metrima koji put izbjegavali. Slalom, jedriličarski slalom. Ostatak noći bio je miran i jutro smo dočekali uz vjetar od dvanaestak čvorova u krmu, postavili smo tangun i genovu u leptir, osigurali prelet lantine i opustili se prepuštajući našem najboljem prijatelju autopilotu da jedrilicu upravi u za nas idealan kurs. Kako sam ulovljenu ribu podijelio prijateljima, dobio sam priliku za ribolov i utopio tunje. Ništa, baš ništa, a svi se oštrimo na obrok od svježije ribe. I konačno začula se mašina

na štapu, skočio sam i počeo stiskati kočnicu. Velika riba, znao sam. Jednu minutu sam je zadržao, a onda je ispustila udicu. Vjerojatno je bila mnogo veća od veličine udice na panuli. Ionako bi nam bila prevelika i da smo je uhvatili, pa bismo morali puno mesa baciti, što nije u skladu s ponašanjem u prirodi, komentirala je Đena, a ribarska sekcija nije se baš slagala sa Đenom. Ja sam bio podijeljen u osjećajima. S jedne strane riba trofej i bogati riblji obroci, a s druge strane sam sebi sam obećao da ćemo loviti samo onoliko koliko nam treba za prehraniti se. Još samo nisam baš siguran kako postupiti u ovakvim situacijama jer se stvarno stanje na brodu i postavljene granice preklapaju. Doduše, puno je ugodnije razmišljati o odlukama ove vrste nego o donošenju poslovnih odluka. I puno sadržajnije, jer imaš vremena za razmišljanje pa svaki put otkriješ dio sebe, odnosno sebe u transformaciji iz života u zadanim okvirima u Splitu i života s prirodom bez okvira, koje sam sebi postavljao da bi se u istu bolje uklopio. Ne znam koliko su ova moja razmišljanja shvatljiva i imaju li smisao onima koji nisu s nama i svakodnevno se nose s teškim bremenom obveza, ali znam da se članovi posade ponašaju drukčije svakim novim satom plovidbe i da im povratak u svakodnevnicu neće biti nimalo lagan. Ako možda ne vjerujete, pitajte doktora Držu koji ne da svoj ormarić na brodu i mašta o otvaranju odjela za estetsku kirurgiju na Dori.

Saznali smo da je preminula naša velika pjesnikinja Vesna Parun, čiju zbirku pjesama „Zore i vihuri“ tiskanu 1947. imamo u brodskoj biblioteci. U znak sjećanja, moj otac Marino recitirao je stihove Vesne Parun danas na Atlantiku.

22.00 sata je po UTC, univerzalnom vremenu po kojemu je namješten brodski sat i vremenu koje službeno koriste pomorci i po kojem dobivaju prognoze širom svijeta. Nama je osobito važno, jer otkako smo na njega prešli, nema više zbrke s gvardijama ni računanjem koliko je sati tamo gdje stižemo. Mi smo ionako paralelni svijet pa je i u redu da imamo svoje vrijeme, dvojno. Dvjesto korisnih milja prevalili smo od Tarife i ispred nas je još 400 nm do Funchala na Madeiri gdje nas dočekuju naše Splićanke, sestre Baras s prijateljima. Sve je spremno za upoznavanje s otokom koji uspoređuju s našim Hvarom (hrvatska Madeira). Još samo treba prejedriti tih 400 nm. Pozdrav s Atlantika, Leo.

Drugi dio

Atlantik

Drugi dio Atlantik

4. 11. 2010., četvrtak

Negdje na Atlantiku, jutro, 300 nm od Tarife i 300 nm do Madeire, znači 300 nm Atlantika je preplovljeno. Iskusna oceanska posada opustila se, gledaju prema obzorju pokušavajući utvrditi ima li ipak nekog kopna na vidiku (koje nije ucrtano u navigacijskim kartama). Ako ne kopno, barem brod, bilo kakav, može i trgovački. Na AIS-u vidimo velike brodove, ali kao da nas izbjegavaju, ni jedan ne dolazi bliže od 25 nm. Ali dupini, ti vjerni prijatelji, nikako nas ne napuštaju. Čini mi se kao da imaju svoje životno područje i granice do kojih se kreću, a onda nas predaju na čuvanje svojim kolegama i tako unedogled. Ni ne čudim se više zašto ne možemo uloviti nijednu ribu. Pada mi na pamet da su čuli za naše ribolovne uspjehe iz Mediterana pa sada čuvaju svoje i baš nam ne daju da lovimo iz njihovog rezervata. Vidan, žestoki ribar, teško se miri sa činjenicom da danima ništa ne možemo uhvatiti. S druge strane opalija je 500 fotografija na dupine. Još malo pa će im i imena dat. Gledajući dupine svi smo se okupili na provi i tako već satima sjedimo, zezamo se, a naš vridni autopilot odrađuje svoje. Znamo mi da barem jedan profesionalac na brodu treba koji se neće opustiti, a autopilot je definitivno taj. I dan je proletio, ni sami ne znamo kako, kao da je netko ukrao vrijeme ili barem skratio sate. Noćne gvardije su započele, mjeseca nigdje, valjda se i on odmara negdje. Vjetar i dalje dovoljno puše da se kotrljamo brzinom od oko 5-6 čvorova. Samo da i on ne ode na odmor.

5. 11. 2010., petak, Madeira

I vitar je otiša odmorit. Al' ne mogu baš svi istovremeno na odmor pa palimo vjernog Yanmara i grabimo dalje. Sestre Baras, upoznavanje Madeire i subota navečer rezervirana za izlazak jaki su razlozi za malo požuriti. Na tunje smo i zaboravili, kad ono bzzzzzzzzzzzz, leti Vidan prema štapu, a ja prema kameri. Pomislio sam, konačno, zadovoljstvo za ribara i riblji obrok za nas promatrače. Nakon uvodne dramaturgije na pedesetak metara od broda tužno prihvaćamo činjenicu da je ulovljen veliki najlon. Ali ribar Vidan ne posustaje, da ga je lešat ili na brudet, mene su učili da sve iz mora valja za jest. Đena i Matko već su na sreću paričali ručak, Edo zadovoljno trlja ruke, a na stol dolazi kupus, pa još neko povrće pa opet povrće i još nešto malo drugog. Uz sva nastojanja mame Emice da u jelovnik uvrsti nešto osim mesa i krumpirića Edo se nije dao, a zelen bi povremeno vidio na slikama ili kao slučajni prolaznik na pazaru. I jede Edo. Ne možemo se načuditi šta se sa čovikom događa, a povrće mu prija, brzo zovi Emicu, slikaj, snimi. Ovo je čudo, u četrdesetoj je počeo jest zelen i vadi još na pijat i opet vadi. Joj da me Emica vidi, zbori Edo, a vama Đena i Zlatko bi digla spomenik. To bi im bio drugi, jer je prvi već digla zahvalna posada. Prije noćnog dežurstva smo se dogovorili da prvu turu pića u Funchalu plaća onaj tko prvi ugleda kopno. Sretnik je bio Vidan, svjetla Porto Santa ugledao je nekoliko trenutaka prije Marina, s kojim je u smjeni, oko 1.00 u noći.

6. 11. 2010., subota

U 09.00 sati prilazimo Funchalu, bonaca, oseka, nemamo neku preciznu kartu, luka je velika, dva cruisera su tu, gužva malih turističkih brodica oko njih. Ulazimo u malu marinu i vezujemo se uz tradicionalni portugalski krstaš, dobivamo vodu i struju. Doručak, Jelka Baras pristiže s friškim kruhom i kolačima, lijep i dirljiv susret. Robu dajemo na pranje i krećemo

u obilazak grada. Nakon nekoliko sati dobro vođeni od Jelke, koja je inače restauratorica i stalno zaposlena u Funchalu, uzimamo kombi i započinjemo turu po otoku. Di ćemo prvo? Od početka, prapočetka, nastanka ovog prekrasnog vulkanskog otoka. Matko, koji barata s najviše informacija o destinacijama na koje idemo preporučuje špilje koje su nastale protokom lave ispod planina, zvuči zanimljivo, zašto ne. Iskrcevamo se iz kombija, vrtimo se oko ulaza i razmišljamo vridi li platit kartu 8 eura. Odluka je pala, radije vidjet špilje nego ručati. Obilazak me podsjetio na ekskurziju u srednjoj školi, pomalo dosadno jer priča traje li ga traje, a za pokazat nemaju bogzna šta. Ali zato efekti, 3 D, pari da smo u ratovima zvijezda, a kako su otoci vulkanskog porijekla, letile su na filmu stine svuda oko nas. Nekako smo to sve skupa pristojno izdržali i nastavili obilazak otoka. Uz more na sjevernoj strani otoka veliki oceanski valovi stalno prijete pretvarajući vulkansko kamenje u plaže, pješčane i kamene pravilnih oblutaka. More je dosta tamno, a vidljivost u njemu mala zbog dna koje je vulkansko crne boje. Strme planine prožete su vodopadima, a sve je tako zeleno i pošumljeno. Kako je glad zaprijetila, Edo je počeo sve glasnije navijati za večeru i gledanje zalaza sunca s visoravni koja je iznad visine oblaka. Upozoravali su nas da je na 1500 m nadmorske visine prilično hladno i da se pripremimo na temperaturnu razliku u odnosu na obalni pojas. Promrzli i gladni ipak smo se zaustavili na jednom seoskom domaćinstvu gdje smo izuzetno dobro večerali specijalitete iz Venezuele. Nastavili smo spust do Funchala punog štumika, planirajući mirnu noć. San nas je svladao i sreća naša da imamo neumornog Matka koji vozi u svim uvjetima i kojemu ništa nije teško. Po dolasku u Funchal na putu prema marini dočekali su nas zvukovi južnoameričke muzike i sve generacije žitelja Funchala u plesu i zabavi. Opet promjena plana, svi izlazimo i do ranih sata uživamo u ritmu, plesu, veselom okruženju i toploj noći. Koji dan, slomili smo se u turizmu tri puta više nego u jedrenju pa odlučujemo u nedjelju usporiti i posvetiti se više brodu.

8. i 9. 11. 2010.

Prebacujemo se u obližnju 12 nm udaljenu marinu Quinta da Lordo na samom istoku Madeire. Najmlađa i jedina prava marina na otoku stvarno je dobro opremljena, ima u blizini i škver tako da je gotovo sve radove moguće napraviti boraveći u marini. Kako sam obećao putnicima, a posebno ocu Marinu da ću napraviti sve da uklonim zvuk zujanja propelera koji se okreće dok smo u jedrenju i narušava blaženu tišinu i zvukove mora, nije bilo druge nego zaroniti i napraviti operaciju mijenjanja. Naravno Matko se odmah ponudio da će on promijenit propelu jer nam se 600 eura za jednokratno vađenje broda radi mijenjanja propele učinilo preskupo za naš budžet. Cijeli dan su trajale pripreme, tako da smo tek u utorak u sumrak zavidali zadnje vide i pričvrstili Gorija na osovinu. U ponoć je sletio dr. Držo, a družina ga je dočekala na aerodromu s pjesmom i zastavom Torcide. Ljudima na aerodromu ništa nije bilo jasno. Došle su friške novine, kasno je, ali se borim s naslovima i slikama. Nije mi trebalo dugo da ih zatvorim i sakrijem od ostatka posade jer ovako opušteni ne znam kako bi se suočili sa surovom stvarnošću svakodnevnog života i gomilom informacija koje iz naše prizme izgledaju potpuno drugačije.

10. 11. 2010.

Isplovili smo oko 11 sati prema arhipelagu nacionalnog parka Desertas 20-ak nm udaljenom od Madeire u potragu za tuljanima. Surovo prirodno okruženje, nepristupačna obala, val od 6 metara. Tuljani, iako ih ima, posakrivali su se, a informacije s kojima raspolažemo ipak kažu da su rijetki oni koji ih vide. Jednu uru smo se vrtili oko otoka pa smo se zaputili prema 145 nm udaljenom drugom portugalskom arhipelagu prema jugu, nacionalnom Parku Salvagens, koji je bliži Kanarima nego Madeiri. Na putu je brodski satelitski telefon često spavao, ali tog dana su nas nebrojeno puno puta zvali brinući se za nas, jer je pozicija na internetu odavala da plovimo, a snažna oluja poharala je

obale Portugala, Španjolske i Francuske. Od svega toga jedino smo osjećali dugi visoki val koji uopće nije smetao u plovidbi. Svejedno, nije bilo lako uvjeriti bližnje da je stvarno tako pa smo zasvirali i zapivali. Kako bi telefon zazvonio, čuvši pjesmu, nestalo bi istog trena brige onih koji su u noćne sate i dalje strepili i provjeravali našu poziciju. Ambijent u kojem je Matko održao koncert je nezaboravan, vedra noć bez mjesečine, a zvijezde i planeti u punom sjaju popunjavaju i nebo i horizont. Nigdje nikog oko nas, vrijeme kao da je stalo, udaljenost do sljedećeg odredišta se smanjuje, a nikome ustvari nije briga kada ćemo doći, jer konačno nam je toliko lijepo...

11. 11. 2010.

Jutro, doručak i Salvagens otoci, u prijevodu - otoci spasa. Evo i mi smo se došli malo spasit ali vrime nam ne da. Jedinu bovu u nacionalnom parku zaposjeli su češki jedriličari koji također jedre prema Kanarima. Došli su prije, imaju mali gumenjak s kojim su se uspjeli iskrcati na obalu, a jednog člana posade su ostavili da čuva brod. Držo dovikuje jedinom na brodu „Ja sam češki, ja se ne bojim“, Edo ubacuje scenu iz kulturnog filma *Balkanski špijun*, a Pršutić za kraj uvik ima neki komentar i šalu koja izazove salve smijeha. Na trenutke imamo sigurno bolje materijale od ijednog Big brothera. Valovi su i dalje veliki, ne daju nam da spustimo gumenjaka i napravimo makar jedan đir oko otoka. Vrtimo se opet svoju uru, komentiramo, snimamo i fotografiramo. Vrijeme ne popušta. Česi još manje, drže se i bove i kraja. Odluka pada, Las Palmas direktno. Jedra su u čas podignuta, 15-ak čvorova vjetra, brzina oko 8 čvorova.

Zamirisao je ručak, atmosfera odlična, a milje do cilja se već odbrojavaju u dvoznamenkastim brojevima. Noć prava oceanska, val ugodan, vjetar također. Podsjetio sam one koji se iskravaju u Las Palmasu da je za njih ovo zadnja oceanska noć. Nije dugo trebalo da Matko uzme gitaru i krene s brodskom himnom. Refren se začuo: ... *jer ja sam skitnica, daljine me vuku, više volim vjetar nego mirnu luku*. Dugo u noć pjevalo se i svi-

ralo, opraštalo od Atlantika. Oni koji ostaju na brodu ipak su s rezervom pjevali o prejedrenim miljama Atlantika, znajući da za njih prava avantura tek počinje.

12. - 14. 11. 2010., Las Palmas

Las Palmas, gaseći noćnu rasvjetu, srdačno je raširio ruke prema Dori. Ranim jutrom prolazimo lukobran koji je duži od 2 km i uplovljavamo u luku prepunu ribarica, ogromnih, preko 100 metara dugih. Brodovi svake vele, trgovački, putnički, ratni, remorkeri, pilotine... A u daljini mnoštvo jarbola s razapetim zastavama. Dvogledom razaznajemo zastave ARC-a i jedrilice ukrašene galama. Na pravom smo mjestu, prvi dio puta, oko 2800 nm je iza nas. Po uputama organizatora odmah idemo na benzinsku postaju gdje nas dočekuje Don Pedro, vlasnik pumpe, ali i dobar duh dijela regate koji se odnosi na Las Palmas. U 10.00 sati već smo na svom vezu, formalnosti oko marine brzo su srede, za 9 dana cijena marine sa strujom i vodom 185 eura. Jeftinije ne može, barem nešto. Zadnju noć jedreći, nošeni laganim bočnim vjetrom, nismo ni osjetili da se šina rolera na jednom mjestu u blizini vrha jarbola odvojila i oštrim bridom rasjekla genovu. Ono što sam svakako želio izbjeći ipak me dočekalo, serviseri jahti svih profila spremno čekaju ovce za šišanje koje u silnoj želji da što spremniji jedre preko Atlantika ne štede novac za bilo kakav popravak na brodu. A oni mudro stvaraju osjećaj da su nasušno potrebni i da usprkos golemim cijenama moramo biti zahvalni što su baš nama, a ne nekim drugima popravili nastalu štetu. U okruženju silnih Oyster, Swanowa i ostalih princeza provodimo prvi dan, dakako radno. Nakon prijave regatnom odboru ARC-a i gomile formalnosti koje moramo popuniti i stvari na brodu za pregled pripremiti hvatamo se posla. Za sutradan je dogovoren inspektor sigurnosti regate, računam možda neke stvari neće vidjeti pa da ih ne moram kupiti, a i ako bude inzistirao na svemu imat ću više vremena do završnog pregleda. Do servisera je jako teško doći, lista onih koji su na redu prije mene je toliko duga

da uopće ne znam kad ću i hoću li doći na red. Sinulo mi je istog trena da pokušam s novinarskom iskaznicom koja na sajmovima ima priličnu težinu, pa zašto ne bi možda i tu. I stvarno, ispričao sam im malo o našem projektu i važnosti ARC regate za nas i odmah sam se pojavio na specijalnoj listi. Već kasno popodne genova je skinuta, bimini isto, a za sutradan ujutro dogovoreno je skidanje provenog štraja sa rolerom radi popravka, ali i kompletna kontrola riginga. Englez s više milijunskog Oystera vrtio je glavom i čudio se kako je on tu već 10 dana, a još serviseri nisu našli vremena za njega. Pršutić ga je umirio i rečenicom da organizatori znaju da mi imamo još puno posla na brodu pa su nama odlučili dati prednost kod servisera. Iz nekog razloga mislim da se otišao žaliti organizatoru. Pravi je šok doživio sljedeće rano jutro kad se družina oko 7 ujutro vratila iz upoznavanja Las Palmasa. Dr. Ljubo, naš prijatelj iz Splita, zajedno s glavnim liječnikom Barcelone ima kliniku u Las Palmasu, oženjen, dvoje djece, sretan brak, uredan život dok nije došla ekipa iz Splita. Jadni Ljubo dočeka je zoru u ritmu i nastavak vikenda se liječio. Posada je stoički izdržala radne obveze, ali se noću nije dala snu. Spavali su brzo i učinkovito.

Nedjelja je ipak malo teže započela jer nakon dva dana žestokog tempa u svetu nedjelju započeli smo težak zadatak. Izbacivanje stvari s broda, generalno čišćenje, pravljenje rasporeda stvari u brodu, učvršćivanje svega što je već u brodu i pronalaženje prostora za sve što nam treba za dvadesetak dana jedrenja preko s osam članova posade. Njih četvero tek se ukrcavaju u Las Palmasu i zaista im neće biti lako jer je prva destinacija jako, jako daleko, a trebaju se aklimatizirati. Bio sam gotovo siguran da će svi članovi posade koja jedri preko Atlantika ploviti na brodu makar desetak dana prije regate, tako da mogu ocijeniti tko koliko može, ali što je još važnije da bi i oni sami to znali. Ova činjenica jako će se odraziti na odabir strategije jedrenja u regati preko Atlantika, jer ću osim sigurnosti i rezultata u svakom slučaju morati voditi brigu o alternativnoj destinaciji za eventualni iskrcaj nekog tko se s velikim morem ne može nositi. Zelenortski otoci, južno od Kanara nisu baš na ruti, ali su daleko najbolja kombinacija za mogući iskrcaj uz produženje rute za 500 milja.

15. 11. 2011.,

Start ARC regate u Las Palmasu

Pet punih dana prošlo je od starta regate. Krajnje vrijeme za par novih priča sa Dore. Nekoliko dana prije starta iz Las Palmasa bilo je vrlo živo. Priprema broda za avanturu prelaska Atlantika je vrlo zanimljiva, a kad se tome doda natjecanje onda sve skupa poprimi ozbiljne razmjere pripreme. U svakom slučaju, priče da je ARC ustvari samo organizirani prelazak Atlantika drže vodu dok se ne stigne u marinu Las Palmasa i ne vidi koji sve i kako pripremljeni brodovi i posade jedre regatu.

Točno je da veliki broj sudionika regate ide prvi put preko Atlantika, ali isto tako gotovo da nema broda na kojem barem jedan član posade već nije projedrio ocean. Dok smo mi imali svakodnevne radne akcije oko pripreme broda većina flote je tjedan dana prije starta bila potpuno spremna za regatu. Srećom naše hrvatske veze u Kanarima bile su odlične pa smo uz asistenciju prijatelja dobro napravili sve pripreme. Doktor Ljubo iz Splita sa ordinacijom u Las Palmasu pregledao je posadu u ordinacijama obližnjih barova i nakon cjelovečernjeg provoda zaključio da možemo i na Mjesec, a ne samo preko Atlantika. Danijela Cević asistirala je kod nabave provište i bila stalno na dispoziciji jer mama Seka iz Milne je tako "naredila", a u posjetu kćeri je došla točno u nedjelju na dan starta regate, za nas nekoliko sati prekasno da je sretnemo i da pohvalimo njenu Danijelu. Da oproštaj od Grand Canarije bude težak pobrinuo se Čarli, slavni ugostitelj iz Playa de Ingles, gdje smo u subotu navečer imali oproštajni program. Čarli, čovjek velika srca, sretan da može biti od pomoći našim ljudima koji makar i turistički dođu na Kanare u svom luksuznom restoranu, jednom od najpoznatijih na Kanarima, pripremio nam je vrhunske specijalitete s najboljim vinima otoka, a mi smo ponijeli gitaru i zapivali. Slavko Vukić, koji nas je te večeri dovezao kući u ranim satima, sutradan je odigrao veliku ulogu u finalnom dovršetku radova na brodu. Nedjeljnu misu zamijenio je tokarskim strojem i napravio ono što mi danima u marini nismo uspjeli za našu Doru. Tradicionalni ispraćaj jahti iz marine već je počeo, a mi smo taman pozavidavali zadnje matice, obukli brodske uniforme i molali

cime od zadnjeg evropskog kopna. Čekamo u redu, jedrilice izlaze jedna po jedna, aparati s obale blicaju, mnoštvo ljudi s mula ispraća oceanske vukove i vučice, mašu, dovikuju, smiju se i plaču istovremeno, zabrinuti za drage osobe koje kreću na daleki put. Idemo napraviti bazu i razbiti monotoniju parade, povikao sam sretan što konačno napuštamo luku. Pale su prve naredbe kapetana, Edo Unkoviću (od sada s nadimkom Veli po Velom Joži) gitaru u ruke, dižemo daleko najveću zastavu na regati, hrvatsku zastavu na pola visine jarbola s krmene strane dugu 4 i široku 2 metra. Doru okrećemo i na iznenađenje svih izlazimo krmom iz marine tako da je hrvatski barjak zavijorio s prave strane, uz državnu himnu i brodsku pjesmu "Ja sam skitnica" polako napuštamo marnu, radimo jedan počasni krug za naše navijače, Danijela, Slavko, Čarli, mi vas volimo, pjevamo im, ponos hrvatskog zajedništva u tom trenutku podsjetio me na Svjetsko nogometno prvenstvo u Francuskoj 1998. i ujedinjene Hrvate u istom cilju. A pravo iznenađenje tek predstoji, na startu regate po prvi put podižemo golemi spinaker s hrvatskim grbom i natpisom Croatia ispod njega. Uzvrtjeli se oko nas gumenjaci s novinarskim ekipama i brojni znatiželjnici koji su svojim brodicama došli ispratiti regatu. Helikopter sa snimateljskim ekipama neprestano je poviše nas i smeta nam u postizanju optimalne brzine, ali ne ljutimo se, mašemo, i dalje pjevamo. Ima vremena za regatu, pomislio sam, još malo radosti nikome nije na odmet, naravno i prezentacije projekta Sharedreams jedrima oko svijeta, našeg Splita i Hrvatske. Odlaze polako novinarske ekipe, a naša dobra startna pozicija malo je pokvarena, zato pada dogovor, stisnimo sad i pokažimo što znamo, makar u dužobalnom dijelu regate. Marino i Edo Vujnović na bricama, Veli svojim golemim i snažnim rukama kao hobotnica povlači konope, Đena trima tangun, Olga čini red među konopima u kokpitu, Jadranko trče od prove do krme, izbjegavam jedrilice i ubacujemo u petu brzinu, dižemo se visoko u čisti vjetar i pokazujemo zube čak i brzim regatnim jedrilicama koje su upale u bonacu pod otokom.

Nakon dvadesetak milja zadovoljni plasmanom razgovaramo o odabiru rute. Dvije su opcije, prva direktno na jug do Cabo Verdea pa pravac St. Lucija, s vjetrovima u krmu, malo duža i

sporija, ali mnogo sigurnija što se tiče vremenskih prilika i lakših uvjeta za jedrenje. Druga, sjevernija, s jačim vjetrovima i valovima protiv nas, trebala bi biti kraća i brža, ali znatno teža. Već danima pratim kretanje vremena na Atlantiku koje sam analizirao s prijateljem Andreasom Hanekampom, poznatim jedriličarom iz Austrije koji je na zadnjem Volvo ocean raceu bio skiper i voditelj ruskog tima Kosatka. Još uvijek nije lako predvidjeti razvoj vremenskih prilika pa biramo južnu rutu držeći se Afrike gdje su vjetrovi iz Sahare vrlo povoljni. Isto tako na ovoj strani smo pri vrhu flote i još odolijevamo napadima velikih, moćnih i brzih jedrilica. Kako sam u kontaktu s Andreasom mailom, a zadnja analiza vremena nakon dan i pol jedrenja pokazuje da će utjecaj ciklona sa sjevera biti jak i da će se odraziti na bonace i umirivanje pasatnih vjetrova, okupljam posadu i priopćujem im plan za promjenu rute. Teška je to odluka i zato sam tražio pristanak svih, jer sjeverna ruta znači da nema eventualnog iskrcaja, ako je neko od članova posade stvarno loše, na Cabo Verdeu, nema gradelavanja i puno kuhanja idućih desetak dana dok se ponovno ne spustimo južno. Ustvari biramo uvjete jedrenja kakvi inače vladaju u povratku iz suprotnog smjera preko Atlantika. I još nešto, žrtvujemo trenutno dobru poziciju u regati, koju ćemo, ako sve bude u redu jednom, za 7-8 dana naplatiti u plasmanu. Baca se i novčić koji je pokazao na istu rutu, pojalabandali smo i krenuli u novi, pravi izazov. Idemo preko Atlantika sjevernom rutom, što brže pa što pukne tražeći slavu u momentu iznenađenja, našeg jedinog pravog oružja u borbi s mnogo bržim suparnicima u regati. Sretno Dora, sretno posado, ponosan sam na vas i podršku za odabir rute. Dan-dva prolazimo po krmi onima koje smo dobro ostavili do tada i zbrajamo svakodnevno koliko su nam pobjegli. Ipak, lakše je stizati nego gubiti stečenu prednost. Vjerujem da će nekima od njih biti mnogo teže ako uspijemo u svom naumu. Nakon tri dana skidamo spinaker, koji nam se već dva puta našao u moru zbog pucanja podigača, Marino je dva puta bio na jarbolu, sustavi su promijenjeni, sada znamo da se i po većem moru možemo nositi s nedaćama i na vrhu jarbola. Krmene vjetrove zamjenjuje orca, noć s 24 na 25. 11. prožeta neverama i naglim jačanjima vjetra ostala je iza nas i uz vedro nebo i vjetar od oko

20 čvorova napredujemo jedreći u orcu (uz vjetar). To je jedrenje, zaključuje posada, ja se pribojavam hoće li tako misliti i za desetak dana koliko predviđam da će penjanje uz vjetar trajati. Znam da dolazi još jedna ciklona sa sjevernoameričkog kopna u trajanju od 40-ak sati koju moramo proći, a tek smo iz prve ciklone prilično iscrpljeni izašli. Ipak, na licima posade hrabrost i ponos, rezultat je ponovno bolji pa gundanja oko hrane i teškog mora nema. I Dora prede Atlantikom, oslušujem njene želje i potrebe jer ona je dio nas i mi smo svi dio nje. Draga Dora pazit ćemo te i ugađati ti koliko god budemo mogli, a hvala ti što nas u svojim njedrima tako sigurno nosiš u pjesmi preko oceana. Zadnja 24 sata dobro napredujemo, mirno jedrenje, doduše s malo većim valovima koji remete prehranu i san. Završavam izvještaj, 26. 11. 2010. je, idem pogledati poziciju u regati.

P. S. Dragi naši, mislimo na vas i ovako izdaleka cijenimo vašu žrtvu koju kroz svakodnevne brige za nas imate. Iako smo fizički daleko, ova udaljenost, plovidba i regata čine svoje u cijenjenju onoga što imaš kod kuće!

P. P. S. što je napisao Marin Bosotina na blogu nakon starta regate:

Danas u 14 sati po našem vremenu, startao je *The Atlantic Rally for Cruisers* u organizaciji World Cruising Club. Naša DORA je izvrsno startala, razvila spinaker, prvi put s velikim hrvatskim grbom i nakon 3 sata je vodeća u Cruising grupi. Na prijelaz Atlantika se uputilo u ovoj regati preko 250 brodova.

Razgovarao sam s Leom, uhvatila ga je regatna groznica. Oni koji su jedrili s Leom znaju o čemu govorim. Traži da ga izvijestim preko satelita o poziciji koja se objavljuje svakih 6 sati na webu, s takvim entuzijazmom kao da se radi o Mrduji koju će uskoro okrenuti. Nadam se da će ga proći, još je 18 dana jedrenja pred njima, a ni posada nema se gdje iskrcati... Sretno DORI, pozdravi Leu i posadi od onih koji su morali ostati.

Marin Bosotina

Marin je pronašao na webu ARC regate što je organizator napisao o Dori i njenoj posadi:

Prvi službeni izvještaj organizatora ARC sa starta regate završio je u znaku DORE i u stilu Lea: *...and most popular of all,*

Croatian yacht Dora left the marina and passed through the 'gate' in reverse, while singing Croatian songs accompanied by guitars and maracas.

27. 11. 2010. - 12. 01. 2011.

ARC na moru

Evo nas opet, s Atlantika, lipo, vedro jutro, temperatura idealna za boravak na moru, ni vruće ni hladno. Polako sušimo odijela za jedrenje smočena zadnja dva dana, sunce se osmjehuje i poručuje - uživaj Dora u lijepom danu, zaslužila si. I posado naravno. Svakim danom posada postaje sve intimnija s brodom i osluškuje treba li naša Dorica nešto zauzvrat kad nas tako sigurno nosi naprijed. S jedrima se stalno radi kao da smo u bračkom kanalu, govori Marino, taman kad se namjestimo i poželimo da potraje, a ono promjena. Gledamo u oblake kako nam dolaze i što nam pod sobom donose. U danima visokog pritiska niski oblaci su rijetki, a kod niskog pritiska dosta česti. Umjesto izbjegavanja brodova, koje usput budi rečeno nismo već dva dana vidjeli, izbjegavamo oblake. Da ne bi promislili da sam propuva, objasniti ću vam zašto su ti oblaci toliko bitni. Ispod oblaka formira se jaki vitar koji može imati i dvostruku snagu u odnosu na onaj koji trenutno imamo, a smjer je potpuno nemoguće odrediti, najčešće 60 do 100 stupnjeva otklona od vjetra koji puše. Ako se u tom trenutku sruči i pljusak, a sve skupa događa se noću, ulazak u neveru može prouzročiti štetu koju u najbolju ruku duže sami otklanjate. Zato je zapovijed na brodu da na 2 nm od oblaka jedra moraju biti optimizirana kao u najtežim uvjetima jedrenja. Ako je uzbuna bila lažna, sretni smo, a ako je vjetar pojačao, sretni smo jer smo sve spremili na vrijeme. Reklo bi se nema kraja našoj sreći. Atlantik nije mjesto za opiranje zakonima prirode već za duboko štovanje. Posada se odlično osjeća kad spremno dočekuje teško more i svaki prolazak kroz takve uvjete jedrenja homogenizira je i čini uigranijom i sigurnijom. Više se ne mjeri tko što radi i tko koga mijenja ako dobro ne podnosi more, svi se daju jedni za druge, njeguju se i štede oni

koje more na trenutak iscrpi, a opet "iscrpljeni" sve vrata kad se more malo smiri. A naša regata posebna je priča. Nakon izlaska krmom iz marine u Las Palmasu uz pjesmu i gitare, pronašli smo svoje mjesto na stranicama ARC regate kao najveselija posada. Dok je većina posada potpuno jedriličarski spremna isplovljavala na more, mi smo se družili s publikom koja nas je ispraćala računajući dug je put, bit će vremena za jedrenje i valjda ćemo i mi prodat neku našu fintu vrhunskim posadama. Ako ništa drugo, već smo ih osvojili zabavnim programom u svojoj režiji. Na meni se nije primjećivala nervoza koja se uvukla u mene oko odabira rute jedrenja preko Atlantika. U za nas relativno povoljnim vremenskim uvjetima prvi dan, želeći pokazati da i mi nešto vrijedimo, uspjeli smo nakon ne baš dobrog starta doći na prvo mjesto izuzetno dobrom odlukom da se malo popnemo i uđemo u jači i stalniji vjetar, da bi nakon 30-ak prijeđenih milja bili dvadeseti, pa trideseti, četrdeseti, polako gubeći korak s brzim regatnim jedrilicama. Konjska trka, brzi brodovi te prolaze, a lagani vjetrovi tek dolazi koji su za nas sve samo ne dobri. Nakon desetak sati provedenih za kompjutorom, analiziram vremenske modele i konačno odlučujem koju rutu izabrati. Ekstremno desno, sjeverozapadno, pa šta pukne. Samo jedna posada super brze Akilarie 40 (class 40) odlučila se za sjevernu rutu. Znam da je ovo naše prvo jedrenje preko Atlantika i regata naravno, izmišljati toplu vodu nije lako ni u bračkom kanalu na svome, a kamoli tu. Da sam na regati samaca u prvom bi se trenutku odlučio za sjevernu rutu, ovako treba misliti na posadu ili bolje rečeno na prijatelje kojima radi svojih regatnih ambicija u ovoj regati ne želim priuštiti teško jedrenje i mukotrpan prijelaz prvog oceana. Osjećaj ispravnosti odluke koji me pratio bio je ključan, a kad je Đena pitala šta još čekamo, kocka je konačno bačena. Žrtvovali smo kulu vrlo rano u ovoj partiji šaha i prevalili veliki put da bi se tek našli u poziciji u kojoj smo željeli biti s priličnim zaostatkom i plasmanom oko stotog mjesta. Izredale su se nevere, optimizirali smo brod i opremu za jedrenje u teškim uvjetima i prošli udare i do 46 čvorova vjetra. Ni u jednom trenutku nismo se usprotivili snazi mora, jedrili smo brzo koliko nam je more dalo. Čak i u trenucima kad smo gotovo stali na mjestu želio sam prije svega sačuvati posadu, Doru i opremu, jer je ovo jedna duga,

duga regata. Treba biti strpljiv i čekati svoj trenutak, ako dođe. I prošle su nevere, u iščekivanju konačno povoljnog vjetra saznajemo da južna flota napreduje puno bolje od nas. Promislio sam, možda sam stvarno debelo pogriješio, jer sam se odlučio za američke, a ne europske prognoze koje su i službene prognoze regate. Satima sam buljio u laptop i sebi u bradu govorio: Jesi li sad pametan koliko misliš? Eole, bože vjetra, nagradi našu ustrajnost i vjeru, pošalji nam malo povoljnog vjetra da nam se osmijeh na lica vrati. 28. 11. prolazi, ponoć kuca na vrata i donosi nam 20 čvorova sjeverca. Hvala ti Eole. Devet čvorova nam je stalna brzina, i deset se često pokaže na ekranu. Dora klizi po valovima, konačno imamo vedru noć uz obilje vjetra, letimo, a južna je fronta (jedrilice na južnoj ruti) zapela prvo u neverama, a onda u bonaci. Moja predviđanja zasnovana i na iskustvu i znanju prijatelja Andreeasa s Akilarie 40 da će polja niskog tlaka duboko prodrijeti na jug i zaustaviti pasate na našoj ruti obistinila se. Odjednom 130 nm, koliko kasnimo za prvim brodovima po korigiranom vremenu, više i ne izgledaju tako strašno. Bojim se i pomisliti da ćemo ih za dvadesetak sati možda dostići. Rijetko se baš tako podijele karte da nešto predviđiš i baš tako bude. Ovaj put pogodili smo i u 15-ak sati dolazimo na dvadeseto mjesto u ukupnom plasmanu, jedno iza vodećeg u našoj grupi, a vjetar još traje.

Atlantik, vremenska prognoza za Doru

Napokon smo osigurali Leu prognozu i to samo za Doru. Kako je Dora najsjeverniji brod u regati, prognoze koje dobiva od organizatora ARC ne pokrivaju njihovu rutu. Stoga sam zamolio Chris Tibbs za individualne vremenske izvještaje. Upoznao sam ga ovog proljeća u Engleskoj, na pripremnom seminaru za ARC. (Chris Tibbs, MSc. Applied meteorology, has over 18 years and 250,000 miles at sea, that included 3 round the world races, the last time as Skipper of Concert in the BTGC. In 1998 Chris returned to University to gain his masters degree in meteorology...). Genijalan, jednostavan čovjek. Bilo je teško nagovoriti Lea, ali smo uspjeli. Evo kako to izgleda:

1. 12. 2010.

Situation

There is a shallow low mid Atlantic that has stayed in place at 24N38W and is continuing to fill and is now 1014mb, up from 1008mb yesterday. This low is part of a trough extending southwards from Newfoundland and cloud from this trough extends to the N Caribbean. This low should be giving you light variable wind this morning.

Low pressure S of Newfoundland is extending in a trough to the stationary low and this low (S of Newfoundland) is of importance as it moves S and deepens to be near 31N 45W tomorrow night. It is then expected to continue to deepen as it moves away to the NE.

There are going to be strong to gale force SW winds on the S side of this low that are expected to veer to the west on Friday. Combined with the strong wind will be big seas.

Expected wind (times gmt speed knots); gusts are likely to be 1/3rd greater than the average wind and stronger with squalls. Wednesday 1st 06-1200 light and variable 12-1800 light and variable becoming SW. 18-2400 SSW-WSW 10-15 with an increasing chance of rain as a weak front approaches from the west.

Thursday 2nd 00-0600 SSW-WSW 13-18 increasing 15-20; rain likely 06-1200 SSW-WSW 15-20; rain likely 12-1800 SSW-WSW quickly increasing to 25-30 18-2400 SSW-WSW 25-30 increasing 30-35 with the strongest wind to the N and lighter to the south. The wind is expected to veer.

Friday 3rd 00-1200 W-SW 30-35 (lighter S of 23N) veering W 12-2400 mainly W veering WNW 25-30 easing 20-25 to the south.

Saturday 4th 00-1200 W-NW dropping 15-20 12-2400 WNW-NNW dropping 10-15

Sunday 5th NNW-NNE 10-15 tending to veer NE 8-13

Notes: You are going to get caught by the approaching low pressure and the further south that you can get before it arrives the lighter the wind will be. In the area where 30-35 knots

are expected you are likely to get gusts into the high 40's or even stronger. Wave model predicts significant wave heights of 5-6m. My suggestion is therefore to make as much distance to the south over the next 24 hours as is possible before the wind increases. This will become increasingly difficult as the wind picks up from the SW giving the options of E of S or N of W. Regards Chris

2. 12. 2010.

Atlantik u očekivanju ciklone

Nama jutro malo kasnije počinje zbog sunca koje se kasnije i budi. Imali smo krasnu noć, vitar u orcu iz S-SW, 15-20 čvorova, kurs oko 260. Sada smo 24 25 N i 40 02 W. Spremni smo za današnju ciklonu koja još nije počela, jačanje vjetra očekujemo oko podne pa do sutra popodne. Nakon toga vrijeme bi trebalo biti lijepo sve do cilja. Vjetrovi će biti laganiji po prognozi što će nas malo zaustaviti. Potajno se nadam da će ipak biti malo jači i da južna fronta (jedrilice) ne će dobit čiste pasate puno prije nas. Ako pasati dođu s istoka, da ne kažem iz jugoistoka i bace se do nas, u tom trenutku imat ćemo angažiranije jedrenje (bolji kut) prema cilju pa i malo slabiji vjetar bi nam trebao dati dobru brzinu. Pozdrav iz sunčanog i toplog jutra.

2. 12. 2010.

Dora trenutno vodeća u regati ARC

Mail s Dore: Atlantik, pozicija 24.25.199N 39.39.848W, vrijeme

2.12.2010. 06:07,

Dora trenutno prva u regati.

Dragi prijatelju,

Jučer smo se cijeli dan spuštali prema cilju, noćas jedrimo

čisti zapad. Ciklona koja nas čeka upozorava, ali previše ne zabrinjava. Ipak smo mi tim za around the world, tako da me veseli kad je vitar u orcu jači od trideset čvorova, a Dora se pravi važna na valovima.

Ja bez problema spavam, jedino je provena kabina u tim uvjetima neupotrebljiva jer prova više osjeća poniranje. Kuha se i jede više puta na dan i funkcioniramo normalno. Povremeno se dio posade suočava s morskom bolešću, ali već pri idućem obroku pokazuju da se radi o trenutnoj slabosti jer su dobrog apetita. Uvjereni u snagu broda i naše mogućnosti svi članovi posade bez problema dočekuju dane težeg mora (u trajanju jedan do jedan i pol dan), a onda slijede manje više povoljni, ali i lagani vjetrovi do cilja. Moram priznati da mi je drago da se Dora iskazala na sjevernoj ruti i pokazala zube Swanovim, Oysterima i ostalim milijunašima. Bit će interesantno, ako nas još malo vrijeme poljubi, vidjeti ona ista lica koja našu Doricu nisu primjećivala na mulu, a na svojim su se barkama ponosno kočili praveći se velikima. Na Atlantiku se osjećam ko doma, val je ugodniji u orcu nego kod nas, a visina swela nije problem jer je val dugačak pa idemo lako preko njega, čak i ako je swel u suprotnom smjeru od vala vjetra što je bio slučaj. I regatni brodovi u tim trenucima su brzi, ali nisu ni izbliza ugodni kao Dora. S ovakvim rješenjem tende kokpit je gotovo potpuno zatvoren pa smo svi suhi čak i u najžešćim neverama. Ja još nisam obuka čizme, a kamoli odijelo za jedrenje. Razumijem tvoju brigu za nas i brod, i zbog toga mi je posebno žao što nisi tu da se uvjeriš koliko brod može, ne maksimalno nego optimalno.

3. i 4. 12. 2010.

Atlantik nakon ciklone

Leo mail 03. 12. 2010. 11:52...

Svi smo dobro, malo rigoleta kod nekih, ciklona polako iza nas. Jučer popodne kad smo ponovno zasjeli na prvo mjesto objavio sam posadi da smo regatne ambicije ispunili te da zbog laganijeg ritma krećem direktno na jug što znači žrtva malo

plasmana. Kako je bio jak vjetar od 5 sati popodne jučer nisam palio kompjuter. Virao sam na jug u 5 pm, a prije toga tražio savjet od Chrisa kada ću virat. Jutros kad sam upalio mail dobio sam njegov odgovor poslan u 5.20 pm jučer da viram, što sam ja pola sata prije učinio napravivši neke proračune. Još malo pa ćemo imati kurs prema cilju ili vrlo blizu. Očekujem još danas jak vjetar, slabiji nego jučer, ali koji nas vodi blizu kursa. Barometar se diže, sve je super. Očekujem ranking, mislim da smo napravili 90 nm korisnog puta. Pozdrav posade Dore.

P. S. Komentari koji se razmjenjuju mailovima u regati u stilu "glorius Dora" on first place. bit će smija...

Atlantik, još 1176 milja do cilja

Dora je prije nekoliko sati izašla iz jake ciklone i punim jedrima konačno zaplovila u smjeru cilja. Dan i pol gledali smo u visoke valove nad kojima su proljetali oblaci nevera donoseći snažne udare vjetra i do 48 čvorova. Naša izmorena, ali kompaktna posada odgovorila je svom snagom i voljom hrabreći se da iza kiše dolazi sunce, a iza oluje povoljan vjetar i ponovno zadovoljstvo u jedrenju. Tako i bi, jutros (3. 12.) se polako počelo nazirati plavo nebo, a oko podne sunce je zasjalo, a vjetar polako počeo okretati smjer nama u korist. Bez oblaka nevere na 22 čvora vjetra zatvaramo mali flok i otvaramo genovu, prvo djelomično, a nakon nekoliko sati potpuno. Vozimo tridesetak stupnjeva ispod kursa, brod leti brzinom od 9-9,5 čvorova. Bojim se i promisliti koliko bi milja mogli napraviti u 24 sata. Ne smijem od straha izgovoriti da nam se sreća ne okrene. Južni dio flote jučer je znatno napredovao i moje predviđanje da ćemo ostati bez velikog dijela prednosti na žalost se ostvarilo. Ipak, glave gore, i dalje smo 1. u grupi i treći u generalnom plasmanu. A vitar puše, neka samo puše. Konačno smo se domogli poštene prognoze. Naš Marin, vlasnik Dore, i naš navigator iz ureda u Splitu ostvario je kontakt i dobio za nas izvješća slavnog meteorologa Chrisa Tibsa koji je i službeni meteorolog regate. Bravo Marine, u pravi čas, jer nekoliko dana nismo primili

vremensko izvješće od organizatora za zonu u kojoj mi jedrimo. Nije lako prolaziti kroz ciklonu bez točnih parametara. Na osjećaj sam virao jučer oko 5 popodne direktno na jug. Prethodno sam od Chrisa zatražio mišljenje, ali kako nije dolazilo, napravio sam to na osjećaj. Instinkti koji se razvijaju u takvim trenucima značajni su i uz ostale logičke zaključke mogu biti ključni za donošenje dobrih odluka. Jutros, kad sam konačno nakon iscrpljujuće noći upalio kompjuter, pročitao sam mail od Chrisa i njegov savjet da viramo oko 17.30 dan prije prema jugu. Kako sam to učinio pola sata ranije od njegove najave prožeo me osjećaj zadovoljstva. Prije same odluke na svom navigacijskom programu Max sea napravio sam dvije rute, sjevernu i južnu. Nakon 17 sati jedrenja i mnogobrojnih promjena kursa otvorio sam Max Sea i utvrdio da sam od zacrtane rute udaljen 0,3 nm. Sve sam previdio i uz to imao dosta sreće. Zaboravio sam spomenuti ručak, Đena je napravila lazanje, izvrsne za pozdrav anticikloni. Jeli su svi i oni koji su do prije par sati izgledali kao polumrtvi. Ali apetit nisu izgubili, raspoloženje je iznenada postalo veselo, zapivalo se i odlučilo iz salona izvaditi vreće sa spinakerima koje su bile najtraženije mjesto za spavanje zadnja dva dana. Silit će se svi, kad jednom u sigurnosti i toplini svog doma legnu u krevet, koliko miran san (bez valjanja) znači. Kriomice gledam lica članova posade, smiješak i ponos što su se oduprli teškom moru i vremenu. Čini mi se da je ovo bila zadnja ciklona do cilja, moram priznati da mi je malo i žao, jer posada je na svaku novu ciklonu reagirala sve bolje. Ne hvalim ih puno da se ne pokvare (šala naravno). Ponosan sam što sa mnom jedre i što ni trenutak nisu dvojili možemo li mi to tako dobro izvesti. Na izmaku je još jedan dan, 19.30 je sati, sunce još vrlo visoko, toplo, povoljan vitar, desne uzde, nagnuti pod punim jedrima. Iz salona čujem kako se posada šali u kokpitu pričajući svoje dogodovštine. Ja vas sad pozdravljam završavajući ovo štivo da ne propustim najinteresantnije dijelove priča iz kokpita.

5. 12. 2010., Atlantik, još 950 milja do cilja

Ušli smo u područje stabilnog vremena. Prognoze koje dobivam od Chrisa su sjajne i pokušavam slijediti njegove upute uz zadržavanje brzine broda. Cilj mi je doći na 17 paralelu negdje oko 50 W da imam jače pasatne vjetrove. Konkurencija na jugu od sutra će imati jače pasate, a mi malo slabije pa ćemo dati sve od sebe da uđemo u područje jačeg vjetra. Posada je odlično, funkcioniramo dobro, hranimo se normalno i svi su došli sebi. Danas su i panule bile u moru, doduše bez uspjeha, neka se zna da smo i u turizmu, a ne samo na regati. Danas smo proslavili još 1000 nm do cilja. Po mom izračunu u cilju bi mogli biti u petak popodne, jer je duže razdoblje stabilnog vremena ispred nas. Spustili smo sprayhood pa sad vidimo zvjezdano nebo. Sutra ćemo popodne vjerojatno skinuti i bimini pa ćemo doslovno biti pod zvijezdama. Sjajan je osjećaj jedriti, a poviše tebe čisto nebo i ugodna temperatura. Znam da je u Splitu loše vrijeme i da je Europa zahvaćena jakom ciklonom. Mi smo ih ostavili iza sebe i poslali na istok.

6. 12. 2010. Atlantik, dan Svetog Nikole, još 750 milja i St. Lucija

Evo nas u još jednom novom praskozorju, vjetar konačno stabilan, klizimo Atlantikom, kroz spinaer vidimo kako zvijezde padaju. Nebeski svod u noći bez mjeseca prepun je zvijezda pa smo kako bi se što više stopili s prirodom pogasili svjetlo koje inače osvjetljuje jedra noću i u potpunom mraku i tišini osluškivali zvukove mora. Svatko u svojim mislima, tišina, povremeno se pogledamo, bez riječi trimamo jedra i nastavljamo uživati u ambijentu. Ono što sam dosad čitao ili slušao o Atlantiku upravo se ostvaruje. More, prekrasno more, savršen vjetar, Dora i mi. Onima koji nam u ovoj ljepoti nedostaju poklanjamo naše misli koje lete prema njima. Teško je pronaći prave riječi za opisati

ugodaj, jedinstven, najbolji osjećaj plovidbe i jedrenja u mom životu. Atlantik je konačno postao blag prema nama vjerojatno i zbog Dorine ljepote kojoj nije mogao odoliti i vesele posade koju ni svojom brutalnošću od prije nekoliko dana nije uspio slomiti. Podne je, 750 nm smo od cilja. Iako vidimo da smo i dalje vodeći u grupi, sve manje razmišljamo o plasmanu, a sve više uživamo u završnim danima jedrenja. I koliko god čudno zvučalo, kako se primiče kraj, nekako nam se sve teže rastati od oceanskih bespuća. Đena, potpuno sportski orijentirana već govori da bi najradije nastavila jedriti dalje, Plazo bi zajedno sa Vujnovićem najradije jeapom preko otoka pa od plaže do plaže, ocjenjivati najbolje koktele i brčkati se u moru. Edo Unković je zainteresiran i za umjetnost i povijest posebno pa s Jadrankom Mratinovićem priprema obilazak otoka, Olga se sunča i povremeno kupa (skupa sa Đenom daje veliki doprinos u kuhanju). Otac Marino se toliko podredio jedrenju da trenutno nema posebnih želja osim stalnog povoljnog vjetra, a ja ću valjda nešto poželjeti kad se sigurno vežemo u marini, po mogućnosti bez šteta na brodu i jedrilju. Znam da ćete promisliti, ako u nevezama nije ništa stradalo, zašto bi se sad išta dogodilo? Iz dva razloga strepim, prvo jer na trenutke niz val jedrimo brzinom i do 12,5 čvorova uz vjetar do 26 čvorova uz stalno razapet spinaer prolazeći često pod oblacima koji donesu za oko trećinu jači vjetar kada se jedri pod njima. I drugo što po zakonu vjerojatnosti na tako dugom putu (regati) gotovo da nema broda kojemu nešto nije puklo, a usuđujem se ustvrditi da smo imali kud i kamo teže uvjete jedrenja od drugih zbog sjeverne rute. U zadnjih dvanaest dana susreli smo sve skupa 3 teretna broda, vidjeli dva aviona i nijednog dupina. Ali zato ribe poletuše svugdje oko nas. Jutros je jedna završila na palubi. Otkrili smo je prekasno da bi joj spasili život. Da ne zaboravim, tri ptice. Dva galeba u prolazu i jednu čigru koja nas stalno prati. I sad nakon tog blaženog mira očekujemo ponovno prvo trgovačke brodove, a onda polako i jedrilice iz regate negdje na obzorju. Za kraj svima želimo sretan dan Sv. Nikole i posebno pozdravljam sve kolege jedriličare samce s regate za samce Sv. Nikola 2010 koji su, vjerujem, uspješno završili ovogodišnju regatu i danas spalili stari brod u čast našeg zaštitnika i dobili blagoslov

u crkvi u Komiži. Nedostajete mi dragi, vješti i hrabri samci i moje su misli ovih dana bile stalno s vama.

8. - 10. 12. 2010.

461 nm do cilja, prvi u grupi, dvanaesti ukupno...

Ponoć i pol (UTC - univerzalno vrijeme), moja smjena, 461 nm do cilja. Imamo između 15 i 25 čvorova pasata iz ENE. Vozimo leptiricom, a ne spinakerom jer nam je malo prejako kad pojača pod oblakom. Jutros je bilo isprva oblačno, pa malo kiše, onda lijepi sunčani dan. Noć je opet donijela oblake, ali za sada bez nevere pa se negdje oko 3 sata ujutro razvedrilo uz stalan i pogodan vjetar koji nas vodi ravno prema cilju. Jutros smo jedan put pojalabandali i to su svi napravljeni manevri... Posada je konačno odahnula što zbog vremenskih uvjeta što zbog saznanja da dobro napredujemo prema cilju.

Još dan do cilja

Evo me, opet sam promijenio baterije u spotu pa sad ponovno radi. Ako želimo biti prvi u grupi ne smijemo usporavati jer ćemo prijaviti 6 sati rada motora i za to dobiti penale. Požuriti ne možemo, usporiti isto tako jer je stalni vjetar u čistu krmu, leptirica, brzina u prosijeku nešto ispod 9 čvorova. Fred (Bene-teau 57) koji nam je prišao bio jako blizu zadnja dva dana polako gubi korak pa je prije 13 sati bio 46 nm iza nas. Vjerujem da ćemo sutra do podne biti 60-65 nm ispred njega, te da ćemo do cilja sačuvati prednost od pratnje na oko 75-80 nm. U tom slučaju, ako oni i ne prijave da su iti malo vozili motorom, trebalo bi biti dovoljno razlike. Ako je pak formula toliko nepovoljna za korištenje motora bar ćemo znati da smo dojedrili prije njih jedno 8-9 sati. Toplo je i sunčano danas bilo, noć je vedra 17-23 čvora NE-E. Solidno napredujemo i čuvamo se za završnicu da smo odmorni jer mislim da bi negdje oko 6 (za 30-ak sati) po UTC vremenu mogli biti u cilju.

Još 10 milja i to je to

Dragi naši strpljivi i brižni prijatelji i pratitelji, prvi naš ocean polako ostaje iza nas, još 10 nm do punte od St. Lucije. Nitko od članova posade ne spava, a 5.00 je sati po UTC-u. Očigledno, uzbuđenje je doseglo najveću točku, šalimo se da ima kopna s ove strane oceana. Svjetla Martiniquea su s desne strane, a mi ćemo lijevo iza punte na Pigeon islandu u Rodney bay na St. Luciji gdje je i cilj regate. Prvi smo u grupi, pri samom vrhu ukupnog poretka, slavni regatijeri i posade su pobijeđeni u korigiranom vremenu, Dora za sebe i za nas piše stranice povijesti nastupa Hrvata na ARC regati. Ne znam kako će izgledati lica vlasnika višemilijunski vrijednih u eurima jedrilica kad se počnu pitati tko je to Dora, odakle su ovi došli. Kad obrišemo ratničke boje s Dore i lica posade nakon ulaska u cilj ujutro će ponovno naša posada biti najveselija na mulu s gitarom i pjesmom. Da onima od prije bude još i teže, valjda će se opet priupitati "zar su nas ovi dobili?" Dobili i to zasluženno, mi to dobro znamo, izabrali smo ciklone umjesto sunca al oni to ne znaju, a mi im nećemo reći. Neka pate u dvojbama i pokušaju kupiti još bolje, brže i skuplje brodove. Mi našu Doru ne damo i u simbiozi broda i posade ustvari je tajna priče. Toliko puta Dora nas je ugodno iznenadila svojom snagom i brzinom, a istodobno udobnošću i gostoprimstvom. Zato kad se domognemo mula, uzet ćemo krpe u ruke i izglancati ljepoticu da uživa u centru pažnje među prekrasnim Swanovima i Oysterima kojima je ovaj put otrgla pobjedu. Svjetla grada i ciljna linija već su zaista blizu, idemo napraviti još nekoliko manevara i eto nas u marini. Do tada zadnji pozdrav iz regate.

Treći dio

Istočna Amerika nas čeka

Treći dio Istočna Amerika nas čeka

**10. 12. 2010.,
u St. Luciji u 6:56 po UTC, prvi u grupi**

U 6:56 po UTC smo ušli u cilj, vezali se u marinu, malo uredili brod, popili piće dobrodošlice s kojim nas je dočekaao organizator i sada sretni, zadovoljni i uzbuđeni idemo na jedno dugo spavanje.

ARC regata 2010.

Kad smo se uputili iz Splita na naše putovanje, a u najavi je bilo sudjelovanje na ARC regati, prijatelji su mi rekli da ne vjeruju da ćemo u regati samo sudjelovati nego, znajući mene, makar pokušati napraviti dobar plasman. Kako bi bio siguran da ću ostati pri svome na brodu smo bili bez spinakera i s fiksnim propelerom. Nakon 15-ak dana plovidbe po Mediteranu pritisak Snježane i nona (Marino) je bio prejak i nisam odolio te sam naručio novi spinaker koji nam je isporučen prije regate. I to ne bilo kakav, veliki hrvatski grb ispod kojeg piše Croatia dominira spinakerom i doslovno se vidi iz aviona. I propeler smo u međuvremenu promijenili, Matko zlatnih ruku, podronio je na Madeiri ispod broda i u moru zamijenio fiksni propeler sklopivim. Dobili smo na brzini u jedrenju, ali što je još važnije sada

možemo blokirati i sklopiti propeler za vrijeme jedrenja tako da više ne proizvodi nesnosni zvuk. Konačno dok jedrimo imamo tišinu i čujemo neometano zvukove vjetra i mora. Noć prije starta kupio sam još jedan polovan spinaker od jedne regatne jedrilice koja je zbog regatnih pravila imala jedan spinaker viška te ga se morala riješiti. Računam, za nekoliko tura pića, koliko me koštao mogu samo dobiti i imati rezervni spinaker (većina flote ima 3 do 4 spinakera). Noć prije starta još jednom sam prošetao kroz cijelu marinu želeći vidjeti sve, a posebno regatne jedrilice koje sudjeluju u regati. Šetao sam s popisom u ruci stavljajući kratke opise uz imena jedrilica na listi. Kako sam znao da ćemo imati internu kladionicu na brodu (koji ćemo na kraju biti?) želio sam imati što više informacija kako bi što bolje predvidio naš plasman i pokazao posadi da i to mogu predvidjeti. Nakon povratka na brod konstatirao sam da je plasman ispod stotog mjesta uspjeh, od 100-150 realnost, a može biti i gore ako uzmemo u obzir da je ovo naš prvi prelazak Atlantika i takva regata. Nemirno sam spavao jer se u meni probudio natjecateljski karakter, a realno situacija i naša šansa nije bila neka. Rezervni plan i neko iznenađenje nisam imao. Osnovni plan bio je dobro startati u relativno za nas povoljnim uvjetima s hrvatskim spinakerom, slikati se ako dobro stojimo i znati barem da smo učinili na startu sve što je u našoj moći da pokažemo da i mi nešto o jedrenju znamo. 5 minuta do starta, još jednom ponavljamo kako ćemo startati s linije, a minutu ranije otvoriti spinaker i punom brzinom kroz šumu jarbola. I sve je bilo dobro, pozicija odlična za start, ali je zapelo s otvaranjem spinakera. Još jednom se pokazalo da ono što bi trebalo biti jednostavno može biti vrlo komplicirano ukoliko od uzbuđenja ili nepažnje stvari krenu po zlu. Jedrilice punih spinakera prolazile su pokraj nas sa svih strana, a mi smo petljali sa spinakerom oko 5 minuta. Kad smo konačno napuhali spinaker našli smo se usred flote bez mogućnosti da se skoro dokopamo čistog vjetra jedreći u željenom smjeru. Znači, na startu hladan tuš, na trenutak sam promislio propala je zadnja šansa da se pokažemo, tješim se sad smo u poziciji da mi nekoga prođemo. U beznađu situacije odlučujem se za promjenu kursa 90 stupnjeva od rute, da se nekako oslobodimo šporkog vjetra u sjeni sile jedrilica oko nas.

Sljedećih sat vremena sreća nas je poljubila tako da smo kao najistočniji brod bili stalno u vjetru i s početne pozicije oko 170-og mjesta došli do pedesetog mjesta. A brodovi pod otokom i dalje gotovo stoje u malom vjetru. 7 čvorova naša je brzina, pa osam, regatni brodovi i dalje stoje i za 5 sati smo u vrhu flote. Kako još nije mrak pucaju fotografije i snimke za pamćenje.

Vratio sam se na uvod u regatu, a sada na kladionicu. Snježana hrabro prognozira da ćemo biti na kraju u prvih deset brodova, ja mislim oko 70-og mjesta, ostatak posade se manje-više slaže sa mnom. Odlukom da ćemo jedriti sjevernom rutom malo smo popravili svoje prilike, makar u danima teških iskušenja sjevernih paralela smo mislili samo kako se domoći cilja. Ulaskom u zadnji tjedan regate konačno smo shvatili da su nam šanse za dobar plasman sve veće. Zadnja tri dana jedreći konačno sa stalnim pasatnim vjetrovima osjetio sam da će svaki sat biti važan za plasman jer po mojim računicama koje sam korigirao trenutnim pozicijama koje smo u podne svaki dan dobivali od organizatora bili smo jako blizu velikom iznenađenju. Najbolji jedriličar na regati, Andreas, skiper Kosatke sa zadnjeg Volvo 70 Ocean race regate s kojim sam bio u svakodnevnom kontaktu, a bio je na class 40 na ovogodišnjem ARC-u također mi je dva dana prije ulaska u cilj rekao da smo jako, jako dobri i da stisnemo gas jer će možda i minute odlučivati. I nismo se štedjeli zadnja dva dana. Zapeli smo koliko smo mogli i umjeli. Nakon 18 dana i 17 sati, usred noći presjekli smo liniju cilja, trostruko sretni. Prešli smo Atlantik živi i zdravi, sačuvali brod i napravili dobar rezultat u regati. Od sreće nismo znali gdje bi prije. Predložio sam da složimo jedra i više puta sve kontroliramo prije ulaska u marinu. Svoje sam uzbuđenje pokušavao obuzdati, skoncentrirati se i izbjeći pličine ispred marine. Konačno smo vezani u čvrsto, koktel dobrodošlice, gotovo prazna marina. Znači to je to, realno 28. u cilju, bit će svega, Đena dobila si okladu, a ja je najslabije izgubio. Bacamo smeće s broda i rušimo se u krevete.

Dan je proglašenja pobjednika, rezultati nisu i niti će biti objavljeni prije službenog proglašenja pobjednika. Dolazimo na proglašenje i čekamo naš trenutak. Prvi smo u grupi, premoćno 24 sata, Hrvatska zastava, grada Splita i Torcide vijore se pozornicom, gitara u Edinim rukama, pjeva se „Ja sam skitnica...“,

brodska himna. Veliki pljesak dvorane za brzo i hrabro jedrenje sjevernim rutom (samo 3 jedrilice, dvije regatne i mi odjedrili su sjevernu rutu) i proslavu na pozornici, suze radosnice, to je to, sve one patnje Atlantika postaju slatke. Pa mi smo prvaci. Po ukupno prijavljenim vremenima organizatoru treći smo ukupno od 235 jedrilica sa starta. Predivno. Međutim, još bolje tek dolazi jer oni koji znaju tvrde da su prva dva vozili dugo motorom, a da to nisu prijavili organizatoru. Skiper najbrže jedrilice u realnom vremenu prilazi i čestita nam na pobjedi, skiperi tri jedrilice plasirane iza nas prilaze i čestitaju riječima: Vi ste pravi pobjednici! Dolazi i organizator regate, pomalo zatečeni reakcijama skipera najbržih brodova, i pitaju me želim li uložiti protest protiv dvije „prvoplasirane“ jedrilice da ih se skine s liste plasmana potpuno. Na trenutak se dvoumim, možda donosim krivu odluku, ali zahvaljujem organizatoru na „brizi“ i odgovaram da je na nama bilo da što bolje odjedrimo, a ne da se bavimo drugima te da je stisak ruke konkurencije jedino pravo priznanje. Makar je čestitarima bilo pomalo žao jer su se i sami osjećali prevarenim priznavanjem ovakvih rezultata, ipak je pobijedio duh sporta i međusobnih priznanja, tako da su se „prvoplasirani“ brzo izgubili s proslave jer salve uvreda nije bilo lako izdržati od kolega pravih jedriličara i sportaša. Trenutke ponosa na ostvareno hrabre posade Dore, teško ću ikada zaboraviti, a uvažavanje od strane posada najvećih i najbržih brodova... Da sam na transfer listi ovo bi bio idealan trenutak za prelazak na neki veliki Swan. Ali kako sam se obavezao na vjernost i ljubav Dori na našem jedrenju oko svijeta i svemu lijepom što mi je Dora uzvratila na ovom putu do sada nemoralne ponude nisu mogle probit čvrsti oklop vjernosti i ljubavi. Skinuo sam regatnu opremu s palube Dore i spremio je u najdublje skladište na brodu, obrisao regatne boje s naše ljepotice i obećao joj da su ispred nas dani lagane plovidbe. Ratne regatne sjekire zadugo će ostati zakopane, ali slava koja će pratiti našu Doru će biti za dugo. Dora, još jednom ti veliko hvala na svemu.

Tvoja posada

11. - 16. 12. 2010. **St. Lucia - Martinique**

11. 12. 2010., subota

Budim se, prva pomisao nakon što sam otvorio oči, dobro je, jedrimo mirno i brzo, nitko me nije budio noćas što znači da nije bilo ni problema ni kvarova, a i baterije su dovoljno pune. Nešto mi je ipak tu čudno pa gledam malo bolje i konačno shvaćam da sam se probudio u marini. Kad se inače sam ili me pak netko drugi u bilo koje doba dana ili noći probudi, odmah znam gdje sam i nastavljam film od trenutka zaustavljanja prije sna. Ovaj put to nije bio slučaj. Trebalo mi je prilično dugo vremena dok shvatim točno gdje sam. Mislim da je to prvi pravi pokazatelj da sam se nakon iscrpljujuće regate uspio opustiti i da tek sada polako dolaze dani u kojima će se moći opušteno živjeti. Zato za ova dva dana vikenda posadi predlažem potpuni odmor. Već jučer od ranog jutra odnesene su stvari s broda koje trebaju popravak ili čišćenje, Dora je oprana i uljepšana tako da se na miru od nas može odmoriti. I njoj neka bude lagani vikend.

Jadranko je u marini pronašao čovjeka koji će nas odvesti na naš prvi izlet na obližnji Pigeon island. Uski, a dugi tradicionalni kaić s jakim vanbrodskim motorom Yamaha 70 KS stvorio se kod našeg broda i onako još bunovni pokupili smo se i krenuli. Malakaj, naš vodič i vlasnik brodice, osebujna je osoba što se da zaključiti na prvi pogled. 46 godina starosti vidi se na njegovom licu, ali se ne vidi na tijelu koje je savršeno isklesano, a vegetarijanska prehrana kaže da mu pomaže održavanju sklada s prirodom. Jako štuje Boga i etiopskog cara Hajle Selasija kao i većina rastaferijanaca i nezaobilazno Boba Marleya. Kasnije smo zaključili da je Malakaj jako štovana osoba na otoku, a svojom duhovnošću i plemenitošću nas je potpuno osvojio. Pigeon island, iskrcaj, penjanje na obližnju liticu s koje puca krasan pogled na Rodney bay, marinu u kojoj smo smješteni, ali i na otvoreno more Atlantika prema istoku. Wind surf, veliki putnički brod koji je ljeti i na Jadranu, stoji usidren u Rodney Bayu i posada upra-

vo iskrcava putnike i odvozi ih pomoćnim brodicama prema obali. Sudar dvaju svjetova, s jedne strane luksuz i američki stil, a s druge domorodački, tradicionalni, starokaripski s kućicama koje teško prežive svaki novi uragan. I sada porušene kućice svjedočanstvo su posljednjeg uragana od prije 50-ak dana koji je osim velikih šteta odnio i dvadesetak života. I tako dva svijeta se polako navikavaju jedan na drugi, Ameri i ostali bijelci donijeli su kapital i sada ga oplođuju ne libeći se koristiti sva oružja kapitalizma pa je pomalo neugodan osjećaj izrabljivanja čovjeka po čovjeku koji se osjeća u svakoj pori otočkog života. Na spomen da smo iz male, neimperijalističke Hrvatske, odmah ostvarujemo povoljnije cijene i dobivamo osmijehe i otvorena srca domaćih koji tada progovaraju o teškoćama s kojima su se susreli kad su zemlju za sitniš prodali strancima. Kako je i nama slična priča odnekud poznata, ne začuđuje činjenica da smo među lokalnim pukom našli istomišljenike s kojima smo se počeli prijateljavati. Pigeon island mjesto je po mjeri turista, lijepe pješčane plaže s nekoliko palmi i travnati tereni za šetnju u blizini. Nije se lako odlučiti koju plažu odabrati, istočnu koja je otvorena na velike oceanske valove ili zapadnu, potpuno mirnu. Zajedničko im je da su plaže gotovo prazne.

12. 12. 2010., nedjelja

Kako je Malakaj položio ispit na jučerašnjem malom izletu, danas je došao red na cjelodnevni izlet po otoku. Kako ljeti svakodnevno vodim izlete ideja o organiziranom odlasku na izlet mi se baš nije sviđala jer me podsjećala na radnu svakodnevnicu. Ujutro smo se uputili glisirajući tik uz obalu, uživali smo u različitosti krajolika i prirodi koja je na mnogim mjestima otoka izuzetno sačuvana. Kako nisam ni znao raspored aktivnosti na izletu odlazak na izvor vulkanske vode me zaista iznenadio. Kupali smo se u bazenu koji je bio toliko vruć da Marino nije ni ušao jer mu je od silne vrućine bilo slabo. Crna boja vode i mazanje ljekovitim pijeskom samo su pojačavale osjećaj visoke temperature vode. Nakon svega kratko tuširanje i činilo mi se

da mi je tijelo nekako laganije, kao da me ta vruća i crna voda očistila od svih briga. Zabavljali smo se u kombiju dok smo se vozili do drugog izletišta i cicali biljku iz koje se dobiva kakao. Uskoro smo doživjeli nešto novo i lijepo. Slap tople vode koji se slijevao niz visoku glatku liticu i ponovno brčkanje u plicaku uz povremena tuširanja slapom. Zadnja destinacija bila je ipak na moru. Dosta neuvjerljivo izgledalo je područje u koje smo došli na ronjenje (samo s maskama) jer se nalazilo uz prekrasnu plažu i kompleks luksuznih bungalova. Doduše, opet smo bili sami na plaži. Jedva da smo i ušli u more kad su se oko nas počele pojavljivati prvo manje, a onda sve veće skupine različitih koraljnih riba. Neke od njih uspjeli smo povezati s našim ribama, ali veći broj vrsta ribe izgledao mi je onako kako sam i zamišljao koraljne ribe. Kako su sve ribe bile veličine manje od 5 kg nitko nije osjećao nelagodu prilikom ronjenja. Kako nam se i ronjenje malo produžilo na brod smo se vratili u prvom satu noći, fizički potpuno iscrpljeni, ali zadovoljni, jer nakon ovakvog izleta možemo konačno kazati da smo osjetili prave Karibe.

13. i 14. 12. 2010.

Dva dana pripremali smo brod za naše novo isplavljenje, riješili smo jednokratne vize za St. Luciju (po osobi koštaju 50 US\$) i u jutarnjim satima 15. 12. zaputili se prema Marinu na Martinique.

22. - 25. 12. 2010., Božić na Karibima

Predbožićno doba je na Karibima. Nema zime, hladnoće i snijega, ali ima ukrasa koji podsjećaju na zimu i predstojeće blagdane. Kako je većina puka po karipskim otocima katoličke vjeroispovijesti ili barem tradicionalno prihvaćaju običaje razvijenog zapada može se reći da je blagdan Božića zaista slavljen, a sudeći po broju neradnih dana i omiljen među pukom. Na Mar-

tinique smo, u Pont de Bou, maloj marini u lijepom okruženju apartmana i restorana, novoizgrađenog mjesta koje je nalik mjestima uz mediteransku obalu Francuske. Butige od spize gotovo su prazne, ali zato butici, kojih je pedesetak, puni su svakojake robe. Mnogi svjetski brandovi imaju svoju robu tu, ali na moje čuđenje i dalje nema gostiju, posebno u drugom dijelu dana, kada se posjetitelji, pretežno kupači, vraćaju brodskim linijama u obližnji Fort de France. Mali trg na kojemu su brojni butici, kafići i restorani u večernjim satima otužno je prazan, ali sve radi i spremno je za goste. Vjerujem ipak da ću jednom naići i na mjesto koje vrví od turista jer ako je ovako cijelu godinu crno im se piše. 23. 12. navečer, šetajući prema bodu, na mulu nailazim na jato od desetak riba veličine između 8 i 10 kilograma kako mirno pliva nadohvat ruke ili bolje rečeno na puškomet. Marino i ja se brzo organiziramo i za desetak minuta već je podvodna puška u ruci, ležeći položaj i čeka s muleta. Odapinjem prvi put iz blizine u ništa, osti Maresove zračne puške iz blizine su promašile metu. Napinjem ponovno i pucam u ništa. I još jedan put tako s istim rezultatom. Riba se konačno povukla u dubinu ostavljajući me u razmišljanju što sam napravio krivo da ni iz takve blizine toliku metu ne mogu pogoditi. I koja je to riba uopće? Baraku da bi mogla bit, ali ipak ima više oblik našeg lubina. I mudrost očigledno. Odlučujem se čekati sljedeću priliku. Nakon dva sata moje strpljenje je nagrađeno i dobivam idealnu priliku, pucam i pogađam. Povlači riba na svoju, a ja na svoju stranu. Gotovo dolazim do strelice misleći to je to, kad riba zadnjim trzajem skače okomito iz mora u zrak i izbacuje iz sebe strelicu. Ode ručak za Badnjak.

Sutradan jedreći prema St. Luciji panulajem u idealnim uvjetima, ali ništa. Neće riba poštena čovika. Mislim se, kad mi nije tribalo vata sam ribu ovim putem kad bi se sitija, a sad kad mi riba baš triba ništa. Srića, dolaskom u moderni trgovački centar u Rodney bayu na St. Luciji, pronalazimo svježiu ribu koju sigurno lovimo na punktu od takujina. Zubaci i ostala oborita riba 50 kuna kilo očišćena. Za pola sata bogati brudet već se krčkao u velikoj teći, a pošalice na račun mog ribarskog umijeća bile su sve rjeđe. Marin Bosotina skuhao je brudet (recept od oca iz Kukuljice) toliko dobro da je zasjenio i sve specijalitete pripremljene

za Božić. Kako smo se u međuvremenu prebacili u Marigot bay tako je i ovaj fantastični kulinarski uradak dobio naziv „Brudet ala Marigot“.

Marigot bay odlično je zaštićeno sidrište s malom marinom koja je ovih dana bila potpuno popunjena. Ipak, u dnu uvale pronašli smo bovu s koje smo imali pregled svih događaja u marini. Badnja večer najveći je da na otoku tako da je muzika iz obližnjih barova svirala cijelu noć. A komarci su neumorno plesali i boli cijelu noć. Dosadna kiša nije prestajala pa mi je postalo polako jasno zašto je vegetacija u uvali tako bujna i zelena. Kako je i more od silne kiše požutilo, ukupni dojam bio je da nam je uvala sličnija južnoj Aziji nego Karibima. Nakon jedne noći bespoštedne borbe s komarcima položili smo oružje i napustili Marigot bay na dan Božića i vratili se u Rodney bay marinu. Kiša je i dalje padala, ali nije bilo komaraca pa smo se nakon večernje molitve srušili u krevete od umora. Sutra je novi, nadam se ne kišni dan. Zadnjih devet dana je kišilo. Malo puno i za Karibe.

26. 12. 2010., nedjelja

Nakon dva i pol mjeseca obitelj je ponovno na okupu, Petra (supruga) i Stipe (mlađi sin), Dragica (mama - u daljnjem tekstu Mamako) i Ana (draga punica). Stariji sin Marino nije stigao jer je zadnjeg dana prije odlaska na put imao manji operativni zahvat izazvan naglom upalom pa je na inzistiranje doktora ostao u Zagrebu. Ukrcaj na Martinique, Fort de France. Kiša je prestala kao da nikada nije ni padala, Dora sjaji, vijori zastava ARC-a, Nono i ja s nestrpljenjem očekujemo taxi s dragim putnicima. Evo ih, napokon stižu, kolonija Hrvata na Martiniqueu se povećala za četiri člana. Pričamo jedni drugima zgone koje su se zbile od našeg odlaska.

27. 12. 2010.

Spiza je kupljena, cime su odvezane, Dora punih jedara ponovno sa suncem po lijevom boku plovi ususret novim morima i avanturama, pravac južni Karibi, Bequia.

28. 12. 2010.

Dvadesetak sati ugodnog jedrenja je iza nas, Port Elizabeth, glavni grad Bequie dočekuje nas s prepunim sidrištem. Stotinjak jedrilica i pedesetak katamarana pravilno se rasporedilo zaštićenom uvalom. Na prvi pogled mi se čini da mjesta uopće nema, ipak, istovremeno tri jedrilice dižu sidro. Odlučujemo se za mjesto u blizini velike pješčane plaže. Dok se posada kupa ja krećem u rješavanje formalnosti s carinom i imigracijskim uredom. Nakon St. Lucije koja za hrvatske građane traži vize (50 US\$ po osobi) olakšanje donosi spoznaja da St. Vincent i Grenadini uopće ne pitaju odakle si. Ali zato pitaju koliki je brod i koliko osoba je na njemu. Cijena prava sitnica, 140 EC\$ za brod i 35 EC\$ po osobi, ukupno 100 eura, naknada je za ostanak u državi na mjesec dana ili do prvog odlaska (idući ulazak plaća se po istoj tarifi). Računam dobro smo prošli, a po povratku na brod ozračje je toliko dobro da momentalno zaboravljam na prethodni trošak. Kupajući se i obilazeći mjesto provodimo ostatak dana.

29. 12. 2010.

U Port Elizabethu planirao sam ostati dva dana, ali moj sin Stipe, oduševljen svime u mjestu, nagovara me da tu ostanemo dočekati Novu. Proanalizirao je našu planiranu rutu i zaključio da će, ako napustimo ovo sidrište, Novu dočekati s kornjačama i ribama jer su južni Karibi najmanje naseljeni i prirodno najsačuvaniji. Rekao sam mu da ćemo se vratiti za Staru godinu jer je šteta potrošiti nekoliko dana na jednom mjestu.

30. 12. 2010.

Umjesto da po planu krenemo dalje, rano ujutro otišli smo u ribolov s Maurizioom, Talijanom kojeg smo upoznali večer prije dok je raspredao svoj gliser nakon napornog ribolovnog dana. Riječ po riječ, doznali smo da već 16 godina živi na Bequi isključivo od prodaje ulovljene ribe i vođenja turista u dnevni *big game* ribolov. Najveće mu je postignuće što 16 godina nije obukao cipele. Kad me je pozvao da sutradan idemo s njim u ribolov bez naknade (jer smo mu dragi) poziv jednostavno nisam mogao odbiti. Lik za nas i našu priču, znao sam. U 4.30 ujutro Maurizio je već došao po mene i Stipu i za petnaestak minuta smo bili na pošti za ribolov između Bequie i St. Vincenta. Vertikalni ribolov, teške panule spuštaju se na stotinjak i više metara dubine, brod polako nosi kurenat, a štapom se cijelo vrijeme radi. Prvo je trebalo savladati tehniku panulavanja. Meni nikako nije uspijevalo uskladiti namotavanje, krene lijevom i pravilne poteze štapom desnom rukom kako bi se panula u moru što pravilnije kretala. Maurizio je ulovio prvu, ja drugu, a Stipe treću ribu u prosjeku svaka oko 5 kila težine. U zoru počele su veće ribe, ali i aktivnost morskih pasa na oko 30 metara ispod nas. Ulovljene ribe na panuli veličine između 10 i 20 kilograma bivale bi odgrizene do glave ili bar do pola. Po odgrizu Maurizio je zaključio da su psi koji nam ne daju mira veliki i između 150 i 300 kilograma teški, odnosno od 2 do 3 metra dugi. Pitam ga jesu li opasni za čovjeka? Tigrovi i bulovi vrlo su opasni i proždrljivi, ali žive u područjima bogatim ribom tako da je mala vjerojatnost da budu toliko gladni da napadnu čovjeka čije im meso nije drago koliko riblje. Na kraju rezime ribolova bio je: 20 uhvaćenih riba, 3 cijele i 17 polupojedenih. Leo 2, Stipe 4 i Maurizio 11 ulovljenih riba. Brojevi u potpunosti odgovaraju jer je Stipe barem duplo brže i bolje svladao tehniku od mene, a razlika do Maurizia bila bi još veća da se čovjek nije bavio usporedo svim poslovima na brodu. Osim što smo lovili i učili o ovom specifičnom ribolovu doznali smo od Maurizia mnogo o načinu življenja lokanog stanovništva i njihovim navikama. Maurizio je probao desetak puta započeti život s lokalnim djevojkama, ali jednostavno nije išlo jer su razlike prevelike. Zadnjih par godina živi sa Šveđan-

kom koja je vlasnica butika za robu i koja je isto kao i on svoju potpunu sreću i ostvarenje životnih snova pronašla na ovom lijepom malom otoku veličine Velikog Drvenika. Popodne, kad sam se vratio s ribolova bio sam samo za rehabilitaciju jer je ovakva vrsta ribolova zaista težak posao. Petra je izvanredno skuhala jastoga na brudet, 4 i pol kila jastoga na nas 6. Flex, lokalni trgovac jastozima s kojim smo se brzo skompali naplatio je 300 kuna za sve, oko 60 kuna za kilo jastoga. Ubili smo se od hrane i malo privilegiji, a onda smo se za rekreaciju otišli valjati u oceanskim valovima koji su zapljuskivali dugu pješčanu plazu kraljice Elizabeth. U sumrak, na ugodna 24 stupnja u zraku (28-29 u moru) došli smo na Doru i srušili se u krevete. Kako sam Mauriziju obećao da ćemo i sutradan s njim u ribolov, nijedna varijanta osim spavanja nije bila na razmatranju. 8 sati navečer, a mi svi u krpama na spavanju.

31. 12. 2010., Stara godina u Port Elizabethu

Repriza jučerašnjeg ribolova, ali nekim slučajem danas lovim kao profesionalac, ide me i tehnika i riba. I morski psi se spremaju za doček Nove pa nas ne gnjave, ali i ulov je siromašniji. Narudžbi je puno za ribu, ali jednostavno kako odmiče jutro sve je jasnije da riba ne radi i da nema nekog dobrog razloga za daljnji ribolov. Oko podne već smo na brodu i po dogovoru odlazimo na kupanje za staru godinu. U 7 sati navečer proslavljamo Novu koja je upravo stigla u Hrvatsku, sin Marino se javlja na mobitel, čestita i govori da se od operacije dobro oporavlja. Pripremamo se i za doček druge Nove u Port Elizabethu. Sve živo je na ulici i pleše u ritmu regea, staro i mlado, barem polovica ljudi je bosa, ali vidim i nekoliko vrlo elegantno odjevenih i obuvenih djevojaka sa zimskim cipelama visokih potpetica na nogama. Jasno, njima je ovo najžešća zima, a to što je dvadeset i kusur stupnjeva u zraku koga briga. Susjedi s jedrilica također su tu, plešu u istom ritmu, ali ne uspijevaju ga uhvatiti ni približno koliko domaći pa razlika u ritmičnosti i umjetničkom dojmu

postaje mnogo očitija od razlike u boji kože. Ponoćni vatromet bio je vrlo dojmljiv i iznenađujuće bogat i velik za ovako malu sredinu. Do ranog jutra odzvanjala je muzika, plesalo se na sve strane, a sve bez i jednog incidenta. Oko 4 smo se povukli da možemo ujutro isploviti dalje, naravno prema jugu.

1. 1. 2011., Nova godina

U 08.00 sati već smo na obali i kupujemo spizu. Voće je pretjerano skupo, ali ne možemo odoljeti, cijene u samoposluzi od 50-100 % skuplje nego kod nas. A cijena kruha je posebna priča. Jedan mali francuz 40 kuna. Na blagajni samoposluge prodavač nosi majicu rotary kluba Bequia. Doznajem da je član kluba i da su upravo za Novu godinu donirali novu opremu za lokalnu bolnicu. Nakon što sam mu rekao da sam i ja član rotary kluba *Split +* u Hrvatskoj, doznao sam zanimljive stvari o značenju kluba za zajednicu i sve aktivnosti koje poduzimaju za poboljšanje kvalitete življenja i razvoja otoka. Pozvan sam i na sastanak i ponuđena mi je pomoć kluba, ako mi bilo što zatreba. Pravo iznenađenje uslijedilo je nakon upoznavanja, Leo Peters rotary Bequia i Leo Lemešić rotary *Split +*, zajednička fotografija, stisak ruke uz najbolje želje u Novoj i za naš nastavak putovanja.

12.00 sati, dižemo sidro i odlazimo s lijepe Bequie, doviđenja Port Elizabeth, ne znam kad i ne znam gdje, ali slutim da ćemo se jednom opet vidjeti. Povoljan vjetar daje nam brzinu od 9 čvorova, plovimo prema otoku Mustique, nadajući se da ćemo pronaći valjani razlog zašto su mnogi bogati i poznati kupili gotovo cijeli otok i učinili ga tako poznatim i skupim. Nakon 2 sata plovidbe već jedrimo uz otok prema jedinom sidrištu koje su jahtaši uspjeli sačuvati za sebe jer kako je veći dio otoka u privatnom vlasništvu čak i šetnja, a kamoli razgledanje ili snimanje nisu dozvoljeni. Prepuno sidrište znatiželjnika na jahtama koje se valjaju na ostacima atlantskih valova koje otok nije mogao zaustaviti. Nekoliko lijepih plaža i društvo s otoka koje

bi možda na trenutak ugledali nisu bili dovoljno dobar razlog za ostanak pa niti ne skidamo jedra nego nastavljamo prema jugu. Otok Canouan izgleda nam privlačno, ali odlučujemo se do kraja dana jedriti i negdje pred sumrak uploviti na Union island. Točno po planu Prolazimo Green island koji zajedno s koraljnim grebenom štiti Clifton village i među mnoštvom jahti nalazimo siguran zaklon. Pomalo umorni od dnevnih događanja ostajemo na Dori.

2. 1. 2011.

Clifton, malo karipsko mjesto koje ima aerodrom za male avione čiji piloti zaista vratolomno slijeću na pistu gotovo okomito. Mogao bih se i okladiti da su nesreće aviona u slijetanju česte, ali što sam više slijetanja gledao postao sam mirniji shvaćajući da je slijetanje u takvim uvjetima za njih rutina. U laganom ritmu lokalno stanovništvo provodi dan, sve se događa na ulici, nema nervoze ni bilo kakve žurbe. Konačno su i cijene voća i ostalih prehrambenih namirnica primjerenije pa lakše obavljamo spizu. Gumenjakom odlazimo na kupanje do obližnjeg Palm islanda, otoka Palmi. Pješčana plaža puna palmi, nema gužve, tirkizno more temperature oko 29-30 stupnjeva. Drago mi je da smo produžili od Mustiquea južno bez zaustavljanja. Popodne nastavljamo plovību do 4 milje udaljenog Petit St. Vincenta koji nudi odličan zaklon i jednu od najljepših plaža. Sin Stipe me konačno slomio pa mu udovoljavam u njegovoj velikoj želji da konačno zaroni s bocama. Na nekoliko metara dubine pronalazimo stotine karipskih školjki (koje se prodaju i na štandovima u Splitu) veličine rukometne lopte. Ne diramo ih, samo fotografiramo, ne znamo jesu li jestive i ukusne. Ubili smo par kila ribe u desetak minuta ronjenja još jutros pa nas ni veliki zubatac, koji se drsko mota ispred nas, ne privlači kao lovina. Stipe, oduševljen svojim prvim ronjenjem s bocama sa zadovoljstvom posprema opremu nakon ronjenja, a nono već peče svježu ribu. Prije odlaska na spavanje Petra i ja odlazimo gumenjakom do petstotinjak metara udaljenog Petit Martiniquea koji već pripa-

da državi Grenadi i pravi je ribarski otok na koji turizam gotovo da i nema utjecaj. Kako je u osam sati navečer sve zatvoreno, a na maloj uličici koja vodi sredinom mjesta nema gotovo nikog odlučujemo da ćemo se vratiti sutradan.

3. 1. 2011.

Ujutro na istom mjestu bilo je malo življe, u osnovnu školu dolaze uredno i jednoobrazno odjevena djeca. 99 učenika pohađa školu, doznajemo od ljubaznog profesora koji nam dopušta da snimimo učionice. Na zidovima slike predsjednika svih vlada od osamostaljenja Grenade pokazuju koliko se poštuju oni koji su stvarali i vodili državu u zadnjih pedesetak godina. Sjetio sam se odmah kako je nešto takvo kod nas nemoguće. U samoposlugama izbor je relativno mali, ali su cijene konačno povoljne, većina artikala je u razini naših cijena, tropsko voće povoljnije oko 3 US\$ kilo ananasa. Oko 10.00 sati gumenjakom dolazimo na Morpion, otočić promjera 70-ak metara, kristalno bijeli sitni pijesak 100 % prekriva otočić. Koraljni greben u radijusu oko stotinjak metara od otočića znatno otežava prilaz čak i malim brodićem veslajući se prilazi. Savjetujem da na internetu pronađete otok Morpion pokraj Petit St. Vincenta jer će vam slika kazati mnogo više od riječi koje mogu pronaći za opisati njegovu posebnost i ljepotu. Ulazimo u more, stavljamo maske i ronimo uz koraljni greben. Na metar do dva dubine podmorski svijet u punoj raskoši, ribe se gotovo daju dotaknuti rukom. Ja izlazim iz lagune i na vanjskoj strani grebena na 5 metara dubine vidim morskog psa od tri metra kako leži na pijesku uz kamen. Blagi osjećaj neugode zbog susreta sa psom gromovito me prošao kad sam shvatio da se radi o bezopasnoj vrsti za čovjeka. Pokušao sam mu polako pričati dozivajući Stipu da požuri, ali uznemirena životinja nije bila raspoložena za druženje pa je otplivala u smjeru otvorenog mora.

Sljedeća destinacija koja je bila na redu možda je i ona od koje sam najviše očekivao u Karibima što se tiče podmorja. Tobago cays, nacionalni park, Petit Bateau i Rameau, te Baradal,

otočići su koji čine nacionalni park i uz koraljni greben osiguravaju miran boravak na sidrištu. 20 kn po sobi cijena je boravka u nacionalnom parku po osobi uključujući bovu ili sidrenje ukoliko nema slobodnih bova. U usporedbi s cijenom naših parkova ovo je zaista jeftino, mislim čak šestina cijene. Brzo smo uzeli peraje i uskočili u gumenjaka. Mamako i Ana uživale su u pješčanim plažama, a mi smo se zaputili prema izlasku iz lagune gdje je lokalni brod s ronjocima upravo završavao ronjenje. Najinteresantnija mjesta za ronjenje su ondje gdje se pličina koraljnog spruda dodiruje s dubinom otvorenog mora. Dubina pada s 3 metra na 50 m, pa na 150 m, a nakon 300 metara udaljenosti već je oko 1000 metara dubine. Koje čudo! To je prava prilika da na rubu rifova vidite goleme ribe koje u potrazi za hranom dođu iz velikih dubina do samog vrha grebena oko kojeg se motaju ribe koje stalno žive uz greben. Roneći rubom rifa, Nono, Petra, Stipe i ja vukli smo gumenjak za sobom. To je bio jedini način da nagovorimo Petru na ovakvu avanturu, uz moje obećanje, ako vidimo morskog psa, da ću joj reći da može uskočiti u brod. Znala je Petra da mi i idemo onamo gdje bi se mogli susreti s velikim ribama. U vrlo prozirnog moru gdje se vidi i na dvadesetak i više metara dubine povremeno bi ugledali obrise većih riba koje nam se ipak nisu približavale. Sreli smo mantu i uživali u prizoru, nažalost za naš podvodni fotoaparatuskromnih mogućnosti bila je predaleko, kornjače se svako malo pojave, a zubatce i ostalu šarenu ribu koraljnih grebena više ni ne primjećujemo. Polako je osjećaj nelagode zbog ronjenja na otvorenom moru prolazio, pa smo Stipe i ja plivali sve dalje od gumenjaka. Nono je polako veslao, a Petra se vukla uz gumenjak. Iz stijene na pijesku ugledao sam morskog psa kako se odmara na pijesku. Drugi viđeni iste vrste tog dana. E sad nam nećeš uteć, moramo te slikat. Petri sam po dogovoru rekao da se popne u gumenjaka, ja sam uzeo aparat, a Stipe je plivao uz mene. Pokušavam upaliti aparat. Nikako mi ne uspijeva, baterija je na kraju. Iznerviran dajem Stipi aparat, a pas stoji, ne miče. Marino i Petra s gumenjakom poviše njega, gledaju ga kroz maske glava uronjenih u more, Stipe nekako pali aparat i uspijeva napraviti nekoliko fotografija. Dogovaramo se da ću ja zaroniti dotaknuti mu rep pa da me slika. Ali Stipe hoće prvi, Petra ne

pristaje da joj se sin poigrava s 3 metra dugim psom, ne vjeruje da pas može biti potpuno bezopasan. Ni ja nemam nekog iskustva, slušao sam savjete lokalnih ronjoca pa prenosim njihove zaključke. I dok smo se mi dogovarali, morskog psu je dosadilo i uputio se svojim putem. Takvim raspletom najzadovoljnija je bila Petra, a kako smo već dva sata proveli u moru popustio sam i vratili smo se nazad na Doru uskraćeni za igru sa psom i fotke koje su mogle biti dobra uspomena. Ipak, ne smijem biti nezadovoljan jer imamo dosta materijala i najvažnije je da je Stipe pokazao takvu odvažnost da znam da ga mogu voditi na dubinska ronjenja i da bi susret i s opasnijim primjerkom morskog psa prošao bez panike. Bravo Stipe, sad se možeš vratiti među vaterpoliste Mornara i ponosno reći da si dovoljno hrabar za podmorske avanture ovakve vrste.

4. 1. 2011.

Odmet, koji smo ostavili i kojeg smo naeškali sa friškom ribom, začuo se negdje oko 1 u noći. Stipe i ja letimo prema štupu, Nono priskače, izvlačimo ulov, morskog psa, deset kilograma težak. Oštrog zuba i oblika sličnog našem modrulju. Mamako bi da najradije odmah dignemo sidro i otplovimo dalje, a Stipe bi da sutra ujutro tu idemo roniti. Teško je udovoljiti tako oprečnim željama pa prvim zrakama sunca napuštamo sidrište i zaplovljavamo prema sjeveru. Prolazimo Mayreau i Canouan i opet povoljnim vjetrom u orcu jedrimo i prolazimo flotu brodova koja istim putem jedri prema sjeveru. Dora i u cruising varijanti pokazuje svoju moć i za 6 sati jedrenja prevaljujemo više od 50 nm udaljenosti i sidrimo u Kingstownu, glavnom gradu St. Vincenta i Grenadina. Formalnosti odjave iz države brzo smo obavili i nastavili s obilaskom grada i spizom. Na ulicama je vrlo živo, grad od 40.000 tisuća stanovnika, na ulicama se prodaje sve i svašta. Nama najzanimljiviji prehrambeni proizvodi i suveniri imaju prihvatljive cijene. Ritam reggae odzvanja iz svakog kutka, prolazi mladić gurajući kariolu, linija s ogromnim zvučnikom sa solarnom pločom koja služi za napajanje i hlado-

vinu. Snimamo ga, a on se ljulja u ritmu i polako gura kolica po žegi. Ulazimo u robnu kuću koja nema prozore, u dnu je tržnica, a poviše dućani. Peškarija koja dominira kao građevina uz obalu dobro je opremljena i puna ribe. U produžetku stotinu štandova s voćem i povrćem, ali i tehničkom robom i sitnicama koje se mogu kod nas naći na pazaru auta. Dan se primiče kraju, a mi odlučujemo da ćemo ploviti dalje uz povoljan vjetar s istoka. Bonacu zapadne obale St. Vincenta smo prošli na motor pripremajući se za noćno jedrenje i vjetar koji bi trebao zapuhati kad izađemo iz sjene otoka. Tako je i bilo. 15-ak čvorova vjetra uz brzinu od oko 8 čvorova dovelo nas je u zoru do Martiniquea.

5. 1. 2011., Fort de France

Ujutro smo se kupali i ronili s puškom u uvali mjesta Anse Mitan. Nakon više kila ulova spremili smo pušku i nastavili se zabavljati na pješčanoj plaži. Popodne smo odjedrili do Fort de Francea, glavnog grada Martiniquea i najvećeg grada istočnih Kariba sa 120.000 stanovnika. Mali Pariz, stotine butika, na svakom koraku vidi se i osjeća utjecaj i briga Francuske države za svoj prekomorski teritorij. Opet ćemo imat normalni kruh ujutro i opet će cijene, ali i izbor u dućanima biti na europskoj razini.

6. 1. 2011.

U laganom ritmu plovimo prema sjeverozapadnoj panti Martiniquea. Zaustavljamo se u Saint Pierreu, mjestu koje je bilo najveće i najbogatije na otoku, ali se nakon šteta nastalih erupcijom obližnjeg vulkana Mont Peleea 1902. godine nije nikad oporavilo. Odlučujemo provesti dan u laganom ritmu, kupajući se i odmarajući jer je sutradan u planu obilazak Dominice.

7. 1. 2011., Dominica

Rano smo ujutro krenuli i nakon nekoliko sati jedrenja već smo se usidrili na sidrištu u blizini glavnog grada Rusoa. O Dominici sam mnogo slušao od svog prijatelja Nenada Vlahovića, koji je ploveći oko svijeta ostao zatečen prirodnim ljepotama Dominice. Odmah po dolasku na sidrište oko nas se sjatilo desetak lokalnih brodica koje su nudila sve i svašta, od namirnica, odvoza smeća pa do raznih izleta za obilazak otoka. U 10.00 sati već smo bili u Jonesovom kombiju koji se pokazao i dobrim vodičem kroz prašume otoka. Jedan od najpošumljenijih otoka na svijetu, s kišom koja bar malo pada svaki dan. Rijeka je na otoku koliko i dana u godini, a problema s energijom nemaju jer imaju nekoliko hidroelektrana s velikim vodnim slivom. Na Trafalgar Fallsima uživali smo u vodopadima, kupali se u hladnim jezercima (19 stupnjeva), masirali vodom s vodopada temperature oko 30 stupnjeva i mijenjali vodena jezercica ispod vodopada gdje se miješa topla i hladna voda po trenutnom raspoloženju. A sve u hladovini visokih stabala. Otok s puno vegetacije i životinja, ali bez ijedne opasne vrste. Zaustavili smo se u autentičnom restoranu i provali lokalna jela. Jako ukusna i pristupačne cijene. Nakon izleta koji je trajao oko 6 sati umorni, ali puni dojmova, vratili smo se na Doru.

8. 1. 2011., subota

Rano jutro, sivi kišni oblaci nadvili su se nad Dominicom. Samo nekoliko milja od otoka potpuno je vedro, upravo kako nam je pričao Jones, da je ustvari mikro klima s puno kiše karakteristična samo za područje iznad otoka i to glavnina kiše padne na planinskom dijelu, a uz samu obalu samo četvrtina. Prije kiše dižemo sidro i udaljujemo se od obale na oko 3 nm gdje vjetar ponovno počinje puhati, a sunce zamjenjuje sive oblake. Jedrimo paralelno uz otok prema sjeveru, gradiću Portsmouth, koji je naše novo odredište. Uživamo jedreći s 15-ak čvorova vjetra

na samoj granici sunca i kiše, oblaci dođu na petstotinjak metara do nas i stanu, gledamo prema obali gdje lokalno pada kiša, a planine su u oblacima iz kojih se slijevaju pljuskovi. U 8.30 već prilazimo sidrištu Portsmoutha, barka s jakim vanbrodskim motorom prilazi nam nudeći bovu za 10 US\$ i vodi nas do nje. Odjednom je desetak barki oko nas, nude sve i svašta, od izleta po otoku da odvoza smeća, hrane i pića, suvenira. Neki od njih su čak i pomalo agresivni u namjeri da od nas zarade koji dolar, a cijene su u rangu ostalih otoka koji su neusporedivo razvijeniji. Pitam jednog od njih za komentar tako visokih cijena i pokazujem mu što piše u peljaru koji je izdan prije 5 godina o cijeni usluga na Dominici koje bi trebale biti tri puta manje od onih koje oni upravo traže. Sliježe ramenima i konstatira da je knjiga stara, a da se Dominica brzo mijenja, pa je dolaskom velikih kruzera s tisućama gostiju razvijen turizam prilagođen posjetima gostiju na nekoliko sati po principu uzmi najviše što možeš jer je gostiju u kratkom vremenu puno, a ponuda je još relativno mala.

Kako je subota dan pazara jutro smo odlučili provesti u kupnji namirnica i suvenira. Hrana je doista jeftina jer je kupuje samo lokalno stanovništvo, ali roba i suveniri su skuplji nego igdje. Nekoliko Kineza drže najbolje štandove s robom s dalekog istoka, a svi štandovi prodaju suvenire koji nemaju veze s ručnim radom i Dominicom. Tu i tamo naleti se na neke starije osobe koje ispred trošnih i sklepanih drvenih kućica prodaju suvenire koje su sami radili, ali jako malog izbora. Naravno, kupujemo od njih i pitamo ih što se događa, a oni potvrđuju naš prethodno stečeni dojam. Kinezi su osjetili trenutak i prije pet, šest godina sklopili s vladom Dominice nekoliko većih poslova na račun kojih su izgradili za poklon lijepi nogometni stadion pridobivši narod i osiguravajući ulaznicu na jedno za njih interesantno tržište. Ne bih se začudio da vrlo skoro nikne kineska četvrt. Ne pristajući na reketarenje visokim cijenama, otpada posjet Indian riveru koje je odnedavna moguće napraviti samo domaćim brodicama jer zakon zabranjuje ulazak u rijeku svim plovilima pod stranom zastavom, dižemo sidro prije plana i odlazimo sa Dominice jedreći prema Svetim otocima (francuski teritorij) u blizini Guadalupe. Već nakon 3 sata jedrenja sidrimo u lijepoj uvalici u okruženju desetak jedrilica najviše francuskih zasta-

va. Stipe, Petra i ja odlazimo u ribolov noseći manju podvodnu pušku, a ostatak posade odlazi na pješčanu plažu. Jake su struje u uskom prolazu među otocima gdje pokušavamo zaroniti. Nošeni strujom gledamo jata riba kako po koraljnom grebenu vrebaju svaka svoj plijen. Na desetak metara dubine vidim desetak velikih barakuda kako prate događanja na grebenu i biraju plijen. Dužina im je oko metra, možda i nešto više, a težina oko 15-20 kilograma. Savjetovan sam da je meso velikih barakuda u ovom dijelu toksično zbog ciguatere (otrovnog koralja koje jedu ribe kojima se barakude hrane) i da ga nikako ne jedemo. Najsigurnije je jesti manju ribu koja se kraće vrijeme hranila koraljem, ali određeni rizik uvijek ostaje. Ipak, rado bih ulovio jednu barakudu za trofej pa se polako približavam jatu. Ledene predatorske oči barakude odaju sigurnost koje osjećaju na svom terenu gdje su na vrhu hranidbenog lanca. Prilazeći im, ta njihova samouvjerenost usprkos jatu ipak je polako nestajala pa mi nisu dale da im se približim na bliže od metar i pol do dva. To nije bilo dovoljno blizu za hitac iz moje male puške. U međuvremenu i početni nagon za ubijanjem trofeja me polako prošao jer je zaista besmisleno oduzimati nečiji život iz takvog razloga. Ulovili smo na brzinu nekoliko manjih riba za obilati obrok i vratili se još malo među barakude, ali ovaj put bez puške nadajući se da ću im prići još bliže. Ne vjeruju barakude čovjeku i imaju veliki respekt, jer se s ljudima nikad ne zna. Ni sam ne mogu objasniti sebi zašto sam još do prije sat vremena želio barakudu za trofej, a sad uopće ne pokušavam lov nego samo uživam u prizoru. A ljudi znaju kazati za životinje da su nepredvidljive. Po sebi znam to nije ništa u usporedbi s nepredvidivošću ljudske vrste. Srećom, to su ribe i ovdje već shvatile.

Bourg des Saintes jedino je mjesto na malom otočiću veličine Drvenika, gdje smo sidrili prije noći. Iako smo u peljaru pročitali da je mjesto turistički razvijeno, izlaskom na obalu iznenadili smo se ponudom i skladnošću kojom je mjesto izgrađeno. Tipično francuski, lijepo i organizirano, mirisi koji dopiru iz restorana mnogo više podsjećaju na Mediteran nego na Karibe. Iz dobro popunjenih barova odjekuje karipska muzika veselih ritmova. Nude se sve vrste jedrenja i ronjenja, najrazličitiji izleti, plesna škola, koncert klasične glazbe...

9. 1. 2011., nedjelja, Guadalupa

Uobičajeno rano, ali ipak danas nešto kasnije, u 7 sati dižemo jedra i plovimo prema Guadalupi. Kako nam je glavni grad Point a Pitre prilično van rute, odlučujemo se ploviti zapadnom stranom otoka i posjetiti dio koji se zove Basse Terre kao i istoimeni gradić. Nedjelja je ujutro i sve je zatvoreno. Ulice su puste i pune ostataka od prošle noći koja je sigurno bila vesela i duga. Petra mi napominje da je vikend za Tri kralja jednako važan Francuzima kao i sama Nova godina. Srećom pronalazimo otvorenu pekaru i kupujemo topli francuski kruh. Na putu prema brodu nekoliko je štandova s voćem i povrćem otvoreno. Cijene povoljne, kupujemo nužno i isplivljavamo prema nacionalnom parku na otočiću Pigeon. Sidrimo se oko podne, Stipe i ja uzimamo opremu za ronjenje, boce su napunjene, a Nono u gumenjaku kao pratitelj ronjenja spreman. Spuštamo se na dvadesetak metara dubine i uživamo o ljepotama koraljnog grebena prepunog ribe koja je zaštićena i nelovljena godinama pa ne osjeća strah od naše blizine. Stipe dodiruje zubatca od tri kila, šarene ribe motaju se unaokolo, fotografiramo, a riba pozira. Koja ljepota i divljina! Onaj lovac u meni posramljen je i ne javlja se. Nikakav, ama baš nikakav osjećaj povezan s ribolovom nisam imao. Cijelo vrijeme razmišljam što je sve čovjek svojim ponašanjem učinio ribljem svijetu da se riba toliko suprotno ponaša izvan zaštićenih područja. Roneći ovim parkom prirode čini nam se da nismo uljezi jer nikog ne ugrožavamo, a tako nas i okruženje doživljava, prijateljski. Je li moguće da čovjek bar za trenutak i na određenim mjestima može biti nekom stvarno prijatelj?

Oko 3 sata popodne ponovno dižemo jedra i nastavljamo plovidbu uz sjeverozapadnu valu Guadaloupe i planiramo kuda dalje. Dogovaramo se da ako vjetar ima povoljan smjer i jačinu jedrimo za Antigvu, a ako ne onda za Montserat. Lijepo je ne imati strogo zadanu rutu nego ploviti ne opirući se vjetru. Plovimo tamo gdje nas Eol želi odvesti, zato je i bog vjetra milostiv prema nama pa nam donosi povoljne, stabilne i ugodne vjetrove na ovom dijelu našeg puta. Dvadesetak čvorova vjetra

u orcu, ali od rute za English Harbour na Antigvi. Brzina između 8 i 9 čvorova, posada Dore ispraća sunce u more i još jedan krasan dan za sobom. Svjetionici na Antigvi već se vide, još tridesetak milja do otoka. U 22 sata uplovljavamo i sidrimo u English Harbouru. Spuštamo gumenjaka, ja bih rado napravio đir po marini, ali posada bi radije odspavala. Ipak Petra mi se pridružuje. Nelsons dockyard ime je marine koja nosi ime po čuvenom admiralu Nelsonu koji je za englesku krunu osvojio ili bolje rečeno preoteo od Španjolaca i Francuza dio karipskih otoka. Marina je izuzetno dobro uređena, a uredno posjećena engleska travica prekriva travnjake između objekata. Utvrde su sačuvane i obnovljene, povijesna oružja i topovi kao ukrasi, ali i podsjetnik na slavnu povijest. Tipično engleski. Vraćamo se na brod s informacijama o viđenom i radimo plan za sutrašnji posjet muzeju.

10. 1. 2011., ponedjeljak, Barbuda

U 09.00 jutro svi smo već na obali u marini admirala Nelsona. Formalnosti za ulazak u državu ipak su kompliciranije nego što sam mislio pa započinjem ispunjavanjem imigracijskih formulara. Gospođica koja je djelovala umorno i nezainteresirano pružila mi je gomilu papira koje treba ispuniti i zatvorila svoje umorne oči. Dvadesetak minuta trebalo mi je za dovršavanje prve faze formulara, a mlada dama je još spavala. Čekao sam na šalteru nekoliko minuta ne bi li se probudila, računam ne diraj lava dok spava jer dok je budan i nije bio neke volje, a predosjećam nevolje. Kolegica se ipak smilovala i probudila lavicu, predao sam ispunjene formulare i ponosno ustvrdio da sam konačno jedan takav formular ispunio bez ičije pomoći i dopisivanja podataka nakon kontrole službenika. Predajem putovnice za udaranje pečata i onda šok. Gdje su vam vize? Ostao sam zatečen pitanjem i momentalno shvatio zbog čega sam imao loš osjećaj. Prvo mi je palo na pamet koliko će sve skupa koštati, ali kad je lavica spomenula da se vize izdaju u glavnom

gradu St. Johnu koji je udaljen 30-ak kilometara i da procedura izdavanja viza traje tri dana smračilo mi se pred očima. Kad je završen monolog uz upozorenje da smo vizu već trebali imati pri dolasku uslijedilo je zadnje pitanje koliko ćemo ostati. Jedan dan, ako možemo ikako bez vize, a ako ne, možemo li otploviti jer nam se jako žuri pa vizu ne možemo čekati. Nakon kratke konzultacije s kolegicom dozvoljen nam je ostanak na jedan dan uz uvjet da drugi put napravimo vizu. Ipak sretan rasplet do kraja pokvario je carinik koji nam nakon što smo mu rekli da ćemo otploviti na Barbudu nije želio dati odmah i potvrdu o izlasku iz zemlje nego se moramo odjaviti na Barbudi.

Jedan sat sve skupa za ulaz u državu, nije tako ni mnogo. Posada je već obišla marinu, kupila par suvenira i pričekala me za zajednički posjet muzeju. Ulaz je besplatan što je iznenađenje. Lijepo uređen prostor muzeja s izlošcima koji prikazuju život i običaje od prvih stanovnika otoka do rezultata prošlogodišnje regate Antigva sailing week, jednog od najvećih i najznačajnijih okupljanja jedriličara na svijetu. Nakon obilaska muzeja posjetili smo i obližnju Falmouth marinu u kojoj je tridesetak super jahti i stotinjak jahti. Ulazimo u knjižaru i kupujemo vodič za područje plovidbe u kojem smo sada jer onaj koji imamo već je desetak godina star, a u Karibima se stvari brzo mijenjaju, obično od uragana do uragana pa su novija izdanja puno preciznija i točnija.

Podne je brzo došlo, vozeći se prema brodu svratili smo do benzinske postaje i nakon kraćeg pogadanja dogovorili jeftinu izvoznu cijenu goriva. Dok je posada uživala u lijepoj plaži Marino i ja smo nadolili gorivo napunivši tankove do kraja Dori i gumenjaku. Nakon manje od sata i mi smo se brčkali u plićaku pješčane plaže i planirali što dalje. Kako je glavni grad St. John uz put, dogovorili smo se da nakon kupanja krećemo, 15-ak milja puta, a sutradan do Barbude onda imamo još samo 35 nm.

Oko 7 i pol navečer već smo prošli dugi i uski kanal St. Johna i usidrili se u blizini mula na kojem se vezuju veliki putnički brodovi. U 9 sati prošetali smo centrom grada koji je bio avetinjski prazan. Jedna kockarnica i nekoliko kafića, tu i tamo neki slučajni prolaznik. Martin, taksist koji je ispred kockarnice strpljivo čekao, pitao nas je odakle smo, a mi smo od njega doznali neke

informacije. Grad živi za vrijeme posjeta velikih kruzera koji dovedu nekoliko tisuća gostiju. Mnogo gostiju s kruzera odlazi na izlete na južni dio otoka posjećujući English Harbour, neki od njih idu na jedrenje velikim katamaranima ili u ribolov na velike ribe (big game). Od 7 ujutro do 6 popodne sve je otvoreno i vrlo živo s povoljnim cijenama posebno zlata i srebra, čemu ne mogu odoljeti putnici s kruzera, stotinjak raznih prodavaonica robe i cipela, suvenira, tehničke opreme... U 18.00 sati kada zadnji brod otplovi sve se zatvara i čeka novi dan i priču po istom scenariju. Mnogo gostiju s kruzera odlazi na izlete na južni dio otoka posjećujući English Harbour.

11. 1. 2011., utorak, Antigva

U 06.30 ujutro budim se uz zvuk motora koji dopire iz neposredne blizine. Ogromni krucer prolazi na oko 50 metara od nas i privezuje se uz obalu. U daljini, na početku kanala nazire se još jedan, vrijeme je da krenemo. Dižemo sidro i polako plovimo obilježenim kanalom prema izlazu planirajući mjesto na kojem ćemo izaći iz označenog područja jer je obilježen dio kanala toliko uzak da kruceri svojim bokovima dodiruju bove s obje strane istovremeno. Uzimamo aparate i kamere, snimamo prolazak kruzera kanalom između bova i žurimo dalje jer je još jedan brod na vidiku i skoro će u kanal. Provlačimo se kroz bezbrojne rifove i pličine sjeverne Antigve, podižemo jedra i po vjetru od oko 25 čvorova jačine za tri sata stižemo na Barbudu. Cocoa point punta je koja štiti prekrasnu plažu Pink beach, jedini razlog zbog kojeg se rijetki jahtaši odluče za doplovljavanje do ovog niskog pješčanog otoka. Sidrimo se na pedesetak metara od plaže koja je duga 6-7 kilometara u društvu nekoliko luksuznih jedrilica i odlazimo na kupanje. Pijesak je bijele boje, toliko sitan i ugodan za šetnju, a more prekrasnih boja vuče te svojom ljepotom i draži. Satima se brčkamo gotovo ne izlazeći iz plićaka i igramo se koristeći snagu valova surfajući samo svojim tijelima po njihovim vrhovima. Sumrak smo dočekali na

plaži obilazeći kompleks luksuznih apartmana koji se nalazi u potpunoj divljini na samoj punti plaže. Idealno mjesto za bijeg od civilizacije i potpuni odmor u prirodi. Siguran sam da je boravak na ovakvom mjestu jako skup, ali ponavljam poseban i s jednom od najljepših plaža na Karibima. Iscrpljeni od kupanja i hodanja plažom po jakom suncu koje je ostavilo trag na našim tijelima odlazimo rano na spavanje s planom da već oko ponoći zaplovimo dalje na 60 nm udaljen St. Barth.

12. 1. 2011., srijeda, St. Barth

01.00 sat, sidro je podignuto, polako plovimo na motorni pogon izlazeći iz koraljnog spruda i udaljavamo se na dvije milje od otoka gdje dižemo jedra i s vjetrom od 25 čvorova u krmu vozimo u smjeru zapada prema St. Barthu. Jaki krmeni valovi ne daju posadi da nastave spavanje pa je već oko tri kokpit pun. Nekoliko tmurnih oblaka prolazi preko nas donoseći pljuskove koji ispiru sol s palube broda i povremeno pojačavaju vjetar na preko trideset čvorova jačine. Kako je čista krma zatvaramo đenovu i na samo jedro i dalje jedrimo brzinama između 8 i 9 čvorova. Autopilot odrađuje svoj zadatak bez problema tako da vrijeme kratim čitajući peljar i upoznavanjem sa slijedećim turističkim mjestom, Gustaviom, glavnim gradom St. Bartha. U 08.00 sati već smo na sidrištu ispred luke, desetak super jahti je na sidrištu na oko jednu milju od luke, a između njih i samog ulaska u luku stotinjak usidrenih jedrilica. Većina je na bovama, mi nemamo sreće s bovom, ali pronalazimo mjesto za sidrenje. I to kakvo. Dvije velike kornjače vrte se oko broda bez ikakvog straha, snimamo ih i konačno uživamo u dužem druženju s tom lijepom, ali plahom životinjom. Puno puta smo ih putem gledali, ali teško snimali jer bi se pojavljivale na tren i ponovno zaranjale. Ovaj put su nam pružile priliku koja se ne propušta pa je obilazak grada pomaknut za dva sata. Oko 12 sati gumenjakom smo došli u Gustaviu, malo mjesto po mjeri bogatih posjetitelja. Dvadesetak mega jahti privezano je u luci u neposrednoj blizini

ekskluzivnih butika i draguljarnica vodećih svjetskih brendova. Od cijena boli glava, srećom nemamo namjeru kupovati. Ipak žene pronalaze u trećem redu uz more neke dućane s prihvatljivijim, ali još uvijek visokim cijenama. Ja tražim pekara ili samoposlugu. Dobro su ih sakrili mislim se, a kad sam pekara konačno pronašao, bila je zatvorena. Radno vrijeme od 6-12. Kako samoposlugu nisam našao moj šoping je tu i završio, a da nije ni počeo. Žene su ipak malo teže odustajale od namjere da ipak nešto kupe za uspomenu.

Oko 17.30 vratili smo se na brod, poprilično je valjalo jer je sidrište prilično nezaštićeno, što doduše piše u peljaru, ali kad je toliko jedrilica oko nas koji trpe ostat ćemo i mi pa ćemo napraviti mali đir po gradu navečer. Od đira nije bilo ništa jer se nebo naoblačilo i donijelo pljuskove točno u vrijeme kad smo planirali izlazak. Dok se ponovno razvedrilo mi smo već odavno pozaspali.

13. 1. 2011., četvrtak, St. Martin

U 7.00 sati već smo plovili prema St. Martinu, pozdravljajući Gustaviu na koju su nam pogled uskoro svojom veličinom zaklonile goleme jahte usidrene ispred luke. Nisam uspio dokučiti što je tako posebno na St. Barthu i kako je jedan takav otok postao jedno od svjetskih središta bogatih jahtaša. Na nekoliko milja od Philipsburga vidimo 6 golemih kruzera privezanih u luci, skrećemo malo s rute i prolazimo tik u luku jer nam se učinilo da je nekako živo. 8.30 je ujutro, a ispred kruzera pedesetak autobusa i dvadesetak jedrilica i glisera ukrcavaju goste za dnevni izlet. Ugodno jedreći uz obalu otoka prema zapadu dogovaramo se da ćemo posjetiti glavni grad koji u samoj luci ima lijepu i veliku pješčanu plažu. Za pola sata već smo ispred Simpson baya, spuštamo jedra i VHF stanicom na kanalu 14 kontaktiramo kontrolu prolaska kanala koji nas obavještavaju da će se za jedan sat otvoriti most i da moramo biti spremni za brzi prolaz ispod mosta. Sidrimo i spuštamo gumenjaka, od-

lazim u lagunu gumenjakom ispod mosta provjeriti dubine jer je laguna plitka i plovidba jedrilicom je moguća samo u nekim dijelovima. Već prvi pogled na lagunu nakon prolaska kanala donosi mi nekoliko nejasnoća, jedna od njih je kako super jahte kojih na prvi pogled vidim barem stotinjak privezanih uz dokuve marina uopće prođu uski kanal i kako plove ovako plitkom lagunom. Plovni putovi su označeni bovama, ali i u peljaru piše da nisu pouzdani, a na dva metra se već dno ne vidi pa je teško ocijeniti dubinu pogledom. Doduše, moj najjači adut ovog jutra i sljedećih dana na St. Martinu je Ivan iz Novigrada koji je također jedreći na regati ARC ove godine preplovio Atlantik. Brzo se pronalazimo i odlazimo na Doru kako bismo iskoristili otvaranje mosta za ulazak u lagunu u kojoj konačno nema valova. Jedini smo brod koji ulazi u lagunu i makar smo relativno brzo prošli kanal zaposlenik na mostu negoduje da ne može toliko most biti otvoren samo za prolazak jedne jahte jer se u tom trenutku prekida promet vozilima koje čekaju na zatvaranje mosta. Prvi put na Karibima sam vidio da se netko uzbuđuje radi brzine pa su mi povici i gestikulacije bili simpatični jer su me odmah podsjetili na naš mediteranski mentalitet.

Plovimo označenim kanalom s lijeve strane prolazeći marinu u kojoj su vezane samo mega jahte i s desne sidrište na kojem su usidrene jedrilice. Kako se sredinom kanala dubina naglo smanjila okrenuli smo se i vratili istim putem pokušavajući pronaći odgovarajuće mjesto na sidrištu. Tamo gdje je prostora bilo dubina je bila jako mala, nedovoljna i za prolazak. Ipak, nakon pola sata jedna je jedrilica isplovila pa smo zauzeli njezino mjesto sidreći se na dubini 2,5 do 3 metra. Pustili smo tridesetak metara lanca već navikli na činjenicu da se vjetar i struja mogu promijeniti 40-ak stupnjeva pa će brodovi uz nas stalno biti dovoljno udaljeni. Koji put mi padne na pamet što bi se dogodilo da vjetar i struja okrenu za 180 stupnjeva. Tri dana bi se otpetljavala sidra najmanje.

Ivan Valenta, naš domaćin u laguni (30 godina) već drugu godinu u ovo doba sezone je tu, skiper je na istom brodu kao što je i Dora, profesionalni je električar koji će nam, pokazati će se, u nadolazećim danima svojim znanjem pomoći u rješavanju električnih zavrzlama na Dori. Veliki je veseljak i nema koga već

ne poznaje u laguni, a svojom dobrotom i dobrim duhom stekao je brojne prijatelje na otoku. Ništa mu nije teško i uvijek je spreman za rad, ali i šalu uz veliki osmijeh koji nikad ne skida s lica. Konačno i Ivan sada ima nekog svog s kim može razgovarati na svom jeziku pa se odmah dogovaramo da dok god smo tu bude pridruženi član posade koji ima obvezu dolaska na svaki obrok koji se skuha na Dori.

Popodne se iskoristilo za obilazak Philipsurga i završni shopping jer Mamako, Ana, Petra i Stipe sutradan polijeću prema domovini. Nakon tri tjedna obitelji na brodu osjeća se nervoza i tuga zbog rastanka, tješimo se da vrijeme brzo prolazi i da će peti mjesec, kada ćemo opet svi biti na okupu, brzo doći.

Na ulicama grada prvo je ludilo, tisuće gostiju s kruzera (dobro smo ih izbrojali 6) kupaju se na plaži ili kupuju po butigama, muzika odjekuje iz punih barova, pleše se po ulicama, svi su nasmejani i zadovoljni i nekako karipski opušteni. Kod lučkog kapetana tražim imena kruzera što stalno činimo prolaskom kroz svaki porat gdje ovi veliki ploveći hoteli dolaze u nadi da ćemo sresti prijatelje Srećka ili Luku Poklepovića, koji baš sada kao profesionalni pomorci plove na brodovima Caribbean Princess i Poesia. Još za Novu godinu smo se mailom dogovorili da ako ugledam jedan od ova dva broda obvezno dolazim u posjet. Na žalost ni ovog puta traženi brodovi nisu bili tu pa ovim putem poručujem Srećku i Luki da se moja potraga nastavlja i da neće prestati dok ih jedan dan ne pronađem negdje u Karibima.

14. 1. 2011., petak

Od jutros sređujemo brod, pakiraju se stvari, sprema ručak uz osjećaj rastanka koji je na pomolu. Suvenirni koje spremaju u torbe podsjećaju nas na gotovo svaki prekrasni dan proveden u Karibima zajedno. Mnogo obitelji plovi jedreći oko svijeta stalno zajedno, što je i najljepši način putovanja, jer osim odvojenosti i rastanaka činjenica da ćeš do kraja života sa svojim prepričavati dogodovštine s puta činila bi da put nikada u stvari ne završava i uspomene bi bile puno jasnije. Jedriti svijetom je

nešto posebno interesantno i lijepo, moj životni san za koji sam se dugo pripremao na sve moguće načine i iz ove perspektive jedino što ti stvarno nedostaje je obitelj. Popodne je, aerodromska zgrada, oprostili smo se nekako na brzinu jer su već upućivani zadnji pozivi za let, najbolje za sve nas jer gotovo nije bilo vremena za pustiti suzu. Taman smo se vratili na Doru kad se avion Air Francea vinuo u zrak i kao da je mahnuo krilima za pozdrav. Nekako tiho bilo je te večeri na Dori. Ivanov dolazak malo nas je trgnuo i vratio u stvarnost. Uz večeru smo se dogovorili da ćemo za vikend pregledati brod, popisati radove i od ponedjeljka krenuti u nabavu.

15. - 22. 1. 2011. **Od subote do subote**

Mali radovi koje smo planirali su se pretvorili u malo veće jer smo shvatili da je St. Martin posljednja točka prije USA na kojem se mogu dobiti svi rezervni dijelovi i napraviti svi servisi. Cijena dijelova je otprilike kao kod nas, ali su ruke jako skupe. Jedan sat rada radnika firme naplaćuju od 60 do 80 US\$. U početku mi se činilo da nisam dobro čuo ili razumio, ali mi je Ivan rekao da je to stvarno tako i da je jedino moguće pronaći nekog tko nema firmu i platiti mu pola te cijene za sat što je za nas svejedno preskupo. Zato smo uzeli alat i priručnike za održavanje u ruke i samo nužne radove koji su iziskivali alate koje nemamo na brodu prepustili lokalnim „brijačima“ i uvjerali se da zaista rade po cjeniku. Zato smo se odmah pripremili da ćemo umjesto tjedan dana ostati dva na St. Martinu i u vlastitoj režiji uz budno oko Ivana dovršiti većinu planiranih radova. Subota 22. 1. brzo je došla, na brodu se i dalje radi, a dogovor je da nedjelja bude neradna, dan za kupanje i odmor.

23. 1. 2011., nedjelja

Nakon niza vrlo vjetrovitih dana jutros je bonaca, na nebu

nema nijednog oblaka, čini se idealno vrijeme za naš izlet. Ivan je produžio spavanje pa Marino i ja krećemo gumenjakom preko lagune na kanal uz Marigot sa sjeverozapadne strane otoka. Izlazeći iz lagune dočekalo nas je mirno boje tirkizno zelenih i modrih boja koje su još više povećale našu želju za kupanjem. Obilazimo nekoliko lijepih plaža do samog sjevernog rta otoka i naposljetku se vraćamo u uvalu Grand Case za koju smo utvrdili da ima plažu za nijansu ljepšu od onih u drugim uvalama. Temperatura mora je oko 24 stupnja, kao kod nas ljeti. Više se ne brčkam kao na južnim Karibima gdje je često bila i do 30 stupnjeva, ali je ronjenje s maskom toliko interesantno među jatima riba koje uopće nemaju strah od čovjeka pa ostajem jednu uru u moru i pomalo promrzao izlazim u gumenjak. Sunce i kupanje nas je u nekoliko sati iscrpilo pa smo se uputili prema Dori. Na pumpnoj stanici u blizini Marigota zaustavili smo se nadopuniti benzin. Iguana od oko metra i pol lijeno je ležala sunčajući se na mulu. Polako smo prišli snimajući je. Kad je momak koji nam je ulio gorivo vidio koliko smo bili oduševljeni susretu sa iguanom pokazao nam je gdje je trenutno mama iguana. Na vrhu stabla Iguana dužine oko 3 metra, kažu najveća na otoku, pozirala nam je istovremeno uživajući na suncu. Pokušali smo joj prići bliže, ali nas je gusto raslinje stabla onemogućavalo u namjeri da izbliza napravimo nekoliko zajedničkih fotografija. Popodne smo proveli odmarajući se i planirajući idući tjedan fiksirajući četvrtak kao dan polaska iz St. Martina

24. 1. 2011, ponedjeljak — 27. 1. 2011., četvrtak

Zadnja planirana četiri dana u Simpson Bayu proveli smo radno kontrolirajući još jednom sisteme po brodu i čekajući dio za alternator koji je napokon došao u četvrtak popodne. Kako je dio isporučen prekasno da bi ga još u nekoj radioni strojno obradili i prilagodili našem alternatoru nije bilo druge nego pričekati još jedan dan. U 09.00 sati već sam bio u prvoj strojnoj radionici koja na žalost nema odgovarajući alat, pa u drugoj isto, na kraju sam otišao u gradić Marigot u radionu koju drži

bračni par, Mark iz Portugala i supruga Carla iz Mozambika. Po dolasku u radionu dva su radnika varila veliku čeličnu konstrukciju. Kad su me ugledali prvo je s varenjem prestao Mark, a onda je na moje veliko iznenađenje ispod druge zaštitne maske za varenje provirila lijepa glava markove supruge Carle koja me i stasom i motom podsjetila na scenu iz filma u kojem slavna i meni jedna od najdražih glumica Demi Moore vari u radionici. Iako prepuni posla nisu me odbili nego su strpljivo saslušali što mi treba i rekli da će u 3 popodne sve biti gotovo. M.C.J. fabrication ime je njihove firme koja je ima najopremljeniju radionicu za strojnu obradu i varenje u Marigotu uz vrlo razumnu cijenu. U 3 sata popodne vratio sam se po dio koji je već bio montiran i provjeren. Veseli par Mark i Carla zaželio mi je sve najbolje na putu oko svijeta, zatražili su moj kontakt kako bi me mogli pratiti i eventualno se priključiti na nekoj od ruta. Majki, Nijemac iz Münchena, kojemu sam ostavio svoje prijenosne kompjutore radi instalacije novih C-mapa cijelog svijeta, završio je svoj posao oko 4, pa smo u zadnji čas uspjeli uhvatiti zadnje otvaranje mosta za izlazak iz lagune za taj dan u 4.30. Ponovno smo na otvorenom moru, usidreni ispred ulaza u lagunu i slobodni da u bilo kojem trenutku podignemo jedra i zajedrimo dalje. Hvata-mo se montaže alternatora, u teoriji bi trebao biti lagan posao, ali u praksi obično nešto zapne. Ovaj put ništa nije zapinjalo pa je alternator već za sat vremena montiran i isproban. Oko 7 navečer odlazimo u nabavu hrane i pića, treba se i oprostiti od ljudi koje smo upoznali. Nekoliko pića, Lagoonis pa Saugy dolar, ponoć je prošla i u prvom satu subote prijatelj Ivan nam pomaže dignuti gumenjaka na palubu. Dirljiv je bio rastanak s Ivanom Valentom, najradije bi ostao i imao prijatelja uz sebe, ali moramo dalje. Ionako smo ostali tjedan dana više od planiranog. Ivan obećava da će se doći na Kubu provjeriti kako sam. S Marinom se oprašta do sljedećeg ljeta kada ga kao skiper u charteru obećava posjećivati u uvali Lučice na Braču gdje je Marino „lučki kapetan“ na svojim bovama.

29. 1. 2011., subota

Dvije noćne smjene brzo su prošle, po nekoliko sati odspavali smo i Marino i ja. Vjetrić s krme jačine 8 čvorova s malim valom omogućava nam brzinu od 5 čvorova. Sve ove dane na St. Martinu bilo je izuzetno valovito, a sada kad nam treba malo vjetra on se sakrio. Kako dugo nismo plovili, nismo puno marili što će nam se putovanje do British Virgin Islands (u daljnjem tekstu BVI) malo odužiti. Negdje oko podne palo nam je na pamet da bismo mogli isprobati spinaer i čarapu koje smo popravili, ali još nismo i isprobali. Stavljamo ponovno bocele, škotine i brance, koji posao, jedreći penzionerski zadnjih skoro dva mjeseca opustili smo se i ispali malo iz forme. Konačno podižemo čarapu koja omogućava lakše otvaranje i zatvaranje spinakera. Spinaker se napuhao na laganom vjetru, hrvatski grb ponovno je istaknut, vidi se iz aviona koliki je. Neka se vidi, osjećaj ponosa na trenutak me preplavio, podsjetio na slavne dane s ARC regate kad nas je isti spinaer gurao do pobjede i pitanja mnogih sudionika regate o kojem se grbu radi. Hrvatskom, našem grbu, odgovarali bismo puni ponosa. Neka je nama naš spinaer u zraku i neka se svi brodovi i jedrilice oko nas pitaju što je to. Mi ćemo im uvijek spremno i ponosno odgovarati odakle smo i, ako slučajno još nisu čuli za Hrvatsku, dugo pričati o našoj jednoj i najljepšoj domovini.

Oko 3 sata prilazimo otoku Virgin Gorda, prolazimo kanalom Virgin Sound, ostavljamo otočić Necker koji ispred sebe ima koraljni greben sa svoje desne strane, obilazimo Eustatiu i prolazom između otočića Mosquito i Prickly Pear ulazimo u lijepu lagunu Gorda Sound na Virgin Gordi. Bitter End središte je jahtašima koje vole uživati u miru i prirodnim ljepotama ovog parka prirode. Jahta A i još nekoliko super jahti su usidrene malo dalje od obale, a stotinjak brodice popunjavaju mala privežišta i bove lokalnih restorana. Pješčane plaže su posvuda pa mjesto za kupanje uopće nije lako odabrati.

U sumrak otac i ja uskačemo u gumenjaka i lagano se vozeći uz obalu uživamo u prirodnim ljepotama i građevinama koje su toliko primjereno izgrađene da ne narušavaju ljepotu okoliša. Saba Rock više je hrid nego otočić, veličine naše Mrduje ispred

Milne. Uokolo cijelog otočića napravljeno je privezište, a otok ima nekoliko restorana i barova, suvenirnicu, travnjak i plažu. Savršen sklad. Noćna rasvjeta samo upotpunjava dojam i nezaustavljivo mami da se na otočić izađe makar na jedno piće.

Svjetla iz mora odlično osvjetljavaju plitko pješčano dno pa riba koja ne osjeća nikakvu opasnost od čovjeka prilazi gumenjaku na pola metra udaljenosti. Neki su komadi i dvadesetak kila teški i preko metra dugi. Kako me ribarski nagon već odavno prošao na ovom putovanju, uživam gledajući ribu kao dio prirode, a ne kao metu. Kako je koralj ciguatera sveprisutan u ovom dijelu Kariba pa riblje, meso čini nejestivim (otrovnim) ukoliko riba živi uz koralj, jasno je da nitko ni unatoč zabrani nema namjeru ugrožavati ribu. Zato je ronjenje uz koraljne grebene lijepo jer ne trčiš za ribom da je vidiš nego ti riba prilazi sama.

30. 1. 2011., nedjelja

U teškoj jutrošnjoj odluci gdje na kupanje i ronjenje odlučili smo se za Oil Nut bay i koraljni greben na samom sjeveroistoku otoka. Boje mora u laguni i velika pješčana plaža podsjetile su me na inserte iz filma *Laguna*. Doista i u laguni ima mnogo ribe, a zna zalutati i poneki grabežljivac u potrazi za plijenom. Lijep je prizor vidjeti u pola metra mora veliku barakudu ili mantu. Plivamo ponovno među jatima ribe, uživamo u raznolikim oblicima i bojama na koraljnom grebenu. Dan je bez vjetera s malim valom tako da obilazimo i vanjsku stranu koraljnog grebena puštajući se niz kurenat, Marino se drži gumenjaka, a ja malim foto aparatom koji može pod more pokušavam napraviti poneku sliku koja će lakše od mojih riječi opisati ljepotu trenutka.

Popodne pripremamo ručak i odmaramo do 5 sati kad Marinu ponovno pada na pamet da je tu još samo nekoliko dana pa bi bilo lijepo da vidi što više. Već za desetak minuta plovimo prema Spanish Townu i sidrištu St. Thomas na zapadnoj strani otoka Virgin Gorda. Kako je sutradan ponedjeljak, a mi se još nismo prijavili vlastima, dobra je odluka biti blizu njihovih

ureda kako bismo ujutro prvi, prije najezde čarteraša i jahtaša, napravili papire za plovidbu morem BVI. Kako su udaljenosti u BVI jako malene između privlačnih mjesta, u 6.30 popodne, pola sata prije mraka već smo usidreni. Otkad se smračilo čuje se glazba iz marine, Marino i ja uskačemo u gumenjaka i za desetak minuta već smo na terasi restoran-bara u marini koji večeras ima svirku uživo. Bend je odličan, nema puno ljudi tako da se stvarno može uživati u muziciranju. Pao mi je napamet naš član posade s ARC regate Edo Unković, koji je kao veliki zaljubljenik u umjetnost i glazbu obilazio ovakva mjesta. On bi sigurno večeras uživao. U neko doba došli su i lokalni momci donoseći pehar osvojen na turniru u kriketu. Atmosfera odlična, pleše se u karipskom ritmu, bend svira i pop i rock muziku. Oko 10 sati svirka završava, ipak smo u marini punoj brodova. Za nas taman, vraćamo se na Doru. Još jedan lijepi dan je iza nas.

31. 1. 2011., ponedjeljak

Prva stvar ovog jutra rezervirana je za administrativnu prijavu vlastima na BVI. U 08.30 već sam u uredu i započinjem dugotrajnu proceduru prijave. Skoro dva sata su mi trebala dok sam napravio ulaz u BVI, a ista pitanja na formularima su se ponavljala barem 3-4 puta. Za Doru s dva člana posade plaćam 15 dolara za svu dokumentaciju skupa i mislim se bolje je duže čekati i manje platiti nego obrnuto. Na brzinu smo kupili malo namirnica u dućanu marine u Spanish Townu zaključivši da su cijene hrane 100 posto veće nego u nas u prosjeku i da to definitivno nije mjesto za napraviti veliku spizu. U 11.00 sati već smo spustili sidro ispred najprivlačnije plaže na BVI koja se zove Bath. Gumenjakom dolazimo do bovi koje su rezervirane za gumenjake, zadnjih 100 metara treba preplivati i sačuvati suhom kameru i još neke stvarčice za koje mislimo da nam mogu poslužiti. Marino manirom vrsnog vaterpolista prenosi ruksak do plaže na jednoj ruci. Sitni pijesak ponovno nam je pod stopalima, uživamo hodajući po njemu i mislimo se kako bi bilo donijeti dio tog pijeska doma i razasuti ga po našim stjenovi-

tim uvalama. More je prohladno, oko 24-25 stupnja, za Karibe naravno. Dobro bi došao još koji stupanj više da se mogu cijeli dan brčkati u plićaku i valjati u savršenom pijesku. Posebnost ove prekrasne plaže su špilje koje se nalaze ispod velikih gromada stijena, naravno pješčane s morem do koljena i zrakama sunca koje se probijaju kroz stijene čineći more kristalno prozirnim. I temperatura mora u tim prirodnim bazenima je nekoliko stupnjeva veća tako da započinje pravo kupanje i uživanje. Pola dana proveli smo u kupanju i istraživanju te kamerom zabilježili dio te ljepote. Oko 4 sata popodne dižemo sidro i opraštamo se od Virgin Gorde nastavljajući plovidbu uz Ginger, Cooper i Salt island, odlučujući se u kojoj ćemo se uvali zaustaviti. Težak izbor, jedna uvala ljepša je od druge, udaljenosti među otocima su male tako da, dok se odlučujemo, već prođemo uvalu, a nova jednako tako lijepa je pred nama. Konačno odluka pada i sidro spuštamo u Great Harbouru na Peter islandu. Pelikani imaju predstavu za posjetitelje uvale. Obrušavaju se u plićak s visine od petnaestak metara, otvaraju svoj golemi kljun i hvataju ribice na površini. Marino ne odvaja pogled od pelikana koji ne prestaju s lovom. Dogovaramo se da ćemo ujutro zaroniti i vidjeti koju ribu love.

1. 2. 2011., utorak

Već je veljača, ajme majko kako vrime leti. A tek mome Marinu koji petog leti doma. Nagovara me da ujutro budemo brzi, šetnjica po otoku, kupanje s pelikanima i nastavljamo. Marino odlazi u obilazak uvale, a ja na poziv para sa susjedne jedrilice odlazim s njima roniti. Spuštamo se tridesetak metara na potopljenju baržu oko koje plivaju jata riba. Najviše je zubataca i gofova, ispred jednog ulaza u baržu leži velika kirnja. Ajme koliko ribe, a sva je blizu, ne na puškomet nego na rukomet. Svako malo jato ribe dođe i prođe toliko blizu da sam u nekim trenucima dio tog jata. Nevjerojatno je da uopće nemam nagon za lovom, puška je već danima na brodu. Gotovo da ribu mogu dotaknuti rukom, kirnji prilazim na pola metra, a ona ne reagira,

nezainteresirano leži u pijesku i valjda se čudi meni što mi je još uvijek čudno da se ribe ne boje čovjeka. O čovječe, gdje prođeš tu trava više ne raste. Zato ljudi s BVI, hvala vam što ste sačuvali podmorje netaknutim i što se riba ne boji čovjeka, što je koralj u cijelosti sačuvan i što ste na kraju pokazali da ljudi nekad ne moraju biti štetočine. I hvala vam što se i sam osjećam kao dio prirode, i iako sam samo čovjek, pronalazim svoje mjesto u savršenoj harmoniji života te iste divne, sačuvane i jedine nam prirode. Oko podne već smo na susjednom otoku Norman islandu, u uvali Bight, poznatoj kao matičnom sidrištu piratskog broda Willy T, na kojem se održavaju ljudi partiji. U uvali smo gotovo sami, na Williju samo dvadesetak ljudi. Pitam u baru gdje su ljudi, što se događa, kad je parti? Barmen sliježe ramenima i priča mi o vremenu kad su se na brodu održavali lude zabave. Prvo se promijenio zakon i zabranio posjetiteljima skakanje u more s broda, zaštitne ograde su od broda napravile kavez, a rušenje blizanaca i svjetska kriza dotukli su Willija. Mjesto od kojeg sam puno očekivao ustvari je pokazalo karipsku realnost i kroničan nedostatak gostiju. Opraštamo se od Willija, dižemo sidro i jedrimo uz jugozapadnu obalu Tortole prema Jost Van Dyku, otoku koje nosi ime po slavno gusaru. I slavni Foxie bar je tu, i Saugy dolar bar, ali nakon iskustva s Willijem ne znam čemu se nadati. Uvala Great Harbour, Jost Van Dyke, sidrimo se i brzo odlazimo na obalu da zadnje zrake sunca iskoristimo za snimanje i fotografiranje mjesta. Veliki dingi mul opet poluprazan, slavni Foxie bar je ispred nas. Sve je na svom mjestu, jedinstveno uređen u karipskom stilu s mnogobrojnim automobilskim registracijama te zastavama i novcem iz cijelog svijeta. U mnoštvu novčanica koje vise na zidu vidim jednu od 20 kuna. Običaj je ostaviti svoju vizitku i zaklamati je, ili zavezati da visi na jednom od stupova u baru. I ovdje je problem isti, sve je spremno i zaista je jedinstven ugođaj, ali ljudi nema pa nema. Ista priča kao na Willy T-iju. Ne zna se jedino tko je od nas više razočaran, mi koji smo doputovali izdaleka da bi u Foxiju uživali, ili zaposlenici i vlasnici koji nemaju pravo objašnjenje zašto je baš tako pusto. Prebrojao sam u jednom trenutku 22 gosta bara. To je bio rekord večeri. Pao mi je na pamet naš Hvar i ludilo hvarske noći. Ovaj put stvarno mogu ustvrditi da su naši

provodi u svim dijelovima mnogo sadržajni i da nautičari i svi ostali turisti stavljaju Hvar među 10 najpoželjnijih mjesta na svijetu. Kad spominjem Hvar, mislim na Dalmaciju u cijelosti, samo je Hvar najblistaviji biser u kruni. I taj Hvar proživljava svoju krizu s ORCO grupom i uz svu krizu i ne da se slomiti. Saugy dolar nije ni došao na red.

2. 2. 2011., srijeda

Jutro koristimo za posjet White Beach plaži u uvali do. Gumenjakom smo se u čas prebacili i uživali u bijelom pijesku i opet savršenoj plaži. Lijepi apartmani i red ukusno uređenih i u prirodni ambijent dobro uklopljenih restorana i barova. Sve je tu, more je toplo, guštamo kupajući se i hodajući po kilometarskoj plaži, ali opet nema ljudi. Gotovo sve je prazno, pusto. Lijepi vjetar popodne koristimo za jedrenje i polako u orcu vozimo prema glavnom gradu BVI (British Virgin Islands) Road Townu. Predvečer dolazimo u veliki zaljev Road Harboura gdje je i dalje prilično valovito. Spuštamo gumenjaka u namjeri da obiđemo uvalu i pronađemo zaštićeniji dio kako bi noćas mogli mirno spavati. I stvarno, između dvije marine desetak je jedrilica na bovama, a dvije su usidrene. Procjenjujemo da ima mjesta i za našu Doru i za pola sata već smo se usidrili u bonaci. Sutradan ćemo u obilazak grada i nabavku potrepština.

3. 2. 2011., četvrtak

Marino je konačno jutros kupio ruksak koji mu je nedostajao da može ponijeti kući preostale stvari. Ipak u 4 mjeseca naku-pilo se stvari. Pregled jarbola napravljen je brzo, ali provlačenje gindaca za spinaker nikako. Na kraju, uhvatili smo se drugih poslova koje mi je puno lakše napraviti u dvoje. Šetnju po gadu započeli smo oko 8 sati navečer pokušavajući pronaći neku zanimljivost. Desetak zgrada raznih banaka dominiraju glavnom i jedinom pravom ulicom u gradu. Opet velika auta na malom

otoku sa živopisnim taksijima veličine između većeg kombija i manjeg autobusa s ručno napravljenim prostorima za putnike u oblicima koji me podsjećaju na vagone starinskih luksuznih vlakova. Niz dućana poznatih svjetskih marki smješten je u glavnoj ulici nedaleko od privezišta za kruzere s radnim vremenom potpuno prilagođenim vremenu boravka turista s kruzera. Od ostalih valjda nemaju koristi pa se po starom dobrom karipskom običaju sve zatvara u 6 sati popodne i daje dojam mrtvog grada. U lijepom parku ispred parlamenta BVI nailazimo na društvo djevojaka i mladića koji se bave zanimljivom sportskom disciplinom, hodanjem po konopu odnosno bragi koje inače koristimo za pritezanje stvari na prtljažniku auta. Gledali smo ih i divili se umijeću održavanja ravnoteže, hodanja i izvođenja raznih figura. Kako je konop na oko metar visine privezan između dva stabla i ne izgleda opasno Marino i ja smo se na njihov poziv odlučili oprobati u novo otkrivenom sportu. Na kraju smo nakon dva sata borbe s bragom zadovoljni postignutim i slomljeni fizičkim umorom otišli na spavanje.

4. 2. 2011., petak

Budim se jutros s mišlju da mi je ovo zadnji dan koji ću provesti s ocem na brodu. Obuzima me osjećaj tuge što se trenutak rastanka od mog najvjernijeg člana posade približava. Pokušavam pronaći odgovarajuće riječi kojima bi mu prenio svoju zahvalnost što me je sve ovo vrijeme bezrezervno podržavao i trpio. I što je čvrsto stao uz mene u ovom projektu i bio na brodu sve do sada. Jedriti oko svijeta je lijepo, a jedriti s članovima obitelji nešto je ipak posebno. Ustvari, nema situacije u kojoj smo se našli, a da je nismo zajedno prokomentirali. Upravo ti detalji puta su dio koji najviše pamtim i vjerujem da i kad mnogo vremena prođe sjećanja će blijedjeti, ali će osjećaj sreće zajedničke plovidbe zauvijek ostati u nama. U odluci da otplovim u mlađoj dobi najvažniji detalj bio je da mi otac bude dovoljno mlad i fizički spreman za napore dugih plovidbi, da može jedriti sa mnom što veći dio puta. U toj sam namjeri uspio i to je naj-

veći uspjeh mog puta do sada. U kasno popodne završili smo planirane radove. Još samo moramo pronaći taksista koji nam ulijeva povjerenje i koji će Marina odvesti do zrakoplovne luke jer je let već u 7 sati ujutro, a u Karibima baš i nismo sigurni u poslovnu ozbiljnost ljudi.

5. 2. 2011., subota

Cijelu noć sam se vrtio po krevetu iščekujući rano jutro i ispraćaj. Na sreću sve se dogodilo brzo i točno i Marino je već u 5.20 bio u taksiju za aerodrom. Ja sam se umoran od nespavanja vratio na brod i odspavao nekoliko sati. U 10 sati već sam napravio odjavu i započeo s podizanjem gumenjaka na palubu. Prvi put sam. Kad gumenjaka koji je uhvaćen samo u jednoj točki koja ga podiže u zrak, dižem sam, znam da sam prava atrakcija brodovima uokolo. U početku smo se trojica borili s dizanjem, pa dvojica, a sada sam akrobatski balansiram radeći nekoliko radnji istovremeno da bi gumenjak mogao položiti na pravo mjesto na palubi i pri tom ne oštetiti ni brod ni gumenjaka. Gumenjak je idealno sjeo na svoje mjesto, susjed mi plješće i zove me na piće, njemu je gumenjak dignut, meni isto, zato zahvaljujem i nastavljam dalje, plan je domoći se na vrijeme St. Thomasa i napraviti po prvi put ulazak u neku američku luku i državu. Vjetar je idealan, 20 čvorova u krmu, zovem Marina koji se upravo ukrcava na svoj drugi let danas St. Martin-Pariz i doznajem da je sve u redu tako da mirno mogu dalje. Snimam kamerom i cijelo mi vrijeme nešto nedostaje. Naravno, nedostaje mi glavni glumac Marino, sad mogu samo snimati pejzaže i Doru, i sebe nekako ako uhvatim ruku. U Charlotte Amelie, glavni grad US Virgin Islanda, uplovjavam u četiri sata popodne, opet uspješno sada spuštam gumenjaka u more, uzimam sve potrebne dokumente i sa strepnjom odlazim napraviti papire za ulaz u državu. Ulazim u pet minuta iza 4 i pol u ured, a vidim da je radno vrijeme sa strankama pet minuta prošlo. Primaju me vrlo ljubazno, pomažu u ispunjavanju gomile formulara od kojih je za njih najvažniji onaj koji ide uredu domovinske sigurnosti.

Pola sata trebalo mi je za sve, puno manje nego na BVI, službenici izuzetno korektni i spremni pomoći u svemu. Izgleda da je moje pribojavanje od susreta s američkim vlastima bilo nepotrebno, iskustvo slično kao kod dobivanja američke vize u veleposlanstvu u Zagrebu. Kada svu potrebnu dokumentaciju imaš sve ide brzo, ali ne daj Bože da ti nešto nedostaje. U tom slučaju nećeš u Ameriku, a brod će ti u pregledu naopako okrenuti, ako imalo posumnjaju da nešto nije u redu. Evo me konačno na američkom tlu, kao mali uvijek sam se mislio kad ću već jednom ugaziti na američko tlo. Nakon pustih godina i strepnji evo me tu, ljubazno dočekan u gradiću koji obećava. Hodam uz obalu, opet niz butiga za putnike kruzera, upravo polako zatvaraju jer je skoro 6 sati. Na lijepom malom trgu na otvorenom traje misa. Žena koja solo pjeva crkvene pjesme ima veličanstven glas, narod moli i pjeva refrene pjesama, vesele se i zahvaljuju Bogu na još jednom danu. I ja ostajem na misi, zahvaljujem Bogu na još jednom danu i zdravlju, ali i pomoći na ovom putu. Dosta puta sam jedreći posebno Atlantikom promislilo da je doslovno sve u Božjim rukama i da se mi na brodu moramo potruditi da mu ne otežavamo u nastojanju da nas dovede do sigurne luke. Razmišljao sam slušajući misu na engleskom jeziku o propovijedima don Ivana Grubišića, njegovom posebnom odnosu s vjernicima i trenutku kad je blagoslovom poškropio Doru na ispraćaju u splitskoj luci.

6. 2. 2011., nedjelja

S palube Dore gledam jahte u obližnjoj marini. Sve su između 100 i 250 stopa, od 35 do 85 metara. Uzimam kameru i odlazim snimiti luksuznu marinu koja osim najskupljih dućana nudi i smještaj u apartmanima visoke kategorije. Cijene u restoranima i barovima su astronomske, oko dva puta skuplje nego u Hvaru u Garifula ili Carpe diema. Sreća da me nitko ne tjera da pijem ili jedem u ovim restoranima, a sidrenje u luci je 'mukte' pa me sve skupa ne pogađa. U gradu su cijene ipak umjerenije. Ono što je iznenađujuće jeftino su cijene u dućanima namijenjene gostima

s kruzera. Kako su cipele najmanje tri puta jeftinije nego kod nas, a piće u kafićima dva puta skuplje, ispada da za jedno i pol piće možeš kupiti solidne cipele. Sad mi stvarno nije jasno kako je to nesuglasje cijena moguće. Kako sam uštedio ne pijuci po barovima, sebi sam priuštio dva para cipela za 30 dolara. Na povratku u marinu vidim postavljen veliki ekran, Superbowl finale je večeras, najveći sportski događaj u SAD. Ostajem gledati utakmicu, nikli su brojni štandovi koji nude meso sa žara i piće, ovom prilikom po prihvatljivim cijenama za narod. Vidim da se pola grada skupilo tu, živo je, plješće se dobrim potezima, navija. U momentu kad je završila utakmica munjevito su se počeli zatvarati štandovi, a ljudi su otišli kao da su bili na projekciji filma u kinu. Za sat vremena marina je bila takva da se nikad ne bi reklo da je tu nešto bilo, a kamoli samo sat ranije.

7. 2. 2011., ponedjeljak

Jutros sam u ubrzanim pripremama za isplovljenjem prema otoku Culebri, koji inače pripada Porto Ricu, koji je opet sastavni dio države SAD, ali s različitim statusom (čitaj nešto čvršćom vezom s 'uncle Samom') i naravno moram raditi odjavu kao da idem izvan države, a ustvari plovim između dvije američke luke. Ljubazni granični policajac prilikom pravljenja izlaznih dokumenata objašnjavao mi je razlike između USVI (US Virgin Islands) i Porto Rica koje su minorne, a obje su države sastavni dio teritorija SAD, samo nemaju status države pa npr. građani USVI ne mogu sudjelovati u izboru za predsjednika SAD-a, a ovi drugi mogu samo u prvom krugu. I zato ja moram ponovno popunjavati papire. Prije isplovljavanja svratio sam u šoping centar koji je u neposrednoj blizini gata na kojem su vezani kruzeri i ima radno vrijeme potpuno prilagođeno njihovim dolascima. Za 30 US\$ kupio sam sandale i sportske patike koje kod nas koštaju zajedno makar 250 eura. Sad mi je jasno zašto su ti dućani tako puni, ali mi nije jasno da cijene mogu biti tako niske. Eto preporuke onima koji prvi put odlaze na takva putovanja, otidite praznih torbi i s kojim dolarom u džepu i vratit ćete se punih

torba. Cijene su me podsjetile na sezonska sniženja u Londonu gdje se koji put kupuje roba u 10% od cijene za koje se dotle prodavala. Oko 13 sati isplovio sam sa St. Thomasa jedreći brzinom od oko 8 čvorova do Culebre, uvale Esenanda Honda koja ima uski ulaz između dva koraljna spruda. Dobro označeni ulaz u uvalu nakon kojeg se otvara 3 nm duboka uvala, vjetrovita, ali izolirana od vala otvorenog mora. U 17.00 sati već sam bio usidren, a gumenjak spušten u more s palube. Susjedni brod je u čudu gledao kojom sam brzinom i vještinom spustio gumenjaka. Dobio sam pljesak i s dobrim osjećajem krenuo prema aerodromu srediti ulazak u Porto Rico. Prvo sam dvadesetak minuta tržio prigodno mjesto za ostavljanje gumenjaka, pa pola sata pješao do aerodroma, pa bezuspješno čekao ne bi li se netko unutar radnog vremena pojavio u uredu da bi na kraju mobitelom zvao i prijavio se vlastima uz obavezu sutrašnjeg dolaska u ured, naravno ponovno na aerodrom. Večer sam iskoristio za posjet mjestu za koje kažu da je lijepo, ali ja iskreno ništa nisam pronašao što bih mogao istaknuti osim visokih cijena. Flamengo plažu koju hvale i Culebritu, otočić u blizini koji je atraktivan za ronioce nisam posjetio, vjerujem im na riječ da su lijepi jer mene ujutro čeka susret s lokalnim vlastima.

8. 2. 2011., utorak

Barem sam tako mislio. Opet na aerodrom, opet čekanje, opet ništa. Pa opet mobitel, prijavljivanje podataka novom službeniku, ne razumiju oni koliko koštaju međunarodni pozivi i koliko me već stajalo njihovo nepoštivanje radnog vremena. Barem dobivam dozvolu preko mobitela da smijem isploviti do Esperanze na otoku Vieques, uz čvrsto obećanje da će me tamo dočekati i brzo napraviti ulazne papire. Opet oko podneva dižem sidro i s ugodnim istočnjakom dolazim u Esperanzu oko 4 sata popodne. Za sat vremena sam na obali ponovno poljubio vrata, službenik je otišao, kad će se vratiti ponovno doznajem mobitelom, ujutro u osam. Esperanza, poznato turističko središte otoka ima jednu ulicu s 10-ak barova i restorana, hoteli su

razbacani po pješčanim plažama, ne bliže od 5-6 kilometara od mjesta gdje sam usidren. Srećom upoznajem stariji bračni par Lindu i Kristijana (dominikansko-čileansku zajednicu) koji plove i žive na jedrilici od 10 metara koju su osim trupa sami napravili. Plove prema zapadu, ali južnom rutom zaklonjeni otocima od atlantskih valova koliko god to mogu biti. Linda ne voli baš oceanske avanture, ali se odlično snalazi na jedrilici. Kako su doveslali kajakom, a kupili spizu, ponudio sam im prijevoz svojim gumenjakom do njihovog broda. Na pola puta motor mog gumenjaka se zaustavio zbog kvara na rezervoaru. Priskočio je Dan koji je na obližnjoj jedrilici skiper i vodi zainteresirane na jednodnevne izlete. Pukim slučajem imao je dio koji mi je trebao pa je i moj gumenjak ponovno stavljen u funkciju. Popravljanje gumenjaka proslavili smo u obližnjem baru s karaoka programom. Nakon nekoliko piva vokalni izvođači u karaoka programu nisu uspjeli pokvariti dobro raspoloženje i novo poznanstvo s Danom, 'amerom' iz San Francisca koji je utekao od zime i vjetra rodnog grada, vezao svoju jedrilicu s kojom obavlja dnevna jedrenja i požurio se utopiti i na nekoliko mjeseci udomiti u Esperanzi.

9. 2. 2011., srijeda

U 08.30 već sam bio ispred ureda s dokumentima broda čekajući službenika. Kako se do 10 sati nije pojavio ponovno sam pozvao na mobitel središnji ured koji me obavijestio da je službenik javio da je bolestan, a ja moram nastaviti za Fajardo, jedriličarski centar Porto Rica gdje konačno imaju ured koji poštuje radno vrijeme. Ponovno diži gumenjaka, odjedri do 15 nm udaljenog Fajarda, spusti gumenjak, odvezi se do zgrade uprave i konačno velika zgrada, 10-ak zaposlenih, radi se, ne mogu vjerovati. „Ajde i meni nešto lepo da se desi“ (iz filma Balkanski špijun). Uru i dvadeset minuta trajala je izrada 'permita' i dokumentacije, a svi papiri su bili uredni. Ajme majko onome kome nešto nedostaje promislilo sam na trenutak. Kako je Fajardo nekoliko kilometara u brdu, a pristup obali gumenjakom je sve

samo ne lagan i dobar, odlučio sam se drugi put danas isploviti i to prema San Juanu. U pet popodne već sam ponovno jedrio, 45 nm do odredišta. Imao sam sreću da je vjetar potrajao i nosio me brzinom od 8 čvorova, a na samom ulazu u luku 30 čvorova, nevera, dva trgovačka broda uplovljavaju, a remorker i još jedan brod isplovljavaju. Nekako zatvaram jedra i uplovljavam u luku kroz 4-5 nm dugi kanal. Od siline kiše nošene jakim vjetrom jedva da išta i vidim, dolazim ispred marine gdje je nekoliko jedrilica na bovama. Odmah iza njih odlučujem se sidriti, na sreću sidro dobro hvata i u 23.00 sata zadovoljan izvedenim pripremam sebi skromnu večeru. Nevera je prošla desetak minuta nakon što sam se usidrio tako da sam mirno krenuo na zasluženi odmor, bio je to jedan od napornijih dana.

10. 2. - 23. 2. 2011.

Bio sam puno bliže odluci da odjedrim južnom stranom Porto Rica i izostavim San Juan iz itinerara. Srećom predosjećaj mi je govorio drukčije i zaista sam pogodio dolaskom u ovaj 3,5 milijunski grad, prvi pravi grad u Karibima i prvo mjesto koje se može usporediti s duhom Mediterana i s ljudima koji su jako prijateljski raspoloženi prema strancima i istovremeno su puni ljubavi prema svom gradu i otoku te običajima i načinu života koje imaju. Ono što je karipskim otocima najviše nedostajalo, pravi grad i pravi ljudi, konačno je tu. Nakon jednog dana provedenog na sidru ispred marine sprijateljio sam se s desetak što vlasnika brodova što članova posade. Bilo je teško odbijati pozive na razna druženja i svesrdnu pomoć koju su pružali od vožnje do dućana do savjeta i pomoći oko svega i svačega. Zaista do sada nisam sreo ljude poput njih koji su u svakom trenutku spremni ostaviti svoj posao da bi tebi pomogli bez ikakve materijalne koristi. Zbog svega skupa mi nije uopće teško palo kad mi je prijatelj Marin Bosotina potvrdio dolazak s obitelji na brod i zadržavanje baš u San Juanu. Svi skupa smo ovih desetak dana uživali u ljepotama grada i ljudi. Više od 500 godina stoje utvrde San Juana koje unutar svojih zidina imaju sve moguće

sadržaje. Doista je poseban užitak nakon toliko vremena prošetati živopisnim uličicama starog grada koje su bez obzira na doba dana pune života i događanja. Zaista San Juan je mjesto na Karibima koje me oduševilo, a kako nije riječ samo o mom subjektivnom mišljenju, obitelj Bosotina i ostali posjetitelji grada koje sam upoznao su me zaista sa svojim impresijama dodatno uvjerali da je ovo mjesto zemaljske kugle nešto posebno. Posjet baru El Batey, najstarijem u San Juanu, možda na najbolji način dočarava ukupnu sliku i dojam koji smo stekli. Rock bar koji je naizgled zapušten, pun grafita i potpisa po zidovima koji su i preko 70 godina stari, struktura zanimljivih posjetitelja koji su jednostavno pravi ljudi na pravom mjestu.

23. 2. 2011., utorak

Marin je ispratio obitelj koja je oko 17 sati odletjela iz San Juana, a nas dvojica smo se zaputili prema Dominikanskoj Republici, gradu Savana u nove avanture Dore. Kitovi koji se u ovo doba pare upravo ispred Samana Baya svjetski su poznata atrakcija i prirodni fenomen. Vjerujem da će nam uz takvu predstavu biti lakše zaboraviti San Juan i drage ljude koje smo tamo sreli.

24. 2. 2011., srijeda

U 01.00 sat sam počeo pisati ovaj tekst, uvjeti za plovidbu su gotovo idealni, a za idealno nam nedostaje još malo vjetrova. Noć je topla, a nebo puno zvijezda. Sa laptopa na kojem pišem dopire muzika, rock balade samo su dio muzičke ponude od 10.000 pjesama koje mi je prijatelj Psiho brižljivo pripremio za ovaj dugi put. Neizmjereno sam mu zahvalan jer sam slušajući glazbu proveo duge, ali i najljepše noći jedrenja Dorom morskim prostranstvima. Jedna pjesma mi je posebno draga jer me svaki put podsjeti koliko sam sretan što sam uopće tu i koliko razumijevanja od svojih bližnjih sam trebao imati da bi u svom

naumu ne samo uspio nego i potpuno uživao. Zato, dragi moja obitelji Petra, Marino i Stipe i roditelji, hvala vam, bez vas i bez mog prijatelja Marina ovo zaista ne bi bilo moguće. Da ne zaboravim, potražite pjesmu *Styx - Come sail away* i pokušajte je poslušati dok čitate tekstove o jedrenju Dore oko svijeta. U toj pjesmi ima nešto što me nadahnjuje i potiče na činjenje novih morskih brazdi provom Dore bespućima svjetskih mora.

24. 2. 2011., četvrtak

Marin i ja smo žurili kombinirajući jedrenje i motorni pogon ne bi li što prije došli u Samana gdje nas čeka novi stari član posade Matko Pavković iz Trogira. Oko 20.00 sati ušli smo u zaljev Samana koji je prirodni rezervat i mjesto na kojem se kitovi pare od siječnja do kraja ožujka svake godine. Marin me u šalici pitao što ćemo ako udremo u kita, a ja sam odgovorio da je šansa jako mala i da ćemo prije pogoditi u neki plutajući balvan ili mangrov nego u živo biće. Iduća 2 sata ipak smo malo pozornije motrili ispred broda. Kad smo prošli dobro označeni kanal koji vodi do grada Santa Barbara de Samana još samo dvije milje zapadno ostalo nam je do ulaza u marinu. Porto Bahia izvrsna je kombinacija luksuznog resorta i mirne i lijepe marine. Prije dva mjeseca svoja je vrata prvi put otvorio tako da smo u polupraznoj marini lako pronašli mjesto. Kad se dobro raspoloženi Matko pojavio s torbama na mulu u pratnji zaposlenika marine, koji nam je odmah rekao da ćemo ulaznu proceduru napraviti ujutro, odahnuo sam jer informacije s kojima sam raspolagao govorele su o kompliciranim formalnostima vezanim za ulazak u zemlju brodom.

25. 2. 2011., petak

Ujutro u 9.00 sati, točno po dogovoru na Doru su stigla tri predstavnika različitih službi, a mi smo bili spremni i na pregled broda. Na naše iznenađenje u 10 minuta i piće na krmi broda

sve formalnosti su već bile riješene. Naravno da smo odmah pitali i koliko je sigurno šetati gradom i do kada noću, na što su svi odmahнули rukom govoreći da nema problema što se tiče sigurnosti. Opet informacija koja se potpuno kosi s našim očekivanjima, ali kako su svi redom koje smo do tada sreli bili izuzetno prijateljski raspoloženi, odlučili smo uvečer provjeriti sve navode. Dnevni privez u marini je 66 USA dolara plus struja, a na raspolaganju su svi sadržaji hotela koji između ostalog uključuju i 4 bazena. Cijene pića u objektima resorta su kao u našim kafićima, a sve je na najvišem mogućem nivou. Kako je to jedina marina u blizini brzo smo se dogovorili da ćemo ostavljajući brod tu imati mogućnost posjetiti autom glavni grad i neka druga mjesta o kojima smo čitali. Nakon dana provedenog u bazenu koji je na terasi uz more i gdje smo nas troje bili jedini gosti uslijedio je i izlazak u grad. Samana za naše pojmove uopće nije grad nego naselje s trošnim kućicama koje s turizmom osim organiziranih izleta gledanja kitova baš nema puno veze. Latino američki ritmovi iz velikih zvučnika dopiru sa svih strana, pleše se, ljudi su odlično raspoloženi i ne brine ih puno siromaštvo, a odnos prema strancima i gostoprimstvo su za svaku pohvalu. U nijednom trenutku nisam osjetio nelagodu niti strah da nam se nešto loše može dogoditi tako da se inače vrlo oprezní Marin pomirio sa činjenicom da smo sigurni. Uopće mi nisu jasne priče o nesigurnosti i pusti vodiči koji upozoravaju turiste na sve i svašta.

26. 2. 2011., subota

Prva stvar ujutro bila je iznajmiti auto kako bismo mogli započeti s obilaskom otoka. Matko je to vrlo brzo uredio i naš „kinezić“ renta a car ubrzo je osvanuo u marini po cijeni od 50 \$ dnevno. U podne smo već krenuli na relativno dugi put u 200 km udaljeni Cabarete koji je turistički centar poznat kao raj za surfing i kajting. Glavna ulica naselja opet je na cesti i to magistralnoj, a prava događanja su uz veliku i dugu pješčanu plažu koja je puna hotela, restorana i barova svih vrsta. Kajtera

i surfera je bilo petstotinjak i nezaboravna je slika brojnih jedara i posebno kajt zmajeva u samoj blizini plaže s virtuoza koji njima upravljaju. Moram priznati da me plaža razočarala jer je izložena atlantskim valovima i pijesak nije bijele nego sive boje pa ni boja mora nije onakva kakvu sam navikao gledati u Karibima. Cijene u restoranima vrlo su povoljne, rekao bih i više od 50% jeftinije nego kod nas. Nakon rane večere odlučili smo se napustiti Cabarete i barove koji su se tek počeli puniti. Cijelo okruženje djelovalo je previše turistički tako da ni poznati Nikky bar nije bio dovoljan mamac za ostanak, makar smo došli s namjerom da jednu noć ostanemo. Idemo mi nazad na naš poluotok za koji su nam mnogi rekli da je to najljepši i najsačuvaniji od turizma dio DR-e. Oko 22.00 sata zaustavili smo se na putu kući u Las Terenasu, mjestu s lijepim plažama i populacijom stranaca od oko 5000 osoba. Iako smo bili umorni od dugog puta ostali smo nekoliko sati u mjestu gdje je prava harmonija odnosa nacija, a restorani i barovi su na visokoj razini vođeni mahom francuskim i talijanskim vlasnicima. Koliko razočarani Cabareteom, toliko oduševljeni Las Terenasom. Ukusi su različiti, ali doći na DR, a ne boraviti na poluotoku Samana bio bi potpuni promašaj.

27. 2. 2011., nedjelja

Danas smo se odlučili ostati u resortu i malo odmoriti od napornih putova i velike kilometraže koju smo napravili. Ceste na DR su posebna priča i prava je hrabrost odlučiti se na vožnju po njima, makar se vozi našom stranom, opasnosti po cestama su brojne, od rupa i popucalih dijelova asfalta do lokalnih kamikaza koji voze ne mareći za ništa i ne poštujući nikakve prometne znakove, kojih usput budi rečeno ima jako malo, a oznake odvojaka na cestama i udaljenosti gotovo da i ne postoje. Truba je osnovno i jedino upozorenje u prometu pa vjerojatno tko ima jaču trubu ima pravo prednosti prolaska na križanjima. Danas je bio dan i za pranje robe što smo učinili u dobro opremljenoj hotelskoj praonici. Marin je bukirao avionsku kartu i leti za

Hrvatsku u utorak ujutro iz Santo Dominga. Nema nam druge nego sjesti ponovno u auto i osim prijateljske usluge iskoristiti dan za obilazak glavnog grada.

28. 2. 2011., ponedjeljak

Već ujutro smo bili spremni za odlazak prema Santo Dominugu što se pokazalo kao jako dobra odluka jer smo još dobar dio dana po dolasku imali za obilazak grada. Veći dio puta do Santo Dominga je novosagrađeni put koji je odličan za ovdašnje prilike i ugodan za vožnju. 200 km udaljenosti prošli smo za nešto duže od 2 sata. Cijelo popodne obilazili smo stari dio grada vođeni vodičem koji je s 20 zarađenih dolara koje smo mu na kraju ostavili kao nagradu bio presretan. Uzeti vodiča po starom gradu zaista je bitno jer nije lako pronaći značajna mjesta, a još teže je u njih ući, ako si bez vodiča. Možda sam od prvog grada novog svijeta očekivao više s obzirom da je veličinski približan San Juana, ali je organizacija grada, uređenost, stanje muzeja i bilo koji drugi dio funkcioniranja daleko na strani San Juana. Vratit ću se malo na sigurnosni kutak u gradu. Svi su prozori okovima zaštićeni od lopova i mjere osiguranja po svim objektima su velike, uključujući nošenje dugog oružja od strane zaštitara. Mi ipak nismo osjećali neku zabrinutost šecujući gradom, makar je očigledno da se strepi od krađa jer su imovne razlike između bogatih i siromašnih ogromne. Mnogo sam se nesigurnije osjećao na južnom dijelu Kariba nego tu u višemilijunskom gradu. Navečer smo bili gosti Carlosa i supruge mu Francuskinje koja je sreću našla u Santo Domingu. Obitelj koju smo upoznali u resortu Porto de Bahia s velikom je radošću bila naš domaćin u svom gradu tako da smo zahvaljujući njima upoznali noćni život jet seta Santo Dominga i na moje iznenađenje otkrili da veliki broj Europljana živi stalno naseljeno u prijestolnici DR. Svi koje smo sreli upravo su oduševljeni ukupnim stanjem, životnim uvjetima i mogućnošću obavljanja i otvaranja najrazličitijih poslova. Kuće koje su kupili i preuredili prave su vile s bazenima u središtu Santo Dominga s svim sadržajima za

koje u Europi plaćaju neusporedivo više. Na moje pitanje o povratku u Europu odgovorili su mi da o tome ne razmišljaju kao ozbiljnoj opciji u životu više. Znači, požurite u Santo Domingo (Svetu Nedjelju)...

1. 3. 2011., utorak

Ujutro je trebalo ispratiti prijatelja Marina koji je odletio za Hrvatsku s obećanjem da je za nekoliko tjedana već ponovno na Dori negdje na Kubi. Matko i ja smo otišli na jutarnju kavu s Carlosom na jednom vidikovcu uz more i uživali gledajući vještinu lokalnih surfera koji su krotili valove ispred hotela Hilton. Carlos se još jednom želio uvjeriti da smo se zaista dobro proveli u njihovom društvu i ponudio nam prijevoz helikopterom sa Samana. Bilo bi lijepo promislio sam, ali je naš vjerni rentirani 'kinezić' čekao da ga odvezemo kući. Zaista gostoljubivosti naših domaćina nije bilo kraja tako da sam polako počeo shvaćati zašto su mnogi Europljani sreću pronašli baš tu. Navečer smo se domogli naše Dore i dogovorili se da je sutra dan odmora i pripreme Dore za isplovljenje.

2. 3. 2011., srijeda

Do podne smo ulickali našu curicu i cijelo popodne proveli na otvorenom bazenu, sami dakako. Stalno smo imali osjećaj svih dana provedenih u Porto Bahiji da su svi zaposlenici tu samo radi nas jer drugih gostiju gotovo da i nije bilo. Za sutradan smo planirali gledanje kitova, posjet NP brodom, čišćenje podvodnog dijela Dore i povratak na sidrište ovaj put u Samana.

3. 3. 2011., četvrtak

U 8.00 ujutro već smo bili u brodiću od 7 metara koji je pogonjen vanbrodskom Yamahom od 60 KS s dva člana posade

i četvero gostiju hitao prema jednom od mjesta gdje su kitovi toga jutra zamijećeni. Skiper u jednoj ruci drži ručicu gasa, u drugoj mobitel, glisiramo brzinom od 18 čvorova i nakon pola sata plovidbe ugledali smo dva kita. Jedan mali i jedan veliki, mlado s majkom, lijeno plivaju zaljevom Samana uživajući kao i mi u jutrošnjoj bonaci. Na njihovu nesreću te lijepe trenutke jutarnjeg uživanja odlučila je prekinuti šaka ljudi raspoređena u tri brodice koja ih je počela proganjati u potrazi za što boljom snimkom i fotografijom. Početnu znatiželju zamijenio je osjećaj žalosti prema tim golemim sisavcima koje je čovjek pretvorio u svoj zabavni park i to u trenutku parenja i donošenja mladih kitova na svijet. Odjednom mi je prisjeo taj morski safari i bio sam sretan kad nam je nakon pola sata proganjanja životinja skiper konačno objavio da se vraćamo u Samana. Nekako sam drukčije zamišljao susret s kitovima, a ustvari kako je i moglo biti drukčije kad je najveća atrakcija i jedina prava mogućnost zarade u Samanau safari na kitove i traje jedva dva i pol mjeseca. Bespoštedna je borba za svakog gosta i zaradu koja je brza (40 US\$ po gostu cijena je jeftinijeg izleta), ali nedovoljna sadržajna i do kraja brutalna prema jadnim kitovima da bi je zapamtio kao lijepu uspomenu. Svoj prvi pravi i dugi susret s kitom od oko 18 metara imao sam na Rolex regati Middle sea race na kojoj je oko sat vremena po bonaci s površinom mora poput stakla uz nas plutao i lagano plivao dragi sisavac koji je sam odlučio prići nam na svega metar udaljenosti i zabavljati se s nama dok mu nismo dosadili. Gledati kitu u oči s metra udaljenosti doživljaj je kojeg nikad neću zaboraviti, a izlete ovakve vrste ne preporučujem jer su zaista brutalni prema onima koji to uopće nisu zaslužili pa ni pažnja ni uzvrat sa suprotne strane nije uopće intiman i prijateljski. Ovi kitovi zaista imaju jako dobre živce kad nas podnose makar bi samo jednim pokretom zabavni safari mogli pretvoriti u noćnu moru. I onda bi valjda opet bilo da je kit napao čovjeka, prevrnuo barku... Jadni kitovi, jadni mi...

U 10.00 sati zabrujio je motor naše Dore i kao da je predosjetila da ćemo to jutro nešto lijepo napraviti za nju. Od 11.00 do 13.00 sati ronili smo s bocama i potpuno očistili podvodni dio broda. Zadovoljni obavljenim poslom željeli smo provjeriti

koliko će se čišćenje odraziti na brzinu. 1 čvor razlike pri putnoj brzini na motor, naravno uz manje vibracije na propeleru, učinilo nam se da je i Dora zapjevala i zahvalila na takvoj brizi za čistoću. U NP Los Haities udaljen oko 10 nm odjedrili smo i u 15.00 sati već smo obilazili rukavce delti rijeke koja je potpuno obrasla mangrovima koji rastu izravno iz vode (mora) i pružaju sigurno utočište životinjskom svijetu NP-a u kojem prevladavaju ptice. Gumenjakom smo se dugo vozili pokušavajući zapamtiti put do mora. Imali smo sreće da smo iz prve pogodili put nazad i da glisirajući nismo oštetili propeler jer smo svakako željeli izaći iz riječnog labirinta prije sumraka. Povratak u Samana, ali ovog puta 111 nm orce, malo se odužilo pa smo se tek oko 22.00 sata usidrili u luci i prije odlaska na spavanje nakon ovog vrlo sadržajnog dana još jednom sve pregledali i pripremili za sutrašnju plovidbu prema Luperonu, gradiću na sjevernoj strani Hispaniole. Uh, umalo sam zaboravio napisati da sam ipak prije ponoći u domovinu poslao ocu Marinu sms s rođendanskom čestitkom, u želji da idući rođendan provedemo zajedno na Dori negdje na Pacifiku.

4. 3. 2011., petak

Kako smo se i dogovorili, već smo u 6 sati ujutro napredovali prema Luperonu. 120 nm, nije puno, razmišljam, budemo li imali sreće s vremenskim uvjetima možda bi još večeras mogli popiti pivo s nekim zanimljivim pustolovom koji se usidrio sa svojom jedrilicom u nadaleko poznatoj uvali Luperona zaštićenoj od hurikana. Vjetar nam nekako nije išao na ruku te je u više navrata potpuno stao, a kako ni prognoza nije bila naročito sklona jedrenju odlučili smo upaliti motor i doći do Luperona što prije. Ipak, tek u 22.00 sata našli smo se ispred ulaza u uvalu koja je poznata i po teškom prilazu koji se savjetuje samo danju. Sve raspoložive publikacije i karte nisu davale dovoljno podataka za točno utvrđivanje rute za slalom među koraljnim grebenima. Oko pola sata radili smo 'ratni' plan i eventualni plan povlačenja ako zapnemo na nekoj od pličina. I kako hrabre sreća

prati i nama se sreća osmjehnula u trenutku kad smo je zaista trebali. U daljini sam ugledao svjetlo lokalnog ribara kojeg smo dozvali i zamolili za pomoć pri ulasku u lagunu. Vrlo dragi i susretljivi, lagano su plovili ispred nas vodeći nas koridorom koji je sve samo ne dobro označen. Nakon desetak minuta ušli smo u lagunu prepunu jedrilica usidrenih jako blizu jedni drugima kao kod nas u špici sezone u hvarskoj luci. S dvadeset dolara izrazili smo našu zahvalnost ribarima kojima je taj iznos veći od cjelodnevnog uloga pa smo i jedni i drugi bili presretni završetkom današnje plovidbe. Iako umorni, onako pomalo uzbudeni prethodnim ipak smo bacili gumenjaka i otišli vani na pivo. 23.00 su sata, petak navečer, sigurno nešto radi. Nakon pola sata pronašli smo bar koji je upravo zatvarao, ali nas je vlasnik rado poslužio i popio piće s nama. Zauzvrat smo dobili friške informacije o zbivanjima u mjestu uključujući nabavu namirnica koje smo trebali prije odlaska za Kubu.

5. 3. 2011., subota

Dan svih mogućih pazara u gradu tako da nam se spiza pretvorila u avanturu. Kupili smo i meso sa štanda na kojem je bilo najmanje muha, ali to najmanje i dalje je toliko da vam treba snage da se na takvu kupovinu odlučite. Opet računamo, zdravi smo, ovi ljudi cijeli život jedu takvo meso, pa neće se valjda... i tako je ustvari sa svim namirnicama koje nisu konzervirane, a i one konzervirane tko zna tko ih je i kako konzervirao. Upoznali smo i Francka, mladića od 23 godine s jedva nekoliko razreda škole, ali izuzetne inteligencije i snalažljivosti. Franck nam je pomogao oko svega, čak nas je nagovorio na izlazak, subota je uvečer, a i zadnji dan na DR. Nekoliko sklepanih barova u glavnoj ulici i galerija likova koji su kao naručeni za predstavu dolazili i odlazili, ritam salse, merenge i bačate, tradicionalnih na DR, te novi ritam vrlo popularan na zapadnim Karibima regeton, otprilike nešto kao hispanjolski rap. Interesantno je da zapadnjačku internacionalnu muziku jedva poznaju. Ritmičnost i vještina plesa su urođeni pa smo mi sramežljivo gledali i tek

na veliki nagovor domaćih malo zaplesali. Sjetio sam se tu opet mog prijatelja Nenada Vlahovića, koji je oplovio svijet, a veliki je plesač, profesionalac. Joj da mi je bio samo djelić njegove vještine koliko bi se bolje osjećao. A disko muzike nigdje da i mi pokažemo da imamo konja (mene) za trku. Kako stvari stoje, u ovim dijelovima svijeta ja se prije povratka kući i neću imati gdje pokazati, a bojim se kako je počelo da nam se i dogodi takvo mjesto da bismo opet naletjeli na neke njihove plesne specijalce. Ipak tu večer naših je pet minuta slave iznenada došlo. U baru u kojem se skupe gotovo svi na kraju večeri bile su karaoke. A Matko je pivač profesionalac iz trogirске klape Tragos i to drugi tenor. „Let it be“ je u programu karaoka kao jedna od nekoliko stranih pjesama. I tako ovaj put Matko kao prvi glas, a ja jedva drugi glas, izveli smo za njih potpuno neočekivanu pjesmu, a Matkov glas i scenski nastup od nas je napravio pobjednike večeri. Pjevali smo posljednji jer smo izvanredno uvršteni u program uz izvođače koji inače imaju najveće izgleda za pobjedu. Kako je samo naš prijatelj Franck bio ponosan, jedva da je uspio primiti sve čestitke.

I tako smo se pobjednički oprostili od DR koja će s obzirom na toplinu ljudi koje smo sretali zauvijek ostati u našim srcima kao jedna vrlo posebna destinacija. Sreća da idemo za Kubu...

6. 3. 2011., nedjelja / 7. 3., ponedjeljak / 8. 3., utorak

Kako smo formalnosti vezane za odlazak riješili dan prije, naravno uz „nagradu“ zaposlenicima državne uprave i lučkom kapetanu, rano ujutro, nakon podizanja sunca, izašli smo iz lagune i još jednom se uvjerali da je 20 dolara nagrade ribarima prilikom ulaska u lagunu bio jako dobro i korisno potrošen novac. Razvili smo jedra i nošeni sjeveroistočnjakom od 15-ak čvorova zaplovili prema zapadu. Kasno popodne prešli smo u vode Haitija uz molitvu za sve stanovnike te siromašne i potresom te zaraznim bolestima potpuno razorene države. Jako lijepo krajolike gledali smo iz daljine i bez zaustavljanja, a osjećaj sjete

cijelo nas je vrijeme pratio. Ujutro smo već bili u kanalu između Haitija i Kube tako da smo jedva vidjeli obrise Haitija. Još jedna molitva i pogled prema naprijed, prema obzoru na kojem bi se za nekoliko sati trebala ukazati Kuba. Zaista smo imali sreće sa snagom vjetera pa smo s oko 8 čvorova brzine broda napravili 200 nm u jednom danu što je jedan od boljih i uspješnijih dana do sada po prevaljenom putu. I stvarno, za nekoliko smo sati ugledali Kubu i zaplovili prema Baracoi, luci koja je nekad bila ulazna luka za jahte koje su prvi put uplovljavale na Kubu radi sređivanja dokumentacije vezane za ulaz u državu. Naš prijatelj i savjetnik za Kubu, gosp. Nikola Batistić, koji već 20-ak godina živi na otoku, došao je do informacije da ipak trebamo produžiti još 100 milja prema zapadu jer se zadnjih nekoliko godina u Kubu jedrilicama ulazi preko marine Porto de Vita sa sjeveroistoka. Kako je vjetar polako počeo padati pred noć smo podigli spinaker s hrvatskim grbom i uz vjetar od oko 15-20 čvorova i našom prosječnom brzinom 9,5 čvorova mnogo ranije od očekivanog prevalili glavninu puta. Kad smo došli na dvadesetak nm od marine Vite skinuli smo spinaker i samo na jedro jedrili kako bi u zaljev ušli negdje oko 7 sati kad je već dovoljno dobra vidljivost za ulazak u još jednu kompliciranu uvalu za ulaz. Iako je jako plitko, put koji vodi do marine besprijekorno je označen pa nije bilo nikakvih problema u pronalaženju pravog puta do marine. Sada nam preostaje pričekati prvo doktora koji dolazi na brod pa redom nekoliko službi koje pregledavaju brod. Na sidrištu smo po uputi koje smo dobili na VHF od kapetana marine morali pričekati doktora koji je bio brz i ljubazan. Za pola sata već smo bili vezani u marini, a nakon samo desetak minuta došli su predstavnici svih službi zajedno. Vrlo profesionalni u pristupu poslu (pregledali su brod sa psom koji otkriva narkotike) oko sat vremena pregledavali su sve što ih je zanimalo s naglaskom na pregledu namirnica jer ipak dolazimo iz zemlje u kojoj su zabilježeni slučajevi kolere koja je prešla granicu Haiti Dominikanska Republika. Doktor nam je ponudio i antibiotike (besplatno) za preventivu od kolere koje smo popili. Nakon završenog pregleda broda dobili smo ulaz u državu i ja vizu koju sam platio 12 eura. Za razliku od DR gdje se službenici pokušavaju ogrebat i za novac ili neki dar, ovdje o tome nema ni go-

vora, ozbiljan i profesionalan pristup jedino je što ih interesira. Svaka čast na redu, disciplini i obavljenom radu tijekom pregleda. U svemu nije bilo ni trunke neugode, ali isto tako znam da su nam nešto nedozvoljeno pronašli ne bi sigurno popustili. E sad možemo reći dobro jutro Kuba, evo nas. U par crtica opis marine. Kao mala vojarna s velikim osiguranjem, petnaestak jahti vezano je u marini. Kubancima je pristup marinama potpuno zabranjen, a djelatnici marine mogu na brod samo u prisutnosti policije. To je naš prvi pravi susret sa životnim prilikama na Kubi, gdje policija ima apsolutnu moć i gdje se zakon potpuno poštuje jer su kazne i za male prekršaje drakonske. Naš susjed na jedrilici, kojemu je ovo već peta godina na Kubi, komentira da je Kuba odlična uz uvjet da nisi Kubanac. I stvarno sve naše dane na Kubi obilježila je upravo ova rečenica koja sadrži pravu istinu o životu i odnosima na Kubi. Putovnicu se ne može dobiti, samo zaslužni građani i to jedva jedvice. Slično je i s za Kubance luksuzima poput automobila, koji možeš kupiti jedino ukoliko si zaslužan građanin.

S druge strane toliko su veseli i dragi ljudi, a sa svojim siromaštvom se nevjerovatno lako nose. Ono što imaju doista dobro riješeno je zdravstveno osiguranje koje podsjeća na najbolje dane našeg zdravstva. I za razliku od ostatka Kariba, jako mnogo je visoko obrazovanih ljudi. I još nešto, muzikalnost, ples, glazba su više nego igdje način života. Joj što ćemo se tek ovdje zasramiti, već predosjećam. Moram reći da od Kube mnogo očekujem i da mi se već sada kao odredište jako sviđa, uz zadržku što je nemoguće ne suosjećati s Kubancima u njihovoj neslobodi i strahu od komunističke vlasti u kojem žive. Ostatak dana proveli smo u pripremama za sutradan i uzimanju rent a cara jer smo od najbližeg gradića Holguina udaljeni četrdesetak kilometara. Prije spavanja jedno neugodno iznenađenje. Rojevi komaraca u sumrak su nas iznenadili i naselili se u brodu. U vodiču upozoravaju na komarce u ljetnom razdoblju. Mogu misliti kako je liti kad smo s ovima ratovali cijelu noć.

9. 3. 2011., srijeda

Jutros smo se odlučili da ćemo iznajmljenim autom pokušati obići istočni dio Kube. Holguin, Bayamo i Santiago de Cuba tri su grada istočnog dijela otoka, svaki na svoj način važan. Holguin, meni najdraži, kulturno je i povijesno važan, toliko muzičkih, plesnih i glumačkih radionica za mlade. Cjelodnevni programi žive muzike i kabarea u kojima nastupaju mnogi, od djece do staraca, publika istih godina, turista nema na vidiku, baš dobro mislim se jer bi svojom nazočnošću sigurno poremetili autonomnost svih događaja. Matko je oduševljen, za njega je to Kuba koju je želio vidjeti i upoznati, nepromijenjenu Kubu i ljude koji ne žive dišući nego plešući i pjevajući. Koliko je samo CD-ova s raznim izvođačima kupio...

10. 3. 2011., četvrtak

Santiago de Kuba drugi je po veličini grad na otoku i ima oko 2 milijuna stanovnika. Dolazak u središte grada autom nije kompliciran. Parkirali smo se odmah uz katedralu koja je ustvari sami centar grada. U nekoliko ulica, koje nisu na moru zbijena su gotovo sva događanja u gradu uključujući i val novotvorenih butiga sa stranom robom. U svim malo boljim radnjama plaća se u konvertibilnoj valuti CUC koja je za veliku većinu Kubanaca nedostupna. Prosječna plaća visoko obrazovanog kadra na Kubi je 15 CUC-a mjesečno što je 12-13 eura. Kako je moguće da je onda Kuba prilično skupa, posebno u nekim stvarima. Rent a car posebno je skup tako da auto najmanje klase s osiguranjem dnevno košta 70 CUC-a (kurs 1 eur = 1,25-1,35 CUC-a). Kubanci se pokušavaju snaći na razne načine, a u svakom strancu vide metu za brzom zaradom po načelu 'zgrabi što možeš odmah'. Santiago je po tome posebno poznat i u kubanskim uvjetima. Matko i ja smo se toliko neugodno osjećali u svim dijelovima grada i u svako vrijeme jer je neprestano uz nas boravila grupica onih koji su baš u nama vidjeli spas i rješenje svojih financijskih problema. Od 5 do 75 godina starosti svi te vuku za rukav,

izravno pitaju za novac bez ikakve protuusluge. U baru ti prilaze redom i mole za jedno piće, pa drugo, pa cigarete, pa koji CUC da imaju za piće kad odeš i taxi do kuće. Upravo je nevjerovatno koliko nemaju sluha i mjere, da ne govorim poštovanja. Prvi put mi se dogodilo u životu da skrećem pogled i ignoriram potpuno ljude, uopće ne pokušavajući razumjeti što mi pričaju, koliko se nisko mogu spustiti i koliko su bezobrazni u svojim zahtjevima. Boravio sam u zemljama koje su mnogo siromašnije od Kube, u kojima se doslovno umire od gladi, ali ni izbliza napasnih u traženju pomoći kao tu. Nevjerovatno je da u dobrom restoranu u jednom trenutku oko stola bude nekoliko žicara. Navečer smo posjetili Tropicana kabaret, najpoznatiji u gradu i doživjeli svu raskoš kubanskih ritmova i plesova. I taman kad smo se malo opustili, usred programa je započelo žicanje. Krenulo je bezazleno, nešto za izvođače iako smo kartu prilično skupo platili, pa onda za druge izvođače, pa treće, pa osobe koje brinu o sigurnosti objekta i nas naravno, pa konobari... zahod se plaća pri svakom posjetu iako obično nema papira, a nerijetko i vode. U pola programa smo se pokupili jer su od jedne vrhunske predstave svojim žicanjem mjesto učinili ne više ugodnim. Umorni od borbe otišli smo na spavanje čvrsto odlučivši da rano ujutro krećemo dalje.

11. 3. 2011., petak

Opet nam se izvuklo jutro dok smo napustili Santiago grad žicara. Na jutarnjoj kavi ista priča s njihove, ali bolja priča s naše strane. Ni riječi razgovora osim na hrvatskom jeziku sa žicarima pa nakon što vide da ne razumijemo ni mote da žicaju lovu i ne skrećemo pogled prema njima odustaju. Sad bi još i ostali cijeli dan tu samo da vidimo bi li ova taktika upalila i u centru. Ipak, odlučujemo se za povratak u Holguin i Bayamo, dva gradića u unutrašnjosti koji ostavljaju potpuno drukčiji dojam o Kubi od Santiaga. U Bayamu su spomenici revolucije, sveto mjesto za pobornike revolucije i Fidela. Grad spomenik usred ničega. Kako nam je Bayamo predaleko od marine Vita, gdje nas naša Dora

čeka, odlučujemo se produžiti prema Holguinu koji nas je svojim ritmom života i dragim ljudima već u prvom susretu osvojio.

12. 3. 2011., subota

Do popodneva smo se bavili Dorom i najavom odlaska za nedjelju ujutro. Kasno popodne iskoristili smo za još jedan obilazak Holguina i večernji izlazak u Casa de la trova. U prvom dijelu večeri nastupaju djeca i starije osobe, a kako večer odmiče inicijativu preuzima ozbiljan bend. Matko, drugi bariton iz klape Tragos i bivši profesionalni muzičar, zadovoljan je i izvedbama i programom, a ja se sa svojim skromnijim znanjem o glazbi samo mogu složiti da sve skupa izgleda i zvuči zaista dobro. Za razliku od Santiaga ovdje se rijetko tko otvoreno žica i svugdje se osjećamo ugodno, ali se ipak vrijedi čuvati ulazaka u „prijateljstvo“ s lokalnim pukom jer onda opet polako počinje kubanska priča s nastojanjem da se izvuče što se god može. Neizostavna je priča o djeci u obitelji i kako bi dobiveni novac baš na njih potrošili. Ukoliko padnete na priču već za pola sata uvidite da su novci otišli na pivo ili rum, djeca će se već nekako snaći kao i majke koje često rađaju u dobi od 14-15 godina. Onda bake preuzimaju brigu o djeci, a majke ponovno pokušavaju pronaći muškarca svog života, ponovno rađaju, ali malobrojne obitelji ostaju na okupu u obliku u kojem smo mi navikli. Na Kubi više obitelji često žive pod istim krovom. Kako su djeca od različitih roditelja dvije bake čuvaju svoje unuke koji često ne da ne sličje jedni na druge nego imaju i različitu boju kože.

Ipak jedna stvar me iznenadila, usprkos vrlo niskim higijenskim standardima, u objektima svih vrsta osobna higijena je na vrlo visokom nivou. Niti u jednom trenutku nisam osjetio neugodan miris tijela bilo koje osobe koja je boravila u našoj blizini pa čak ni za vrijeme vožnje u prepunim autobusima (guagva, u prijevodu autobus).

Sljedeća stvar koju nije lako prihvatiti na Kubi je neposlovnost. Vozači taksija najbolji su primjer širom svijeta kao osobe s izuzetno razvijenim osjećajem za poslovnost najrazličitijih oblika.

Na Kubi nije lako jer te i oni operu prvom prilikom ne mareći za sutra i koliko su ustvari svojim postupkom sebi naškodili. I to je pravilo na Kubi da oni koji imaju posla sa strancima računaju da su barem nekoliko puta pametniji i da strance mogu vrtjeti oko malog prsta, a zbilja je suprotna jer je izoliranost Kube ostavila traga na ljudima pa su u svojim igricama toliko prozirni da ispadaju i gluplji nego što jesu, a generalno su (neka mi oprostite) vrlo neinteligentan narod. Razina kulture i ponašanja kod većine Kubanaca zapela je na srednjem vijeku i bacanju otpadaka svugdje samo ne u kante za smeće koje su uredno postavljene i prazne. Od potpuno neobrazovanih do visoko obrazovanih preko studentske populacije gotovo svi imaju iste navike vezane za bacanje otpadaka. Našlo bi se takvih stotinjak teško razumljivih postupaka koji se odnose na sve sfere života.

13. 3. 2011., nedjelja

Do 16.00 sati sređivali smo Doru, malo ovdje, malo ondje, vrijeme je brzo prošlo. Nakon brzo riješenih formalnosti za izlazak iz marine Vita digli smo jedra i nastavili plovidbu prema zapadu. Bočni vjetar puhao je sa sjevera cijelu noć snagom od oko 15 čvorova bez velikog vala. S oko 8 čvorova prosječnom brzinom brzo smo i ugodno napredovali. Zaista od Luperona u DR nas prati velika sreća s vremenom. Promislio sam samo da se nastavi ovako.

14. 3. 2011., ponedjeljak

I dalje plovimo mirnim morem s vjetrom koji je taman toliko jak da jedrimo brzo, a istovremeno vrlo ugodno jer vjetar ne podiže velike valove. Lovimo štapovima ribu i puštamo je, pravi sportski ribolov. Jednu tunu od desetak kila zadržavamo i od nje Matko radi odreske koje u malo limunovog soka čuvamo i jedemo kad nam padne napamet, a pašticama od tune koju spremamo s ostatkom tune već nam se odavno pokazala kao

jako zahvalno i ukusno jelo.

Cayo Coco, Cayo Guillermo i cijeli niz otoka, otočića i hridi koji leže paralelno uz veliki otok ostaju iza nas, nekoliko puta smo se zaustavili i okupali u kristalno čistom moru.

15. 3. 2011., utorak

Plovidba iz snova se nastavlja, vjetar nas prati i danju i noću bez promjena u snazi, tako da 16 čvorova manje-više stalno puše, jedra su u leptiru s tangunom, brod potpomognut pilotom sam vozi, a nama vrijeme leti. Varadero, najpoznatiji turistički grad i marina Darsena koja je smještena najbliže centru naše su odredište i pred kraj dana ulazimo u marinu u kojoj je petnaestak jedrilica.

Nikola Batistić najpoznatiji je Hrvat na Kubi koji je svojim znanjem u telekomunikacijama i profesionalnim odnosom prema poslu te nadasve odličnim razumijevanjem posebnosti života na Kubi i komunikacijom s Kubancima učinio da je Ericsson Nikola Tesla jedna od najpriznatijih kompanija na otoku. Na moju veliku sreću Ozren Bakrač me uputio na dr. Križu koji je veliki Nikolin prijatelj. Kako je Nikola s kolegama upravo dovršavao posao u Varaderu, pripremljenu tunu imali smo s kim podijeliti i napraviti pravu hrvatsku feštu na Dori usred Varadera. Na najljepši mogući način započelo je moje prijateljstvo s Nikolom bez kojeg Kuba za mene ne bi sigurno bila ista. Nikola, sa svojih 60-ak godina, čovjek je s nevjerojatnom energijom, uvijek tu, spreman pomoći u tolikoj mjeri i s toliko srca. Nikada u inozemstvu nisam sreo Hrvata koji bolje i zdušnije brani hrvatske interese i propagira hrvatstvo na sebi svojstven način nošen svojom istinskom ljubavi prema domovini i njenim građanima. S tim posebnim darom i radnom disciplinom učinio je da Ericsson Nikola Tesla u sferi veza istisne jake svjetske konkurente i preuzme manje-više sve njihove poslove na Kubi.

16. 3. 2011., srijeda

Rano ujutro već smo bili spremni za polazak, ali između nas i polaska za marinu Hemingway u Havani udaljenu 75 nm ispriječile su se beskrajne kontrole broda od strane službenih organa. Iako smo već prijavili ulaz u Kubu i jedrili samo kubanskim teritorijalnim vodama, dvosatni pregled uključivao je i dvije vrste pasa koji su sat vremena njušili po brodu. A nama je svaka minuta dragocjena jer ako do sutona ne uđemo u marinu Hemingway do jutra moramo čekati ispred marine pravo na ulaz. Naše molbe za požurivanjem nisu se baš odrazile na brzinu kontrole, ali smo ipak u 10.00 sati isplovili. 75 nm u 9 sati plovidbe, je li moguće to ostvariti? Ne želimo puno voziti motorom pa molimo Eola da još danas bude milostiv prema nama i podari nam dovoljno vjetra da prije sumraka stignemo do odredišta. U znak štovanja grčkog boga Eola sva obiteljska plovila obitelji Lemešić nosila su njegovo ime. Možda djelomično i zato i ovog puta Eol je bio vrlo velikodušan te nam je podario 20 čvorova istočnjaka.

16. 3., srijeda - 3. 4. 2011., nedjelja

Oko 3 sata popodne nošeni istočnjakom snage od oko 20 čvorova koji je puhao iz čiste krme ugledali smo visoke građevine Havane. Približavajući se gradu, a kasnije i ploveći na udaljenosti od oko pola milje od grada, dobili smo dojam koliko je grad velik i kako ne samo svojom veličinom i naseljenošću (oko 3,5 milijuna stanovnika) nego i svojim rasporedom zaista pripada svjetskim metropolama. Već na prvi pogled vidimo arhitekturu koja pripada nekom drugom vremenu, kao da se vrijeme zaustavilo početkom šezdesetih godina. I zaista Havani kao gradu kao da je netko prekinuo razvoj u jednom trenutku. Raspored građevina po gradu, širina ulica i planski raspored ne mogu se ne primijetiti kao i velika razlika između bogatijih i siromašnijih dijelova grada. Velike hotelske zgrade smještene su jedna uz drugu u predjelu grada koji se zove Miramar, a vjerojatno najpoznatiji među njima je hotel Riviera u kojem je 50-ih godina snimljen glasoviti film „Bal na vodi“ s Ester Williams.

Nezaobilazna je uloga Ernesta Hemingwaya u životu Havane, a mnoga mjesta u koja je zalazio i danas su slavna jer su služila kao dnevni boravak slavnog pisca. Floridita ime je bara u kojem je Ernest provodio dane pijući Daiquiri, piće koje se sastoji od bijelog ruma, šećera, limuna i mljevenog leda. Dos Ambros pak ime je hotela u kojem je stalno imao sobu u staroj Havani iako je u posjedu imao i veliku fincu (imanje) u jugoistočnoj Havani u dijelu grada San Francisco de Paula.

3. 4. - 15. 4. 2011.

Tropicana i Parisien kabareti su vrhunske kvalitete i svjetski poznate atrakcije, a moj ukupni dojam je da Kubanci samo četiri stvari rade jako dobro i to ovim redom:

1. Ples, stvoreni su za ples, bude se i odlaze na spavanje u ritmu kubanske muzike, gotovo svaki stanovnik uz muziku nesvjesno drži ritam i barem pleše pokretima glave. Takvu ritmičnost i kvalitetu plesa teško je i zamisliti;

2. Cigare, vrhunska kvaliteta, najviše cijene Cohibu;

3. Havana rum, ali i mnoge druge nama neznane marke izuzetne su kvalitete;

4. Pjevanje, možda nisu toliko dobri izvođači koliko su dobri plesači, ali kombinacija izvedbe pjesme uz ples čini ukupan dojam ponovno izuzetnim najviše zbog načina na koji osjećaju muziku i predaju se ritmu. Možda im se može uzeti sloboda, ali ne pokušavajte im oduzeti glazbu, bez nje bi vjerojatno brzo umrli od tuge.

Havana je grad u kojemu živi oko 3,5 milijuna stanovnika i ustvari je svjetska metropola koja je zaostala u razvoju, ali ima sve preduvjete da jednom ponovno zablista starim sjajem. Stara gradska jezgra vrlo je interesantna i živa, život se kao i u mediteranskim gradovima događa na ulicama pa stari grad postaje nezaobilazno mjesto za izlazak i provod. Za razliku od ostalih dijelova Kube i ostatka grada, Havana Vieha (stara) održava se čistom i urednom, a sve veći broj Paladara (malih privatnih restorancića) daju poseban draž izgledu nekih ulica. Paladari su

mali objekti sa svega nekoliko stolova jer država ne odobrava posjedovanje većih privatnih objekata. Često se nalaze unutar stanova ili privatnih kuća pa se na istom kuhalu kuha hrana i za ukućane i za goste. Najmanji paladari imaju samo jedan stol za goste.

Mjesec dana proveo sam u Havani pokušavajući steći pravi dojam i mišljenje o svemu što sam vidio i doživio. I ovaj tekst namjerno pišem s vremenske distance od 20-ak dana nakon što sam 15. 04. odjedrio iz Havane za Bahame. Želio bih formirati neko jedinstveno mišljenje o Havani i Kubi uopće, ali u državi u kojoj su za mene neke stvari izuzetne u kvaliteti, a opet druge nevjerojatno loše i razočaravajuće to uopće nije lako. Jedno je pak sigurno, Kubu treba vidjeti, ostati malo duže (barem dva tjedna) i obići i manje gradove u unutrašnjosti zemlje. Možda u razgovoru s onima koji su Kubu dobro upoznali i ja vremenom stvorim generalno mišljenje. Za sada se ne usuđujem...

P. S. Ponovno se moram zahvaliti Nikoli Batistiću koji mi je mnogo pomogao za vrijeme mog boravka u Havani i koji je vrlo uspješni promicatelj interesa Hrvatske na Kubi.

14. 4. 2011., četvrtak

Marin i ja jedva smo se probudili nakon posljednjeg i oproštajnog izlaska na Kubi u kojem sam imao prilično težak zadatak da Marina, koji je kasno popodne stigao umoran od dugog leta iz Hrvatske preko Pariza za Havanu, upoznam s kubanskom prijestolnicom u nekoliko sati. Nemoguća misija uspješno je apsolvirana, ali je zato jutro poslije bilo možda i još zahtjevnije jer je samo velika disciplina i odlučnost posade da se isplovi prema planu i na vrijeme spasilo stvar pa je naša Dora nakon potvrđivanja izlazne dokumentacije isplovila točno u podne iz marine Hemingway. Točno prema naređenju pomorske policije isplovili smo prvih 6 nm u kurs 0 jer su se vojne vježbe na moru održavale u smjeru istoka prema luci Havana. Nakon punih 6 nautičkih milja okrenuli smo u naš pravi kurs za Nassau na Bahamima. Naravno, ne direktno jer nas pojas jako plitkog mora

i vrlo zahtjevne plovidbe čeka u moru oko Bahama koji su vrlo plitki i u većem dijelu neistraženi tako da udaljavanje od striktno zadanih ruta može biti fatalno i rezultirati nasukavanjem i često gubljenjem broda zbog tehničke nemogućnosti odsukivanja. Golfska struja koja svoju golemu snagu upravo između Floride i Bahama najjače pokazuje pomogla nam je da plovimo brzinom od 10 i više čvorova umjesto uobičajenih 7,5 čvorova.

Do samog ulaska u pličine Bahama naša saveznica nas je gurala takvom snagom da smo oborili svoj brzinski rekord i u 12 sati plovidbe napravili točno 120 nm. Kad smo se domogli Riding Rocka, prvih ulaznih vrata u Bahame s jugozapada, negdje oko 13.00 sati (15. 04.) struja je izgubila svoju snagu i naša brzina se vratila na uobičajenih 7,5 čvorova.

I tih 7,5 čvorova izgledalo je jako brzo i zastrašujuće jer smo narednih 70-ak milja plovili na 3 do 4 metra dubine ostavljeni na milost prirodi ufajući se da su navigacijske karte dovoljno precizne u ovim ne do kraja istraženim područjima. Ustvari, prvi put od našeg odlaska iz Splita smatrao sam da nam je osim vještine potrebna i doza sreće da se provučemo ovih 70-ak milja. Prvih nekoliko sati nismo skidali pogled s dubinomjera, a onda se dubina stabilizirala na 3,2 metra, znači nemamo niti metar mora ispod naše kobilice. Kako je vrijeme prolazilo nekako smo sve rjeđe pogledavali na dubinomjer i osjećali sve manju napetost zbog plovidbe tako plitkim morem. Kad se smračilo više ni od vizualnog pregleda terena ispred nas nije bilo pomoći, ali smo već nakon 50 prijeđenih bahamskih milja imali kakvu takvu sigurnost u preciznost navigacijskih instrumenata.

NW Channel sjeverno od otoka Andros i oproštaj od pličina apsolvirali smo u 22 sata te dubinu od 3 metra trenutno zamijenili s dubinama od preko 2500 metara. Tongue of the ocean ime je jezika oceana, doslovno prevedeno, koji se s velikom dubinom mora uvukao među bahamske pličine. Upravo je nevjerojatan taj dodir plitkog i dubokog mora na kojem su struje vrlo jake, a bogatstvo ribljeg fonda fascinirajuće. Da imamo puno ozbiljniji ribarski brod nakon desetak sati ribolova samo panulom imali bismo premalo mjesta u frižiderima za pohranjivanje svog ulova. Jedini uvjet da se ulovi riba osim dobrog ribarskog alata je da se neposredno nakon zagriža za udicu što brže izva-

di do broda osim ako ne želite loviti samo riblje glave koje vam obično ostanu na udici jer dok izvučete ribu na palubu tko zna kakvi predatori iskorištavaju svoju priliku i nemilosrdno odnose ulov dočaravajući nam zgodu iz slavnog romana *Starac i more* Ernesta Hemingwaya. U jednom mi je trenutku palo na pamet da smanjimo brzinu broda i da se vučemo za brodom gledajući s maskom za ronjenje koje sve to ribe ispod brazde broda obitavaju, ali na licu mog prijatelja Marina Bosotina vidio sam da nije ni malo spreman eksperimentirati sa mnom kao mamcem za ribe pa je moja ideja ostala neostvarena.

Od otoka Andros do otoka New Providence probijali smo se kontra struje i ne tako velikog vala na motorni pogon. Jedva 5 čvorova brzine nasuprot sinoćnjih 10 izgledali su prilično jadno, ali kako smo ionako na odredište stizali ranije od planiranog vremena dolaska, smanjena brzina došla nam je kao naručena. U 7 sati ujutro po dnevnom svjetlu uplovili smo u luku Nassau, glavni grad Bahama i definitivno jedno od najvećih destinacija velikih putničkih brodova na svijetu. Ulaz u luku koji je prilagođen tim grdosijama omogućio nam je da uplovimo bez neke posebne pažnje, lako pronađemo carinski gat i zaista brzo napravimo ulaznu dokumentaciju uz cijenu permita od 300 US dolara za godinu dana. Ukoliko se Bahami napuste na duže od tri mjeseca unutar jedne godine permit prestaje važiti i treba ishoditi novi.

Nakon čekanja na sidru do 14 sati operativci marine i resorta Atlantis dozvolili su nam ulaz u dupkom punu marinu za koju je na sreću Marin davno prije rezervirao mjesto jer u protivnom ne bi bilo nikakve šanse pronaći mjesto usprkos cijenama priveza za koje su astronomske. Kako već odavno imamo rezervirano mjesto u najposjećenijoj i najskupljoj (cijena 8 US\$ po stopi dnevno plus voda i struja) marini u Bahamima javljamo se operativi Atlantis Marine i pronalazimo svoje mjesto u super luksuznom resortu Atlantis. Zaista, nema slobodnih mjesta, sve je odavno rezervirano jer je u doba blagdana Uskrsa, posebno za Amerikance, najinteresantnije izletišta upravo ova marina sa svim što nudi. A nudi čudo toga. Samo akvarij s preko 100.000 primjera morskih organizama iz podmorja mogao bih gledati danima. Od malih koraljnih ribica do velikih manti i mor-

skih pasa, od zubaca do ogromnih kirnji. Kupanje s dupinima i morskim lavovima jedinstveni su događaji posebno za djecu koja u tim druženjima gube strah od predivnog podmorskog svijeta. Najbolji primjer su dvoje Marinove i Gracijeline djece u dobi od 7 i 10 godina koji su početni strah od dupina i morskih lavova u nekoliko druženja potpuno razbili i bez ikakvog straha i najmanjeg osjećaja nelagode nastavili igru sa sisavcima koja je rezultirala eliminiranjem otpora prema kupanju u ne baš bezazlenom moru Bahama. Dugo sam gledao Marincita i Gracijelitu u njihovoj igri i razmišljao o tome je li držanje životinja u zatočeništvu mogu opravdati ovakvim rezultatima koje djeca ostvaruju u tim druženjima. U nijednom trenutku nisam imao osjećaj da su životinje nesretne u zatočeništvu jer zaista žive u zlatnom kavezu što se uvjeta tiče. Promatrajući i danju i noću taj predivni podmorski svijet i sam počneš komunicirati s njim, a kako sam se već odavno u Karibima iz ribolovca pretvorio u promatrača riba, ova nova vrsta komunikacije s tim svijetom došla mi je i kao nagrada za pozitivnu preobrazbu. Teško će mi biti odgovoriti na pitanja prijatelja ribolovaca o trofejima koje sam ulovio kad im mogu više ispričati o trofejima s kojima sam na neki način komunicirao i uživao u osjećaju da sam naučio lekciju o poštivanju života u prirodi bez nametnutih ribolovnih zabrana, već iz potrebe da i sam zaštitim taj u krajnjem slučaju i naš svijet.

U Atlantisu se i odrasli pretvore u djecu. Kako? Desetak tobogana, jahanje u kolutu umjetnom rijekom koja prolazi velikim dijelom tog zdanja, a usput u nekoliko trenutaka samo staklena stjenka te dijeli od morskih pasa i drugih morskih grabežljivaca koje u početku i ne vidiš pa se na izlasku iz toboganskog mračnog tunela izravno suočavaš s velikim ribama. Na trenutak zastrašujuće za odrasle. Djeca to sve lakše prime i prožive i opet se kroz igru približe čarima podmorja i prirode uopće. Klasična zamka Atlantisa je golema kockarnica kroz koju vode svi putovi uključujući i oni za bazene i plaže. Kockati smije svatko tko uza sebe ima dolare. Točiti alkoholno piće maloljetnicima ispod 21 godinu zakonom je strogo zabranjeno i doslovno se provodi stalnim kontrolama, ali kocka je zato dozvoljena svima. Nemilosrdno se gubi novac u kockarnici, ali je za većinu pridošlih koc-

karnica nezaobilazno mjesto u dnevnom i noćnom programu. Siguran sam da njih akvarij i druge radosti ne interesiraju, ali oni su ti koji svojim gubicima u kockarnici pokrivaju održavanje akvarija pa im zato hvala. Eto i od kocke barem posredno neka korist. 12 dana Atlantisa brzo je prošlo, nisam upoznao Bahame na način na koji sam želio, ali za to će biti prilike ove jeseni. Istovremeno tih 12 dana sam se potpuno vratio u djetinjstvo neizmjerljivo uživajući u raznim vodenim igrama. Shvatio sam i filozofiju ovakvih kompleksa u kojima svi članovi obitelji pronalaze nešto za sebe. Kao što se u šoping molovima provode popodneva tako se ovdje provode dani.

Nekoliko crtica o Nassau

U golemom naselju Atlantisa disciplina se nekako uspijeva održati kod inače ne baš radišnih i daleko od radno discipliniranih stanovnika glavnog grada Bahama. Glavna ulica još nekako i funkcionira, ali već u sljedećoj ulici nailazim na smeće koje tu godinama stoji. Ljudi su u nekom svom usporenom ritmu potpuno nezainteresirani i bezidejni. Kako se relativno lako zarađuje, a i država ima neke programe potpore siromašnima, doima se da nitko ne brine mnogo o budućnosti. Jedino zaista loše i ono što sve bez razlike pogađa su uragani koji znaju biti nemilosrdni. Godinama zaobilaze neka područja, a onda se na njih sruče svojom ubojitom snagom ostavljajući pustoš i nerijetko veće ljudske žrtve. Idilu prirode i mogućnosti lagodnog života narušavaju i izuzetno vruća i vlažna ljeta koje je najbolje ne provoditi u Bahamima po preporuci čak i domaćih turističkih djelatnika.

Cijene su općenito vrlo visoke i život je vrlo skup na Bahamima, čak su i cijene ribe i rakova prilično visoke u zemlji u kojoj se jastoga može izvaditi gotovo svugdje na dubini već od jednog metra, a na panulu je teško izvući cijelu ribu na palubu broda jer je prije toga neka grabežljivica skratila skoro do glave. Ipak one prave i sačuvane od turista Bahame očekujem u sljedećem posjetu jer oni počinju pedesetak milja južno od Nassaua, u go-

lemom prostranstvu plitkog mora, prekrasnih plaža i domicilnih ljudi koji žive od onoga što priroda daje. Za njih je odavno vrijeme stalo, a nautičari koji su obišli te krajeve puni su hvale za viđeno i doživljeno. Veliki je broj onih koji su projedrili cijeli svijet i za taj dio Bahama misle da je na samom vrhu onoga što priroda može čovjeku dati u trenucima svoje dobronamjernosti i gostoljubivosti. Zato se jedva čekam vratiti u Bahame, Dora je već nemirna i mora ići dalje, doviđenja Bahami i tirkizno toplo more. Dobro jutro Ameriko (onoj koja se odaziva na ime SAD ili USA)!

28. 4. 2011.

Nassau, Bahami

Uh, već je 28. Pripremamo se isploviti iz Nassaua, Marin je spreman, Dora isto, ja još ne. Moram se javiti doma i ženi čestitat godišnjicu braka, dvadeset i prvu. Čestitam joj što je izdržala posebno u ovoj zadnjoj godini u kojoj sam lutajući svjetskim morima dosta izbivao iz kuće. Lako je tako kad netko brine zajedničke brige, onaj drugi onda može jedrit, da jedrit, projedriti sve živo, uzduž i poprijeko. Bio sam brz jer smo trebali isploviti za vrijeme plime i ukrcati gorivo na pumpi za koju uopće nismo bili sigurni da joj zbog pličine možemo pristupiti. Ipak smo riskirali i digli gumenjaka te pripremili Doru za debelo more. I tako mi krenemo prilaziti pumpi, Marin na provi gleda dubinu (pličinu), a ja oprezno na timunu. Znamo da je dno pješčano i znamo da će se more dignuti još dvije stope u sljedećih sat i pol, tako da i ako se nasučemo plima će nas odsukati. Uopće nije neobično vidjeti brodove koji se namjerno nasuču umjesto bacanja sidra, a onda ih plima odsuče pa nastave plovidbu. Ipak volio bih izbjeći i trenutno nasukavanje. Gledamo u navigacijske instrumente i pokušavamo, prvi put, drugi, treći... već se uru vrimena vrtimo uz jedno kraće nasukavanje. Odustati ne možemo jer kanti nemamo, a i gumenjak je dobro vezan na palubi. Već razmišljamo kako ćemo ipak trebati spustiti gumenjaka pa jedno 400 litara donijeti u kantama koje tek treba pronaći.

Optimizam nas ne napušta, kopamo po brodu i nalazimo neku staru kartu na kojoj vidimo da je pristupiti moguće sa suprotne strane od one na koje nas upućuje moderna navigacija. Nema nam druge nego po staroj karti, a ako ne prođemo... Stara karta, alkari Bosotina i Lemešić pogodili u sridu i domogli se pumpe. Čestitamo jedan drugome, a slaviti ćemo kad pronađemo izlaz iz labirinta po mogućnosti prije oseke. Rekordno brzo ulili smo gorivo i istim putem izašli u kanal. Dora ima otvoren put prema otvorenom moru, otvaramo bocu vina, slavimo slobodan prolaz i otvoreno more. Čekaj Marine, gdje ćemo u Fort Lauderdale na Floridi ili sjevernije? Meni je svejedno, Marin navija za sjever. Ajmo na sjever pa dokle stignemo, putem ćemo odlučit. I tako bez informacija s interneta krenusmo u novu avanturu. Palo mi je napamet koliko smo planirali gdje ostaviti brod za vrijeme sezone uragana i koliko smo brzo promijenili odluku. Tko zna je li i igra u Atlantisu utjecala na odluku, ali nema druge, kurs 0 stupnjeva, sjever, idemo ako treba do New Yorka. Kako sada znamo barem gdje ne idemo, radimo na ruti za sjever. Dvije su mogućnosti, prva, naizgled bolja i brža između USA i Bahama koristeći golfsku struju s krme ili konzervativnija u Atlantski ocean istočno od Bahama bez pomoći struje, ali sa čistijim vjetrovima i prognozom koja ide u prilog takvoj odluci. Nije lako odustati od moćnog saveznika i odreći se čak 3 čvora ubrzanja, ali ista ta struja ukoliko zapuše jači vjetar sa sjevera može stvoriti vrlo neugodan val i onemogućiti plovidbu najbližim putem, da i ne spominjem da u tim trenucima nema pomoći u brzini nego suprotno, jer je utjecaj oštih valova sa prove puno jači od snage struje sa krme. Plovidbom od Hrvatske do Bahama odavno sam shvatio da sam sve više pobornik konzervativnih rješenja. Marin se brzo složio s odabirom rute makar nam je stalno tukla po glavi misao kako su tri čvora tri čvora i zamisli da imamo pomoć struje gdje bi već bili. S druge strane imali smo idealne uvjete za jedrenje sa stalnih 9 čvorova brzine tako da u prvoj noći nismo izgubili puno u odnosu na drugu rutu, a uštedjeli smo 15-ak sati rada motora. Kada je sutradan uvečer zapuhao sjeverac i omogućio nam ugodno jedrenje uz vjetar gotov na ruti shvatili smo da nam je taj isti ugodni vjetar i saveznik na drugoj ruti trebao biti ljuti protivnik. Dobru odluku pripri-

sali smo iskustvu, učenjem na vlastitim pogreškama i u nastavili uživati u jedrenju.

U knjigama i vodičima smo pročitali da je Charleston, luka i glavni grad države South Caroline, prilično dobar izbor te da postoji mjesto na kojem bi mogli izvaditi Doru uzvodno uz rijeku 14 nm od mora što mjesto čini mnogo manje izloženo uraganima nego na samoj obali oceana. I tako smo nakon 250 nm od Nassaua shvatili da smo na pola puta do našeg cilja Charlestona. I dalje smo jedrili, vjetar je polako padao, pa smo u zadnju noć ušli ploveći na motorni pogon, bez vjetra, ali i bez vala. Opet vrlo ugodna plovidba i dolazak u luku u 8.00 sati ujutro. City marina bila je logičan izbor jer je bila najbliža starom dijelu grada i vrlo pristojnog gaza tako da nismo ovisili o plimi i oseci. Kada smo doznali da je i škver u koji želimo ići u vlasništvu iste marine, još lakše smo mogli doći do informacija i konačno odlučiti gdje s brodom u narednih 6 mjeseci. Prvo uplovljavanje Dore u USA prošlo je u najboljem redu, carinik je došao u marinu, a iz ostalih službi nisu pokazali ni najmanju želju da dođu u nekakvu kontrolu. U 15-ak minuta riješena je cijela ulazna dokumentacija. Za uru već smo bili u šetnji gradom čije su ulice mnogo više nalikovale europskim nego američkim. Što se tiče ljepote pogodili smo nema što. Ono važnije je izgled i pozicija škvera, ali i to ćemo znati uskoro. 40-ak minuta vozili smo se autom do škvera i odmah po dolasku shvatili da smo imali sreće prilikom odabira. Zaista zadovoljni zaputili smo se prema marini i vratili se na našu Doru. Skroz smo zaboravili na lampugu od 10 kila koju smo uhvatili i koju smo ostavili u frižideru. Promislio sam kako bi bilo lijepo da znamo nekog iz domovine koji živi tu pa da ga iznenadimo darivajući mu svježju ribu. Nazvao sam prijatelja doktora Držu u Zagreb koji je već 4 puta jedrio na Dori od odlaska iz Splita. Kad sam mu rekao gdje smo ispalio je kao iz topa: - Pa susjed iz Splita ti već 8 godina živi tu! Stvarno, doktor Zoran Rumboldt, iz Lovretske 1, ja sam živio na broju 3 iste ulice, brat slavnog režisera „Lavandermena“ Zvone i sin poznatog liječničkoga bračnog para iz Splita, nadareni muzičar, a danas vrlo uspješan radiolog živi sa suprugom Tihanom i troje djece u blizini marine. Ekspresno dolazim do broja, zovem, a ono se stvarno Zoka javlja na telefon. Zoka, ja sam, Leo susid.

Di si, pita me? A di ću bit, evo me u Charlestonu. Za trenutak muk s druge strane slušalice, a onda: - Di u Charlestonu, začuđenim će glasom? Da skratim priču, za pola ure cijela obitelj je bila na Dori, a ja sam konačno znao gdje ću s ribom. Rumboldti su s oduševljenjem prihvatili svježe ulovljenu i očišćenu ribu.

A sada slijedi drugi dio ove nevjerojatne priče i susreta s dragim prijateljem o tome kako sam postao građanin Charlestona. Obitelj Rumboldt odmah mi je ustupila novog golfa na korištenje koliko god dugo budem boravio u gradu, a imaju i „staru“ kuću u centru grada koja im je s obzirom na brojnost obitelji malo premala pa su uselili u drugu, a ova je za rodbinu i prijatelje kad dođu. I tako je Marin otputovao, Doru sam odveo u brodogradilište, a ja sam se uselio u kuću. I sada imam i kuću i auto i brod na raspolaganju. Za mene je ova Amerika stvarno započela kao pravi američki san. Hvala vam Rumboldti od srca, uz vas se zaista i ovdje osjećam gotovo kao kod kuće. Kako nevjerojatna priča može biti još nevjerojatnija - slijedi u nastavku.

Martina, cura iz Splita na post diplomskom u Charlestonu, pomaže u čuvanju djece Tihani i Zoranu. I sutradan Martina na ulici sretno Nevena iz Sarajeva koji je već 16 godina, a što drugo nego doktor u privatnoj klinici u Charlestonu i govori mu da je Leo iz Splita, zaboravljajući mi prezime, dojedrio iz Splita na putu oko svijeta do tu. Neven je kao iz topa ispalio: - Je li to Leo Lemešić? Martina je naravno ostala u šoku odakle Neven zna za mene. Prije dvije godine Neven je zajedno sa suprugom i prijateljima u firmi u kojoj sam bio direktor i suvlasnik iznajmio jedrilicu tako da smo se osobno upoznali. Da je mali svijet znam, ali da je ovako mali to je već malo previše. Pa onda dolazi na red priča o Draženu Romiću, koji je vlasnik izvanrednog restorana „Barsa“ (ne zna se je li po Barceloni i Messiju ili jednostavno BAR SARajevo) u King street ulici u Charlestonu i koji ima hvarske korijene. Ni sam ne znam kako sam pronašao malo slobodnog vremena da napišem ovih par crta između obveza oko vađenja broda, skidanja jarbola, pa do svih mogućih servisiranja i stavljanja naše princeze Dore u spavajući mod i svakodnevnih druženja s dragim ljudima koji kao da se međusobno natječu tko će mi više i bolje ugoditi i ako bilo što zatreba pomoći. Prošlu nedjelju Zoran je pozvao obitelj Radovanović

iz Dubrovnika, koja živi u Charlestonu, na gril u „moju“ kuću i ispeka meso na gradele s kumpirima i nekoliko vrsta salate, dva deserta... Pravo obiteljsko druženje uz barbique, kao iz američkih filmova uz hrvatske aktere.

Već je četvrtak navečer, posla još ima u škveru. U subotu je start zadnje etape regate samaca oko svijeta na jedrilicama Ecco 60 iz Charlestona za La Rochelle u Francuskoj, kao i dani proslave grada s naglaskom na pomorsku tradiciju. Brad van Liew, vodeći u poretku i stanovnik Charlestona, Poljak Gutek i ostalu ekipu skipera i organizacije Velux regate sam upoznao ovih dana i sutra bi trebao s Gutekom prebacit njegov brod iz jedne u drugu marinu. *Slobodnoj Dalmaciji* sam obećao priču o regati i druženju sa slavnim i ludim jedriličarima ove jedinstvene regate. Raspored je zgusnut, a ponedjeljak dan odlaska je blizu. Moj prijatelj Bobo Mihajlov, jaki igrač iz Globtika, pronašao je i riješio avionsku kartu za mene, kao i uvijek efikasan u pronalaganju optimalnog rješenja. A, lako li je i lipo li je tako putovat po svitu... E da, u Splitu sam 18.-og navečer, 7 i po miseci je prošlo, 7000 nm pod jedrima, ljudi moji, je li to moguće - reka bi Mladen Delić. Evo me doma!

Velux regata

Kako sam od promatrača i izvjestitelja postao navijač?

Zabava organizirana od strane sponzora bila je idealna prilika za upoznavanje aktera regate. Marina Sea Breeze smještena ispod velikog mosta koji povezuje Down Town i Mount Pleasant udomila je sva 4 solo jedriličara s njihovim jedrilicama iz klase Ecco 60. Nakon kraćeg uvodnog dijela u kojem su sponzori imali glavnu riječ uslijedila je svirka benda koji je izvodeći rock balade s morską tematikom stvorio vrlo ugodan ugođaj. U takvoj atmosferi posjetitelji su imali priliku razgledati jedrilice i razmijeniti koju riječ s Bradom, Derekom, Chrisom i Gutekom te njihovim timskim kolegama koje im pomažu u pripremi jedrilica.

Brad je zaista lokalna zvijezda i cijelo vrijeme je bio okružen

znatiželjnicima koji su se s njim fotografirali. Chris je djelovao pomalo umoran od svega skupa, a u razgovoru s njim otkrio mi je da mu je pomalo puna kapa svega jer mu je ovo druga u nizu regata oko svijeta gotovo bez pauze te da će nakon ukupno prejedrenih 80.000 milja uzeti malo duži odmor od mora i jedrenja. Derekova priča posebna je po tome što je cijela vojska od gotovo 14.000 navijača svojim prilozima poduprla njegov projekt i pomogla mu u realizaciji projekta za koji se cijeli život pripremao. Iako pod kanadskom zastavom, glavni sponzor mu je iz Belgije, jer u Kanadi nije nikako uspijevaio pronaći firmu zainteresiranu za sponzorstvo. Zbigniew Gutkowski, kraće Gutek, jedriličar je koji je u zadnji čas uskočio u regatu kupujući umornu francusku jedrilicu, solidno izgrađenu, ali nažalost dvije tone težu od konkurencije. Upada u oko i visina jarbola koji je za dva metra niži od ostalih. Kao potpuni autsajder dijeli drugo mjesto, kako, pitao sam se prije nego što sam ga upoznao.

Kada je prilikom upoznavanja doznao da sam iz Hrvatske, odmah je pozvao svoje timske kolege koje su me primile kao svog. Pitao me odmah za Zorana Lazića, koji ima čarter firmu jedrilica na Murteru i s kojim je prijatelj. Inače je zaljubljen u naše more i poznaje mnoge naše jedriličare s kojima se pripremao i jedrio u olimpijskim klasama. Bio je Gutek i na Uskršnjoj regati u organizaciji PBZ-a prije pet godina, gdje smo jedrili jedan protiv drugog. U šali komentira kako je od tada on nastavio jedriti da bi jednom sudjelovao na regati samaca oko svijeta, a ja sam otišao u jedriličarsku penziju jedreći oko svijeta na Beneteau 57. Put nas je ponovno spojio u Charlestonu, njega pred start zadnje etape regate, a mene na cilju prve etape jedrenja u projektu Sharedreams - jedrima oko svijeta.

Kako sam svojevremeno i sam bio zainteresiran za sudjelovanje u regatama samaca oko svijeta, zamolio sam Guteka da mi ukratko ispriča kako je uspio prikupiti sredstva dovoljna za sudjelovanje u regati. Ni sam ne zna kako je sve to uspjelo, ali zna da je njegova ustrajnost i velika vjera da će se jednog dana pojaviti na startu ovakve regate presudila. Jer ustvari svi su ovi jedriličari više vizionari i avanturisti, barem u početku, a tek onda takmičari koji pokušavaju što brže prejedriti zadane rute na regatama oko svijeta. Uz pomoć nekoliko prijatelja i manjih

sponzora kupljena je jedrilica u Francuskoj, a nakon toga uspo- redno upoznavajući se s brodom trajala je velika potraga za spon- zorom koji bi bio dovoljno jak da se može ući u program rega- te. Njegov ukupni budžet za ovu regatu, uključujući i kupnju broda, je oko 500.000 eura. Zašto se odlučio za Velux Ocean Race 5, a ne za neku drugu regatu samaca u klasi? Iako regata iz godine u godinu gubi utrku s Vendee Globe regatom samaca oko svijeta bez zaustavljanja, neusporedivo je jeftinija. Za na- stup na Vendee Globe regati potrebno je minimalno 2,500.000 eura jer je svaki djelić natjecanja neusporedivo financijski za- htjevniji. Velux regata ograničila je mnoge faktore smanjujući tako troškove koliko je god to moguće da bi se i oni ne tako dubokog džepa mogli upustiti u projekt samačkog jedrenja oko svijeta. Kompanije koje su spremne izdvajati tako velike iznose za regatu samaca su iz Francuske, a Francuzi regate samaca smatraju svojim nacionalnim sportom i ponosom na što po op- ćem mišljenju i imaju pravo zbog silnog truda koje su u razvoj ove specifične sportske discipline do sada uložili. Zato je Gutek zaigrao na kartu s kojom po njegovom mišljenju najviše dobi- va jer mu polako otvara vrata prema nastupu na Vende Globe regati koja je cilj svakog jedriličara samca. Što se tiče samog jedrenja u regati vrlo je zadovoljan, a ofenzivni način jedrenja u kojem je svoj brod često tjerao do krajnjih granica osvetio mu se u četvrtoj etapi od Punte del Este do Charlstona, kad su ga dostigli brojni kvarovi na brodu u čijem se otklanjanju i nekoliko puta dosta ozbiljno i ozlijedio. Znajući da se s inferiornim bro- dom može nositi s drugima jedino u teškim uvjetima jedrenja i jakim vjetrovima naročito jedreći uz vjetar južnim morima koja su upravo takva potpuno je iskoristio svoju priliku i čvrsto dr- žao drugo mjesto u ukupnom poretku regate. Iznenadila ga je dionica za koju je računao da je jedna od najlakših.

Rezimirajući svoj nastup i popularnost koju je stekao kroz ovih nekoliko mjeseci od početka regate vrlo je zadovoljan. Re- kao sam mu da i u Hrvatskoj ima mnogo navijača i ljudi koji mu se iskreno dive na požrtvornosti i trudu koji je uložio. Na moju žalost ovog ljeta zbog sponzorskih ugovora i nastupa na rega- tama na sjevernom Atlantiku neće biti u mogućnosti posjetiti Hrvatsku, ali već dogodine se sprema za dolazak na Jadran uz

obećanje da će za sve one koji su zainteresirani održati pre- davanje u Splitu, koje će sadržavati sve, od ideje do realizacije projekta jedrenja u regati oko svijeta s budućim jedriličarskim planovima kojima je podloga upravo Velux Ocean 5 race. Na kraju sam Guteku zaželio mnogo sreće i uspjeha ubuduće i obećao mu da ću pratiti zadnju etapu regate, čak možda i uži- vo na trenutak iz aviona kojim letim u Hrvatsku iz Charlstona za nekoliko dana.

17. 5. 2011., utorak **Pariz**

Evo me u Parizu, čekam let za Zagreb i vraćam se kući. Bez broda naravno, Dora pripremljena za ljetni san čeka listopad i nove akcije. Zaslužila je naša Dora malo duži odmor i boravak u lijepom Charlestonu. Iskreno se nadam da će se i ona zaže- ljeti mene jer mi već nedostaje od jučer u podne, kada sam ispraznivši frižider prekrižio zadnju od dugog niza stavki koje su stajale zapisane u bilježnici kao obavezni radovi koje moram napraviti prije povratka i konačno se oprostio od Dore, pože- ljevši joj da se drži na kopnu jednako dobro kao i na moru kad se vrlo uspješno nosila s olujnim vjetrovima. Iako su u američ- kim medijima najavljene pojačane kontrole i oprez u svezi novih mogućih napada terorista na američke objekte i građane, ula- zak i prolazak granične kontrole prošao je brže nego što sam očekivao možda i dvostruko brže od bilo koje kontrole na eu- ropskim aerodromima. Nakon sat i nešto leta do Atlante uslije- dilo je 6 sati čekanja aviona Delta airlinesa do Pariza, pa novih 6 sati čekanja do polijetanja za Zagreb. Naš vrli član posade dr. Držo sa 4 boravka na Dori od polaska doći će na aerodrom u Zagrebu po mene. Upravo sam doznao da me vodi na zabavu povodom prikazivanja filma *Pirati sa Kariba*. Brzo je primijetio da bi se tamo mogao dobro uklopiti, a ja sam iskreno rečeno još u karipskom ritmu i pod snažnim dojmovima tog prekrasnog otočja piratske povijesti.

U srijedu ću konačno doći kući. Tek sad kad sam stupio na eu-

ropsko tlo sebi sam do kraja priznao koliko mi je Lijepa naša nedostajala. Split, miris našeg mora, priče i pričice, svi dragi ljudi. Na prvom mjestu naravno moja obitelj, Petra, Stipe i Marino.

2. 6. 2011., četvrtak, Dora osvrt

Dva tjedna već sam u rodnom gradu. Šećem Splitom, uživam u blagoj mediteranskoj klimi i bonacama s kojima počinje i završava dan. Već odavno sam navikao da vjetar, gotovo stalno puše i da je pravo čudo kada za trenutak stane i odmori se. Koliko to god bilo dobro za jedrenje i plovidbu pa i za rashlađivanje broda u Karibima, jako je lijepo uživati i u bonaci, zatvoriti oči i potpuno se opustiti slušajući zvukove koje je nemoguće čuti kad vjetar neprestano puše. Gledam start regate za Komižu prošli petak i jedrilice u iščekivanju barem daška vjetra. Sutra je start regate Sušac za dvoje, prognoza je opet bonaca. Zvonko Kotarac, moj jedriličarski par za regatu, već se misli hoćemo li startati uopće ili ne, isplati li se mrcvariti dan i noć iščekujući malo vitra. Slažem se sa Zvonkom, ali ipak mislim da ćemo barem startati, pa ako ništa drugo vidjeti hoće li prognoza pogriješiti. Ovaj uvod o našim bonacama posebno u ljetnim mjesecima te kratkim razdobljima dana u kojima se da jedriti poslužio mi je da se osvrnem na moju oceansku plovidbu i desetak tisuća milja koje sam odjedrio od 7. 10. 2010. do 01. 05. 2011. Oko 95% prijeđenog puta sam odjedrio, 80% od toga imao sam brzinu preko 7 pa sve do 10 čvorova s jedrilicom koja nema regatne karakteristike. Kada bi isti put pokušao prevaliti u Jadranu (mislim na čisto vrijeme provedeno u jedrenju) trebalo bi mi trostruko, ako ne i četverostruko više vremena. Regata Sušac (dužina rute 100 nm) kad su mali vjetrovi, a to je gotovo uvijek, traje oko 36 i više sati za brod s Dorinim mogućnostima. U oceanima bi trajala 12 sati. Ispada da je tri puta lakše odjedriti istu distancu na Atlantiku nego u Jadranu. Zato kad govorim o tisućama milja koje je Dora učinila treba ih gledati kroz prizmu gotovo idealnih uvjeta u kojima se inače plovi pa i distance u

tom slučaju postaju prihvatljivo velike jer ustvari traju mnogo kraće nego što možemo iz jadranske prizme zamisliti. Otići do Dubrovnika (100 nm) na jedra liti još je moguće u dva dana, ali vratiti se do Splita na istoj ruti u orcu za isto toliko vremena zaista je iscrpljujuće i gotovo nemoguće. Nasuprot tome 12 sati jedrenja bilo bi dovoljno za odjedriti istu distancu na oceanu.

S iskustvom baziranom na prvih 10.000 nm Sharedreamsa na putu oko svijeta, planirao sam rutu za sljedeću godinu i u jednom lakšem ritmu, predvidio plovidbu od oko 7.500 nm za 6 mjeseci. Očekujem da će mi se u jedrenju priključiti veći broj naših sunarodnjaka, a posebno je važno da prve oceanske milje naprave oni koji imaju želju jedriti s nama bespućima Pacifika naredne godine. Drago mi je da mnogi koji su već jedrili na Dori u sklopu projekta Sharedreams jedrima oko svijeta, ponovno dolazi po još jedno oceansko iskustvo. Dakle, draga posado, brod kreće 29. 10. 2011. iz Charlestona, popunjavanje mjesta na Dori je započelo, organizirajte se i javite na vrijeme na moj izravni e-mail llemesic@gmail.com, a informacije iz prve ruke možete dobiti na mob. 091/3355486.

5. 11. 2011., subota, Dora ponovno plovi

Lakše je nekako pisat s Bahama nego iz Charlestona, gdje smo zadnjih dvadesetak dana pripremali našu Doru za nastavak plovidbe. Samo ću se malo vratiti na naše škverske dane jer, ako ništa drugo, to dugujem onim članovima posade koji su dali veliki dio sebe da Dora ponovno zablista u svojoj ljepoti, ali i funkcionalnosti. Supruga Petra (40) i sin Marino (21) su zajedno sa mnom otključali Doru i suočili se s danima mukotrpnog rada da bi se sve rastavljeno i raspoređeno ponovno stavilo na svoje mjesto. Srećom, ono što je najvažnije za Doru bilo tijekom zimskog (ustvari ljetnog po kalendaru) sna je da je neokrznuta prošla od nekoliko uragana koji su ozbiljno zaprijetili, ali ipak nisu prošli dovoljno blizu da bi je svojom snagom trgnuli iz mirnog i dugog sna. Strepio sam i od toga što

ću pronaći u unutrašnjem dijelu broda s obzirom na vlažnost zraka u ljetnim mjesecima koja je ove godine dosegla vrlo visoku razinu. Dva aparata za sušenje zraka koje sam kupio i postavio u brod neposredno prije odlaska s Dore u svibnju pokazala su se kao odlična investicija jer sam ulaskom u salon i kabine zatekao stanje koje je bilo bolje od ostavljenog. U strahu da se jedan aparat može pokvariti montirao sam dva i zaista pogodio jer sam ulazeći u neke brodove, koji su zimovali kraj Dore, vidio koliko tako jaka vlaga može biti pogubna za sve ono što joj se nađe na putu. Brodovi su iznutra djelovali kao da su bili poplavljeni vodom a većina stvari neupotrebljiva. Kako sam ja sve stvari koje mogu uhvatit tufinu donio u salon, ormara s robom rastvorio, sva jedra izvadio... na moju veliku radost samo sam, iako to uopće nije mali posao, sve trebao vratiti na svoje mjesto. Škver nam je dozvolio da sami sredimo podvodni dio broda pa je akcija brušenje - pituravanje započela i nakon 3 dana rezultirala odlično postavljenim premazom po glatkoj površini. Uvijek mi je drago vidjeti podvodni dio dobro pripremljen jer za vrijeme dugih plovidbi nekako mi padne napamet koliko se vremena uštedi odnosno koliko je brod brži kad ima dobar antivegetativni premaz. Gotovo sve potrebne stvari za pripremu ove sezone kupio u sam u dućanima West Marine koji je najveći distributer opreme za jahte u SAD-u, a vjerojatno i na svijetu. Dobro pregovarajući dobio sam status velikog kupca i vrlo povoljne cijene, ali i West Marine je na kraju imao stvarno dobrog kupca jer sam potrošio mnogo više od planiranog, pa je tako međusobni rezultat 1:1. Dobro za njih, a kupljeno je bilo ipak nužno za Doru.

Osim vrhunske antivegetativne boje (količina i za drugu godinu) kupljena su dva nova gumenjaka (stari gumenjak se doslovno raspao uslijed velikih temperatura i vlage, doduše i zuba vremena), vanbrodski motor Yamaha 6 KS, dvije ručne VHF stanice, stolice za sjedenje (koriste se na podu, kokpitu, salonu kad valja brod u plovidbi...) koje su toliko dobre i funkcionalne, a udobne prije svega da jednostavno nisam mogao odoliti, a da ih ne kupim. Pa peljari, navigacijske karte i zastave zemalja u koje idemo, gomila malih dijelova koji trebaju ili bi mogli zatrebati... Kupila se i još jedna gitara, nešto opreme za kuhinju i ribolovnih

alata, novi plinski sustav odgovarajući za butan, koji se koristi u ovom dijelu svijeta. Postavljanje jarbola i servis opreme koja mu pripada dio je za sebe, a večer prije isplovljenja, kad smo na izmaku snaga Petra i ja spajali sve kontakte koji idu s jarbola u brod, bila je prava mala predstava. Nekim čudom sve spojeno je proradilo, a uopće mi nije izgledalo u početku tako jer zaštitu koju sam stavio na označene kabele koji su bili na jarbolu potpuno su uništili vremenski uvjeti.

Matko Pavković i Jozo Čurić stigli su 22. 10. navečer i primili se posla. Matko sa činom prvog od makinje zaslužnim još prošle godine i Jozo, njegov novi pomoćnik, uporno su rješavali mehaničke zagonetke. Kako je Matko doktor za vanbrodske motore, njihovo postavljanje na nove gumenjake i stavljanje u rad nekako me uopće nisu zabrinjavali. Nekoliko večernjih izlazaka u grad i obilasci tipičnih južnjačkih barova bili su sva rasonoda jer je Dora bila na prvom mjestu, a zacrtani dan polaska 28/29. 10. se velikom brzinom približavao.

400 nautičkih milja do Bahama ne izgledaju ni tako dugo ni tako strašno. Malo je nezgodan dio godine, a ni golfska struja kojoj treba prkositi dodatno otežava odluku kada i kojom rutom krenuti. Treba čekati još sedam dana, rekli su nam, jer su snažni vjetrovi sa sjevera koji stalno pušu ovih dana opasni kada se sukobe s golfskom strujom iz suprotnog smjera stvarajući visoke valove s malim vremenskim razmakom između valova. Atipični valovi za oceane. Širina golfske struje je 60 nm pa mi je odmah palo na pamet da, ako struju presiječemo i najkraćim putem preplovimo, imamo najviše desetak sati jedrenja u teškim uvjetima, a ostatak je jedrenje s jačim vjetrovima u krmu i bok što su uvjeti koje samo poželjeti možemo. Zato je važno krenuti najkasnije u ponoć da bi ujutro ušli u golfsku struju i za vrijeme danjeg svjetla savladali najteži dio puta.

Sa zakašnjenjem od dva sata isplovili smo nošeni strujom niz Wando Creek, u početku s velikim oprezom jer nismo imali navigacijske karte za rijeku, a kanal nije najbolje osvijetljen posebno u dijelu gdje se nalazi škver. Ipak s povećanim oprezom i reflektorom koji je bio dovoljno jak za otkrivanje stupova koji označuju plovni put za dva sata smo se domogli otvorenog

mora. Alarm nas je upozorio da nešto ne štima sa rashlađivanjem motora, a kako smo jedra već raširili i uzeli dobar kurs dogovorili smo se da ćemo putem rješavati problem. Val od dva metra i 15-ak čvorova vjetra u bok, brzina 7,5 čvorova, nešto struje u provu. Sve skupa dosta dobro za kurs 120 ravno prema golfskoj struji koja je udaljena od nas još 45 nm. Nakon 4 sata jedrenja otvorenim morem tridesetak smo milja od obale i dobro napredujemo. Razdanjujući se, vidimo da nam se nevera približava. Mislim se samo da ne upadnemo u bonacu jer motor ne možemo koristiti duže nego samo za manevar. Nakon nevere bonaca. Plutamo već sat vremena, mislim se kako nam curi dragocjeno vrijeme danjeg svjetla za prelazak struje u iščekivanju daška vjetra. Odjednom na petstotinjak metara od nas ispod oblaka prvi reful vjetra i to odmah od 20 čvorova. Dora je počela ubrzavati, vjetar se stabilizirao na 25 čvorova i već plovimo i brže od 9,5 čvorova u prosjeku. Mislim se kako upravo nadoknađujemo vrijeme izgubljeno u bonaci i nadam se da će vjetar samo jačati kako je i u prognozi. Još samo da se to ne dogodi prije prolaska golfske struje jer ionako je 20 čvorova sve samo ne preporučljivo za plovidbu ako puše iz sjevernog kvadranta. Oko 11.00 sati počeo se osjećati utjecaj struje, more isparava tako da se čini kao da su oblaci utonuli u more, a valovi postaju sve viši i oštrij. Srećom vjetar se tek razvija tako da i val još nije dosegnuo ni približno visinu koju će imati za desetak sati. S 9,5 čvorova brzine za 3 sata dolazimo u središte najveće svjetske struje koja nosi sa sobom veću količinu vode nego sve rijeke svijeta zajedno. Petra je već dobro uzdrmana teškim morem, Jozo se muški nosi s prilikama, Marino spava, a Matko priprema SDO (suhi dnevni obrok). Meni je kako je, Jozo misli da mi more ne smeta ni malo, a ja mu odgovaram da svima more škodi, nekome više nekome manje, ali svi osjećaju utjecaj valjanja. Oko 16.00 sati val se počeo mijenjati i sve više nalikovati uobičajenom oceanskom, isparivanje mora se smanjilo te je za nekoliko sati i nestalo. Pouzdan znak da je golfska struja ostala po našoj krmi. Okrećem Doru u novi kurs 176 stupnjeva, direktno na odredište, još samo 320 nm do Great Abaca.

30. 10. 2011.

Dva sata ujutro su. Posada spava. Marino i Matko snom pravednika, a Jozo i Petra se muče. Brod se valja jednako, ponire kroz valove ne naprežući se, jedra su u leptirici, brzina 10,5 čvorova. Malo sam zabrinut za Petru koja se najteže nosi s teškim morem, a još je veliki dio puta pred nama. Uživam u jedrenju i plovidbi, nebo se razvedrilo, brod leti, milje do odredišta se smanjuju. Ujutro oko osam Matko se budi pa zajednički započinjemo s mijenjanjem impelera glavnog motora koji je na vrlo nepristupačnom mjestu, ali što se mora nije teško. Ma teško je, već se tri sata mučimo, valja nas, a ne naslućuje se još kraj. Motor nam je nužan za uplovljavanje među koraljne grebene, srećom imamo još dovoljno vremena. Uz nekoliko radnih pauza popodne je motor konačno proradio bez pregrijavanja. Večer se ponovno spušta, Jozo ne izgleda loše, šali se na svoj račun, ali tvrdi je on kost, ne da se moru. Petra se sve teže nosi s mučninom, premješta se u salon i u ležećem položaju čvrsto grleći kantu broji svaki val. Zbog manjih problema s genovom otvaram mali flok i znatno smanjujem brzinu, ali ionako smo prebrzi jer u koraljne grebene želim uploviti barem s prvim zrakama svjetla kako bi se u vrlo tijesnim i neoznačenim prolazima kroz koraljne grebene mogli osloniti i na vid, a ne samo na elektronska pomagala za navigaciju.

31. 10. 2011.

Dva sata ujutro su, još 16 nm do prolaska kroz kanal, moramo smanjiti brzinu. Skraćujem jedro na četvrtinu, a flok na pola i dolazim do željene brzine. Malo nas više valja, Petra me pita koliko još, a ja joj odgovaram da smo blizu ali čekamo zoru. Sve bih učinio da joj pomognem, ali rizik za brod je prevelik i neprihvatljiv. Matko, Marino i ja u cik zore približavamo se uskom kanalu, pljusak već dva sata ne prestaje, ma jesu li ovo Bahami ili neki Tropi mislim se. Ma samo da pljusak oslabi. Vidimo grebene na koje se obrušavaju veliki oceanski

valovi svom silinom, prolaz Powel Cay Channel između otočića Spanish Caya i Powel Caya je jedan od sigurnijih u ovom akvatoriju po peljaru, a ja sam već potpuno siguran da po ovim uvjetima možemo naprijed. Nakon desetak minuta strepnje zaklonili smo se prvo grebenima, a onda i otočićima nastavljajući plovidbu mirnim morem prema Green Turtle Cayu, otoku na kojem možemo riješiti ulazne formalnosti za Bahame. U 09.30 sati spuštamo sidro na manje od pola milje od luke. Dalje ne možemo jer nam plitko more ne dopušta. Pljusak ne popušta tako da na sidru čekamo na ulaz. Čekamo = spavamo, konačno su uvjeti na brodu takvi da ni ne osjećamo da smo na moru.

31. 10. 2011., Evo malo Bahama

Jaka kiša koja je padala cijelo jutro otežavala nam je spuštanje gumenjaka i Yamahe 6 KS, koji su novi i prvi put montirani. Ipak udaljenost od pola milje koliko smo zbog pličina najbliže uspjeli prići obali novi tender rutinski je prošao. U tri ure popodne konačno dolazim do carinskog ureda za kojega u peljaru piše da radi do pet. Već znam da će biti pisanja do mile volje jer sam ulaz na Bahame već sređivao ove godine u Nassau, glavnom gradu. Nakon sat vremena borbe s papirima službenica mi je rekla da za desetak minuta odlazi jer nije danas uzela pauzu za ručak pa odlazi ranije s posla. Nekako smo se ipak dogovorili da me pričeka, a ja sam još morao odnijeti na potpis dio dokumenata članovima posade na brod i vratiti se jer do potpunog sređivanja ulazne dokumentacije sva posada mora ostati na brodu.

U 17.00 sati posada željna kopna konačno je kročila u „grad“. Pošta, carina, policija i ambulanta su u jednoj prizemnici, dvjestotinjak kućica od kojih je veliki broj za iznajmljivanje razasute se bez posebnog reda. Kako smo van turističke sezone sve je zatvoreno. Srećom bar radi pa je uspješni dolazak do Bahama proslavljen uz lokalno pivo Kalik. Doznajemo da je mjesto oz-

biljno stradalo od uragana Irene prije nekoliko mjeseci (istog onog od kojeg smo i mi najviše strahovali jer je prošao vrlo blizu Charlestona) te da su vjetrovi dosežali snagu od 150 milja na sat. Upravo je nevjerojatno s kojom brzinom ljudi obnove svoje domove i način na koji prihvaćaju posljedice uragana. Mnogo je vjerojatnije da će uragan proći mjestom u nekoliko godina nego da neće pa su svi na obnovu spremni u svakom trenutku za vrijeme sezone uragana. Kako se u daljini spremala nova nevera požurili smo do broda da ne pokisnemo, a i umor je napravio svoje te smo se rano povukli na spavanje.

1. 11. 2011.

Vedro jutro je s umjerenim sjevernim vjetrom koji je uobičajene snage za ovdašnje prilike. Isplovili smo prema jugoistoku i jedreći skoro tri sata stigli do sidrišta na Great Guana Cayu. Čini mi se da bi ovo mjesto moglo zadovoljiti i ribarsku sekciju (Matko i Marino) i kupače (Petra i Jozo) jer su lijepa pješčana plaža i grebeni u blizini.

Okolo 13.00 sati svi su na svojim mjestima, kupači uživaju u toplom moru, a lovci s puškama već donose prve rezultate. Prvu ulovljenu ribu (zubatac od 2 kg) poklanjamo gospođi koja se kupala u blizini i ima kuću nedaleko od plaže. Nizozemka je koja s mužem zime provodi na Bahamima, a ljeti je u Amsterdamu. Znajući da nam je to prva riba uporno je odbija, ali na kraju ipak prihvaća jer joj kažemo da je prvu ulovljenu ribu potrebno darovati za sreću. U zamjenu dobivamo nekoliko kokosovih oraha. Tek što je ribolov nastavljen do nas dolazi Amerikanac s gumenjakom koji živi u obližnjoj kući i upozorava nas da ribolov puškom na Bahamima uopće nije dozvoljen. Mi mu kažemo da smo zajedno s permitom za plovidbu dobili i dozvolu za ribolov s puškom. Dobro je da smo naišli na njega jer je i sam lovac pa nas je upoznao s kojim sve alatima možemo loviti. Puške nisu dozvoljene i za njihovu upotrebu kazne su velike, oko 5000 US\$, ali se može loviti havajskom strijelom. Nakon kraćeg razgovora Amer nam je donio nekoliko jastoga od kuće, pokazao

nam je i gdje ih nekoliko možemo izvaditi te gdje možemo lako pronaći bijelu ribu. Kako nikakvog spruda s te strane otoka nije bilo, a ribu voli loviti, naš novi prijatelj je kupio nekoliko starih auta i jedan kamion te ih potopio u blizini kuće. Riba je dobila novi dom, a naš prijatelj nepresušan izvor ribe u blizini kuće. Oko pet sati dignuli smo sidro i odjedrili do 7 nm udaljenog Marsh Harboura, trećeg po veličini grada na Bahamima i glavnog grada Great Abaca. Kako smo se naoružali svim mogućim peljarima i kartama vjerovao sam da mi ulazak u inače plitku luku neće biti veći problem. Tu sam se prevario jer usprkos još uvijek danjem svjetlu uopće nismo vidjeli razliku između dubljeg i plićeg mora te smo bezuspješno pokušavali sat vremena i na kraju sa zalaskom sunca ostali na sidru ispred luke. Planirani izlazak u grad je otkazan jer je bila prevelika udaljenost uz prilično velike valove kroz koje se trebalo probiti s gumenjakom.

2. 11. 2011.

Čim se svanulo još jednom sam prošao sve karte i peljare i odlučio da ćemo sidriti uz sami označeni pomorski put u luci na nekoliko sati pa ako nas netko upozori da tu ne možemo sidriti lako ćemo se maknuti. Valjda ćemo u međuvremenu kupiti spizu i havajske strijele te nešto ribolovne opreme koja nam nedostaje za panulavanje. Uzimajući u obzir plimu i oseku usidrili smo se na planiranom mjestu s tridesetak cm ispod kobilice. Za Bahame to je odličan prosjek dubine vode ispod nas. Odradio sam i vrijeme kad se moramo premjestiti sa sidrišta da ne ostanemo na suhom kad dođe oseka i sve upozorio da će brod isploviti ispred luke dajući im do znanja da u dogovoreno vrijeme trebaju biti na mjestu ukrcaja gumenjaka.

Nismo se razdvajali u gradu koji po našim mjerilima to uopće nije. Razbacane kućice, butige udaljene kilometrima jedna od druge, stanovnika malo (oko 3.000), a površina mjesta velika. Napravili smo 7-8 km pješke, a iz supermarketa smo veću količinu pitke vode i nešto namirnica donijeli na brod taxijem. Od jednog sam nautičara upućen da se sidrim u luci gdje hoću jer

su ovo ipak Bahami i da tu nitko nikoga ništa ne pita te da se ne moram strogo držati propisa. Uostalom, mnoge su oznake koridora u luci ili slomljene ili nestale pa ostaje dosta prostora i za opravdanje ukoliko netko nešto i pita. Promijenili smo mjesto u luci i osigurali dovoljnu dubinu da nas oseka ne ugrozi. Kako smo bili na samoj granici koridora malo sam u početku strepio, ali izgleda bez razloga jer nas nitko s brodova koji su plovili kanalom nije upozorio da smo na putu. Svirala se gitara i pripremila obilata večera koja je potrajala dugo u noć. Petra i Matko spremili su za predjelo školjke, pa ribu i na kraju veliku teću punu jastoga. Paradižet na kraju.

3. 11. 2011.

Malo smo se kasnije probudili i spremili za isplovljenje. Idemo dalje prema jugoistoku zaštićeni otočićima koji se protežu uz Great Abaco od otvorenog mora koje je još uvijek prilično nepogodno za plovidbu. Iako su prolazi uski, a more plitko, jedrimo ufajući se u ispravnost podataka otisnutim u nautičkim kartama i naše vizualno prepoznavanje pličina. Nakon 20-ak nm na južnom dijelu otoka Tilloo Cay pronalazimo ponovno i plažu i greben u blizini. I kupači i lovci su zadovoljni, samo lovci prebrzo ulove ribu pa se uskoro pretvaraju u kupače. Opet imamo i ribe i školjke u izobilju. Danas nema jastoga. Nekako ćemo i bez njih na jelovniku jedan dan preživjeti. Prije mraka odjedrili smo još desetak nm južno i usidrili se na jugozapadnom dijelu otoka Lynyard Caya. Večera i svirka zajedno u noćnim satima. Još jedan lijepi dan je iza nas.

4. 11. 2011.

Današnji zadatak je doći do interneta i javiti se kući te obići uvalu Little Harbour u kojoj je umjetnička galerija Randolpha Johnstona, koji je pedesetih godina prošlog stoljeća svoj mir i bijeg od civilizacije zajedno s obitelji pronašao u istoj uvali. In-

ternet smo riješili teškom mukom te smo se Skypom javili kući. Jedino mjesto u uvali gdje je bio kakav takav signal je točno na vratima galerije. Usporeni život, lijepa uvala, jedan restoran bar, zanimljiva galerija u kojoj prevladavaju skulpture riba. Odličan zaklon za brodove s malim gazom. Mi nismo mogli Dorom u uvalu upravo zbog prevelikog gaza tako da je Dora usidrena ispred luke pomalo izložena valjanju. Nakon nekoliko sati provedenih u uvali s Dorom smo se vratili na Lynyard Cay na kojem smo prenoćili i pripremili brod za sutrašnje rano isplavljanje na otvoreno more prema otoku Eleuthera.

5. 11. 2011.

U 07.00 sati isplovili smo prema Eleutheri jedreći u smjeru juga pedesetak milja do Royal Islanda i u nastavku daljnjih desetaka milja do kanala Current Cut. U blizini Royal Islanda dok je cijela posada drijemala začuo se već pomalo zaboravljeni zvuk sa štapova za ribolov. Marino je već izgubio nadu da se nešto može na njih uloviti kad se konačno začuo zvuk. Počeo sam dozivati ribarsku sekciju i kontrolirati otpor koji se daje na ribi na štapovima. Dva pojasa za ribolov koja su se već prvi dan plovidbe pripremila za brzo oblačenje nekako su se u pokušaju oblačenja ribarima zamrsili. Na oba štapa vidim kako se bacaju iz mora ulovljene ribe, prepoznajem Mahi Mahi ribe, desna je oko 20 kg velika, lijeva oko 6-7 kg po prvoj procjeni. Desni štap se mnogo više uvija od lijevog i u svoj toj trci jedna riba ispada s udice, naravno veća. Marinu, koji je konačno obukao pojas za ribolov, dajemo prednost jer je to njegovo prvo iskustvo i velika želja, a ja sam jedva dočekao trenutak da se malo nasmijem jer je Marino rekao da će s lakoćom, ako treba i zubima izvući ribu kad se ulovi na štap. Nije mu bilo lako u borbi sa mahijem, trnule su mu ruke, nestalo je snage, koordinacije pokreta. Matko mu je priskočio u pomoć, ali ja nisam dopustio prebacivanje štapa drugoj osobi jer smo se davno dogovorili da onaj tko uzme štap u ruke mora se boriti s ribom do kraja makar to rezultiralo gubitkom ribe, jasno i slasnog obroka za posadu. Nakon 15 minuta

riba je bila na palubi, a Marino je izgledao izmoren kao da je boksao nekoliko rundi. Onako umoran, ali istovremeno ponosan i sretan zaslužio je fotografiju s ribom. U dva sata popodne već smo ušli u kanal za koji znamo da je plitak, ali za nas ipak po kartama prolazan. Jake struje na ulasku u kanal lako smo svladali i gotovo prošli cijeli kanal kad se dubina smanjila ispod one naznačene u kartama. Jedan sat smo se pokušavali probiti kroz zadnjih tristotinjak metara kanala, ali nikako nije išlo. Nakon što smo dva puta sjeli kobilicom na pijesak odlučio sam se vratiti kanalom nazad jer je do plime ostalo još manje od dva sata, a uopće ne bi bilo zgodno za vrijeme visokog mora ostati prikovan za dno jer tko zna kako bi se tada uopće mogli izvući. Lako nikako. Umjesto još petnaestak milja do odredišta, sada imamo još 45 jer trebamo ići dužim putem koji je predviđen za brodove većeg gaza. Opet nas čeka ulazak noću u uvalu kroz tjesni, ali po kartama dovoljno duboki prolaz. Mjesečina je pa ne bi trebalo biti prezahtjevno. Ipak nakon današnjih iskustava u Current Cutu priželjkujem miran ulazak u Alice Town. Uz prosječnu brzinu od 8,5 čvorova oko devet sati navečer dolazimo do ulaza u Hatchet Bay, spuštamo jedra, pripremamo reflektor i uzdamo se u mjesečinu i naravno u informacije iz nautičkih karata. Lakše nego što smo mislili prošli smo kroz dvadesetak metara široki tjesnac i uplovili u uvalu gdje smo zatekli još nekoliko jahti koje su privezane na bove. I mi smo se privezali na jednu od njih i zaključili dugi dan jedrenja. Mahi mahi je konačno došao na red i stol, ispečen na fete kao glavno jelo. Tikvice s krumpirom lešo uz maslinovo ulje, zelena salata sa školjkama... Vino i gitare... Ne damo te pismo naša...

6. 11. 2011.

Budimo se jutros malo kasnije nego obično, vjerojatno zbog napornog jučerašnjeg dana, a i dogovorili smo se da ćemo dva iduća dana provesti na bovi u Hatchet Bayu (Alice Town) pa se nikome ne žuri. Nedjelja je pa nam prvo pada na pamet običi crkve kojih ima 6 u malom gradiću. Sve imaju mise i druženje s

vjernicima cijelo jutro, u svim crkvama se pjeva (i to kako kvalitetno), a vjernici, posebno djeca, idu od crkve do crkve. Matko je oduševljen glazbom i pjevanjem „zapeo“ u Metodističkoj crkvi, a mi smo obišli sve crkve i zadržali se u Katoličkoj gdje smo nakon mise nakratko porazgovarali sa svećenikom koji nas je blagoslovio i zaželio nam dobro more na našim putima. Kako je brod na sigurnom, odlučili smo se otići na izlet svi skupa po otoku iznajmljenim autom. Bezuspješno smo tragali za autom u nedjelju popodne, ali smo dobili obećanje da ćemo sutra ujutro imati na raspolaganju džip dovoljno velik za pet osoba. Nedjeljna večera opet je bila bogata, a miran i ne naporan dan iskoristili smo za punjenje akumulatora i pripremu za sutrašnji izlet. Kako bi se i kuharska sekcija mogla opustiti u potpunosti, dogovorili smo i večeru za sutradan u obližnjem restoranu u kojem smo danas proveli nekoliko sati komunicirajući sa svijetom internetom i Skypom.

7. 11. 2011., ponedjeljak

Preuzeli smo auto po dogovoru u 09.00 sati i u restoranu kod Francisa neposredno prije polaska na izlet susreli jako zanimljivi bračni par, Sonyu podrijetlom iz Ukrajine i Dereka Shillinga, Kanadanina. Dereku (53) je otac bio profesor u obližnjem Gregory townu pa je odrastao na Eleutheri i svake godine se vraća na otok na nekoliko tjedana. Nakon upoznavanja smo doznali da su pravi jedriličari kojima je jedrilica trenutno na pacifičkoj strani Mexica u marini. Priča na priču se nadovezala, Derek i Sonya dolaze u Hrvatsku u rujnu iduće godine, jednostavno vremena je bilo premalo da se brzo rastanemo pa su nam predložili da će nas rado provesti otokom i pokazati nam interesantne stvari. Kako je puhao prilično jak vjetar, promet na najužem dijelu otoka mostu Glass Window je bio prekinut jer su valovi prebacivali 15-ak metara visok most koji s jedne strane ima uzavreli Atlantik, a s druge mirni karipski dio. Naša mala ekspedicija popela se na most i obližnje stijene slikajući tu igru mora istovremeno se zabavljajući poput djece trčeći ispod prašine morske pjene

koja je sezala visoko u zrak. Svi smo bili do kože mokri, ali toliko zadovoljni viđenim da uopće više nismo razmišljali gdje će nas odvesti Derek. Od plaže do plaže, puteljcima kojima se i kad znaš za njih može jedino terencima proći, kupanje u velikim valovima na atlantskoj strani otoka, otkrivanje lagune u kojoj se kupa s dupinima (toliko nismo bili sretni da ih zateknemo)... Popodne smo zaključili pićem u prekrasnoj kućici koju su naši vođiči iznajmili, sagrađenoj u tipičnom bahamskom stilu na samoj svjetski poznatoj plaži French Leave među kokosovim orasima iz koje puca pogled na ocean kojim se prelijevaju sve nijanse smaragdne i modre boje.

Kad je sunce pošlo spat mi smo još jedva imali snage za kratki posjet supermarketu u Governor Harbouru i povratak u Alice Town na večeru kod Francisa. Jastozi koji su bili glavno jelo za naš pojam su bili prepečeni, a time i suhi te toliko začinjani ljutim začinima da sam jedva pojeo svoju porciju. Još jednom smo potvrdili Petri i Matku koliko je njihova umješnost u brodskoj kuhinji velika i koliko smo ustvari razmaženi s onim što nam svakodnevno pripremaju. Umjesto deserta nakon večere posadi sam servirao informaciju upravo skinutu s interneta da smo u blizini tropske oluje koja se trenutno kreće u našem smjeru, ali ako je prognoza točna, tijekom sutrašnjeg jutra bi već trebala skrenuti prema sjeveru i mimoći nas dovoljno daleko da možemo nastaviti svoju plovidbu po planu. Kad smo stigli na brod posada je polako polijegala, a ja sam u miru proanalizirao peljar i navigacijske karte tražeći mjesto koje nam može ponuditi dobar zaklon.

8. 11. 2011., utorak

U 08.00 sati sam imao novu prognozu koja je potvrdila predviđeno kretanje oluje pa sam se mogao opustiti i nastaviti s planiranim odlaskom u Rock Sound gdje nam ujutro rano dolijeće naša nova suputnica Lejla Krešić. U 10.00 sati već smo napustili uvalu, digli jedra i s vjetrom jačine 15-20 čvorova u krmu bez vala zaplovili prema 40 nm udaljenom odredištu. Je-

dreći brzinom većom od 8 čvorova uživali smo u plovidbi u idealnim uvjetima. U tri sata popodne smo stigli na odredište Rock Sound Bay i šuljajući se malim dubinama došli na sidrište nedaleko od mjesta na kojem sam se s Lejlom dogovorio da ću je sutradan ujutro 'pokupiti' s gumenjakom. Kako se svaki dan bavim plimama i oseka, jakim strujama i što je najvažnije pličinama kroz koje stalno prolazimo, uvjeren sam da će nam noćas za vrijeme najveće oseke ostati desetak centimetara ispod kobilice. Ujutro ćemo ionako za vrijeme visokog mora isploviti, objašnjavam posadi. Petra me pita jesam li siguran, a ja joj odgovaram da smo u toliko plitkim vodama te da nemam izbora osim u pronalaženju terena za sidrenje koji su pješčani pa od „sjedanja“ broda na dno neće biti nikakve štete, možemo se samo nakriviti u jednu stranu.

Čudno je ustvari kako čovjek prihvati kao normalnu situaciju s kojom kad se prvi put sretne je u najmanju ruku šokantna. Ploviti plitkim morem u kojem je gotovo stalno ispod kobilice od pola do dva metra dubine, za naše, jadranske uvjete je nepojmljivo. Ploveći Karibima dolazio sam u situacije da na trenutak treba proći preko neke pličine za ući u luku, ali ovako satima i danima ploviti po plitkom je ustvari šok za organizam koji polako popušta svakom novom miljom. Ipak strepnja i veliki oprez kod mene su prisutni stalno, ne odvajam se od peljara i karti, tablica plime i oseke. Dok plovim pokušavam uspoređivati dubine iz karti s bojama mora koje se okom mogu vidjeti po različitim vrstama dna uz faktor oblačnosti koji je za dnevnu navigaciju okom najveća nepoznanica. Kad se sunce skriva iza oblaka sve teorije padaju u vodu jer površina mora potamni i potpuno promijeni boje, pa ti za plovidbu nije dovoljno gledati prema dolje nego i prema gore, a oblaka, hvala Bogu, ima uvijek razbacanih po nebu i točno kad ti ne treba ubrzaju, potamne more i donesu, kako je Jozo prozvao, jednominutnu kišu, nešto slično našem proljetnom pljusku. Popodne „prije Lejle“ svi su se nekako uzvrtjeli po brodu čisteći i sređujući stvari. Nevjerojatno je kako posada ima poriv da što bolje dočeka novog člana, što mi se i prije stalno događalo, ali nikad o tome nisam ozbiljnije razmišljao zašto je to stvarno tako. Bilo kako bilo, bez ijedne riječi brod postane besprijekorno čist i uredan. Neka novih na brodu!

Sonya i Derek došli su nas posjetiti na brod kasno popodne, a kako se približavalo vrijeme večere ostali smo zajedno slušajući zanimljive priče iz Derekovog nautičkog života. Gotovo da smo mogli vizualizirati priče iz Oceanije i Polinezije u kojima je s ocem profesorom proveo dio života. Od koga je naslijedio pustolovni duh bilo je jasno nakon priče o avanturi u kojoj je cijela obitelj, njih 7, krenula iz Vancouvera (Kanada) preko Pacifika za Novi Zeland u novi život dvanaestmetarskom jedrilicom. Otac, koji je bio priučeni pomorac, nakon 38 dana otvorenog mora svoju je obitelj sekstantom doveo do Nuku Hive, otoka u Francuskoj Polineziji na Markezima. Nakon te pobjedničke plovidbe sva su braća i sestre nastavile pustolovnim načinom života, a strah od mogućnosti da će se izgubiti prostranstvima Tihog oceana zamijenilo je uvjerenje da se složnim obiteljskim djelovanjem sve može postići. Dolaskom na Novi Zeland obitelj se složila da to nije mjesto za njih pa su prodali jedrilicu i avionom se vratili u Kanadu gdje više nisu imali nikakvu imovinu jer su je rasprodali zbog selidbe u novi svijet.

Ono što smo te večeri čuli ne bi stalo u jednu knjigu, a kamoli u ovih nekoliko redaka jednog našeg dana. Ipak zaključak stane u jednu rečenicu. Jedrite i putujte koliko god možete jer to je najviše što za sebe i svoje možete napraviti otvarajući im poglede na obzore o kojima nisu ni sanjali da postoje! Oduševljen je idejom Sharedreamsa i motivima naše posade zbog kojih su tu na Dori. Dogovorili smo se da će se na nekom od naših jedrenja priključiti projektu zajedno sa Sonyom dajući mi još jednom do znanja kolika je vrijednost onoga što trenutno imamo i proživljavamo. Razmijenili smo adrese i u sitne se sate rastali.

9. 11. 2011., srijeda

Kako smo se i dogovorili, na starom mulu u Rock Soundu našao sam se s Lejlom točno u dogovoreno vrijeme. Kako se nismo mogli pouzdati u mobitele, nismo baš imali mogućnosti za promjene već dogovorenog što me podsjetilo na vrijeme kad smo živjeli bez mobitela. I onda se dogovaralo i živjelo, do-

lazilo na vrijeme na dogovorena mjesta jer nije bilo mogućnosti kao danas javiti u zadnji čas „daj molim te pričekaj me pola sata zapeo sam recimo u prometu“. Koje lipo vrime je to bilo, a mi sada na brodu otprilike i živimo tako jer je jedina međusobna veza kad se razidemo ručna VHF stanica za koju nikad ne znaš koliko se točno može dobaciti sa signalom pa se svi drže dogovorenog. Joj kako je to lipo, živimo u današnje doba, a nekako van njega. Nakon mjesec dana na brodu (neki i znatno duže) posadu čeka privikavanje na svakodnevni život, ali tu je i šansa da se vidi koliko svakodnevna brzina u životima košta (ubija?). Ja sam tako sretan i miran što ostajem na Dori još tako dugo i ne moram razmišljati o danu povratka u „civilizaciju“. Lejlu je dočekalo sunce na Bahamima, nakon što smo se izljubili brzo smo ukrkali borše u gumenjak i stigli na Doru koja nas je nestrpljivo čekala jer je najveća plima već prošla, a i Dora voli kad joj je malo više mora ispod nje. Iako prvi put na jedrilici, Lejla se brzo aklimatizirala i dok je još ubacivala stvari u kabinu Dora je već plovila uskim Davis kanalom na otvoreno more.

10.30, izlazimo iz kanala Davis prolazeći Cape Eleutheru, dio otoka koji je poznat po bogatstvu ribljeg fonda i svjetski prvenstvima u big game ribolovu na velike ribe. Primjećujemo marinu koja je izuzetno dobro uređena s najvećim mulom dosad vidim u Bahamima i plavom zastavom kao simbolom čistoće uz ponajbolje glisere i jahte za ribolov koje sam do sada vidio. Istovremeno ne vidim nikakve sadržaje pa u peljaru tražim objašnjenje odakle jedno takvo zdanje u ovom pustom kraju. Vlasnik marine je Rich De Vos, milijarder iz Michigana koji je ujedno i vlasnik NBA momčadi Orlando Magic. Marinu je ustvari izgradio po svom guštu i za sve istinske ljubitelje ribolova i prirode kojima kockarnice, butici, noćni život i ostali sadržaji najboljih marina samo smetaju jer u njih zalaze većinom oni koji s ribolovom nemaju nikakve veze. Ovdje stvar izgleda drukčije jer je marina u stvari privatna igračka koja nije ekonomski isplativa, ali je zbog svojih specifičnosti zaista jedinstvena te na nekoliko milja udaljenosti od pontona počinje jedno od boljih svjetskih lovišta za velike ribe.

I točno tu gdje se dodiruje pličina Eleuthere s Exuma Soundom (dijelom mora koji je dubok i preko 2000 metara) na ne-

koliko milja od obale i naše su panule zazvonile. Nekoliko smo riba za čas ulovili i prestali s daljnjim ribolovom jer se puškarska sekcija pobunila da oni neće smjeti loviti jer ribe već imamo previše. Utješio sam ih govoreći da ionako jedrimo prema 30 nm udaljenom nacionalnom parku u Exuma Soundu u kojem ribolov nije dozvoljen.

S bočnim vjetrom umjerene snage za manje od 4 sata prevalili smo dionicu od Cape Eleuthere do Warderick Wellsa, centralnog dijela nacionalnog parka u kojemu je smještena komandna jedinica za zaštitu parka i administrativni ured. 22 bove stoje na raspolaganju nautičarima koji mjesecima unaprijed u sezoni rezerviraju mjesta jer to je jedno od najatraktivnijih sidrišta Bahama i do sada apsolutno najljepše mjesto u kojemu smo boravili. Nekoliko objavljenih fotografija na blogu otkriva samo dio te istinske ljepote, a neki događaji koji slijede gotovo su nevjerojatni.

Od dva sata popodne do sumraka u pet proveli smo u kupanju i šetnji otokom po mjesecini koja je na posebno lijepi način obasjavala pješčane plaže. Za vrijeme oseke izronile bi nove plaže, mali pješčani atoli, savršeni za kupanje koji bi nestajali sa svakom novom plimom. Nakon bogate večere u kojoj su dominirale školjke i riba (kirnja i gof) mjesecinu je ugledala i gitara, a kako sezona još nije započela imali smo veliko zadovoljstvo biti jedinama te noći na sidrištu tako da smo zaista imali jedinstven osjećaj jer smo svu tu ljepotu imali samo za sebe s otvorenim pogledom na cijelu uvalu. Znajući koliko se rijetko baš sve odjednom može tako namjestiti, dugo u noć smo sjedili i uživali u ponuđenome. Hvala ti mjesече što si u pravi trenutak bio toliko sjajan, hvala oblacima što su nas u širokom luku zaobišli, bonaci koja nas je počastila i hvala Dori što nas je dovezla do tu da se možemo stopiti s prirodom u ovom prekrasnom i nezaboravnom trenutku.

10. 11. 2011., četvrtak

Novi dan, prvo jutro u Warderick Wellsu. Nakon doručka smo

se dogovorili da ostajemo još jedan cijeli dan na istom mjestu te smo započeli s osvajanjem otoka. U dvije grupe svaka sa svojom ručnom VHF stanicom „osvajali“ smo pedalj po pedalj otoka, pronašli se na jednoj od bezbrojnih plaža s druge strane otoka te otišli na najbolju poštu za ronjenje. Igrajući se s ribom i jastozima, od kojih su neki bili i do 4-5 kila teški, zaboravili smo na izmjenu plime i oseke pa je u jednom trenutku struja tako pojačala da smo jedva doplivali nazad do gumenjaka u kojem je Jozo držao stražu spreman na intervenciju ukoliko nam zatreba. Na najvišoj uzvisini otoka posjetitelji na daskama koje izbacilo more napišu ime broda s kojim su doplovili, a neki se potrude malo više pa i oslikaju ponešto. Petrin umjetnički dar i zlatne ruke učinili su tabelu Dore koju smo ostavili najupečatljivijom od svih, makar su se u nedostatku boja koristili lakovi za nokte koji su se umjesto na uljepšavanje Lejle i Petre potrošili na uljepšavanje tabele. Interesantno je kako su se žene lako složile oko te ideje koju su ustvari i same predložile pokazujući kako se boravkom na brodu neki prioriteti mijenjaju, a timsko dobro zamjenjuje osobno čak i kod „ženskih stvari“.

Morski psi, naši novi ljubimci

Posebno poglavlje ostavljam za morske pse s kojima smo se toliko često tu družili da su ih i oni najoprezniji članovi prihvatili kao nezaobilazni dio ambijenta i stvorenja koja u najmanju ruku imaju jednako pravo uživati u svemu ovome jer smo mi ti koji smo gosti u njihovome domu. Čim smo se jučer privezali, uz bovu smo ugledali lemon sharka od dva i pol metra kako se došuljao i lijeno legao ispod broda. Kako u peljaru piše da u uvali stalno borave morski psi, posebno lemon sharkovi kojih bude i desetak, a ne bi trebali biti opasni za čovjeka, ronilačka sekcija je brzo skočila u more i uspostavila prisan odnos s našim novim brodskim ljubimcem. Kako sam se više puta do sada u Karibima sretao sa sličnim vrstama morskih pasa bez imalo krzmanja sam tvrdio da se zaista može kupati u njihovoj blizini, ali je preporuka ne loviti ribu jer se ćud tih naoko mirnih i mi-

roljubivih stvorova u tren potpuno promijeni. Držeći se pravila imali smo povlasticu igrati se sa psom koji je prvo ležao na dnu pa je potom počeo kružiti oko broda i nas u moru doimajući se zaista nezainteresiranim za bilo kakvu akciju koja nam ne bi bila po guštu. I tako smo nakon dana i pol imali tri ljubimca i stotine riba po samoj krmi broda.

U popodnevnim satima uplovila je u uvalu jedna mala jedrilica od 11 metara na kojoj plovi jako simpatičan i dragi mladi bračni par, Guilermo iz Španjolske i Ines iz Argentine. Nakon nekoliko rečenica pozvali smo ih da nam se pridruže na večeri koja je za nas bila ne posebno različita od ostalih, a za njih veliko iznenađenje da se tako dobro na brodu može jesti. Rekli su nam i da im je jasno zašto tako rijetko jedemo vani jer da je ovaj obrok za njih daleko najbolji od svega što su do sada jeli u Bahamima. Znamo to i mi, ali smo se nekako brzo navikli na dobro ne odujući našim kuharima dovoljno priznanje pa evo sada ispravljam propušteno koliko se može. A kad se izvadila gitara, tek onda ljudima nije bilo ništa jasno. S Matkom profesionalcem (koji nije profesionalni pjevač samo zato što toliko voli more da od njega i na njemu želi provesti što veći dio života), fascinirali bi mi i jače igrače. Posada je ovisno o mogućnostima pratila prvog, a Marino je u nekom trenutku preuzeo gitaru i odsvirao neke nove strane hitove tako da ovo međunarodno druženje poprati i malo strane muzike.

Pričalo se i o receptima, kako to Petra i Matko spremaju i čuvaju hranu, Ines je zapisivala i poželjela spremi ribu već sutradan, ali ribe nemaju i do nje ne mogu doći jer su u nacionalnom parku. Kako smo i mi svoje zalihe potrošili, dogovorili smo se da ćemo uloviti tri ribe, najveću za goste i još dvije za nas. Znajući koliko je bogat riblji fond zaključili smo da je dovoljno moralno uloviti samo te tri ribe. Marino i ja smo pripremili tunju od desetak metara dužine sa samo jednom velikom udicom bez olova na kraju. Stavili smo rukavice i sve učinili kako bi ulovljenu ribu što prije izvukli iz mora i bez puno buke je na krmi svladali. Kako smo imali dosta ostataka od večere malo smo brumali bacajući polako ostatke u more. Uz puni mjesec događaje u moru smo dosta dobro vidjeli i bez dodatnog svjetla. Prvu brumu pojele su lice u trenutku kad su dotakle površinu, drugu opet najbrže

lice i to od 3 do 10 kg teške. Morski psi bi zakasnili taman toliko da ostanu praznog želuca. Kad smo bacili treću i najveću brumu u more, po krmu Dore je uzavrelo, oni naši kućni miroljubivi ljubimci su se pretvorili u zvijeri koje su branile svoj teritorij od malih dosadnjakovića koji su im „krali“ ono što je njihovo. Ali kako je količina ponuđene hrane bila velika učinilo nam se da su svi bar na trenutak došli na svoje. Svi smo se okupili na krmu uživajući u prizoru uz neskrivenu jezu dijela posade koji je danas bio nagovoren na kupanje s „ljubimcima“. I ja sam ostao zatečen agresivnošću pasa te koliko sam danas bio siguran da se s njima možemo kupati toliko sam sada bio siguran da bi slučajni pad u more nekog od nas mogao biti koban jer tako isprovociran hranom morski pas napada sve što može. Čim smo spustili udicu na koju smo nadili kumpir skuhan u brudet u lica od 4 kila se bacila i progutala mamac s udicom. Marinu sam rekao da bez obzira na to koliko riba bila velika i koliki otpor pružala moramo je hitno vaditi na palubu jer u trenutku kad morski pas primijeti da je riba ulovljena ona postaje trenutačno njegov glavni plijen i sekunda odlučuje hoće li riba na palubu ili u želudac predatora. Kako imamo posebno čvrste i tanke krene moglo bi se dogoditi ukoliko pas odnese plijen da nam krena duboko zasiječe ruke pa je oprez zaista bio na visokom stupnju. Prvu licu smo odnijeli tik ispred usta morskog psa, pa tako drugu i treću. Dok smo treću vadili iz mora pas se bacio za njom i udario glavom u platformu Dore koja je izdignuta gotovo pola metra od površine. Kako smo brzo ulovili dogovoreno, prestali smo s ribolovom, najveću ribu smo poklonili, a dvije manje od oko 4 kila ostavili sebi. S Guilermom i Ines smo se rastali u nadi da ćemo se ponovno sresti, a mi smo prije odlaska na početak ostatke večere podijelili našim morskim ljubimcima. Jozo se ponudio da će očistiti dvije ulovljene ribe dok su se ostali povukli na spavanje. Nije prošlo ni dvadesetak minuta, a Jozo poviče: „Matko, Matko dođi brzo, odnese mi amper (kanta za vodu po slavonski), jebo ga ti!“ Svi smo se skočili i došli brzo na krmu gdje smo zatekli zbunjenog Jozu koji je pokazao na desetak metara udaljen amper po krmu broda u moru. U sljedećem trenutku jedan od preglednijih morskih pasa nabija dio glave u velik amper u kojemu su ostale zalijepljene iznutrice i sukrvica

od čišćenja ribe i gura ga po površini mora, a još tri psa pokušavaju isto. Kako jednom ispadne s glave, drugi ga nabije pa u bijeg. Podsjetila me scena na ragbi gdje cijela momčad trči pokušavajući na sve načine oboriti na pod onog igrača u koji trči s loptom. Morski psi su neumorno razvlačili amper, a mi smo ga pratili dok nam nije nestao iz vidokruga. Plakali smo od smijeha ne vjerujući svojim očima što se događa, a Jozo bi svako malo dobacio: „A odnese mi amper.“ Još dugo će na brodu to biti glavna poštapalica koja će nas podsjećati na nezaboravna dva dana iz Warderick Wellsa.

11. 11. 2011., petak

Ujutro u 09.00 sati već smo bili na izlazu iz Warderick Wellsa opraštajući se od ovog jedinstvenog otoka i mjesta uz priču o Jozi, amperu i morskom psu koja već polako ulazi u anale naše plovidbe. Nakon dugog planiranja odabrali smo Highborne Cay kao sljedeću destinaciju udaljenu dvadesetak nautičkih milja koje je trebalo po prvi put od početka plovidbe prije 20-ak dana odjedriti u orcu, u vjetar. Kako je posada ozbiljno shvatila pripremu broda, Dora nije ni osjetila 25 čvorova vjetra uz val koji je bio poput jadranskog za vrijeme ljetnih maestrala. Uzak prolaz iz Exuma Sounda i jaka struja obilježje su Highborne Cuta, kanala s kojim se dolazi do marine na otoku s zapada. Iako je puhao prilično jak vjetar sidrište ispred marine bilo je ugodno mirno, što mi se učinilo malo neobičnim jer u peljaru piše da se u takvim slučajevima osjeća valjanje od valova koji pronalaze put oko otoka. Kad smo se u 14 sati usidrili ispred lijepe pjesčane plaže na terenu koji je ribarima obećavao uz more koje je usprkos vjetru bilo mirno pomislio sam kako stvarno danas imamo sreće. I tako idilično je bilo do sumraka kad se odnekud pojavila marena makar se nije mijenjao ni smjer ni snaga vjetra. Kako je bilo prekasno za bilo kakvo provlačenje kroz uske kanaliće prepune hridi i grebena, nije bilo druge nego stisnuti zube onima koji more malo slabije podnose. S druge strane veći dio posade nije ni osjećao posljedice valjanja jer su se nakon

dvadesetak dana provedenih na brodu poprilično navikli. Ribari su ponovno bili efikasni pa se na jelovniku izmjenjivala riba sa školjkama. I ovog sam petka bacio malu čakulu s novinarom Rodoljubom Jovićem, koji prati našu plovidbu u svojoj emisiji „Hvala Bogu opet petak“.

12. 11. 2011., subota

Budim se rano ujutro uz uporno valjanje Dore po valu za kojega nikako ne mogu otkriti kako se stvara baš tu. Puše jaki vjetar, na sidrištu je stalno oko 30 čvorova. Lejla spava, nakon jučerašnjih tegoba izazvanih valjanjem dobro se drži. Uskačem u gumenjaka i obilazim otok kako bih našao drugo sidrište na kojem će manje valjati jer sve do Nassaua ovo je najzaštićeniji otok od vjetra tako da je najbolji zaklon moguće naći upravo tu. Nakon dvosatne analize peljara i navigacijskih karata još uvijek razmišljam kako se provući kroz kanal kroz koji struja jednostavno divlja. Širina kanala mi se čini prihvatljivom, sunce je već dovoljno visoko i u devet sati smo na ulazu u tjesnac. Usporavam brod motorom u poziciji vožnje unatrag, a mi se i dalje krećemo brzinom od dva čvora naprijed. Marino je na provi i VHF stanicom mi daje do znanja što vidi. Prilično je siguran da je dubina dovoljna, a i navigacijski instrumenti pokazuju da smo na pravoj ruti. Odjednom se dubina naglo počela smanjivati te sam automatski povukao ručicu gasa još više prema nazad kako bi potpuno usporio brod i vratio ga istim putem polako unazad, kad smo osjetili lagani dodir dna. Marino mi javlja da smo na plitkome, svugdje oko nas je plitko, najviše s lijeve strane broda. Kobilica drugi put dodiruje koraljno dno, pa treći. Odlučujem se vjerovati Marinu, a ne navigacijskim instrumentima i kartama. Odluka je trenutna, a nepoznanica je mnogo. Vrlo važno je sačuvati kormilo od dodira s kamenim dnom koje je kod Dore gotovo na jednakoj dubini kao i kobilica. Okrećem brod u desno vozeći unatrag motorom pomažući se pramčanim propelerom. Brod se gotovo u mjestu okrenuo i sad sam dobio struju u nos što je puno bolja pozicija, ali se ne mičemo s mjesta, stojimo, dodajem gas, a val nas valja u smjeru

pramac krma. Srećom nije velik, što je i kumovalo odluci da se ipak pokuša proći kanalom. Sljedeći valić nas malo podiže, a Dora radi nekoliko metara naprijed. Uhvatio sam vizire preko broda na obali kako bih registrirao i najmanji pomak. Svašta mi prolazi kroz glavu na trenutak, ali odavno znam da u teškim situacijama treba odagnati sve misli i usredotočiti se samo na nastalu situaciju jer je vrlo važno iz sebe izvući maksimum. U sljedećem trenutku još jedna zabrinjavajuća informacija, lagani dodir s dnom ovaj put je bio kormilom, znam da sam na pravom putu, vjerujem da treba nastaviti ravno jer viziri koje sam uhvatio govore tako. Posada bi rado pomogla, ali ne može mi dati informaciju koja mi treba jer more izgleda jednako duboko i na 2 i na skoro 4 metra dubine. Odjednom osjetih veliko olakšanje, Dora ima samo more pod sobom, lagano klizi uz morsku struju, poriv motora smanjujem na najmanju mjeru da se što sporije krećemo prema naprijed vodeći se uvijek logikom da se s malom brzinom možeš puno lakše zaustaviti i udarom u dno napraviti puno manju štetu. Desetak sekunda je prošlo, dubinomjer konačno pokazuje željenu dubinu, Marino javlja da se dubina i vizualno povećava, konačno smo se oslobodili čvrstog zagrljaja dna. Vraćam se na poziciju gdje smo bili i prije usidreni, spuštamo sidro. Dora se ponovno na jednak način valja, a Matko i ja se spremamo zaroniti radi kontrole kormila i kobilice. Utvrđujemo da smo prošli samo s ogrebotinama te da nema posljedica za našu Doru. Čeka nas još jedan dugi dan i noć valjanja na sidru. Zato smo se spremili i dan proveli na obližnjoj plaži gdje smo uživali u toplom i kristalno čistom moru s pogledom na Doru koja se cijelo vrijeme valjala. Na tren bi prestala pa opet nastavila u istom ritmu. U sumrak smo se vratili na brod i pokušali uhvatiti ritam valjanja kako bi plešući, a ne opirući se valovima proveli noć.

13. 11. 2011., nedjelja

Nakon doručka ponovno analiziram sve raspoložive navigacijske karte, kretanje zabilježeno elektronskim putem od jučer

kao i sve detalje koje sam vizualno zapazio, a posebno orijentire po obali kojima sam se služio da bih izašao iz pličine. Nakon višesatne analize ulazim u gumenjaka i prolazim istim putem. Ucertani brak pogrešno je zabilježen, dvjestotinjak metara je duži u stvarnosti. To me ne bi toliko čudilo da marina nije na niti pola milje udaljenosti od tog nesretnog braka. Marina u koju ulaze velike jahte. Jučer sam cijeli dan tražio rješenje kako se izvući iz začaranog kruga u pravcu zapada jer jedrenje zaobilaznim putem prema istoku umjesto 45 nm do Nassaua bi donijele još dodatnih 130 nm od čega veliki dio u vjetar po ne baš malim valovima. Uzimajući u obzir važan parametar plime i oseke odlučujem se za prolaz kanalom u zoru, točno u vrijeme oseke kad je struja najmanja. Sada već toliko dobro poznajem dno i dubine da mi se čini da bih zatvorenih očiju mogao proći. Ipak, Matko i Marino su na provi, prolazimo uskim kanalom i u tren je sve gotovo. Najmanja dubina je dosegla 3, 4 metra i sve skupa je trajalo nekoliko sekunda. Ili mnogo, mnogo duže kad bi računali svu pripremu koja je prethodila. Jedra su podignuta za desetak minuta i Dora već klizi Exuma Cayom brzinom od 9 čvorova. Vremenski uvjeti su idealni, možda je vjetra malo previše jer se more toliko namreškano da se hridi i pličine nedovoljno dobro oziru. Za desetak milja čeka nas novi bahamski izazov prolazak između Žutog i Bijelog koraljnog grebena. Najmanja dubina bi trebala biti 2,7 metara za oseke. Kako smo odredili vrijeme prolaska za vrijeme plime na to treba dodati još jedan metar što me čini mirnijim. Ipak tragovi zadnjeg prolaska (i zapinjanja) još su svježiji pa se nikako ne mogu opustiti. To je i ruta kojom se najviše služe sva plovila koja plovo između Nassaua i Exuma Caysa. Ovog puta dubina ni za trenutak nije pala ispod 5 metara, a kanaliće između hridi i pličina pred otokom New Providence smo prošli lakše nego što smo očekivali. Sada imamo i memoriranu rutu kojom smo prošli koja će nam uvelike olakšati povratak prema jugu za tjedan dana.

Visoka zdanja Atlantis resorta već se dobro vide, a naziru se i kruzeri u luci preko niske obale. Sidrimo se ispred Senior Froga, bara koji sam već posjećivao za vrijeme zadnjeg posjeta Nassauu. Posada se zaželjela izlazaka u civilizaciju, a Lejla nam ujutro odlazi i inzistira da nas povede na večeru. Žao nam je što

se Lejla tako brzo vraća obvezama jer nam se nekako svima uvukla pod kožu, ali opraštamo se uz međusobno obećanje da ćemo uskoro ponovno jedriti Dorom zajedno.

14. 11. 2011., ponedjeljak, do 17. 11. 2011., četvrtak

Nakon jutarnje kave Lejla je uhvatila taxi za zračnu luku, a mi smo se organizirali i pristupili poslovima oko broda za koje nam treba nekoliko dana i tehnička pomoć ili nabava dijelova u Nassauu. Sidreno vitlo problem je broj jedan. Matko i ja smo se uhvatili rastavljanja, a Matko kao strojar i dijagnosticira problem. Nakon nekoliko sati jasno je da trebamo tokara. Sutra dan smo došli do tokara koji ima radionicu u dijelu grada gdje ne zalaze turisti, a bome ni policija. Nekoliko bandi koje kontroliraju to područje glavni su prijevoznici droge u SAD i u turističkom vodiču je napisano da se u taj dio predgrađa nikako ne ide. Mi nismo imali izbora jer bez sidrenog vitla ne možemo dalje. U jednoj radionici u blizini marine sreli smo Michaela koji je imao dovoljno slobodnog vremena da nas svojim autom ne samo baci do tokara nego i pomogne u nabavi još koječega za što smo utvrdili da nam nedostaje zadnjih nekoliko tjedana. Do četvrtka navečer su svi poslovi manje više bili dovršeni pa smo za petak ujutro ostavili veliku spizu.

18. 11. 2011., petak

Večeras oko 23 sata nam na Doru iz Hrvatske dolaze Marino (nono), Davor Kostelić i Hrvoje Krupski. U 08.00 sati bili smo spremni za kupovanje velike spize koju bi trebalo obaviti do podne kad bi se sa sidrišta prebacili u Atlantis marinu na jedan dan. Tako i bi, u podne smo se već čekirali u marini i odmah potom zaputiti u vodeni park i akvarij koji su najveća znamenitost resorta. Do sumraka smo se vozili raznim toboganima, uživali u slapovima vode i gledanju golemih riba u akvariju. Od uzbuđenja nismo ni primijetili da smo sve vrijeme proveli u mo-

kroj odjeći pa nas je svježiji sjeverac u prvim satima noći dobro pothladio. Ugrijali smo se po dolasku na brod gdje nas je čekala teća brudeta koju je samo trebalo podgrijati i zadnje zalihe dobrog crnog vina. Oko 23 sata ukazali su se naši novi članovi posade koji su nakon kratkog predaha i pića dobrodošlice sa mnom otišli u obilazak akvarija bez obzira na naporan put koji su prevalili i vremensku razliku od minus 6 sati u odnosu na srednje europsko vrijeme. Ribe iz golemog akvarija impresivne su noću koliko i danju, a opet na drukčiji način. Kockarnica koja je u sklopu kompleksa smještena je na središnje mjesto te kroz nju vode svi putovi pa se u tom ogromnom zdanju mogu sreći i oni u kupaćim gaćicama i oni u večernjim odijelima. Nema dobne granice pa kockati mogu bez problema i djeca uz jedini uvjet da imaju s čim.

19. 11. 2011., subota

Iako je još ostalo relativno malo toga za dovršiti nekako smo se svi skupa usuglasili da nećemo žuriti s isplavljenjem iz Nassaua nego da ćemo prijepodne provesti u marini, a popodne sa sidrišta dopuniti zalihe pića i još nekih sitnica. Usidrili smo se na samom ulazu u luku u blizini dijela grada koji zovu Fish Fray, gdje se petkom i subotom u noćnim satima zabavlja lokalni puk uz živu glazbu i lokalne specijalitete. Oko 7 sati navečer za vrijeme večere nevera nam je odvezala manji gumenjak od broda (naravno da smo ga loše privezali). Kako smo bili nedaleko od pješčane plaže, a morska struja je nosila gumenjak točno u njenom smjeru, nismo se mnogo zabrinjavali nego smo spustili drugi gumenjak s kojim smo otišli po „manjeg brata“. Na plaži nas je dočekalo iznenađenje jer je gumenjak uz pomoć policije čuvao revni i lojalni građanin koji je za tu svoju petnaestominutnu uslugu zatražio 200 dolara. Iako sam u početku gotovo mislio da se radi o šali, nevjerojatna upornost za dobivanje nagrade i očigledan dogovor s policijom koji je sklopio rezultirali su da smo nakon dužeg natezanja ostali bez 150 dolara. Ako je to škola da nas podsjeti da nismo u nekoj „normalnoj“ državi

onda i nije tako skupa, a razgovor s policajcima podsjetio me je na scene iz filmova o korumpiranim predstavnicima vlasti koji zakon tumače onako kako im paše. Na kraju opći je zaključak da smo dobro prošli i da obvezno gumenjake noću treba dizati iz mora ne samo radi loših čvorova nego i lopova koji mogu iznenaditi u gluho doba noći.

20. 11. 2011., nedjelja

U 7.00 sati ujutro već smo bili spremni za plovidbu. Prvih desetak milja smo napravili na motor, a kad smo prošli uske i plitke kanale ispred Rose Islanda razvili smo jedra i uz 20 čvorova sjeveroistočnjaka brzinom od 9 čvorova brzo grabili prema Warderick Wellsu. Plićine od kojih smo prošlog puta strahovali već smo apsolvirali, a trag na navigacijskim instrumentima koji smo pratili davao nam je dodatnu sigurnost tako da sam bio miran iako su se relativno male dubine očitavale na dubinomjeru. Nova trojka nekako se u početku čudila kako tako mirno možemo jedriti dok je pod koblicom samo metar ili malo više mora. Objasnili smo im da nakon mjesec dana plovidbe Bahamima i svih doživljaja vezanih za pliće smo mogli ili poludjeti od brige ili se dobro pripremiti i uživati u plovidbi prihvaćajući specifične uvjete u kojima se nalazimo. Nakon nekoliko sati jedrenja nitko više od posade nije obraćao pažnju na dubinu osim mene koji cijelo vrijeme držim jedno oko na dubinomjeru, a drugo na ostalim navigacijskim instrumentima, ali onako malo sakrivo da se ne vidi moja zabrinutost jer bi se i drugima tada bilo teže opustiti. U dva sata popodne već smo se kupali na plažama nacionalnog parka gdje su nas dočekali naši stari znanci lemon sharkovi. Kad su ustanovili da ne osjećamo strah od naših prijatelja i da se kupamo s njima, i novi članovi posade su prihvatili situaciju kao normalnu i trenutno razbili većinu predrasuda o morskim psima koje su do tada imali te nam se pridružili u moru. Tu nas je noć malo valjalo na sidru pa smo sutradan pokušali pronaći bovu u zaklonjenijem dijelu uvale.

21. 11. 2011., ponedjeljak

Cijeli dan smo proveli u kupanju i obilasku otoka. S jedne plaže na drugu, pa na Boo Boo Hill, pa u trenucima izmjene plime i oseke kad su struje najmanje na ronjenje i druženje s jastozima, kirnjama i lemonima i svom ostalom mogućom ribom. Zaboravio sam napomenuti da već danima nismo lovili tako da je hladnjak, što se tiče ribe, prazan. A svi smo se zaželjeli ribljeg jelovnika. Ma još jedan dan ćemo nekako izdržat samo razgledavat ribe u nacionalnom parku, a onda najjače ribarske snage moraju dati sve od sebe da se riba konačno ukaže u pijatu. Slomljeni od cjelodnevnih aktivnosti dobro smo večerali još jedan mesni obrok uz čvrsti dogovor da se ne priprema sljedeći obrok dok ne bude ribe. Trojka novaka nekako je sve manje vjerovala našim ribarskim pričama pa je postalo i pitanje časti i dostojanstva naše ribarske sekcije sutra se iskazati.

22. 11. 2011., utorak

Opet isplovljenje u sedam sati. Svi su na nogama jer dan kratko traje, negdje oko 17.30 je mrak pa ostaje više nego dovoljno vremena za naspavati se do ranog jutra. 15 čvorova iz SI idealno za nas, odlučujemo se za jedrenje u plitkom i od valova zaštićenom dijelu Exuma Caysa morem Great Bahama Banka. Panule vučemo za sobom bezuspješno. Ipak nakon 2 sata jedrenja začulo se zvonce panule, ali kad neće, neće, sve tri uhvaćene ribe smo pustili jer su bile barakude. Kako je jedna od potencijalno najotrovnijih riba upravo barakuda, nismo ni trenutak dvojili što učiniti, vraćanje u more. U 10.00 sati usidrili smo Doru na zapadnoj strani otočića Big Major Spot, koji je zaista što se i iz imena vidi jedno veliko i zaštićeno sidrište na kojem je osim nekoliko jedrilica bilo usidreno i desetak velikih jahti. U 10.30 gumenjaci su već bili u moru, sekcija kupanje i ribolov svaka u svome smjeru grabila je prema svojim odredištima. Prvo je ribarska sekcija ispunila svoj zadatak loveći 7 jastoga (oko 7 kg ukupne težine) i 6 kilograma ukupno zubataca i kirnji. Toliko

smo procijenili da je dovoljno za početak da testiramo ukupni apetit, a kako minimalno možemo spremati u frižider, dok se ne pojede ne lovi se dalje. I desetak konkova (školjki) je pronađeno. Kad su se kupači vratili imali su što i za vidjeti, lica, posebno pridošlima, nekako su iznenada zasjajila, a ribari su od onih što samo pričaju postali junaci.

I tako se počelo kuhati i jesti, školjke pa jastozi pa riba. Hrane ko na piru, riblji jelovnik. Pauze se rade samo da se bar malo ogladni. A uvala je lijepa, kao iz priče, oko nas desetak pješčanih plaža, ne znamo na koju prije. Ah da, dogodio se i jedan smiješan događaj Petri koja je ostala oprati robu na brodu, dok smo se mi ostali „razbježali“. Perući robu na krmenoj platformi lagano se su ispirali i ostaci krvi od ulovljene ribe na panulu (barakuda) pa je u jednom trenutku dok je leđima bila okrenuta moru na platformu uz Petru skočio i lemon shark od dva metra. Faktor iznenađenja i neposredna blizina psa koji je usput došao marendat uz noge peračice rezultirao je vriskom koji su čuli brodovi u blizini. Petra je uhvatila kibu i biž uz skale. Susjedni brod koji je scenu vidio ponudio joj je pomoć, ali nakon nekoliko trenutaka naizgled „strašna“ situacija ostala je samo komična. Vraćajući se iz ribolova, Marino, Matko i ja smo se zaustavili na plaži gdje sam ugledao neku životinju nalik svinji. I stvarno, kad smo se približili gumenjakom pješčanoj plaži, tri su svinje doplivalo do broda očekujući od nas hranu (što smo kasnije doznali, jer je to prava turistička atrakcija, svinje plivaju, a turisti ih hrane). Kako im nismo imali što za ponuditi, nakon nekoliko krugova oko gumenjaka su se okrenule i kao da su nas demonstrativno napustile. Šalimo se da bi bila prava baza ispred našeg restorana u Lučicama na Braču par svinja naučit plivat te ih pokazivati kao atrakciju za nautičare jer mi smo se tako dobro nasmijali i vjerujem da ću svaki put kad ubuduće ugledam svinju, sjetit ću se ove smiješne i neobične zgode sa svinjama plivačicama. Big Major Spot, pokazalo se, nije samo veliko i lijepo nego i mirno sidrište tako da nam se nakon dvije noći valjanja činilo kao da smo na jezeru ili na obali. Konačno je velika teća puna morskih delicija mogla ostati nevezana za stol, a čaše i pribor za jelo nisu letjele kokpitom.

23. 11. 2011., srijeda

Opet u sedam sati dignuli smo sidro i isplovili prema novom izletištu, malom otočiću Galliot Cayu. Vidim da stalno uz ime otoka pišem Cay, kako je uostalom i zapisano u nautičkim kartama i peljarima. Ubuduće neću pisati ovo Cay, što u prijevođu znači otočić. Vjetar kao naručen, 15-ak čvorova, ugodnim jedrenjem za dva i pol sata već smo stigli na novo i ponovno izuzetno lijepo sidrište. Ovaj put se posade na gumenjacima mijenjaju tako da se iz redova kupača regrutiraju novi ribari, a dio ribara uzima slobodan dan. Uspjeh nije izostao uz poštivanje dogovora da se smije uloviti najviše tri kila ribe po želji lovaca jer s ostatkom nemamo gdje. Tako i bi, osim izuzetka u ulovljenom golubu ok 4 kg čije meso inače koristimo za pravljenje paštete koju Matko pretvara u pravi specijalitet. Roneći smo vidjeli srednje veliku kornjaču koja je stala na dnu i bila potpuna mirna. Prvi put smo imali priliku igrati se s kornjačom koja nije pokazivala nikakav strah od čovjeka, a nije zaštićena zakonima nacionalnog parka. Gledala nas je i kao da je na neki način razgovarala s nama pogledom poput Kornija iz crtanog filma. Nevjerojatno zvuči činjenica da su se kornjače još do prije dvije godine komercijalno izlovljavale u Bahamima (sada je strogo zabranjen lov). Vidjeli smo i još jednu zanimljivost kako barakuda napada murinu, a murina koja svima na dnu ulijeva strahopoštovanje uzmiče bijegom u duboku rupu. Inače aktivnost ribe na koraljnim grebenima je jako velika, često prođe i pokoji morski pas pogledati na brzinu što se zbiva. Mi smo se privikli na nekoliko vrsta koje smatramo bezopasnima i koje smo do sada često sretali, a lovci sve više i više izlaze i rone na brakovima koji su već na prilično otvorenom moru. Povremeno razgovaramo i pripremamo se za trenutak kad ćemo ugledati u svojoj blizini i one opasnije čekića, tigra ili bull sharka. Ili cijelo jato što može biti prilično neugodno. A opet bilo bi lijepo skupiti dovoljno hrabrosti i zaroniti među njima bez instruktora, koji u organiziranim ronjenjima vode ronioce na takva mjesta. Večernji scenarij se ponavlja, bogata večera, vino i gitara. Nitko se za sada ne buni na večernju „monotoniju“. Zaigrali smo na trešetiu i briškulu večeras, Marino i Marino (nono i unuk) kontra

Davora i mene. Prvu smo ih lako dobili, a druga je partija protjecala mirno sve do same završnice, kad je u razigravanju do 41-og punta na semaforu svjetlilo 40:24 u korist 2 Marina. Igra nam je do tog trenutka bila razbibriga i ja sam predložio Davoru da predamo i odemo na spavanje bez pobjednika u igri. Davor je rekao da ipak podijelimo još jednu ruku što smo i učinili i sa 6 punata akuže napravili kapot. 17 punata sve skupa u jednoj ruci dijeljenja, točno koliko nam je trebalo za izać, a oni ostali na 40, samo punat od cilja. Još su se dugo u noć zbijale šale na račun te zadnje partije koje su potakle priče o zgodama prilikom igranja karata. I nije stalo na kartama, počele su se prepričavati razne zgode iz mladosti koje su nas ostavile budnima dugo u noć. Kako nas sutra očekuje bonaca i samo 7 nm puta mogli smo uživati u vedroj noći u kojoj su zvijezde svim svojim sjajem sjale tako da je sekcija za razaznavanje zvijezda imala velike nedoumice gdje se nalaze čak i osnovna sazviježda i planeti.

24. 11. 2011., četvrtak

Laganim ritmom nakon kasnojutarnje kave nastavili smo prema Rudder Cayu koji je samo 8 nm udaljen. Iako smo dvojili trebali se uopće micati taj dan, shvatili smo da smo napravili pravi potez kad smo ugledali dvije prekrasne plaže i špiljicu s malom pješčanom plažom u njenom dnu. Vrhovi koraljnih stijena koji su nam komplicirali ulaz poslije su se pokazali kao obitavalište kolonije jastoga od koje je manji dio postao neizostavan dio naših nekoliko narednih obroka. Jastozi na tri metra dubine postali su svakodnevnica, ali smo svejedno ulovili malo veću količinu “za svaki slučaj”. Kako se i more primirilo po prvi put smo imali priliku roniti s vanjske strane koraljnih grebena gdje smo se susreli s kornjačama. Morske pse i barakude koji “čuvaju” svoje grebene posebno ne spominjem jer ih više ni ne registriamo osim što malo pripazimo u trenucima dok ulovljenu ribu s havajske strijele ne spremimo u gumenjak. Doduše, do sada smo imali sreću da se nismo susreli oči u oči sa čekićima ili tigrovima koji ulijevaju strahopoštovanje i ovdašnjim iskusnim

roniocima. Po dolasku na brak treba biti brz jer nas je trenutno troje koji lovimo, a imamo dozvolu iz brodske kuhinje za ulov 5 kila ribe. Pari kada smo na brzopoteznom svjetskom prvenstvu u ribolovu, jer ako je prvi ulov velika riba, druga dvojica ne smiju ni zapucati tog dana nego samo nastaviti s razgledavanjem, što je koji put frustrirajuće, pogotovo za Marina juniora koji jedva čeka u ribolov. Pa iako je najvještiji sa strijelom, ovaj put sam ja ulovio dvije kirnje u roku odmah, prvu od dva i po kila, a drugu od 6-7 kila. Ribu ne važno jer ulove ne doživljavamo kao trofeje nego više kao kakvo skupljanje, za razliku od našeg Jadrana, gdje bi se "borili" za svaki dek na vagi trofeja. Ali ako nam ribolov kratko traje, imamo vremena za kupanje više pa je picigin ponovno došao na red. Igralo se u izuzetnom ambijentu između dva otočića koja su za vrijeme oseke spojeni, a za vrijeme plime se igra upravo na dijelu koji je do nedavno bio iznad mora. U jednom trenutku se igra između dva otoka pa je raspored u polju skroz čudan jer su svi igrači na istoj dubini, a sredina polja ja najplića. Ala da je ovakve uvjete imati na Baćama koji bi to show bio. Opet se od večeri kuhalo, jelo i pilo, sviralo do dugo u noć. Opet kao na piru, sreća da je noć duža od dana pa da se stignemo i naspavati do jutra.

25. 11. 2011., petak

Digli smo se ranije ujutro kako bi 50-ak milja prošli što prije i pokušali uhvatiti dio dana na plaži ispred George Towna, glavnog grada Exuma otočja. I stvarno od 8 do 13.30 sati smo jedrili, a onda bacili sidro uz samu plažu za koju smo kasnije utvrdili da je jako poznata i popularna te da će se na njoj odigrati neki važni odbojkaški mečevi između posade koji će rezultirati značajnim povećanjem prometa u Chat an Chill baru, gdje su se, kako i ime bara kaže, nakon odbojke čavrljali i hladili (ja dodajem dugo).

26. 11. 2011., subota

Nakon zajedničkog izlaska prošle noći na kojem su se još rješavali dugovi s odbojke uz ritmove lokalne bahamske muzike i pivo mjesnih proizvođača nije se bilo lako probuditi za revanš. Opet je bilo utisno, borba za svaki poen, a bome i borba za dolare koji nevjerojatno lako klize iz naših džepova u ruke lokalnih pipničara po cijenama većim nego u New Yorku. Ipak su ovo Bahami, pripizdina svih pripizdina, reka bi Jozo, pa im i cijene mogu biti kakve žele jer nema ni k od konkurencije. Ipak uz karipsko sunce i ritmove nekako se lakše prihvaća pražnjenje džepova, a kako smo već dosta dana proveli u prirodi, posada se ozbiljno zabrinula da će puno novaca morati vratiti kući. E nećete mislim se, Jamajka je ispred nas, gdje ćemo prirodne ljepote i izolaciju zamijeniti reggeomom i ulicama punim života.

27. 11. 2011., nedjelja

Planirali smo jutros isploviti prema Long Islandu, ali smo pronašli zatvorena vrata liquer shopova koji jedini imaju dozvolu za prodaju alkoholnih pića, a bez vina se ne može dalje. Doduše, svima je dobrodošao dan odmora koji smo proveli ovaj put u liječenju od poroka koji uništavaju zdravlje pri čemu najviše mislim na odbojku koja je ostavila traga i na tjelesni najspremnijim pojedincima. U tu nedjelju smo otkrili kupanje s dupinima koji dođu u more do kolina pa se dodiruju s kupačima i dvije mante promjera od preko metra koje, kad začuju pljuskanje mora u plićaku, dođu na igru i sjednu među ruke kupačima. Nikakvog straha nije bilo jer se djeca u tom istom plićaku već godinama igraju s tim istim ribama. Opet smo se sreli sa Guilerrmom i Ines kojima smo ponovno dali 6-7 kila očišćene ribe koja jednostavno više nije imala mjesta u našem frižideru. Možda ćemo im opet izaći negdje na put da im obnovimo zalihe svježih ribe. A našim ribarima drago, ponovno će u more. I to ne bilo gdje, na otvoreno more vanjskih otoka.

28. 11. 2011., ponedjeljak

Opet smo malo kilavili jutros pa smo umjesto u planiranih 9 i pol isplovili oko podne. Danas nas čeka jedrenje uz vjetar pri kojem napredujemo znatno sporije, a čeka nas 25 nm udaljena punta otoka Long Island koja je plitka i ispunjena koraljnim grebenima tako da je uvjet dolazak za vrijeme visokog sunca u uvalu radi raspoznavanja pličina. Na prvu trećinu puta potrošili smo jako puno vremena pa sam posadi objavio da se nisam uopće šalio kad sam im rekao da se zbog jutrošnjeg kašnjenja u polasku možda moramo vratiti s pola puta. Kako smo svi skupa ipak sretniji nego pametniji, vjetar je taman toliko promijenio smjer, a i val ga je pratio, da smo gotovo za dvostruko podigli svoju brzinu u napredovanju prema cilju. I naravno stigli na vrijeme ne samo da se usidrimo pod Cape Santa Mariom, sjevernom puntom Long Islanda, nego da se i još malo ubacimo u more u ribolov. Ali točno po tri kila ribe za dodat je na gradele. Poželjeno - učinjeno, za malo više od pola sata već su se repovi friško ulovljene ribe krivili na gradelama uz zadnje sačuvane jastoge. Napravila se i manistra na gljive, ne znam točno zašto, ali je bilo i onih koji su rado mijenjali jastoge i oboritu ribu za manistru. Opet pisma, gitara, vino... i uspomene na odbojkaški meč. Naravno, nakon prepunog trbuha.

29. 11. 2011., utorak

E jutros smo krenuli na vrijeme, moj najvrjedniji član posade otac Marino sve je pripremio do 6 sati ujutro kad sam se i ja probudio. Digli smo sidro i po bonaci isplovili prema Conception Islandu. Naoštrili smo se na velike jastoge i ribolov u otvorenom moru. U miru uz prve zrake sunca čitam da je Conception Island proglašen nacionalnim parkom tek odnedavno pa makar i toliko lijep i poseban ispao je s liste u zadnji čas. Dosta nam je nacionalnih parkova i nemogućnosti da se mnogobrojna usta na brodu prehrane plodovima iz mora. Mijenjam kurs za tridesetak stupnjeva prema otoku Rum Cay koji je poznat po najve-

ćim jastozima koji se možda uopće na planeti mogu pronaći. Ja ću nastojati te navode što više provjeravati pa je priličan rizik prolaska kroz koraljne grebene do ove nevjerojatno lijepe plaže postao prihvatljiviji i zbog gore navedene činjenice. Prvo smo dvojili možemo li uopće po oceanskom valu ući u uvalu i koliko smo izloženi valjanju pa kad smo već pomišljali na odustajanje val je naglo oslabio, a slalom među koraljima koji se ne mogu ucrtati u karte započeo. Ja u kopkitu za timunom, četvero na provi sa stanicom i troje na krmi, svi zure u more i stine. Ala slaloma, da nas ovdje iznenadi nevera sa sjevera vjerojatno bi se svi skupa skoro vratili avionom za Hrvatsku, a Dora bi ostala negdje u blizini na koraljnim grebenima kao uspomena na veliku glupost izazvanu željom da se ulovi barem jedan veliki jastog kako bi se mogli pohvaliti da smo stvarno ne samo bili na otoku nego se i priključili onima koji su ulovili ribarske trofeje. Pao je dogovor, od deset ujutro do tri popodne stojimo na Flaming Beachu, ukoliko se ne pojavi tamni oblak sa sjevera koji može donijeti neveru. Ukoliko se to iznenada dogodi, brod mora isploviti izvan duboke lagune, a posada s plaže ili iz ribolova treba gumenjacima doći izvan uvale. Brzo smo ulovili desetak kila ribe, koliko smo se i dogovorili jer su Petra i Matko odlučili napraviti i karpačo. A jastoga ćemo pet kila samo jer smo i sutra na otoku pa možemo ponoviti radnju. Dogovorili smo se, ako jedan jastog bude i veći od toga, da se prihvaća. Tako je i bilo, ali rekordera nismo našli jer je ulovljeni primjerak bio gotovo 5 kila težak, prava zvijer koju smo za svaki slučaj potegli puškom i ravno s njim u teću. U dva sata popodne već smo dizali sidro jer se na obzoru pojavio zlokobni oblak sa sjevera. Jedan, dva, tri... sidro je već dignuto, vijugamo vozeći teški slalom pod sunčanim zrakama koje će nam uskoro sakriti taman kišni oblak nevere. Opet utrka s vremenom, ali što je to za nas, a i jastog je već u teći i to koliki, najveći kojeg sam u životu vidio. Desetak minuta neizvjesnosti i prolazimo kroz zadnja vrata, kiša počinje padati, vjetar pojačava, a tko je ukrao sunce. Već smo na otvorenom moru, lomimo oko zapadne punte otoka, more se smiruje, sunce ponovno izlazi, a mi već u tri i pol uplovjavamo u Nelson Harbour, na 2,8 metara, spustit će se more još trideset centi, al imamo još 25 centimetara fore. A i liši pijesak

je ispod nas, ponovno smo zaštićeni koraljnim grebenom.

Spuštamo gumenjaka i šaljem o izvidnicu na obalu. Evo ih za pola sata, u mjestu nigdje nikoga, 80% kuća je porušeno u zadnjem uraganu, popravljena nijedna. Imaju i marinu i to kakvu. Dva broda su unutra, jedan izgleda zauvijek, a drugi se možda jednom i zaputi na kraće putovanje oko otoka. Vlasnik bara upravlja i marinom i mjestom duhova. Market izgleda napušteno, a psi lutalice su najbrojniji stanovnici, što na ulicama što na plaži. Sve nam je nekako čudno, kako je moguće da je jedno prilično veliko mjesto tako napušteno. Ipak doznajemo odgovor. Na otoku se proizvodila sol koju se prije dvadesetak godina prestalo eksploatirati pa je tako i stanovništvo iščezlo. Ali na svu sreću nisu jastozi. Oni su se odlaskom stanovništva na sreću dodatno zaštitili, a broj brodova u luci manji je od broja brodova u selima dalmatinske zagore bez jezera ili rijeke.

30. 11. 2011., srijeda

Dan laganog ritma, kupanje na plaži, obilazak znamenitosti Nelson Towna. I da, nešto zaista nevjerovatno, hvatamo internet signal s obale i to dovoljno jako da svi palimo kompjutore. Ni u Nassauu ni na jednom drugom mjestu u Bahamima nismo imali tako dobar signal. Da mi je ovo netko ispričao nema izgleda da bih mu povjerovao, puno prije bih očekivao da nemaju nikakvu vezu na otoku. Ajde nešto lijepo i nama da se dogodi (što se tiče interneta). Ekspedicija koja je pošla u nabavu kruha na obalu i nije se baš proslavila. Matko, Jozo i Petra pronašli su slane kekse i kad su željeli slavodobitno krenuti prema Dori, sa starog drvenog mula pod Petrom se slomila daska koja je probila novog gumenjaka, a Petra se u trenu našla u moru u društvu školjaka (konkova) i riba koje su se vjerojatno čudile zašto je Petra u haljini, a ne u kupaćem kostimu. Bilo je zaista smiješno dočekati ekspediciju čiji su članovi priznali da su ranjeni, ali ne i mrtvi te da će nastaviti ratovati do kraja dok jednom ne kupe pravi kruh koji će sličiti našem iz domovine. Pitate se vjerojatno što smo uopće radili u Nelson Townu drugi dan i zašto nismo

nastavili dalje? Samo zato što čekamo vjetar koji bi trebao sutra do podne zapuhati sa sjevera i ponijeti nas sve do 430 nm udaljene Jamajke. Sto puta smo te večeri prepričali i najmanje se toliko puta nasmijali na dogodovštinu i Petrin skok (pad?) u more, Jozinu reakciju i Matkovo iznenađenje kad je shvatio da je gumenjak ozbiljno probušen. Zaigrali smo malo i na karte, zapivali i stigli se dobro odmoriti na sidrištu koje je inače prilično izloženo vjetru i moru, ali ovog puta za promjenu more je bilo zaista milostivo prema nama.

1. 12. 2011., četvrtak

Budim se oko 7 sati i pogledavam na sat pa na datum. Prvi je dan prosinca, već! Kako mi je vrijeme brzo prošlo! Neću se ni okrenuti, a već ću biti u Novoj negdje na San Blasu. Izlazim na palubu, bonaca je i dalje. Valjda će danas nešto zapuhati da se možemo konačno uputiti. Zov Jamajke tako je jak da je već jučer pala odluka da se jedri bez prestanka do Port San Antonia, svih 430 nm. Mislim se kako bi bilo dobro da vjetar zapuše do podne pa da bar imamo neke šanse stići prije noći uz visok prosjek od 200 prevaljenih milja dnevno. Spremni čekamo i nekako odjednom u devet sati osjetio se prvi reful vjetra, pa drugi, treći... Idemo, pravac Jamajka. U 10.00 smo već podignutih jedara prošli prve tri milje puta. Dobro sam analizirao prognozu i odlučio se za malo dalju, ali vjetrom popunjeniju rutu uz samu istočnu obalu Long Islanda

1/2. 12. 2011., Jamajka!!!

Danas je već 14. 12., znači prošlo je točno dva tjedna otkako sam lupkao po laptopu zadnji tekst pa popunjavam dvotjedne neispisane stranice dnevnika. Jutros sam krenuo sa španjolskim rječnikom pokušavajući obnoviti svoje krhko znanje i eventualno naučiti koju novu riječ. Moram se pohvaliti da mi ide loše,

sporo pamtim, a brzo zaboravljam. Eto dobrog razloga da se uhvatim pisanja koje mi se u ovom trenutku čini manjim zlom. Punih jedara nošeni umjereno jakim SI vjetrom sjurili smo se prema jugu. Vedro vrijeme, stalan i povoljan vjetar, ne veliki val, jastozi i riba na jelovniku, vino i rum za okrjepu, nasmijana i preplanula od sunca lica posade, Jamajka ispred nas. 420 nm jedrili smo i dobro se zabavljali čitajući vodiče za Jamajku, ja malo više nautički, a ostali kombinirane koji su davali puno više podataka koji su za nas, prije svega jedriličare po mom mišljenju, bili suvišni. Ipak sve je dobro pročitati pa tako smo pronašli i zgodan način kako „dosadne“ ulične prodavače najelegantnije odbiti. U jednom od najpoznatijih svjetskih vodiča svima preporučuju da odgovaraju dosadnjakovićima na hrvatskom jeziku aludirajući na nerazumijevanje Jamajčana našeg malog jezika. Odjednom smo se nekako učinili sami sebi važnima u svjetskim okvirima i uostalom spremnima za avanturu zvanu Jamajka.

3. 12. 2011., subota

U noći s petka na subotu konačno su nas zgrabili veći valovi pa smo surfajući po njima dostizali na trenutke i 16 čvorova brzine. Nekako nam se činilo da ni mi ni Dora ne podnosimo teško takve uvjete, čak što više kad smo ugledali obrise Portlanda, regije Jamajke u kojoj je naše prvo odredište Port San Antonio, stisnuli smo gas do daske i u 8 sati ujutro nakon kratkog i ozbiljnog brifinga podijelili zadatke kako bi sa što manje muke skinuli jedra i uplovili u luku po 6-7 metara visokim valovima. Sutradan smo saznali da su ljudi s pazara, koji gleda na ulaz u luku, molili za nas krunice da nas u tom trenutku ogromni valovi ne odnesu prema prijetećim hridima. 10-ak minuta koliko nam je trebalo da skinemo jedra i sjurimo se u luku na pazaru se nije prodala ni glavica salate, a mi smo, a da nismo ni znali, postali junaci barem tjedna u ovom malom, ali jako simpatičnom gradiću. Idemo sad nazad na vodiče i ono što je u njima zapisano. U mom, nautičkom, piše da je Jamajka osim na nekoliko mjesta jako sigurna i da ćemo se posvuda osjećati dobrodošlima. U

onom svjetski poznatom vodiču ne dijele baš takvo mišljenje i pozivaju na krajnji oprez pozivajući se na statistiku koja Jamajku svrstava na sami vrh zemalja po kriminalu i ubojstvima. Kako obično vjerujem vodičima za nautičare, a ne vodičima za „hotelske“ goste, moje je mišljenje bilo da uz manji oprez pristupimo upoznavanju Jamajke, ali da se treba toliko bojati... naravno da je i posada imala slično mišljenje, ali oprez koji smo ugradili u sebe je ipak postojao. Nakon 9 dana na Jamajci pokazat će se da je nautički vodič ne samo bio u pravu nego i da je ponašanje policije i svih Jamajčana za čistu peticu. Doznali smo za dijelove glavnog grada Kingstowna, u koji ni normalni Jamajčani ne zalaze, ali ponavljam da smo se svi osjećali toliko sigurno krećući se bilo kojim dijelovima gradova koje smo posjetili u bilo koje doba dana. Za Bahamce i veći dio Kariba Jamajčani su izmislili poštenje koje im nisu uspjeli oduzeti ni engleski kolonizatori. U subotu navečer već smo se bili udomaćili i u lokalnim barovima kroz priču s ljudima upoznavali Jamajku. Jedino što ne možete promijeniti na Jamajci je glasnoća muzike iz zvučnika koja odzvanja cijelim otokom i danju i noću. Kome glasna glazba smeta, za njega Jamajka definitivno nije. Za sve ostale je.

4/5. 12. 2011., nedjelja i ponedjeljak

Kako smo Doru sigurno privezali što na mulu što na sidrištu lijepe marine Errol Flyn, odlučili smo se za obilazak ove strane otoka. Od ponuđenih sadržaja odlučili smo se za rafting rijekom Rio Grande na splavima napravljenim od bambusa. Skiper splavi zabavlja dvoje putnika (maksimalni broj) cijelim putem izvodeći hitove Boba Marleya i plešući u ritmu reggea. Kako su svi skiperi stanovnici malog mjesta uz rijeku, ispričali su nam lijepu priču o životu uz rijeku i koliko im mnogo rijeka znači. Izdvojit ću samo primjer vezan uz splavarenje s turistima. Da bi postali skiperi na splavi, s kojom se spuštaju 8 milja nizvodno, godinama prije kao šegrti zaslužuju to pravo vukući po dvije bambusove splavi odjednom uzvodno svaki dan, naravno bez putnika. Njih će tek nekoliko jednom za tko zna koliko godina

dobiti priliku voziti i od splavarenja zarađivati za život. Zato su skiperi splavi jako poštovani u svom selu, a mladima je golema čast dobiti priliku tegliti splavi uzvodno. I mi smo mislili njima dijeliti lekcije o ponašanju i poštivanju starijih. U vrtićima i školama nose se iste odore, a školovanje, počevši od vrtića s tri godine, obvezno je za sve. Obišli smo i znamenitu uvalu u kojoj je snimljen film *Plava laguna*, ali nas nakon bahamskih plaža ni jedna takva uvala nije mogla dojmiti.

6. 12. 2011., utorak

Nekako nam je vrijeme brzo prošlo u Port San Antoniu i već je stigao utorak, dan za odlazak. Nakon obavljenih lučkih formalnosti isplovili smo i u idealnim uvjetima za jedrenje brzo doplovili do pedesetak milja udaljenog Ocho Riosa. U mom vodiču doslovno piše: ostavite Ocho Rios posjetiteljima s kruzera, jer je za njih tu sve i napravljeno i prilagođeno. Za razliku od San Antonia, koji ima sve značajke jednog lijepog malog mjesta, Ocho Rios se doima zaista kao jedna velika prodavaonica koja živi od spomenutih turista, koji pola dana provedu u njihovu mjestu i to treba što bolje iskoristiti i naplatiti. Većina cijena je dvostruka u odnosu na ostala mjesta. Ipak, navečer smo pronašli Margarita bar u kojem su prašile karaoke s interesantnim izvođačima, između kojih bi se dalo probirati nekoliko njih koji bi mogli svoj talent dobro unovčiti.

7. 12. 2011., srijeda

Jutros smo se odlučili za izlet u Nine Mile, rodno mjesto Boba Marleya, udaljeno nekih 60-ak kilometara od luke. Izlet duboko u unutrašnjost otkrio nam je koliko je Jamajka zelena i koliko gusto naseljena. Imali smo sreću prilikom odabira kombija jer je vozač bio ujedno i vodič koji je cijelo vrijeme pričao o Jamajci s toliko ljubavi. Nekoliko kilometara ispred rodne kuće Boba Marleya nalazi se zabavište koje je i on pohadao. Mala kućica

na vrhu brežuljka neposredno uz cestu. Kombi se na trenutak zaustavio, a djeca su započela pjesmu. Spontano smo izašli iz kombija i otišli prema djeci koja su nas uhvatila za ruke i gotovo sat vremena vodila kroz svoju učionicu pokazujući nam što sve znaju. Iako smo bili 'kratki' s vremenom, teško se bilo odvojiti od djece koja su nas osvojila pristupom životu, a svojim veseljem i osmjesima dala do znanja da je Jamajka zemlja sadašnjosti, a ne samo budućnosti. Nakon takvih trenutaka ni rodna kuća ni mauzolej, ni izvođači pjesama Boba Marleya, koji su bili osnovni razlog izleta, nisu ni blizu mogli probuditi osjećaje koje smo imali u druženju s djecom.

Bob Marley je definitivno legenda Jamajke, ne samo kao muzičar nego i općenito. *One love*, ili u prijevodu *Jedna ljubav* simbolizira njegov način življenja, a dolazi ustvari od njegova podrijetla i ujedinjenja rasa (otac engleski časnik u poznim godinama, a majka sedamnaestogodišnja seljančica iz Nine Mila). Kako je legenda rođena, sva pitanja vezana za moralnost takve veze postala su bespredmetna pa čak i kad sam mojoj ženi to spomenuo (a osjetljiva je na takve stvari) samo mi je odgovorila kratko: Molim te, ne kvari mi atmosferu. I nisam. U veličanju etiopskog diktatora i zločinca Haile Selassija, koji je pobio pola Afrike, nemaju niti malu mjeru dobrog ukusa te se ustvari ovdje srećemo s potpuno drukčijim poimanjem veličina. Moj otac Marino nije lako mogao proći preko toga pa je malo naglas negodovao na hrvatskom nazivajući diktatora prikladnijim imenima. Sreća naša da ga nisu razumjeli, a ipak poprilično sam siguran da još pokojni stranac reagira slično na tako nešto. Kako nisu baš potpuno informirani s likom i djelom Haileja, može im se progledati kroz prste jer su očigledno samo slušali ono što im je netko ispričao, a sami se nisu potrudili malo pogledati kako stvari točno stoje. Propovijedati ljubav i mir među narodima i rasama uz diktatorsko pokriće ipak je jako protuslovno pa smo još danima razglabali na brodu o tom fenomenu.

„Turističko“ (zbog toga što je namijenjeno isključivo turistima) imanje na kojem je rodna kuća Boba Marleya i mauzolej, po meni, mnogo više služe zaradi novca nego što bi uistinu trebali biti sveto mjesto za štovatelje djela i lika velikog Marleya. Tako se među „originalnim“ stvarima koje je Bob koristio može pro-

naći i ručnik s njegovim likom koji se vrlo lako može pronaći i na splitskom pazaru, a staze i putovi unutar imanja se proširuju i obnavljaju prema potrebi, tako da sam prilično siguran da će kroz nekoliko godina imanje narasti još barem za pola. Na kraju se neće znat je li Bob bio veleposjednik s naglašenim smislom za turizam i biznis, ili tamo neki glazbenik.

Oko tri sata popodne požurili smo na slapove za koje opet slavni vodič kaže da su mjesto koje jednostavno morate posjetiti na Jamajci. Koliko hvalospjeva za jedan slapić u kojem su stijene betonirane, kako bi se kroz njega moglo hodati. Stegnulo me malo oko srca jer sam se sjetio naših Plitvica i Krke, odnosno reakcije turista na njih. Zato, ako se odlučite za posjet Jamajci, što zaista preporučam, učinite ono što vam ne savjetuju u vodiču, družite se što više s tamošnjim stanovništvom i što više izlazite do kasno u noć, kada Jamajka doživljava svoj zenit. Ili uopće ne idite, jer se za ono prvo ne isplati baš potegnuti na ovakav put.

8. 12. 2011., četvrtak

Opet rano ujutro krećemo, nono i ja smo pripremili brod i zaplovili prema zapadu. Jedan po jedan, članovi posade su polako počeli izlaziti na palubu negdje do podneva. Na 5 milja od obale zaustavio sam brod na oko 2.000 metara dubine radi kupanja u kristalno čistom i modrom moru čija je temperatura dosegla i trideset stupnjeva. Nije puno trebalo nagovarati posadu na kupanje, a strahovi koje su sa sobom ponijeli iz Hrvatske vezani za morske pse i ostale morske nemani ionako su ostali davno iza njih, još tamo negdje po sredini Bahama. Onako preplanuli i puni hrabrosti i samopouzdanja za sraz s prirodom jednostavno su bili i meni na ponos jer mi se čini da sam makar malo doprinio u izgradnji tog samopouzdanja u druženju s prirodom. Oko četiri sata popodne uplovili smo u Montego Bay i lako pronašli put do nautičkog kluba gdje smo ulovili zadnje slobodno mjesto na mulu što se sljedećih dana pokazalo vrlo važnim. Osim lijepe lučice u kojoj su bili svi potrebni i nama važni sadržaji (internet,

bazen, doba restoran i bar...) održavala se godišnja regata u klasi J22. U zadnji čas sam se uspio ubaciti u jednu posadu na mjesto člana koji se u zadnji čas razbolio. Čovjek se razbolio u pravi čas, a meni donio nezaboravno jedrenje u mješovitoj francuskoj posadi i druženje s jedriličarima koji već dugi niz godina sudjeluju u ovoj regati.

9/10. 12. 2011., petak i subota

Gdje ćeš naći bolji scenarij za oproštaj od dijela posade koji u nedjelju ide kući od gradića poput Montego Baya. Dora je do sada sa svojom posadom odjedrila u ovoj godini nešto više od 2.000 nm. Svaki član posade tako je odjedrio barem 1.000 nautičkih milja na oceanu. „Diplome u klasi 1.000 nm i 2.000 nm oceana“ proslavljali smo kako i priliči posadi zajedno, družeći se od jutra do sutra i preksutra uz ritmove najviše reggea i vrhunskog jamajčanskog ruma. U opuštenom ugođaju i laganom, ali stalnom ritmu približavao se dan rastanka.

11. 10. 2011., nedjelja

Do četiri sata popodne svi smo se pravili da nitko ne odlazi pa smo se nakon zajedničkog ručka na brodu još stigli i svi skupa okupati u bazenu. U pet sati popodne taxi je došao po Petru, Jozu, Davora i Hrvoja. Nastao je tajac, nekako nam se svima u želucu nešto skupilo. Oproštaji, koja gruba, a nezaobilazna situacija. Nakon toliko vremena zajedno na brodu oprostiti se nije lako. Meni posebno i Petri. Živjeti na brodu sa ženom koju voliš posebno je lijepo, tako da nisam smio ni promisliti na sutradan i jutro bez Petre i svu radost i zabavu koju nam je svojom spontanošću na brodu priuštila. Doprinos u kuhinji i održavanju čistoće kako broda tako i sedmorice mornara spada već u tehnička pitanja s kojima se želim suočiti tek za nekoliko dana, kada budemo nekako pokušali između preostalih članova posade podijeliti to teško i nezahvalno breme obveza u svakod-

nevnom životu na brodu koje je Petra za sve nas nosila. Prošla mi je brzo kroz glavu misao da moram hitno smisliti neki pakleni plan da je što prije vratim na Doru.

Jozo, e moj Jozo, kako ćemo bez tebe i dijela Hercegovine i Slavonije koje svugdje sa sobom nosiš, jedinstvenih komentara koji su nas puno puta do suza nasmijali, ali istovremeno i držali na oprezu kad si svojim životnim iskustvom nepogrešivo predviđao događanja i opasnosti. Dva mjeseca je već prošlo, eh kako vrijeme leti. Davore, zbog tebe i tvojih putovanja, interesantnih priča i doživljaja na njima će i Sharedreams malo skrenuti sa zacrtane rute. Evo priznajem da sam te gurao sa sobom u gvardiju iskorištavajući priliku ne samo da mi skratiš noći plovidbe nego da i poželim da dežurstva što duže potraju ukoliko bi priča s putovanja ostala nedovršena. Koji put bi mi se učinilo da čekam sljedeću noć i nastavak priče kao izdavanje novog broja stripa *Alan Ford* u mladosti.

Hrvoje, rijetko tko se na brodu toliko dobro uklopi i baš je za sve kao što si ti. Koji put bi mi se učinilo kao da je većina stvari i događaja na ovom putovanju skrojena baš tebi po mjeri. Jednostavnije rečeno, vrijeme koji si provodio na brodovima do sada i izuzetan osjećaj za suživot na brodu svrstavaju te rame uz rame mome ocu Marinu, s kojim si ionako bio toliko blizak, a kad bi hrana zamirisala na brodu, nemogući događaj je ne zateći vas zajedno oko teće, bilo da se radi o najsvježijem obroku ili čišćenju ostataka hrane od jučer ili prekjučer, do svima ne baš dragog pranja tanjura nakon obroka. Dragi moji, hvala vam što ste bili dio naše priče, poželjet ću vam da se što prije sretnemo na Dori ponovno u neko drugo vrijeme, na nekom drugom meridijanu i paraleli.

12. 12. 2011., ponedjeljak

Novi tekst, nova taktika. Kako bih pisao manje, a izgledalo više, povećavam font slova. Kako se samo nisam prije sjetio! Evo znaka da svakog dana u svakom pogledu sve više i više napredujem. Montego Bay, jutro nam se nekako razvlači s mislima

usmjerenim isplavljenju i dijelu naše posade koja je na putu kući. Dobivam Hrvoja oko 9.00 sati po lokalnom vremenu, koji me izvješćuje da je cijela posada na aerodromu u Frankfurtu, sve je u redu, let im je prošao dobro, ali neće dobro proći kobasice kojih su se upravo dočepali. E sada se možemo okrenuti dovršavanju dokumentacije za isplavljenje iz Montego Baya. Već je podne, a delegacija za ispraćaj sastavljena od predstavnika vlasti nika-ko da se pojavi. Hoće jednom valjda, ali evo sada pogledavam na sat i već je dva sata popodne. Idem ponovno na recepciju marine ne bih li nekako ubrzao dolazak vlasti. Evo ih konačno, imali su ljudi posla, a kako smo mi na odmoru, ne dozvoljavam sebi nerviranje zbog čekanja, nego se već polako zezam na svoj račun, pomalo i na njihov, govoreći im da su me malo zatekli nespremnog jer su stigli brže nego što sam očekivao. U tri sata Matko, dva Marina i ja odvezujemo brod i zadnjim snimkama aparatima i kamerama se opraštamo od ovog lijepog gradića i drage nam Jamajke.

15.30 je, upravo smo digli jedra. Započeli smo s proračunom vremena plovidbe i odbrojavanjem milja kojih je 560 do Cartagene u Kolumbiji, najdužoj relaciji do sada u ovoj sezoni plovidbe Dore. U sumrak već okrećemo zapadni dio otoka na kojem se nalazi poznata plaža i turistički centar Jamajke Negril. Šteta što je već pala noć pa ne vidimo tu 12 kilometara dugu plažu. Nekako nam nije bila ni suđena jer smo u nekoliko navrata željeli do nje autom, pa smo se čak i htjeli zaustaviti brodom, ali nas je nekoliko sati kašnjenja carinika definitivno udaljilo od ostvarenja tog nauma. Dobacujem u polušali: „Pa nije nam valjda ovo zadnji put da jedrimo ovuda“. Nitko nije komentirao pa sam promislio, ili su zadubljeni u svoje misli u kojima im ne želim smetati, ili sam im dao misliti jer ne znaju točno što mi je sljedeće na umu, što se tiče daljnjih putovanja i jedrenja svijetom. No i ja sam nekako bio zadovoljan komentarom koji se nije izrazio riječima, ali sam gotovo siguran da sam uhvatio međusobne poglede čuđenja među članovima moje drage posade.

13. i 14. 12. 2011., utorak i srijeda

Jedrenje... Ovaj put malo drukčije za promjenu, vjetar je bočni koji povremeno skrene prema provi ili krmi. Vjetra ima dovoljno tako da plovimo brzinom od oko 9 čvorova što nam daje visoki prosjek od preko 210 prijeđenih nautičkih milja dnevno. Posada je dobre volje, Dora nas sluša, a i mi se trudimo oslušivati njezine potrebe. Kako već duže vrijeme živimo u simbiozi, ne možemo ne misliti jedno na drugo i ne brinuti se međusobno ne samo o stanju nego i o raspoloženju obiju strana jer mi sve više postaje jasno da ustvari živim s brodom kao sa živim stvorenjem, koje ima svoje potrebe i svoje hirove koje treba poštivati. Hvala Bogu, oni su mnogo manje brojni od onih koji meni prolaze kroz glavu. Gvardije se smjenjuju, kužina radi, jedemo dobro, Matko i Marino sviraju po noći. Nema kiše, noći su vedre, a Cartagena se približuje. Kako su me upozorili da u Cartagenu svakako treba uploviti po danu, našu smo brzinu optimizirali na dolazak negdje oko 11 sati ujutro da imamo dovoljno vremena za sve i naravno izlazak u Južnoj Americi odmah prvu večer. Ovo je moj prvi posjet tom kontinentu, srećom moj otac je već bio jednom na turneji kao igrač s Hajdukom negdje oko Nove godine 1969/1970. po južnoj Americi, između ostalih mjesta i u Bogoti. Na Bahamima su nas strašili Jamajkom, na Jamajci su pak oprezni u ocjeni sigurnosti u zemljama Južne Amerike, a Kolumbija je pri vrhu popisa nesigurnosti. Nama ipak nema druge nego provjeriti navode kako bi mogli drugima prenijeti svoja iskustva.

15. 12. 2011., četvrtak

Sve je kako treba jutros, dolazimo na vrijeme na uski tjesnac kojima se služe manje jahte i domaće brodice koji je označen zelenom i crvenom plutačom. More je toliko mutno da se ne vidi ni na pola metra dubine tako da se oslanjamo na informacije koje smo dobili i na navigacijske karte koje imamo. Postoji i drugi ulaz u Cartagenu kojim se služe veliki brodovi, ali produ-

žuje plovidbu desetak milja. I ne samo to, upozoreni smo da se taj ulaz izbjegava posebno noću, jer su se događali napadi na jahte od strane lokalnih kriminalaca. Na samom prolasku među bovama je 4 metra dubine. Ploter sa Sea map kartama pokazuje pogrešku od nekih 30 metara istočno, ali u svakom slučaju greška je toliko mala da se noću može uploviti tuda čak ako i svjetla na bovama ne gore, jer se lako reflektorom može pronaći prolaz što nam je ostavilo mogućnost da Cartagenu napustimo u doba dana kada nam to najviše odgovara.

Kad smo prošli uski prolaz i došli na sami ulazak u luku, kod kipa posvećenog pomorcima, sručio se pravi tropski pljusak. Dolazimo na sidrište ispred Klub Nautica točno u podne. Sad bi netko trebao baciti sidro, ali pljusak je velik, toliko velik da jedva razabirem usidrene jedrilice kraj kojih prolazimo. Nikome se ne ide na kišu, malo smo i iscrpljeni od puta, a i ne žuri nam se, imamo vremena na pretek. Na nekoliko jedrilica vidimo povećanu aktivnost na palubi, kupi se kišnica, posade se tuširaju pod jakom kišom, eno na jednom katamaranu cijela je obitelj na kiši, igraju se, djeca igraju na vatalo kao da kiše nema. Ma idemo se i mi malo smočiti, kad ovako vidiš druge i sam dobiješ sličnu želju, pokisnuti do gole kože ili se jednostavno skinuti u mudantine i pustit neka pada po tebi. Tako i bi, svi u mudantine i na pljusak, topli zrak i gotovo topla kiša. Koje ludilo! Malo smo i zaboravili na sidrenje u svom tom guštu. U dva sata već smo nazvali agenticu Paulu na VHF kanalu 68, kojim se u luci služe samo nautičari. Kako je što na sidru što u marini sigurno stotinjak jedrilica na kojima se živi, ujutro u 8 se emitiraju vijesti za zajednicu nautičara koje svaki dan uređuje netko od starosjedilaca u zaljevu. Umjesto mobitelima komunicira se na istom kanalu, a za duže razgovore koristi se kanal 67. U četiri sata popodne pojavila se agentica Paula, vrlo zgodna polucrnkinja (oko 28 godina), koja je pokupila naše putovnice i kopije brodskih papira te nam obznanila kako možemo spustiti žutu zastavu i, što se vlasti tiče, slobodni smo kretati se državom. Kako lipa i kako učinkovita! Samo da nije došla u pratnji muža Marka, s kojim živi na malenoj jedrilici, šezdesetogodišnjeg Amera koji je radio kao zatvorski čuvar veći dio svog radnog vijeka. Pokušavao sam pronaći nešto posebno privlačno na tom tipu što je

moglo ovakvu pametnicu i lipoticu vezati za njega. Nisam uspio ni tada ni narednih dana kao niti jedan član naše posade. Prva večer u Kolumbiji, Cartageni, gradu koji je svjetski poznat po pričama pomoraca iz naših krajeva kao jedan od rajeva što se tiče provoda i ljepote samog grada. Malo smo se zaniijeli u želji i zaboravili malo odspavati popodne pa nam je pakleni plan izlaska zapeo na sladoledarnici u susjedstvu. Odličan sladoled, zgodne i nasmijane prodavačice pobrinule se za dobro raspoloženje i potvrdile samo naša visoka očekivanja u Cartageni. Oko 23 sata već smo bili na brodu, taman utekli prije novog pljuska koji je nastavio padati valjda cijelu noć. Nakon pola sata nismo ga više čuli jer smo onako iscrpljeni bili duboko svako u svojim snovima.

16. 12. 2011., petak

Budim se oko 9 sati, konačno potpuno naspavan. Kiša pljušti i dalje bez ikakvih naznaka da skoro može prestati. Oko 11.00 svi smo oko stola za kasnim doručkom na kojem radimo dogovor u vezi boravka u Cartageni. Sidro ili marina - pitanje je sada? Kad sam provjerio cijenu marine Club Nautico, dvojbe više nije bilo, tridesetak US \$ sa strujom dnevno. U dva sata popodne, negdje između dva pljuska, privezali smo se u marinu, spojili na vodu i struju, digli gumenjaka iz mora, spremili svu skupu opremu s palube koja mami poglede i ustvari pripremili se potpuno za bezbrižan boravak u Cartageni sve do 22. 12., dana kada naš Matko leti doma, a mi po zadnjem planu idemo dalje. Nekoliko jedrilica do nas na lijepome ketchu žive Kenny i Jessy, par u ranim šezdesetim. Kenny je prije života na brodu organizirao koncerte i turneje najpoznatijim svjetskim bendovima, a Jessy je jednom s mužem došla u charter na njegovu jedrilicu i jednostavno ostala. Naravno, muž se sam vratio kući u Belgiju. Imali smo veliku sreću upoznati ih odmah po dolasku jer smo taj petak svi skupa izašli u Caffe Havana koji se nalazi u Media Luni, jednoj od prometnijih ulica u centru grada. Bar je uređen upravo onako kako izgledaju slični barovi u Havani, od četvrtka

do nedjelje svira živa kubanska muzika, pokazat će se da Matko nije imao nikakve primjedbe na izvedbe sastava koji su se svakog dana mijenjali. Naše omiljeno mjesto za izlazak postao je i ostao bar Havana u kojem je i mali Marino osim dobre muzike pronašao još jedan dobar razlog za svakodnevni dolazak. Ulaznica u bar se plaća 5 US \$, što zaista nije skupo s obzirom na muzički program i provod, međutim cijene su općenito visoke u Cartageni, otprilike nešto više od 50% skuplje nego u nas, što me poprilično začudilo, a standard života i prosječne plaće su sigurno 50-ak % niže. Nema mnogo onih koji sebi mogu priuštiti noćne izlaske, bar ne na mjesta u jezgri grada.

17. - 26. 12. 2011., subota - ponedjeljak

O Cartageni bi se puno moglo pisati, naše zadovoljstvo vidjenim i doživljenim potvrdili smo produženim ostankom za cijela 4 dana. Doduše, namjestio se i Božić među danima produžetka, željeli smo otići i na misu i provesti među ljudima blagdan jer smo po planu za Novu godinu na San Blasu u potpuno drugačijem okruženju, na pustim otocima s Kuna indijancima. Evo kako sam sve skupa doživio Cartagenu u nekoliko rečenica. To je jednomilijunski grad koji je u svom centru vrlo čuvan i siguran. Bez ikakvog problema može se boraviti na bilo kojem mjestu i u bilo koje doba dana ili noći. Policije ima mnogo, više nego bilo gdje na svijetu po metru kvadratnom, ali zato nema ni džepara ni sitnih lopova. Dosadni su samo ulični prodavači koji rade non stop tako da treba pronaći prikladnu obranu od njih. I od prodavačica ljubavi, kojih ima na svakom kantunu i skoro u svakom baru. Doduše, poput pravih profesionalki, brzo prepoznaju tko su mušterije za njih pa nas brzo ostave na miru. Trebalo je samo malo vremena da nas u ovako velikom gradu zapamte. Centar grada zaista je lijepo uređen, trgovci, ulice i građevine se stalno uređuju i odlično održavaju. Sve je nekako skladno i s posebnim štihom napravljeno tako da uz zajamčenu sigurnost postaje potpuno jasno zašto je Cartagena postala turističko središte ne samo Kolumbije nego i cijelog sjevernog dijela Južne Ameri-

ke. Ritam salse odjekuje iz svake pore grada, a ne znati plesati za Kolumbijce je malo gore nego ne znati hodati ili govoriti. 10-ak dana Cartagene pokazalo se optimalnim da bi se bez velike užurbanosti doživjelo grad i upoznalo običaje stanovništva. Vodiči koji se mogu pronaći na internetu o mjestima za izlazak u gradu prilično su točni i zorno opisuju što možete vidjeti i doživjeti kao i cijene koje vas očekuju. Na kraju, Cartagena je jedno od najljepših mjesta koje sam posjetio i zaista je vrijedi posjetiti. Stranci koje sam sreo i koji putuju svijetom na razne načine same riječi pohvale imaju i za ostatak Kolumbije, koja je u zadnje 4 godine značajno unapređovala što se tiče sigurnosti posebno za turiste. Prijatelj iz Splita, naš poznati ronilac Neven Katić, dao mi je adresu od svog prijatelja koji vodi vojnu akademiju u Cartageni. Ricardo je bio nekoliko puta kod nas u brodu i iz prve ruke nam je ispričao kako su se ustvari obračunali s kriminalom i paravojnim postrojbama koje su godinama štatile kartele. Ne samo silom nego i mudrim pregovorima s gerilama postigli su današnji mir i situaciju u kojoj je gradonačelnik Bogote, nakon predsjednika Kolumbije, najjača pozicija u državi, u rukama bivšeg vođe gerile. Sada svi zajedno pušu u zajednički rog i uz pomoć američkih obavještajnih ureda nekako stavljaju pod kontrolu proizvodnju narkotika. Doduše droga, posebno kokain, može se kupiti na svakom kantunu Cartagene po cijeni 2-5 \$ za gram. Doduše, i u Europi tržište narkotika i dalje funkcionira pa je jedina prava razlika u cijeni kušanja, koja je ovdje i do 50-ak puta jeftinija. Da ovu lijepu priču o Cartageni ne zaključim s ovom mračnom temom, potrudio se naš spličanin Damir Ružić, koji godinama živi u Južnoj i Srednjoj Americi. Dva puta oženjen i rastavljen u Kolumbiji, zadnjih devet godina radi kao inženjer u Gvatemali, gdje ima lijepu jedrilicu koju, priznaje, jako malo koristi. Još malo pa će u penziju, te planira povratak u Cartagenu koja mu i dalje jako paše. U Hrvatsku ode svako pet šest godina posjetiti prijatelje i obitelj. U drugom posjetu Damir nas je darivao najboljim rumom i kavom iz Gvatemale. Prilično smo iz Damirove priče saznali o ljudima iz naših krajeva koji su krajem Drugog svjetskog rata i negdje do sredine šezdesetih godina prošlog stoljeća emigrirali u zemlje Južne Amerike, kao i o organiziranosti hrvatske emigracije, koja ni u jednom

trenutku postojanja Jugoslavije nije gubila vjeru u stvaranje samostalne Hrvatske države. Ganule su me njegove priče i učinile me mnogo svjesnijim o snazi i pomoći u stvaranju naše države od iseljene Hrvatske. Hvala Vam naši dragi iseljenici što nikada niste zaboravili svoju i našu Hrvatsku, u kojoj na posljetku ne živite, ali sam osjećaj kojim izražavate pripadnost dragoj zemlji bio je dovoljna nagrada za sve žrtvovano za slobodu i stvaranje Lijepe naše.

26. 12. 2011., ponedjeljak

Eto došao je i taj dan, treba pripremiti brod i oprostiti se od drage nam Cartagene. Matko je odletio 22.-og za Hrvatsku tako da boje naše ekspedicije sada brane dva Marina i Leo, ili tri naraštaja Lemešića na putu oko svijeta. Mislili smo da ćemo po prvi put isploviti sami, međutim u zadnji čas pojavili su se naši novi i vrlo zanimljivi suputnici koje smo sreli u Caffé Havana nekoliko dana prije. Kako se radi o osobama koje imaju bogato putno iskustvo iza sebe (između 35 i 45 godina starosti), razmjenjivali smo putna iskustva u pauzama svirki benda. Su-tradan su već predali putovnice našoj agentici i postali novi članovi Sharedreamsa. Jorge (Španjolac) i Frank (Nijemac) su zaljubljenici u kite surfing, koji obilaze svijet i jedre na najljepšim plažama, a Barbara i Noemi su Švicarke koje žive i rade svugdje po Europi, a putuju zemljama trećeg svijeta najčešće i sudjeluju u misijama pomoći nerazvijenima na dobrovoljnoj osnovi. Kad smo im ispričali dio naših dogodovština i plan puta, i prvu uplovljavanje u San Blas, zaista im nije dugo trebalo da izmijene sve svoje planove, promijene letove i priključe nam se na desetak dana. U šest sati popodne posada je kompletirana i ukrcana na Doru. Još se samo čeka dolazak agentice s papirima (imigracijski ured i zarpe-permit, lista posade). U sedam se pojavljuje agentica s dokumentima, a već u osam sati Dora pušta cime i polako pod okriljem noći isplovjava iz Cartagene. Svjetla visokih nebodera Boca Grande vidjet ćemo još nekoliko sati daleko s pučine. U 21.00 sat prošli smo plutače uskog izla-

za iz Cartagene i podigli jedra po ugodnom sjeveroistočnom vjetru snage 20 čvorova koji nas je ponio brzinom od 9 i nešto čvorova. Lijepa, vedra noć, malo više mjeseca nam ne bi škodilo, ali i ovako se ne možemo žaliti. U kokpitu se zbijaju šale na španjolskom, engleskom, francuskom, talijanskom i njemačkom jeziku, uz spominjanje lokalnih izraza na raznoraznim jezicima koji potječu od plemena Južne Amerike i Afrike. Na tapetu su gotovo sve zemlje svijeta i najčudniji putovi koji se ljudi pa tako i ova naša mala grupica mogu uputiti. Oko ponoći posadi je pala snaga tako da se svatko zavukao u svoju rupicu, a ja sam ostao sam u kokpitu uživajući u svakoj milji koju je Dora s lakoćom prevaljivala. Znao sam da će jutro doći brzo, prebrzo s obzirom na to koliko sam se zaželio plovidbe otvorenim morem. Oko sedam sati ujutro počeo se popunjavati kokpit, doručak je prošao, ručak isto tako nekako brzo uz zanimljive priče.

6 sati je popodne, još tri milje do otoka Cayo Holandes, našeg prvog odredišta na San Blas. Prilazimo jako oprezno jer se polako spušta noć, a priče o nasukivanjima i stradavanjima jedrilica na San Blas stalno kruže Cartagenom, poput mita smo dobro zapamtili. Ipak uz dobre karte i informacije koje imamo ne bi smjeli imati većih problema posebno zato što biram jedno od jednostavnijih za ulazak sidrišta na otoku. U sedam sati već smo usidreni uz nekoliko manjih otočića u sklopu arhipelaga Cayo Holandesa, kojima ne pišem ime jer i nakon više pokušaja ne mogu zapamtiti ni jedno ime otoka s karte. Morao bih prvo napisati imena otoka na papir pa onda na laptop. A di mi je sad penkala, ne da mi se baš ni dizat, 1.15 je u noći, nono kraj mene za istim stolom žvače ostatke jastoga od ručka. E da, posada je odlično podnijela ovih 200 nm koje smo prevalili za manje od 22 sata jedrenja, odnosno zadnjih 4 sata smo vozili motorom jer je vjetar pao, a prilično veliki val ostao, što je jedrenje činilo ne baš ugodnim. I mene su ugodno iznenadili bez obzira na činjenicu da se radi o prekaljenim putnicima svjetskog formata.

28. 12. 2011., srijeda

Budim se oko 7 sati uzbuđen od pomisli da ću uskoro ugledati San Blas (Cayo Holandez otok) po danjem svjetlu. Oblačim mudantine i izlazim na palubu. Konačno San Blas. Uvala je potpuno okružena koraljnim grebenom i malim otočićima tako da mi se čini kao da smo na nekom jezeru. Skačem u toplo more i uživam u ljepoti krajolika, vidim otočiće s pješčanim plažama, visoka stabla kokosovih palmi koje gotovo rastu iz smaragdno zelenog mora, pelikane koji se obrušavaju okomito na površinu mora u nastojanju da konačno dovrše doručak. Vidim i nekoliko kućica na otočiću Benedup napravljenih od kokosovih palmi i nekoliko pongi (tradicionalnih brodica Kuna indijanaca) izvađenih na plažu. Otplivao sam na plažu gdje pozdravljam zajednicu od desetak Kuna indijanaca različite dobi. Srdačno mi odzdravljaju i pozivaju me da im se pridružim na španjolskom, koji još dovoljno ne razumijem, ali gestikulacija i srdačnost prepoznatljivi su srećom na svim jezicima svijeta. Nakon petnaestak minuta već smo bili u trgovačkim pregovorima oko cijena mola (vezenih i šivenih rukotvorina koje žene Kuna dodaju dijelovima odjeće, ali i služe za ukrašavanje doma). Iako se nisam odlučio za kupnju, nisam osjetio nikakvu promjenu u raspoloženju domaćina prema meni, čak štoviše učinilo mi se da im je važnije pokazati mole na čiju izradu su tako ponosni nego ih i prodati.

Kad sam se vratio na brod gumenjaci su već bili u moru, doručak je upravo serviran, a posada spremna za izazove San Blasa. Upravo kad smo dovršili doručak prišla su nam dvojica dječaka u pongi s molbom da im prodamo malo goriva. Darivamo im kanticu od 5 litara benzine u zamjenu za informacije o najboljim mjestima za ribolov i ronjenje. Pada dogovor da idemo skupa u obilazak terena. Za pola sata smo već na prvoj „pošti“. Dječaci skaču u more i s vrlo skromnom opremom za ronjenje na dah zaranjaju na preko 15 metara dubine. Marino i ja ih pratimo, ali uz slabu vidljivost u moru osjećaj da je ribe malo nas nikako ne napušta. Nakon dva sata ronjenja i promjene nekoliko mjesta zahvaljujemo se domaćinima i sami nastavljamo obilazak terena. Indijanci su toliko vješti u moru, a otoci poprilično naseljeni da se riba plaši čovjeka više nego u Jadranu. Sve priče

koje smo čuli ili čitali o bogatstvu ribom i rakovima pokazale su se netočnima, a naša sigurnost da ćemo se hraniti ribom na ovim otocima potpuno je nestala. Nakon 5 sati ribolova imali smo dostatno ribe za jedan dobar obrok, a struje u kojima smo plivali da bi do ribe nekako došli toliko su jake da se zadovoljstvo ronjenja i ribolova brzo izgubi. Jasno nam je da je oprez od morskih pasa ovdje gotovo nepotreban jer gdje nema ribe nema ni njih. Ajde bar nešto.

29. 12. 2011., četvrtak

Nakon jutarnjeg kupanja i doručka po vjetru jačine 15-ak čvorova odjedrili smo do skupine otočića i hridi Cayo Coco Banderu. Dobro smo proučili područje i pličine jer smo već prvog dana vidjeli nekoliko jedrilica koje su nasukivanjem na grebene tu za stalno i ostale. Opres je stvarno potreban jer pličine vrebaju i na mjestima koja su na nekoliko milja udaljena od najbližih otočića, a jesu li sve navedene u kartama s kojima raspolažemo i nisam baš siguran. Zato je uplovljavanje u lagune sigurno samo dok je sunce dovoljno visoko da se slalomom oko grebena može pronaći sigurno sidrište unutar atola. Pronalazimo lijepo mjesto za sidrenje između dva otočića i hridi koje okružuju koraljni grebeni. Vjetar puše, a val ne dopire do nas, idealno je mjesto iz razloga što brod stoji mirno poput kuće, vjetar hladi unutrašnjost broda i stvara ugodnu temperaturu i što je najvažnije onemogućuje komarce i insekte da dolete sa obližnji otoka u posjet Dori. Mijenjamo pješčane plaže i otočiće, gumenjakom obilazimo pličine i ronimo po nekoliko sati da bi osigurali „slani“ obrok. Srećom sunce nije tako jako jer uz ovakav ritam kupanja i šetnje otocima to je vrlo važan faktor. Kad se spusti noć i nama nakon napornog dana brzo padnu snage tako da se nakon večere i Marinove svirke relativno brzo povlačimo na rezervne položaje u kabine na spavanje.

30. 12. 2011., petak

Jutro započinjemo kako drukčije nego kupanjem. Kako se tko probudi odlazi na umivanje skokom u izuzetno čisto i 28 stupnjeva toplo more koje u šali zovemo našom velikom kadom. Ah da, jučer popodne sam po prvi put od početka našeg putovanja imao problema s desalinizatorom kojeg na kraju nisam uspio pokrenuti, što je rezultiralo promjenom politike trošenja vode. I gdje baš sad usred San Blasa, gdje se ni pod razno ne može doći do vode iz špine za nadopunu tankova na brodu, nas sedam, a samo je još jedan spremnik vode pun.

Ipak na kraju krajeva najveći luksuz je uopće biti u ovoj prirodi pa je u redu da se odrekemo nekih stvari onim drugima u korist, i ne samo to, nego i ovaj novi režim trošenja vode nas stavlja u poziciju da se još više zbližimo s prirodom u pokušaju da ulovimo kišnicu za vrijeme pljuskova koji nas gotovo svakodnevno po nekoliko puta posjete i zaliju.

20-ak milja do novog odredišta Cayo Lemon smo odjedrili za manje od tri sata panulavajući bez uspjeha. Uvjeti za jedrenje su odlični jer plovimo zaštićeni otocima od oceanskog vala, a vjetra ima točno koliko treba za postizanje 8 i više čvorova brzine. Ispred Kayo Lemona utvrđujemo novi kvar, rol sistem glavnog jedra ne funkcionira tako da spuštamo glavno jedro uz saznanje da ga do daljnjeg ne možemo koristiti. Sidrište Lemon otoka je ustvari velika laguna sigurna i zaštićena od vjetrova iz svih smjerova tako da dio jedrilica koje vidimo dugo već ne napuštaju uvalu. Neki su tu već 7-8 godina bez namjere da negdje isplove u dogledno vrijeme. Po preporuci pronalazim Yogija, Nijemca koji je tu s jedrilicom nekoliko godina i koji pomažući indijancima u razvoju ekonomije i sam nešto zarađuje naplaćujući priveze na bovama koje je sam postavio u dogovoru s vlasnikom otoka. 70-ak je jedrilica u uvali sve skupa, od kojih 50% na stalnom vezu, tako da zajednica jedriličara funkcionira već godinama uz započinjanje dana radio programom na kanalu 68 sa svim važnim informacijama uz obvezno oglašavanje 'kupujem-prodajem' na kraju emisije. Sutra je Stara godina, a mi još uvijek ne znamo gdje ćemo slaviti dolazak Nove. Tu na Cayo Lemonu uopće nije loša ideja. Ipak kako se moram malo baviti

brodom, slatke brige oko odabira mjesta za doček ostavljam Franku, Jorgeu, Nuemi i Barbari. Kako smo tu večer na otoku sreli veliki broj Europljana s obližnjih jahti, velika četvorka je nakon dugog vijećanja predložila da se Nova čeka uz otočić Aldrup na kojem se organizira doček, ali je otok koji nema lagunu, tako da će se teško koja jedrilica odlučiti za sidrenje uz maleni otočić.

31. 12. 2011., subota, Stara godina

Oko deset sati ujutro uputili smo se na prema 6 nm udaljenom otočiću Aldrup potvrditi rezervaciju. Aldrup je 3 nm udaljen od Cartija, koji je tri sata vožnje džipom udaljen od Panama Cityja. Najljepši otočić koji smo do sada vidjeli na San Blasu je Aldrup s visokim stablima kokosovih palmi koja su tako pravilno raspoređena i međusobno udaljena da je gotovo nevjerojatno da je to priroda sama učinila. Za mjesec dana na otočiću će se službeno otvoriti mali resort sa 6 bungalova koji su izgrađeni iznad mora, a doček Nove je generalna proba. Na plaži se postavljaju šatori u kojima spavaju posjetitelji i živost se osjeća na svakom dijelu otoka. Potvrđujemo rezervaciju mjesta koja s večerom bez pića košta 25 US\$ po osobi. Pivo je 1 US\$, sokovi i voda isto, boca ruma 15 dolara na baru. Svi su preduvjeti tu za dobar doček, indijanci se doimaju zadovoljnim. Nekoliko mladih Kuna pomažu DJ-u postaviti razglas i opremu. Upoznajemo dva Talijana, Omara i Andreu, koji se upravo spremaju za nogometnu utakmicu s Kunama među palmama. Naravno da se i mi pridružujemo. Na igralištu omeđenom morem odigran je zanimljiv meč u kojem je odlučujući gol dao škaricama Paulo, sin vlasnika otoka Paula i njegova oca opet Paula. Možda to i ne bi bio odlučujući gol da nije bio tako atraktivan i da se nije poklopilo da smo se baš u tom trenutku toliko zadihali da smo svi skupa otrčali umjesto u igralište u toplo more, a ponosni djed je već stavio na stol desetak piva i bocu ruma što je zazvučalo kao sviranje završetka utakmice. Tko je pobijedio? To je tako

jasno, svi. Na Aldrupu nema poraženih, svi pobjeđuju, samo do otočića nekako treba doći. I tako su nas Kuna indijanci prihvatili kao svoje, šaroliko društvo od 60-ak ljudi među kojima je bio i nećak bivšeg predsjednika Antonia Noriege (inače bivši predsjednik je trenutno u zatvoru), dobro se zabavljalo uz odličnu hranu i vruće latinoameričke ritmove koje su kasnije zamijenili hitovi sa svjetskih top lista. Ja sam došao na doček u mudanti-nama i nisam pogriješio jer sam svako malo tražio i pronalazio osvježenje u moru i onako mokat nastavljao sa plesom. Oko 3 sata smo se vratili na brod i nastavili uživati u novogodišnjoj noći pod zvijezdama na našoj Dori. Dora, sretna ti Nova, čuvat ćemo te i paziti više nego što i na sebe pazimo! I nije nam žao, jer si nam tako lijepo uzvratila noseći nas svojim jedrima bespućima Atlantika.

1. 1. 2012., nedjelja

Nekako mi je čudno jutros bilo napisati godinu, je li moguće da je već 2012.? Vrijeme leti, događaji se izmjenjuju kao na traci, ustvari nikada u životu nisam ni približno toliko različitoga viđao u tako kratkom vremenskom razdoblju. Malo sam se zamislio i pokušao na brzinu analizirati što se sve događalo u prošloj godini pa i još malo prije od dana kad sam se otisnuo iz Splita na ovaj put (07. 10. 2010.). Prvo mi je palo na pamet jesam li i koliko sam dobro planirao do sada rutu, koliko sam je putem mijenjao, jesam li bio na mjestima koje sam želio vidjeti i je li provedeno vrijeme na svakom tom mjestu bilo dovoljno vrijeme za upoznati ga i ponijeti dio uspomena sa sobom do kraja života? Jesam li brz ili spor, može li se i treba li se vidjeti više ili pak usporiti ritam i vidjeti manje, ali sadržajnije i bez osjećaja stalne žurbe? Nemam pravi odgovor, vjerojatno to sve skupa ovisi o mom trenutnom raspoloženju pa mi se zato čini da je sve skupa nekako usklađeno jer mi ne pada na pamet nešto što bi stvarno mijenjao i učinio drugačije od stvari koje se tiču mojih odluka na putu. Da je Petra provela još više vremena sa mnom to bi bilo upravo onako kako sam zamišljao pa mi jedino

preostaje osim dobrog zdravlja upravo to poželjeti sam sebi u ovoj godini. I da moj prijatelj Marin Bosotina, koji je stalno duhom uz mene i sve događaje na brodu, više bude tu, na palubi Dore, kako bi što izražajnije živio Sharedreams. Vraćam se iz dubokih misli i vidim oca Marina kako već dovršava treći ili četvrti poslić na Dori, a jedva je devet sati ujutro. Njega Dora kao da ne pušta doma svake godine iznova i produžuje mu ostanak, znajući koliko svaki put izgubi njegovim odlaskom. Slično vrijedi i za Matka, koji je otišao prije jedva deset dana, a sve mi se čini da će svaki čas izviriti od nekuda. Deset je sati, već su se svi digli i doručak je na stolu. Iza doručka kupanje, kite surfing, ronjenje, šetnja po plaži, ručak pa jedrenje do Lemon Caysa. Isti ritam, isto dobro raspoloženje, neka Nova samo nastavi kako je započela utabanim stazama Stare.

2. 1. 2012., ponedjeljak

Prvi radni dan u Novoj. Jedrimo za 5 nm udaljeni Porvenir, prijestolnicu Kuna indijanaca u kojoj boravi i regionalna vlada i, što je nama najvažnije, lučki kapetan i carinik. Konačno ćemo se prijaviti na San Blas i Panami kako bih mogao iskrcati četveročlanu posadu sutradan u Rio Cartiju. Do 11.00 sati smo zgotovili formalnosti i zaputili se prema otočiću Chichime gdje su se okupili svi Talijani s jedrilicama kako bi zajedno dočekali Novu. Otok je zaista lijep i pruža odličnu zaštitu od oceanskih valova te je kao takav omiljen među nautičarima i zato obično prepun jedrilica. U ritmu svakodnevice posada se zaputila u istraživanje otoka i kupanje. Negdje oko tri sata popodne s pongom se uz bok broda stvorio Kuna koji je došao prodavati mole. Kako sam već dovoljno mola kupio za uspomenu, taman sam se krenuo zahvaliti na posjetu, kada sam ustanovio da mi je lice odnekud poznato. Kako ne poznam puno Kuna indijanaca, lampica mi se brzo upalila, to je Vanencio, legendarni izrađivač mola, najbolji i naravno najskuplji. Nisam imao namjeru ništa kupovati, a zaista sam želio upoznati Venancija pa sam ga pozvao na piće i pokazao želju za kupovinu kako bih vidio njegove radove. Za čas

kokpit Dore prekrile su mole, a ove jedinstvene rukotvorine zaista su odskakale od dotad viđenog. I jasno, nije mu bilo teško prodati nam nekoliko mola, posebno kad je manirom dobrog trgovca spustio cijenu na opet visoku, ali znate naš mentalitet kad se dobije popust, kupuje se gledajući koliko se uštedjelo od pune cijene, a ne koliko se potrošilo. Pozdravili smo se nakon sat vremena jer je pred njim bio put od desetak milja do kuće. Želio sam kupiti narukvicu na kojoj je ugravirano njegovo ime kao trade mark, ali nikad nije razmišljao o tome da nešto tako napravi. Ja sam mu rekao da je on već svjetski poznati umjetnik i da će to sigurno pridonijeti još boljoj prodaji. Uostalom na molama je potpisan i odmah se vidi tko iza rada stoji, a narukvice su doduše malo jednostavnije, ali i dalje izuzetno spretno i izvorno izrađene. Na rastanku mi je obećao da će mi jednu takvu narukvicu donijeti sutra na poklon radi dobrog poslovnog savjeta koji sam mu dao. Baš se mislim, kada ne znam savjetovati sebe baš najbolje u poslovnom smislu, bar da netko od moje ideje ima malo koristi ili barem misli da je ideja dobra za početak.

3. 1. 2012., utorak

Kako se kaže da sve što je lijepo kratko traje, rastanak od naših članova posade Nuemi, Barbare, Franka i Jorgea bio je dirljiv. Dok su oni još spavali, Marino i ja smo odjedrili do 10 nm udaljenog Cartija. Zadnje kupanje na otočiću prije dolaska glisera koji ih je odveo do Rio Cartija, gdje zbog vjerovanja u čistoću rijeke strancima nije dozvoljeno uplovljivati njihovim brodovima. Ali mogu u pongama s Kuna indijancima, što mi je malo zamirisalo na vjerski turizam jer je jedina veza autom sa San Blasa džipom do Panama Cityja (ako ne računamo avionski prijevoz). Ipak čestitke za ideju i realizaciju. Prije odlaska razmijenili smo adrese i pokušali dogovoriti neki novi termin zajedničkog jedrenja. Marino je s njima krenuo za PC u nabavu. Marino mlađi i ja smo odjedrili za Lemon Cays gdje smo pokušali popraviti roler glavnog jedra s Yogijem, koji je svoju jedrilicu nakon tko

zna koliko plovidbe na više godina zaustavio u ovoj lijepoj laguni. Kako ima zlatne ruke, zapravo je jedini serviser na širem području Lemon Caysa. Ipak zlatne ruke nisu ništa mogle bez specijalnog alata pa smo jedrenje nastavili bez glavnog jedra. Predvečer smo Marina pokupili u Cartiju, gdje se vratio nakon uspješno odrađenog posla u PC. Dok smo ga čekali upoznao sam vrlo zanimljivu osobu iz Izmira, Turčina Tahsina Baymena, koji je već desetak godina na moru sa svojom jedrilicom, a u zadnje vrijeme za solidan novac prevozi backpeckere na relaciji Carti-Cartagena i obratno s iznajmljenom jedrilicom. Mediteranski susjed mi je dao nekoliko dobrih savjeta i informacija o morima koje su upravo ispred mene. Nažalost, kad se Marino pojavio, morali smo odmah isploviti u noćno jedrenje prema Shelter Bay marini (oko 80 nm udaljenoj) jer smo za ujutro imali već unaprijed dogovoren pregled broda od strane inspektora za prelazak kanala.

4. 1. 2012., srijeda

Noćno jedrenje genovom uz bočni i krmni vjetar snage do 20 čvorova protekao je mirno uz relativno brzu plovidbu s obzirom na korištenje samo jednog jedra. Isplanirali smo dobro i točno da na ulazu u prvi dio kanala, luku Colon, budemo u samu zoru kako bi do 07.00 ujutro po dogovoru bili vezani u marini. Poput švicarskog sata u sedam sati bili smo na mulu spremni za pregled. Naravno da je mjerač došao s dva sata zakašnjenja, ali ni u čemu nije poremetio naš ritam. Internet i prava marina, prilika za nadopunu vode jer nam nije radio desalinizator, pranje broda, usisavanje. Mnogo aktivnosti i novi postignuti dogovor - povratak u 30 nm udaljeni Linton na popravak rola i jedra jer su oba servisera smještena baš tu, a u blizini marine nema nikog tko ove poslove može izvesti.

5. 1. 2012., četvrtak

Izvuklo se podne dok smo krenuli. Kako su servisi dogovoreni za sutradan, jedino sam želio doploviti za vrijeme dnevnog svjetla do Lintona, što smo uz malu pomoć motora i uspjeli. Trideset milja orce uz ne tako veliki val. Dobro smo i prošli jer je važno bilo sačuvati roler od oštećenja kako jedro koje ga inače drži kompaktnim u jarbolu nije bilo na svom mjestu. Marino je dan prije roler podvezao dosta dobro tako da smo bili poprilično sigurni da nismo napravili dodatnu štetu. U pet i nešto spustili smo sidro duboko u uvali na mjestu gdje su privezani samo oni koji su vezani konopima za blokove. Iako smo upozoreni od susjednih jahti da je rizik od dodirivanja s drugim brodovima velik, ukoliko dođe do promjene smjera vjetra ili struje, prihvatili smo ga jer je to bilo jedino mjesto na kojem smo mogli obaviti zahtjevne radove s obzirom na stanje mora. Struja i vjetar se nisu mijenjali tako da smo mirno odspavali cijelu noć.

6. 1. 2012., petak

Kako su nam serviseri koji su nam potrebni za današnje poslove bili Austrijanac i Nijemac, ufao sam se da ih život na ovim prostorima nije bitno promijenio te da će se i držati dogovorenog. Tako je i bilo, i u točno dogovorena vremena i jedan i drugi su se pojavili i uspješno riješili ono što je trebalo. Sada mi je bilo vrlo drago što smo odjedrili ovih tridesetak milja unazad jer je sve prošlo tako glatko da smo dobili još jedan dan kojeg smo ostavili za rezervu, ako što pođe po krivom, što obično na brodu i biva. Inače Linton sa svojih petstotinjak žitelja je lijepo malo mjesto koje je za razliku od 7 nm udaljenog Portobella vrlo sigurno za život i ima jako dobru i zaštićenu uvalu za sidrenje te je više jedriličarskih obitelji iz Europe odabralo baš to mjesto kao rješenje za više godina boravka.

7. 1. 2012., subota

Nakon manje popune broda hranom oko 11.00 sati isplovili smo za 7 nm milja udaljen Linton. Roler jedra odmah smo isprobali i ustanovili da je sve u najboljem redu, a i jedro je servisirano i zakrpano kako treba. Lijep je osjećaj jedriti punim jedrima, ponovno brzo kako smo i navikli do sada. Portobello na ulazu izgleda simpatično, velika i duga uvala sa četrdesetak raštrkanih jedrilica na sidrištu. Tu su i dva veća jedrenjaka nizozemske i njemačke zastave koji za posadu imaju učenike pomorskih škola koje u sklopu obrazovanja imaju semestar na brodu. Odmah sam promislio hoće li se i kad će se to dogoditi u našoj lijepoj Hrvatskoj. Vjerujem uskoro, jer ne vidim pravi razlog da nešto tako ne izvedemo s obzirom na našu dugu i uspješnu pomorsku tradiciju, koja je iz meni neznanih i potpuno nerazumljivih razloga godinama zanemarivana. Kasno popodne iskricali smo se u mjesto koje broji 2.000 žitelja i koje je imalo veliku ulogu u trgovinskoj razmjeni s Europom i Amerikama u povijesti. Veliki jedrenjaci nalazili su siguran zaklon u ovoj uvali dok je pirati nisu prigrabili sebi na duže vrijeme pa se slavni pirat kapetan Morgan, po kojem se danas zove jedan od najboljih karipskih rumova, na dva desetljeća prozvao vladarom ove regije. Nakon dugo vremena na jednom mjestu smo našli tri velika marketa s odličnim cijenama, vlasnici Kinezi. Gradićem je cijelo vrijeme odzvanjala glasna muzika koja je pratila dječji karneval, a onda je nastavila svirati do samog jutra ispraćajući nas na putu prema Shelter Bay marini. Kula, pomorski muzej, živost u gradiću ono je što smo mogli odmah zapaziti. Ugledao sam i vrata disko kluba, raspitao se za radno vrijeme i posjećenost želeći se vratiti sa sinom oko 10 sati navečer. Ipak, ponukan upozorenjima iz Lintona o nesigurnosti, raspitao sam se malo što mještani misle o sigurnosti svog grada noću. Odgovor koji sam dobio odvratilo me od bilo kakve namjere da se u noćnim satima vratim u gradić jer mi je doslovno rečeno da iza deset sati navečer ni policija nema što tražiti na ulicama, a da se svi oni zabarikadiraju u svoje domove. Od ponoći vlada zakon jačeg (oružano) pa mi je sad sasvim postalo jasno zašto je na vratima diskoteke pisalo da ulaz s oružjem nije dozvoljen (fotografirao sam upozorenje

još popodne). S prvim zracima jutra stvari se ponovno normaliziraju. Kad smo došli na brod odmah smo podigli gumenjaka iz mora kako bi smanjili rizik od krađe, a tu noć se po prvi put od našeg isplovljenja iz Splita stražarilo ili barem bdjelo u kokpitu. O isplovljenju ipak nisam razmišljao jer je poveliki broj usidrenih pokraj nas pa sam s priličnom sigurnošću ocijenio, ako se netko odluči za noćnu krađu ili pljačku, da će to učiniti kod onih manje opreznih.

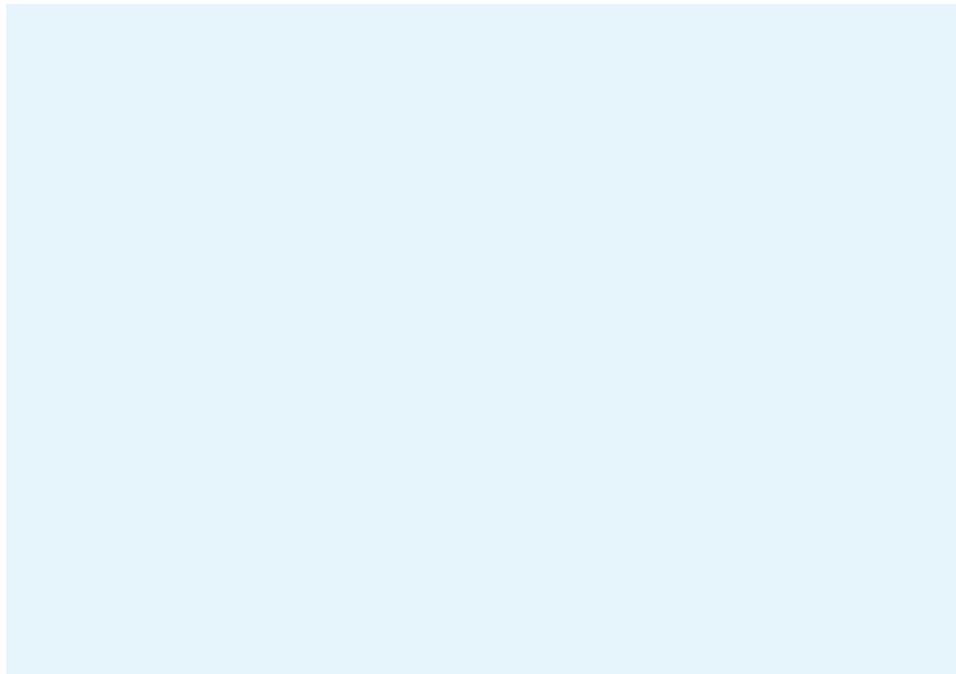
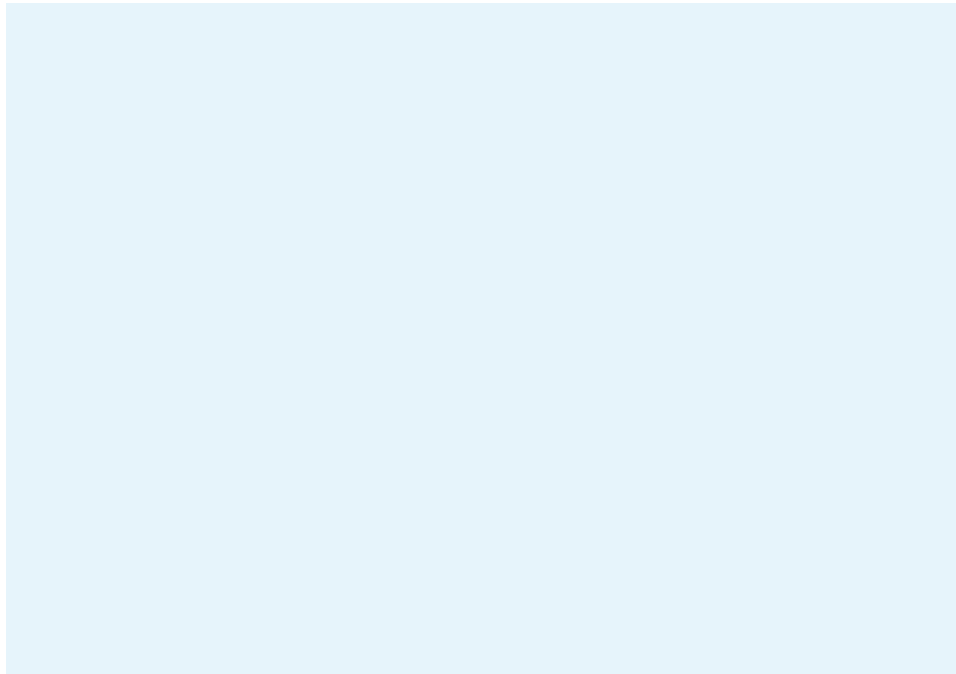
Pacifik, evo nas!!!

12. 01. 2012., četvrtak

Obećavam da ovo nije cijeli tekst za blog, danas kad sam ga trebao objaviti, shvatio sam da mi je ostao na drugom laptopu, a kako za koji sat isplovljavamo prema Las Perlasu, tek za nekoliko dana ću objaviti zaostale tekstove. Brzi izvještaj: Nova godina na San Blas, Kuna indijanci, prekrasna priroda, jedinstven doček Nove na pješčanom atolu pokrivenom kokosovim palmama uz savršeno ozvučenje i odličnu glazbu u društvu već spomenutih Kuna + nešto zalutalih s raznih dijelova svijeta. Čak smo imali i sreću jer nije bilo ni jednog pljuska tijekom noći. Iz San Blasa posjet Isla Linton i Portobelo, Shelter Bay marina i Colon. 9. 1. u 16.00 sati po lokalnom vremenu ulazimo u Gatun lock i ulazimo u jezero istog imena. Napustili smo Atlantik, a nismo još u Pacifiku. Nakon podizanja u tri komore oko 25 metara smo iznad Atlantika, koji prizor, pari mi se ka' da letimo. Nakon prespavane noći na jezeru Gatun, malo na motor malo na jedra smo prošli tridesetak milja do sljedećih lokova koji su nas spustili na razinu mora. Let završen, kanal prijeđen. Pedro Miguel i Miraflores lokovi doveli su nas u dugo željeni Tih ocean. Zadnjih 7 milja do Playita marine smo odjedrili i na velika vrata ušli u impresivni Panama City. Idemo za otočje Las Perlas, kažu svi ovdje u još jedno mjesto iz snova. Tako i treba, ipak smo mi Sharedreams, u slobodnom prijevodu - oni koji dijele snove.

Pozdrav iz Tihog,

Leo i posada u sastavu Marino x 2 + Zoran

Dnevnik prijateljevanja s morem

Leksikonsko legendarni Leo Lemešić legalno, ležerno, leptirasto leluja, leti... leksički lagano se pokušavam igrati riječima kako se to puno bolje i vještije igra jedrom i vjetrom odvažni splitski jedroljubac, moreplovac i zaljubljenik u svijet malih i velikih mora Leo Lemešić, koji se na pragu zrelih godina upustio u dugo godina snivani projekt Sharedreams oplovljivanja svijeta, kojim uplovljava i u povijest hrvatskog moreplova. Kroteći i pobjeđujući snagu vjetra Lemešić je isplovio na zapad da bi nam se vratio s istoka, valovljem opisavši krug oko svijeta, crtom koja dotiče sva prekrasna i važna turistička odredišta oko ekvatorskih obzorja, a kako je more krvotok mornarske obitelji, u tu je nezaboravnu pustolovinu života uključio i svoju obitelj, a krhotine najsladeg sna dijeli i s prijateljima, a ovim svojim brodskim dnevnikom s jedrilice Dore i sa čitateljima, koji imaju prigodu čitati te zapise s okusom soli na internetskoj adresi www.sailtheworld.info, ali i čuti u eteru više radijskih postaja.

Dnevnik od 3. listopada 2010. do 12. siječnja 2012., od isplovljavanja iz rodne splitske luke pod Marjanom, do plovljenja Panamskim kanalom i ugledavanja pacifičkih prostranstava na obzoru, objedinjuje ukupno 466 dana zapisa buđenja zore i paljenja zvijezda nad vodenim prostranstvima, plovljenja po morskim brazdama, ronjenja ispod razine nulte nadmorske visine. Nekih manje zanimljivih nadnevaka za širi krug čitatelja nema u ovom dnevniku, ali tu su oni najvažniji koji svjedoče ljepotu kolumbovskog otisnuća u otkrivanje novih krajeva, ljudi, svjetova. Autor piše standardnim hrvatskim jezikom, uz uporabu

nužnog bridskog i engleskog pomorskog nazivlja (najčešći pojmovbi su objašnjeni u priloženom Rječniku), a kada odjednom u zapise uleti zavičajni sleng, suvremena spli'ska čakavica, onda je to nekakav kardiogramski znak da je lampica sreće zatitrala i da pisac osjeća onaj neopisivi ugođak „ko to more platit?“. Zanimljiva su autorova zapažanja plovidbe kroz mediteranske tjesnace, ili neodgledana utakmica Cagliarija zbog rasprodanih karata, brojna čekanja carinarnika u top destinacijama, možda borbena igra morskih pasa s okrvavljenom plastičnom kantom, zatim uživanje u podmorskom bogatstvu koralja, ili potpuni izostanak nagona za ubijanjem ribljeg svijeta, i niz drugih neposrednih svjedočenja pravog zaljubljenika u čistoću i dobrotu velikog mora i oceana, koji čine tri četvrtine zemljine kugle a kojima je širom otvorio sva svoja osjetila. Sva ta okrunjena putovanja života svjedoče ne kako je svijet mali, nego kako su Hrvati naselili gotovo svaku poru zemaljske kugle, a kada se sretno poznanik, zemljak i prijatelj na pučinama, onda to svakako treba proslaviti i gitarom, koja je bitno oružje vedrine na hrvatskoj jedrilici Dori.

Do sada su knjige s brodskim dnevnicima i putopisima u nas objavljivali Joža Horvat, Bruno Profaca, Damir Miloš i drugi, u novije vrijeme i brojni web blogeri, kojima se uspješno priključuje i Leo, obogaćujući to morsko pismo, koje bi moglo i trebalo biti još opsežnije s obzirom da je (ili bi još više trebala biti) Hrvatska mediteranska i pomorska zemlja, sinovi koje su stoljećima plovili do drugih svjetova (jedan od najslavnijih je korčulanski potomak Marko Polo). Očekujući nove plovidbene Leove uspjehe, želimo mu sreću na tom valovitom putu prijateljavanja i kumovanja s morem, još mnogo istinskih ugođaja i bisernih uspomena, kojima promiče i glas o nama i maloj Lijepoj našoj, poglavito o velikoj pobjedi na atlantskoj regati jedrenjaka. Žena, sreća i vjetar malo traju, glasi još jedna pučka izreka, a ovim Lemešićevim brodskim zapisima njihovo je trajanje produženo. Makar korak k vječnosti.

Mladen Vuković

RJEČNIK

alaj - uz bok broda

backpecker - putnik s ruksakom na leđima

bocel - koloturnik

brifing - sastanak na kojem se dijele zaduženja u vojsci, mornarici, policiji, ali i poduzećima

bruma - hrana koja se baca ribama da se privuku blizu broda, a od nje se ne može najesti jer se u moru raspada i ostaje samo miris, može biti primijenjeno i na ljude, navući nekoga

charter - čarter, ugovorni prijevoz brodom (ili avionom), u ovom slučaju najčešće iznajmljivanje plovnog objekta sa ili bez posade

cruising - plovidba, jedrenje, putovanje brodom ili jedrilicom

flok - mala prečka na jedrilici je hrvatski

genaker - asimetrični spinaker

genova - velika prečka na jedrilici

gvardija - straža na brodu, odnosno smjena dežurstva u plovidbi u našem slučaju

hurikan - olujni vjetar, američki uragan 'hurricane'

impeller - dio stroja, pogonska sisaljka

ketch - tip jedrilice s dva jarbola, prednji jarbol visočiji

kiba - bijeg

kite surfing - vrsta jedrenja na dasci, ali je daska kraća, a paragliding se koristi umjesto jedra

kokpit - brodski zdenac, udubina u trupu jedrilice za kormilara i posadu

lantina - deblenjak

manistra - tjestenina

mareta - mrtvo more

meza nave - u pola krme

mistral, maeštralić - vjetar koji puše na Mediteranu (Francuska i Španjolska), nešto između naše bure i tramuntane, vrlo jak i opasan ponekad

noštromo - brodski časnik, vođa palube

orac - mislim da se tu radi o orci, hrvatski prihvaćati odnosno jedriti uz vjetar

panatika - brodska hranarina, hrana na brodu

panula - vrsta ribolova, povlačenje tunje sa umjetnim ili živim mamce na udici iza broda u plovidbi

pasarela - mostić za prijelaz s obale na brod i obratno

peškarija - ribarnica

pojalabandalo - križati niz vjetar ili po krmi

preventer - sprava koja onemogućuje nekontrolirano križanje niz vjetar

resort - luksuzni hotel sa svim sadržajima

santina - kaljuža broda

sekstant - instrument koji se koristi u terestičkoj navigaciji za određivanje pozicije broda na otvorenom moru uz pomoć zvijezda

spinaker - polukuglasto ili trbušno jedro za jedrenje krmenim vjetrom ili za jedrenje niz vjetar

sprayhood - dio tende koji zaštićuje kokpit s prednje strane

swel - valovi, stanje mora, obično visina vala na oceanu

škota - uzda, može i uže kojim se zateže škotni rogalj jedara